

Liber Quartus De missa

Liber quartus de missa et singulis que in missa aguntur.

Proter cuncta ecclesie sacra-
menta illud constat esse primum
caput quod in missae officio
supra mensam sacrificii
mi celebratur altaris. illud ecclesie
repletas omnium in quo filio reu-
tenti patris occidit vitulum saginatum
panem vite et vinum quod miscuit
sapientia proponit. Hoc autem offici-
um Christus instituit cum novum condi-
dit testamentum. disponens heredibus
suis regnum sicut pater suus sibi
disposuit. ut super mensam eius edant
et bibant in regno quod ecclesia conse-
cravit. Cenantibus enim illis acce-
pit Iesus panem et gratias agens
benedixit ac fregit deditque dis-
cipulis suis dicens. Accipite et
comedite. hoc est corpus meum quod pro
vobis tradetur. hoc facite in me-
am commemorationem. Hac
igitur institutione formati ce-
perunt apostoli sacrosanctum
frequenter ministerium. propter
causam quam Christus expressit et for-
mam servantes in verbis et materia te-
nentes in rebus. sic apostolus corinthiis
per testatur dicens. Ego accepi a
domino quod et tradidi vobis. quoniam dominus
Iesus in qua nocte tradebatur acce-
pit panem et cetera. Quia igitur missae of-
ficium ceteris divinis officiis dignum

et singulis que in missa aguntur.

us et sollemnis est: ideo de ipso prius quam
de alijs officiis est in hac quarta
parte dicendum. In qua aliquibus
additis et detractis speculum in-
notat. papa. in. persequamur. Sa-
ne ut promissum est missa; instituit
dominus Iesus sacerdos secundum ordinem
melchisedech quoniam panem et vinum
in corpus et sanguinem suum transmu-
tauit dicens hoc est corpus meum. hic
est sanguis meus. subiungens hoc faci-
te in meam commemorationem. Apostoli
autem hac missa; adauxerunt dice-
tes in missa non solum verba promissa
verum etiam dominicam orationem super adde-
tes. Unde beatus Petrus sic missa;
primum dicit celebrasse in partibus orien-
talibus. ubi post domini passionem
quatuor annis cathedra; tenuit sa-
cerdotalis. Deinde vero accepit ca-
thedra; antiochie ubi tres o-
rationes ad missa; adiecit. In pro-
mordio ergo iacētis ecclesie: missa
aliter dicebatur quam modo. sic in sex-
ta parte libri de pasceue dicitur. Se-
quenti vero tempore: epistola
tamen et euangelio recitatis missa
celebrabatur. Subsequently
celestinus papa instituit introi-
tum ad missa; cantari put sub
introitu dicitur. Cetera diversis
temporibus ab apostolis et
a gelasio. celestino. gregorio.
et alijs diversis patribus legun-
tur adiecta. prout christiane

Liber Quartus Rōnalis De

religionis cultu crescente visa
fuit decētius ouenire. de hoc di
cet i plexio. v. ptis. In canone
legit q iacob; frat dñi ep̄s ihe
rosolimitan⁹ a basilī⁹ ep̄us ce
sar iēsis addiderūt nobis i scri
pturis ordinē celebrādī missaz
Ite iste iacob; alpxi dicitur p
mus iter aplos missaz celebraf
se. Nam apt excellētia; sc̄itatis
ei⁹ apli hūc sibi fecerūt honore;
ut post dñi ascensionē p̄m⁹ iter
eos missam iherosolimis cele
braret etiā p̄usq̄ eēt i ep̄m ce
diat⁹. **V**el forte iō dicit p̄m⁹
celebrasse q p̄mus i p̄nticali
bus eā dixisse phibetur. Sic a
petr⁹ postmodū p̄mus i anthi
ochia missaz celebravit a mar
cus i alexandria. Quidā aut p
fidi heretici rep̄hēdunt nos q
euangeliā p pticulas lacerata
i missa legim⁹ a q p̄mitue mis
se vic; vltra dñicā orōnē aliqd
sup addim⁹. **S**criptū nāq; ē.
Si q̄s apposuerit ad hēc appo
net sup illū de⁹ plagas scriptas
i libro isto. **E**t q sup nouū te.
a p̄cepta aploz. alias institu
tiones a nouā doctrinā doctoꝝ
institūim⁹ a seruam⁹ oīa illd
qd xp̄us ait. **N**ō irritū fecistis
mādatū dei ut v̄rā; seruetis tra
ditionē. **E**t alibi. Oīs plātato
quā nō plantauit pater me⁹

missa a singlis q agūt i missa.

celestis eradicabit⁹. **E**t apls.
Doctrinis varijs a pegris no
lite abduci. **I**te fūdamētū; ali
ud nemo pōt p̄nere p̄ter id
qd positū ē qd ē xp̄s. **D**icūt ec
q ecclia xp̄i nec missaz nec ma
tutinas cātavit nec xp̄s nec as
postoli eā instituerūt: nec i tpe
aploz cātata fuit: nec nomē
misse tūc i mūdo audiebatur:
nec scriptū iueniebāt. **S**i id qd
missa rep̄ntat ab euangelistis
cōnascit⁹: nec ecclia i p̄ncipio
nec apli cū musicalī organo:
nec alta nec dulci voce eā cāta
bāt rep̄hēdentes nos q hēc agi
mus a q nocturnas a alias ca
nōicas horas dicim⁹. falso cō
tra nos inducētes illud amos
aphe. **C**ōuertam festiuitates
v̄ras i luctū a oīa cātica v̄rā i
plāctū illd p̄phetiū. **A**udiūt
f̄mōes tuos a nō faciūt eos q
i cāticū oris suū tūt eos a aua
riciam seq̄t cor eoz a ē illis q̄si
carmē musicū qd suauī dulcis
q; sono canit⁹. **N**on tñ error a
ptissime ofutāt ex hīs q i plex
mio. v. ptis dicit. **R**ursus i p̄
m̄tia ecclia dīna m̄sticia hebrea
ice celebrabāt. s; tpe adriam
ipatoris grece i oriē tali ecclia
p̄rio celebrari ceperūt. **P**orro
misse officiū tam p̄uida repe
ritur ordinatōe dispositum ut

Liber Quartus. De missa et

que per christum et in christum ex quo de celo descendit usque dum in celum ascendit gesta sunt. magna ex parte continetur. et ea tam verbis quam signis ammirabili quadam specie representantur. **I**psi autem officium in quattuor consistit videlicet in personis. in operibus. in verbis et in rebus. **P**ersonarum tres sunt ordines scilicet celebrantes ministrantes. et circumstantes. **O**perum quoque tres sunt species videlicet gestus. actus et motus. **V**erborum etiam tres sunt diversitates. scilicet orationes. modulationes. et lectiones. **R**erum similiter tres sunt maneries. scilicet ornamenta. instrumenta. et elementa. **S**iquidem hec omnia plena sunt divinis mysteriis. sic in proximo libri dictum fuit. **S**ane olim templum erat in duas partes interposito velo divisum. pro parte vocabatur sancta. interior vero sancta sanctorum. **Q**uid quid ergo in officio missae an secreta agitur quasi in eadem parte est quod autem in secreta agitur intra sancta sanctorum est. **E**rat igitur intra sancta sanctorum ara iherosolymitana. arca testamenti. tabula super archam posita in prima parte sancti. de ecclesia et de altari dictum est et in exodo. habetur et super tabulam; duo cherubim glorie mutuo vultu sese respicientia. **D**ucitabat solus pontifex semel in anno habens nomina patrum in racionali et super humerali scripta. ferens

singulis qui in missa aguntur.

sanguinem et carbonem. quos omnes cum thymiamate in thuribulo orans ponebat. donec fumus cum obumbraret deinde tabulam et aram sanguine aspergebat. post exibat ad populum et vestes lauabat. non enim iudicabat mundum an vespere post imolationem vitule rufae. **D**ec olim signa fuerunt. sed recesserunt postquam significata venerunt. **S**i quidem de prioribus edes significat presentem ecclesiam. sancta sanctorum celum. pontifex christus. sanguis passionis. carbonem caritatem christi. thuribulum carnes ipsius. thur creatum presens odoriferum. ara cohortes celi. archa christi humilitatem. tabula dei patris. duo cherubim duo testamenta. quae sese ad invicem respiciunt. quia cor cordat vestis que lauat hominem: vestra hominis vestem significat. **C**onferas ergo quae olim fiebant et quae christus egit et respice quomodo mister ecclesie illa in officio missae representat et agitur. **Q**uid etiam hec significant: sub eadem missae in principio is cuiuslibet particula illius tangitur. **P**er archam quoque christi humilitas intelligitur. a qua nobis per ipsum misericordiam omne bonum advenit. **E**t nota quod sic in exodo. xxv. et xxxvii. legitur factum esse super archam propitiatorium aureum. id est tabula aurea eiusdem longitudinis et latitudinis cuius et archa. ut eam tegere

Liber Quartus Rōnalis De

sufficeret et hxc dicebat oracu-
lū qz dñs de loco illo rñsa da-
bat orātibz. **D**icebat etiā ppi-
ciatorū qz exinde loquēs dñs
ppiciabat pplo. vel qz die ppi-
ciatoris dicebāt glā; dñi semp
ibi descēdere et inde tabernaculū
siue loc⁹ sup posteriorē ptē al-
taris collocat⁹: i q xp̄s ppi-
ciatio nr̄a. i. hostia ossecrata seruat⁹
hoc die ppiatorio nūcupatur.
Ex utraq; vō pte oraculi. s. in
duobz angulis anterioribz po-
sita sūt duo cherubim aurea. q
sūt s; iosephū duo aīalia vola-
tilia hōtia figurā: q a nullo hōi
nū ē ispxta. **N**ec dicit moyses
se in dei sede ospxisse figurata.
Vn cherub alter inspiciebat
vñs tñ vulubz i ppiatorium.
duabusq; alis ex opposito ex-
pansis et mutuo se tāgētibz; ve-
labāt oraculū siue tegebāt p-
piatorium. **S**i qdē p ppiato-
riū incarnat⁹ dñs figurat⁹. de q
ioh̄es **I**pse ē ppiatio p pecca-
tis nr̄is. **D**uo cherubim duo sūt
testamēta. s. vt⁹ et nouū. **D**u-
ergo illa nō discrepāt s; mis-
eriū incarnatōis xp̄i ocozdit nar-
rāt illō pph̄tādo: istud asseue-
rādo i ppiatorium vultū siue itē-
tionis dirigūt et se mutuo respi-
ciūt. **R**ursum tria sūt eccl̄ie sacri-
ficia q i vteri testō p ppiato

missa et singlis q agūt i missa.

riū thuribulū et altare signifi-
cata sūt. vic; sacrificiū penitētie
iustitie et eucharistie. **D**e primo
sacrificiū deo spūs otribulat⁹.
De scdo tūc acceptabis sacri-
ficiū iustitie. **D**e tertio tibi sacri-
ficio hostiā laudis. **S**up alta-
re. s. corpis caro mactat⁹ p otri-
tionē. itra thuribulū. s. cordis
thus adoleat⁹ p deuotionē. ad
ppiatoriū. s. dei p̄is sāguis i-
fert⁹ p redēptōe. **N**ec qdē tria
sacrificia sacdos offert i missa
pmū i osessione. scdm i p̄fatōe
tertū i actōe. **N**ā hxc tria sūt q
fm pph̄a; deus respicit i hōie
et req̄rit ab hōie. diligere mise-
ricordiā: facere iudiciū et solis-
cite ambulare cū deo. **D**iligat
ergo misericordiā q vult offer-
re sacrificiū penitētie. faciet iu-
diciū q vult offerre sacrificiū
iustitie. cū deo sollicitus ābulet
q vult offerre sacrificiū euka-
ristie. **D**ic ē qd ait bt̄us b̄nar.
Fr̄es mei imolantes hostiā lau-
dis iūgamus v̄bis sēsū: sensui
affectū: affectui exultationē: ex-
ultationi maturitatē: maturi-
tati hūilitatē: hūilitati liberta-
tem. **C**elebratur⁹ ergo missa;
offerat altissimo sacrificiū illd
de q ps ait **S**acrificiū deo spūs
otrib. et alibi. **I**mmola deo sac-
ficiū laudis. **E**t apls **E**xhibite

corpa v̄ra hostiā v̄uētē facta;
deo placētē ut sit rōnabile ob
sequiū v̄rm. mortificātē si alta
re cordis mēbra v̄ra q̄ sūt sup
terrā. vic; imūditā. libidie; co
cupiscētiā malā et avaritiā. q̄te
n̄ mūdo corde et casto corpe sa
crificetis dño v̄smetipsos. **I**n
sac̄ro autē corpis xp̄i fm̄ aug⁹
nil a bono magis. nil a malo mī
n̄ pficiat sac̄dote: dūmō ille cū
ceteris i archa consistat et for
mā obfuet tūditā a colūba. q̄
a nō i meito sac̄dotis s; i v̄bo cō
ficiat creatoris. **A**urū em̄ eq̄ v̄
rū ē i archa furis sic i thesauro
regis. **V**n̄ caiphas p̄tifer p̄
secutor vni⁹ et verissimū sac̄dos
tis. q̄uis ip̄e v̄x n̄ eēt: q̄d dōit
tū v̄x fuit. si nō suū dedit s; dī
id ē i forma eccl̄e. **N**ō g⁹ sac̄do
tis im̄q̄tas ip̄edit effectū sacra
mētī. sicut nec medici i firmītal
v̄tutē ip̄edit medicīe. **Q**uāvis
igitur op⁹ opans aliqn̄ sit i
mūdū. op⁹ tū opatū sēp ē mun
dū. **S**; sic oīa sūt mūda mōdis
sic oīa sūt imūda imūdis. **M**a
l⁹ g⁹ cū vitā accipit: morte; in
currit. sic ecōtra bon⁹ cū mortē
sustinet: vitā acq̄rit. **N**ā q̄ man
ducat idigne: iuditiū sibi man
ducat. **R**ō v̄o de talib⁹ ait pro
ph̄a. **M**aledicā b̄ndictōmibus
v̄ris et greḡ. **B**ndictō eorū v̄ti

tur i maledictiōe; et orō in p̄c
catū. de p̄scis ab eccl̄a nō tolēa
tis seu notorijis itelligit. q̄z be
nedictō q̄ntū ad ip̄os maledic
tō reputat qm̄ fm̄ aug⁹ malī
m̄q̄ntū i eis ē dicūtur sacramē
ta polluere. cū tñ illa p̄maneat
ipolluta. sūt em̄ bonis ad p̄mū
reprob⁹ ad iuditiū. **V**n̄ aug⁹
Spūal v̄tus sacramētī ut lux
pura ab illūnādis excipit ad
salutē. s; p̄ imūdos mīstros q̄si
p̄ canale trāsies nō cōquīnat.
Arnaldiste tñ p̄fidi heretici dī
cūt nūq̄ legi q̄ imūdis et lux
uriosis mīst̄is xp̄s sp̄s s̄a suā;
eccl̄am tradiderit custodiēda;
ul̄ ptātē sacroz mīsterioz pa
gere. ul̄ clauēs regnī. ul̄ ptātē
ligandi et soluēdi. q̄ illi soli ut
ait gregori⁹ et iustī in hac car
ne positi ptātē; habēt ligādi at
q̄ soluēdi sicut apostoli. q̄ vi
tam ul̄ fidem illoz cū eorū do
ctrīna tenent. **V**nde ut dicūt
a talibus sacramēta prestita:
nec valent nec profitūt ad sa
lutem. **L**egitur em̄ in lib̄o nu
meri. **Q**uidquid tetigerit im
mundus imundum fatiet. **E**t
christus. **N**ō potest arbor ma
la fruct⁹ bonos facē. **E**t dauid
Peccatori autē dixit deus q̄re tu
enarrās iustitias meas et assūis
testamētū meū p̄ os tuum. **E**t

Liber Quartus Rōnalis De

apls. Oia mūda mūdīs: cōi q̄
natis aut a infidelibz mībil ē mū
dū. Et greg. i pastoralī libro
p̄mo. ca. x. Dū is q̄ displicz ad
itercedēdū mītūt irati animus
ad deteriora puocat. Itē ibidē
i. c. xij. Necessē ē ut mūda de
at cē man⁹ q̄ diluere sordes cu
rat ne tacta queq; ipsa sordi
da deterī⁹ inq̄net. **Celebrat⁹**
aut missa hora tertia sexta et no
na. In tertia qz fm marcū hora
illa xps crucē ascēdit a liguis
iudeoz crucifix⁹ ē clamatū cru
cifige crucifige. Et qz illa hora
spūsanct⁹ sup aplos i igneis
liguis descēdit. In sexta qz illa
hora fm math. vere crucifixus
a imolat⁹ ē. Et i nona qz illa
hora i cruce pēdes emisit spūm.
Thelesphor⁹ papa statuit ut
missa añ horā tertiā nō dicat.
qz de publicis a popularibus
missis itelligēdū ē. Quia sicut
aug⁹ ait. Nō debēt i publico fi
erine ppls a publicis q̄ horā ter
tia dicūt retrahat. Cātāt aut
diebz dñicis a festiuis hora ter
tia. In p̄festis hora sexta. In q̄
dragesima hora nona a etiam
ex institutione pelagij pape a
alioz i diebz ieiunioz non tñ
oim. In sabbatis vō ieiunioz
q̄tuor tēpm sero pōt celebrari
apt⁹ ordies sacros q̄ ad dñicā

missa singlis q̄ agūt i missa.

sequētē ptinere noscūt. **S;** qz
missa a ieiuno dici debet a ideo
ne nimis ieiunet post vespas
ichatur a sic vsq; ad noctē ie
iunū ptelat. de q̄ i. vi. pte sub
sabbato paschali dicet. Qvō
missa qnq; fūmo mane cātāt
ex osuetudine nō ex ordine ē.
Leo tñ papa diluculo siue p̄i
ma diei pte ad missa; itrabat:
nescio an necessitate: an rōne:
an sola vsus aplīcī ptāte: l de
peculiarī missa itelligēdū est.
Qui aut necessitate pueniunt
tertiā aut offerūt post sextam
aut nonā amōē diuio: ne vicz
eis dies absq; sacficio p̄treat
excusari pnt cū discipulis qui
euellēbāt spīcas i sabbato a
cū dauid q̄ comedebat panes
ap̄positoīs. vl qz i missa fit me
morā passiomis: mortis: sepul
ture: resurrectionis a ascēhois
ideo cātāt tot varijs horis. In
tertia i memoriā passiomis a
ascēhois. Post sextā i memoriā
mortis. Post nonā i memoriā se
pulture. In mane i memoriā for
te resurrectionis. Asserūt etiā q̄
dam dñm i meditullio horaz
crucifixū a ideo nūc hāc nūc il
lam horā positā. Vñ ecclā int
vnā horā a alterā celebrat mis
sā. In die aut natalis dñi p̄ma
missa dnocte cātāt put s̄b ip̄o

Liber Quartus. De mis

festis dicitur. **C**eterum si in quadragesima occurrunt duo officia. quos dies duplices vocamus. missa de festo dicitur in tertia et absque genuflectione. officium vero de ieiunio dicitur in nona et cum genuflectione. **T**empore etiam ad uetus dicitur missa in sanctorum festiuitatibus hora tertia celebrari. **V**erum nullus dicitur eadem die plures missas celebrare regulariter. quia Christus semel passus fuit. **E**t valde felix est qui eam una digne potest celebrare. nec potest quis. nisi missas cum uno uel una cum duobus sacrificiis celebrare. **S**ub uno tamen canone possunt plures hostie offerri. **N**am et presbiter dicitur sepe hostiam pro infirmis habere paratam. **P**otest quoque sacerdos una missam cum sacrificio. et aliam siccam celebrare. **M**issa sicca dicitur quoniam si sacerdos non potest conficere quia forte iam celebrauit. uel ob aliam causam. potest accepta stola epistolam et euangelium legere. et dicere orationem dominicam et dare benedictionem. quoniam si ex deuotione non ex superstitione uelit totum officium missae sine sacrificio dicere. accipiat omnes vestes sacrotales. et missam suo ordine celebret usque ad finem offerende. dimittens secreta. que ad sacrificium pertinet. prefationem vero dicere potest. licet in ea uideatur angelus inuo-

ca et singulis qui in missa agunt.

cari ad confectionem corporis et sanguinis. de canone vero nihil dicat. sed orationem dominicam non permittat. et que ibi sequuntur sub silentio dicenda non dicat. calicem hostiam non habeat. nec de his que super calicem seu eucharistiam dicuntur uel fiunt aliquid dicat uel faciat. potest etiam dicere pax domini sit semper uobis. et exinde missae officium suo ordine peragat. melius est tamen talia omittere. **V**erum quidam incipiunt missam de die celebrantes illam suo ordine usque ad offerendam. postea incipiunt aliam missam et eam cantant usque ad eundem locum et inde faciunt pluries si uolunt. et ideo accepta missa uiuorum incipiunt quandoque missam mortuorum. eam prosequentes usque ad eundem locum. et exinde procedentes dicunt tot secreta quas missas inciperent. sed tamen canonem dicentes et consecrantes. et si fine tot orationes dicit quod officia missae inciperent. hoc tanquam detestabile reprobatur. **P**otest tamen sacerdos quandoque plures missas una die celebrare. **P**rius in festo natalis domini. scilicet in uigilia. parte sub primo festo dicitur. 2. ubi necessitas exigit puta si quis moriatur. **C**oncilium tamen cartaginense dicitur quod si episcopus uel alius per tertiam obierit. commemo ratio solus orationibus fatienda est sine missa. **T**ertio cum hostiis ut si aliquis magnam personam superueniens

Liber Quartus Rōnalis De

velit missa; audire. Quarto s; q̄sdā cā utilitatis. puta p̄t pe regrinos: p̄t hospites: p̄t cō meates: p̄t infirmos: p̄t sp̄s los a p̄pter raritatē clericorū a paupertatē eccl̄az sacerdotes p̄ pos nō hntiū. **Q**uinto ut dixit ficardus ep̄s cremonēsis i mīstrali cū due festiuitates occurrūt. P̄nt etiā tres celebrari. tūz q̄ b̄ sit licite i natali. tūz q̄ xp̄i passio triptita ē. Passus ē ei līguis mīstatiū. manib; v̄bratiū. una clauis crucifigentiū. Ipe etiā ē a p̄iarchis gestib; imolatus. a p̄p̄tis v̄bis sac̄ficat⁹ a p̄re a sc̄p̄o realit⁹ oblat⁹. **S**exto paritōe si i die ieiunij occurrūt aliq̄d solēne festū potest vnā de festo a aliā de ieiunio celebrare: si ali⁹ p̄s biter n̄ assit. **L**egit⁹ etiā q̄ leo papa sepe septies a aliq̄n nomēs i eadē die missa; celebrauit. **S**ac̄dos tñ aliā missam i eadē die celebratur⁹ i vltia tñ missa pfusio nē sumat. qm̄ si i p̄ma fumeret ieiunius nō eēt a sic alia missa ipe dīret⁹. als aut̄ q̄tēs celebrat totēs corpus xp̄i a etiā pfusio nē sumat. **S**; nūq̄d p̄r̄sus cōficit. **R**ñdeo sic l; hoc facere nō debeat. nō em̄ ieiunū ē de s̄ba. put i canone inuit aug⁹. als dñs nō ofeciss; **M**agr̄ tñ bus

missa; singlis q̄ agūt i missa.

guitio dicit oīa. **S**ane p̄r̄f cis tpibus h̄resibus pullulantibus a trīnitatē impugnatib; ex institutiōe alcūm maḡi ka roli rogatu bonifacij archiep̄i maguntini statuentis. **P**rima feria missa de trīnitatē dicebatur. **S**ecūda feria de sapiētia. **T**ertia de sp̄s sancto. **Q**uarta feria de caritate. **Q**uinta de angelis. **S**exta de cruce. **S**eptima de beata vḡine. **C**ausa vō illa cessante illud cessauit a domīnali officio ordinato statutū fuit ut p̄ma feria suū haberet officiū. s. de trīnitatē. sc̄da de angelis q̄ tūc primo creati sūt i bonis ḡtutis tūc ei lux diuisa fuit a tenebris. i. boni angeli a malis. q̄ tūc ceciderunt mali. boni vō cōfirmati sūt. **I**n p̄ma vō feria creati fuerūt angeli i bonis naturalib; **C**at̄a etiā i sc̄da feria p̄ defūctis ut illis adhibeam⁹ suffragia angelorū. a q̄ ut dicūt q̄dā i p̄ma feria refrigeriū hnt illi q̄ sūt i purgatorio a statū i sc̄da feria redeūt ad p̄nas a laborē. q̄re ut eoz s̄bueiat⁹ laborib; missa p̄ illis i sc̄da feria celebrat⁹. **I**n tertia p̄ p̄ccis. **I**n q̄rta p̄ pace. **I**n quinta p̄ tribulatōe. **V**el i tertia feria debet repeti itroīt⁹ misse d̄ dñica. **I**nstitutū ē fuit

Liber Quartus. De missa

ut in quarta feria ieiunaetur et illa
similitur die dicitur missa de dominica di-
ci nisi festiuitas impediatur. In qua-
ta feria debet similitur repeti officium
venerabilis patris. sicut dicitur epla et euange-
lium. quia dies iouis dicitur agni-
ta dominice diei put dicitur sicut ti-
de accessus. post ad al. In sexta feria
de cruce. Illa enim dies appropinqua-
tur christo in cruce. quia ipse in ea mo-
ri et crucifigi voluit pro salute
humani generis. In septima feria de
beata virgine. Quod iustum habuit. Quoniam
omni in quadam ecclesia ciuitatis ostia-
tiopolis erat imago beate virginis
coram qua sperabat velum quod tota
terram velabat imaginem. sicut habet velum in
sexta feria per vespas recedebat
ab pagine nullo mouente solo dei
miraculo. quasi deferretur in celum ut
ad plenum posset pagus a popu-
lo perspicui. Celebratis vero vespis
in sabbo descendeat ipse velum an-
te adde per conam siue imaginem et ibi
manebat usque ad sextam feriam.
Hoc visio miraculo factum est ut se-
per illa feria de beata virgine cantaretur.
Alia etiam ratio est. quia domino crucifixo
et mortuo et discipulis fugientibus
et de resurrectione desperantibus in
ea sola tota fides in sabbo illo re-
mansit. sciebat enim quomodo portaue-
rit eum sine labore et propter at sine do-
lore et ideo certa erat quod filius dei
esset et a mortuis die tertia resur-

sa et singulis quoniam missa aguntur.

gere debebat. Et hec est ratio quare
dies sabbi magis quam alia dies
beate marie appropriatur. Tertia
ratio est quia dies sabbi est ianua et
introitus ad dominicam diem. Vnde cum
sumus in sabbo sumus iuxta domini-
cam diem. dies autem dominica est dies re-
quiei et significat vitam eternam.
Vnde cum sumus in gratia domine nostre
sumus quasi in ianua paradisi. Quia
igitur ipsa est nobis porta ad reg-
num celorum quod per diem dominicam figuratur.
ideo de illa sollempnitas in sep-
tima feria que diem dominicam precedit.
Quarto ut sollempnitas multis solle-
mnitati filii continuetur. Quinto ut
festiuitas agatur in die in qua deus
ab omni opere requieuit. **P**otandum
etiam est quod in missa officio ubi cri-
stus passio representatur tribus lin-
guarum generibus videtur. scilicet greca
hebraica et latina. ad significandum
quod his tribus linguis scriptum est
titulus crucis christi iohannis. xix. et ad di-
signandum quod omnis lingua que per
hanc triplicem intelligitur deum lau-
dare et confiteri debet. quia dominus noster
ihesus christus in gloria est dei patris.
Licet enim multa sint genera lin-
guarum. iste tamen sunt principales.
hebraea propter legem et quia
est mater aliarum. greca propter
sapientiam. latina propter nobi-
litem et romanam imperii dominan-
tiam. **V**erba latina sunt epistole

Liber Quartus Rōnalis De

euāgelia orōnes et cātus. greca
sūt kyrieleyson: xp̄e leyson et y
mas. hebraica sūt alleluia amē
sabbaoth et olāna. **V**nā i mī
sa romani pōtificis i p̄cipiis so
lēmītatib; legīt euāge. et epla
nō solū i latīo vtz etiā i greco
ad designādū cōiūctionē vtrius
usq; ppli sub vna fide siue q; ec
clesia oīstat nō solū ex latis. v
rū etiā ex grecis. vide i. vi. pte
sub ti. de pasceue. **S**; qrit
vtz sacerdos mīn⁹ q; duobus
pntib; debet celebrare missa; et
videt q; nō. statuit nāq; soth
papa ut null⁹ missa; solēma
celebrare p̄sumat nisi duobus
pntib; sibiq; rñdētib; ipe ter
tius h̄at. **C**ū em̄ ipe p̄larit di
cat dñs vbi scūa i m̄ secreta di
cat orate p me. ouenit ut ipi⁹
salutatio a plurib; rñdeat. v
rū aliud ē nccitatis articul⁹ i
q; pōt vno solo pnte celebrare
et aliū religionis otēptus. **P**ie
q; credēdū ē et sacris autorita
tibus op̄robat q; angeli dei co
mītes assistūt orātib; iux illd
ap̄lxticū. **I**n cōspcū angeloz
psallā tibi et angel⁹ ad thobīā
Qn̄ orabas cū lacrimis obtuli
orōnē tuā dño. **S**; et i canone
misse otinet. **S**upplices te ro
gamus oīpōtēs de⁹ iube h̄c p
ferri p manus sacti angeli tui

missa singlis q i missa agūt.

i sublimē altare tuū. **P**retēa q;
lib; h̄o b; suū p̄p̄iū angelū ad
custodiā. **V**n dñs i euāgelio
loquēs de puul ait. **A**ngeli eo
rū sēp videt faciē p̄ris. **I**los igit
tur h̄emus i orōne p̄ticipes q̄s
h̄ebim⁹ i gloriā tōe oīsortes.
Solus tñ p̄sbit nō pōt diu
nū officiū absq; mīstri suffra
gio celebrare. put i oīstitutiōe
alexandri cauet. **C**anon q; tho
letan. oīlī statuit ut vbi t̄pis
l loci siue clerī copia suffraga
tur h̄at q̄sq; deo sacrificās p⁹
se vicinī solamīnis adiutorē ut
si ex aliquo casu ille q; ad offi
cia ipletur⁹ accedit turbatus
l ad terrā elisus fuerit a tergo
sēp h̄at q; ei⁹ vicē itrepide asse
quat. **S**i qdē copia t̄pis suf
fragat si nō fuerit guerra loci
si ecclia sit diues clerī: si sit ibi
copia clericoz. **D**ñalit aut di
cēdū ē q; illa ē legitima missa i
qua sūt sacdos: rñdēs: offerēs:
atq; cōicās. **S**icut ipsa p̄cū cō
positio euīdētīrōne demōstrat.
Introitus ad cl̄oz ap̄lxtaz
respicit. qm̄ s; aug⁹. **M**oyles
mīnister fuit veteris testamēti
ap̄lxtē mīnisterī noui kyrieley
son ad eos respicit ap̄lxtas. q;
circa dñi aduētū erat de q̄bus
fuerūt zacharias et iohannes
baptista filius eius. **G**loria i m̄

Liber Quartus. De missa

excelsi ad cetū respicit angelo-
rū: gaudiū natiuitatis dñi pa-
storib⁹ anūntiātū. **P**ria colle-
cta respicit ad h⁹ qđ dñs circa
ānū duodecimū agebat. qñ scz
ascendēs iherosolimā sedebat i-
ter doctōes audiēs et interrogās
Epistola ad iohis p̄dicatōez
p̄tiet. **R**espōsorū ad b̄uolētū
am apostolorū respicit scz quō
a dño uocati secuti sūt eū. **A**lle-
luia ad letitiā mētis eorū p̄tiet.
quā habebāt de p̄missionib⁹
ei⁹ ul' de miracul' q̄ p̄ eū ul' per
nomē ei⁹ fiebāt. **E**uāgelii res-
picit tēp⁹ a sua p̄dicatōe vs-
q; ad p̄dictū tēp⁹. **Q**đ vō dei
ceps i missē offitō agit⁹: ad il-
lū respicit tēp⁹ qđ est a dñica
qñ pueri hēbreorū obiitauerūt
ei vsq; ad diē ascēsiōis ei⁹ siue
p̄tēcostes. **O**ratiō vō secrete
vsq; nob̄ quoq; peccatorib⁹
signat illā; oratiō; quā ihsus i
mōte oliueti exercebat. **Q**đ at
postea agitur significat tēp⁹ illū
qđ dñs i sepulchro iacuit. **Q**ñ
vō panis i vinū mittit⁹: aīa; dei
ad corp⁹ rediē dēmonstrat. **S**a-
lutatiō sequēs significat saluta-
tiōes postea discipul' a xpo fa-
ctas. **F**ractiō oblate significat
fractiōē panis factā a dño di-
scipul' i emaus. **H**ec plen⁹ i
suis locis dicētur. **D**e missa p

sa et singlis q̄ i missa agunt⁹.

mortuis et ipōz offitō i. vii. p-
te dicet. **A**d h⁹ missa nō nisi i
sacris deo loc' i. i tabnaculis di-
uīs p̄cib⁹ a p̄tificib⁹ delectat⁹
absq; magñi nēitate dici debz.
Nō g⁹ i p̄p̄bais domib⁹ absq;
ep̄i licētia. q̄ sacri ē missa; nō
cātaē ul' nō audiē q̄ i loc' i qui-
b⁹ hēc fieri nō optz. **V**n scrip-
tū ē. **V**ide ne offeras holocau-
sta tua i oī loco quē vidēs hī
i oī loco quē elegit dñs de⁹ tu-
us. **D**e h⁹ dicet⁹ i p̄lxio qñte p-
tis. **P**ōt aut eē nēitas ut dica-
tur i nauī ul' i exercitū s̄b pa-
pilōe siue s̄b dñio si illū habēi
nō possit. hī tūc cū tabula seu al-
tari viatico. **P**resbit⁹ aut nō de-
bet missa; celebraē sine licētia
ep̄i i altari i q̄ ep̄us ea die cele-
brauit. **S**ixt⁹ tñ p̄p̄ statuit mis-
sa nō nisi sup altare celebrari.
Felix p̄p̄ p̄m⁹ statuit sup mēori-
as martirū missas celebrai. **S**o-
nifati⁹ p̄p̄ scd̄s statuit ut i missē
celebratiōe cleici a laicis sint di-
uī. **M**arti⁹ p̄p̄ statuit missa al-
ta vō cātari. **V**igili⁹ p̄p̄ sta-
tuit eā i ecclia orientali pte di-
ci. **I**llū quoq; notādū ē q̄ i
missa rep̄ntatur pugñ et victo-
ria sacerdotis cōtra hostē antiquū.
Processus ad hāc pugñā pōe-
tur s̄b ti. de accē. pō. ad al. i. fi.
Arma vō et pugna sacerdotis

Liber Quartus Rōnalis De

posita sūt i plexmō tertie ptis.
Rursum missa; qñ qddā iudī
ciū imitat. Vñ a canon actio
wcat. Est enī actio cā i iudī
ciū deducta. In missa qdē cau
sa nra agit. oratoriū ē ptorū
deus iudex. diabol⁹ accusator.
mīstri testes. sacerdos aduoca
tus a defensor. hic ē moyses q
cā ppli ad dñm allegabat. cui
ius procimo delatoris fallacia
ofutaf a nra inocētia op proba
tur a absoluitur a iudicis ira
placaf a p misericordiā culpa
remittit. **C**eterz missa dī mī
steriū qd pferf a sacrificiū qd
offerf. Misse aut officiū i du
as pñcipr diuidit ptes vic;
i missa; cathexumionz a missa;
fidelīū. Missa cathexumionz ē
ab itroitū vsq; post offertoriū
q missa ab emittēdo dicit. qm
qn sacerdos icipit ofecrare eu
karistia; cathexumi foris de ec
clesia mittit. vñ antiq̄tus p
lecto euāgelio diacon⁹ supra
pulpitū acclamare solebat. si
qs cathexumīnus adest exeat
foris. put dicef in. vi. pte sub
qrta feria qrte dnice qdrage
sime. Qd iō fiebat qm cathex
umīni l; sint i fide istructi: nō
dū tñ sūt renati siue baptisati.
a ideo nō dū sūt de corpe ecclie
sicut nec iudei: nec gētiles. qre

missa singlis q i missa agūt.

sacris altaris mīsterijs itersse
nō debēt q nō mīsi baptisatis fi
delib; omittūt nec thesauri ec
clesie sūt inimicis oñdēdi. Vñ
de qbusdā q cathexumionz a
nōdū renatoz typū seu figurā
gerebāt scriptū ē. **I**hs autē
nō credebāt se illis sciēs qd in
hoīe eēt. **H**ic etiā i canone car
thaginē. scilī dī q nec gētil
nec hereticus: nec iude⁹ phibe
atur etiā; igredia audirexer
bū dei vsq; ad finē misse cathex
umionz nec etiā icesuosi.

Missa vō fidelīū ē ab offertor
io vsq; ad postcoionē. Et dicit
tur missa illa a dimittēdo q ea
expleta ad ppria qsq; fidel di
mittit. Missa ergo aliqn ē no
mē collectiū. q qñq; missaw
cat qd ē ab itroitū vsq; ad of
fertiū. qñq; qd ē ab itroitū
vsq; ad ite missa ē a hoc xri⁹
q tūc hostia mittit. Qñq; qd
vhitatus ē dicit missa totū offi
ciū ab itroitū vsq; ad ite missa
ē. siue inuocatio noīs dei q fit a
sacerdote sup altare qñ tñsmis
sa eo q pplis fidelis p mīsteriū
sacerdotis q vice mediatoris int
deū a hoīes. i. xpi fūgitur pces:
supplicatōes: ac vota altissimo
tñsmittit. Qñq; illud tñ offici
um qd sub filēio dicit. Qñq;
solū; vba illa quibus dñicum

Liber Quartus De quinq; psal

conficitur corpus. Aliquā missa ē no-
mē propriū qd significat xp̄; q̄ missa
sus ē a prē in hūc mūdū. **S**ig-
nificat etiā āgelū q̄ mittit ut p-
ei⁹ man⁹ hostia offerat i scli-
me altare dñi. **I**pm gº sacrifici-
u; id ē hostia vocat missa. q̄ si
transmissa. pri⁹ hīc a prē nob
ut sc; eēt nobiscū postea a nob
pri⁹ ut intercedat a sit p nob a-
pud deū. **I**tē transmissa. pri⁹ no-
b a prē p incarnatō; x̄ filij sui q̄
fuit missus celestis a postea pri⁹
a nob p passio; ei⁹. **S**ilit i sac-
mēto transmissa pmo nob a prē
p sanctificatō; qua nobiscū esse
incipit. postea pri⁹ a nob p obla-
tō; qua p nob apd prē; interce-
dit. **H**ec enī missio seu legatō so-
la sufficiens a ydonea ē ad soluē-
das int⁹ deū a hoīes inimicitias a
offensas. **C**ū gº diacon⁹ i fine
misse dicat ite missa ē. id ē ac si
dicat: redite ad ppria. ul⁹ seq̄
mīni xp̄m qd missa siue oblata
ē hostia salutaris p nob ad de-
u; patrē placādū. **P**ot etiā;
a aliē missa diuidi i quatuor ptes
fm apostolū pma ad titū. ij. a
hīc etiā i cōone oculij toletanī
sc; i obsecratōes. orōnes. postu-
latōnes a laudes siue grāz ac-
tōnes. Quorū vltorū expositō i
quinta pte scli. de tertia ponet
pars priā pte dicit ab introitu

mis q̄s pōtifex celebratur⁹ dicat

vsq; ad offertoriū a dñi obsec-
tōnes. id ē pcatōnes. q̄ sc; fūt
priusq; spēs incipiāt benedici.
Secūda vsq; ad finē dñice o-
ratōnis. ibi vi; libera nos q̄si⁹
dñe ac. **T**ertia vsq; ad cōmū-
onē vic; fm aug⁹ orōnes quas
epūs dicat pt⁹ cōmūonē. **Q**u-
ta vsq; in finē sc; fm aug⁹ qñ
pt⁹ ite missa ē ul⁹ bñdicā⁹ dñi
no popul⁹ rñdet deo grās. **S**e-
cūdu alios vñ pma ps pte dicit
ab introitu vsq; ad **T**e igitur.
Secūda vsq; ad orēm⁹ pcep-
tis saluta **T**ertia vsq; ad colle-
ctas. **Q**uarta vsq; ad ite missa ē
Rursus qd quinq; fuerit sāguis
xp̄i effusiones. ideo misse offitū
u; ab offertorio iātea i quinq;
scli diuidit ptes ut ibi dicetur.
S; a qd i sola cruce ē quāria
fuit sāguis effusio. ideo a sol⁹
canon scli diuidit i quinq; ptes
Priā vsq; q̄ pridie. **S**ecūda
ad memēto. **T**ertia vsq; ad p-
ceptis. **Q**uarta vsq; ad embolisi-
mū. **Q**uinta vsq; ad collectas.

**De quinq; psalmis
quos pōtifex celebr-
tur⁹ dicat.**

Quebratur⁹ pōtifex mis-
sarū solēnia quosdam
psalmos a oratōes ex

Liber Quartus Rōnalis De

īstitutōe celestīmī p̄mī p̄mittit
q̄s iteri dū caligis a sandaliis
ornat dicit s̄m exhortatione;
psalmiste dicētis. **P**ro eo cupem?
faciē ei? ī ōfessione a ī psalmis
iubilem? ei. **D**ñi psalmi sūt. v.
vic; **Q**uā dilecta tabernacula
Benedixisti **I**nclīna. **C**redidi
a **D**e p̄fundis. ut q̄d q̄d ī mun
dū quūq; sensuū t̄ngressiōe cō
mīsit quūq; psalmoz. orōe de
tergat. **Q**uedā enī otinētur ī
q̄libet ip̄oz q̄ recte oueniūt ce
lebraturis altaris mīsteriū; a
eucharistie sacramētū. **O**ratio
nes v̄o quas adīcit manifeste
ptinēt ad impetrādū cordis a
corpis mūdiciā a munimē.
Rursum iō dicit **Q**uā dilecta a
alios psalmos. ut ī x̄po cuius
typū gerit v̄tutū pleitudo no
tef. **E**t nota q̄ religiosus s̄m
ordinis sui p̄fessionē discalce
atus iccēs missa; celebratur?
se calceat ex p̄cepto apli dicen
tis ad eph. **S**tate calciati pe
des ī īparatōe euāgelij pacis.
Ne p̄ calciamēta que sūt de
pellibus aialū mortuoz a cal
cāt terrā a sūt clausa de sub̄ a
apta desup significat q̄ sacerdos
d; eē mortu? mūdo a d; h̄re cor
clausū ad terrā a ip̄a tāq̄ lu
bea calceat a vilipēdē a aptū ad
respiciēdū a desiderāq̄ celestia

capitis opōsi a ma. lotionē

De capitis opōsitione a ma
nuū lotionē.

Quāligis a sandaliis ip̄osi
tis p̄tifer a sacerdos caput
p̄ctinat: manus a faciē lauat.
Nā a legal sacerdos sacrificatu
rus lot? p̄us manib; ac pedib;
īduebat manastasi; cui? loco
hodie sandalia h̄ntur. put ī
tertia pte dictū ē s̄b ti. de lega.
indu. **P**ectinat igit? caput a fa
ciem lauat. **P**riō exēplo marie
q̄ futurā x̄pi passiōē figurās
vixit oleo caput eius. **E**tenī ī
missē officio x̄pi passio repre
sentat. **S**ecdo ex mādato dñi
dicētis ī mat̄ho. **T**u aut cum
ieiunas vnge caput tuū a faci
em tuā; laua. p̄ hoc significās
q̄ ī s̄ctis opibus n̄ris omnē
fictionē a simulationē a nobis
amouere debemus. **T**ertio p̄
tinat? caput. **N**ā p̄ capillos su
p̄flue cogitatōnes a cura terre
ne sollicitudinīs. p̄ caput mens
a intētio que cūctis aīe actib;
sicut caput ceteris mēbris sup
emīnet significatur. **C**ongrue
igit? p̄ctine capilli oplanant?
a ordinant? a euulsi sepantur
ad notādū q̄ tūc sp̄alit? mo
res opōnere a sup̄fluas cogita
tiones a se repellere deb; iuxta
illd̄ apl̄eticū. **A**uferte malū co
gitationū v̄raz atq; mēs ip̄i?

pretia discretio separi. q̄etari
a purgai a terreis sollicitudinib⁹
b⁹ a virtutib⁹ ornari deb⁹. **P**ec
ten em̄ p̄t ordinatā in scissioi
b⁹ diuifio; discretō; significat q̄
itento aie adornat⁹. sic capilli
capitis p̄tine adornat⁹. **M**a⁹
q̄ lauauat p̄t reuerētia; tanti sa
cramenti. q̄ten⁹ ad illō p̄tractā
dū mūdissim⁹ accedat. **V**nde
gre. i. pastoali. li. i. c. xij. **R**ecē
ē ut mūda studeat eē mā⁹ que
diluuere sordes curat. **C**orpali⁹
igī lauauat mā⁹ ut spūali⁹ mū
det act⁹ iuxta illō ps. **L**auabo
iter inocētes mā⁹ meas ac. ne
quasi illotis māib⁹ ad mēsa p
ueire videat⁹. nō q̄ lutū manu
u; diuina sacramēta otāmet. s;
si q̄s idigne māducat a bibit:
inditiū sibi māducat a bibit.
Vn a i euāgelio mathxi. **N**on
lotis manib⁹ māducae nō coi
q̄nat hōie; q̄ vō de ore p̄cedūt
a de corde exeūt: vic; cogitatio
nes male. homicidia a adulteria
a cetera hōi. lxx sūt q̄ i q̄nant
hōiem. **S**olite g⁹ satagēdu;
ē ut nō tā extēiora manuū q̄ i
teriora mētū inq̄namēta pur
gētur. **M**anuū aut lotio a lege
sup̄sit exordiu ut p̄missu; ē. **L**e
git⁹ etiā exo. xxx. xxxviii. a. xl. c.
q̄ moyses fecit labz eneam de
specul mulierz i q̄ lauabant se

sacerdotes i ingressu tabnacki te
stioni; a q̄n accessuri erant ad
altare. **S**i q̄ dē i labro eneo so
noro significatur cōfessio. **I**n al
tai aureo mētis amaritudo. **I**n
specul mulierz vite sactorū ofi
deratio. **S**acerdos g⁹ p̄m̄sq̄ ad
altare viat p̄ cōfessionē siue la
crimis p̄itētie se abluat. p̄ men
tis amaritudie; se purget. p̄ cō
fideatō; vite sactorū se iformet.
De p̄mo psa. iij. **Q**uidam qui
fertis vasa dñi. **D**e scdo. i. cori
th. vi. **E**xpurgate vet⁹ fermē
tū. ac. **D**e tertio lebr. xij. **D**alē
tes ipositā nubē depōam⁹ omē
pōd⁹ a circūstās nos p̄ccatu;
ut sim⁹ i nūero inocētū auda
cter dicētiū. **I**udica me dñe q̄
mā e. m. mmo ac. **I**tē **L**auabo itē
inocētes man⁹ meas a cir. a. t.
Deide man⁹ lotas māutergio
tergit. q̄ post lacrimas otitōis
p̄ccata abluere a abolē p̄ opa
satisfactiois deb⁹. **L**imū q̄ dē; p
labore ad cādrē pducitur a pe
nitētes p̄ satisfactōne ad p̄p
tuā glorificatōne; **C**rimū igi
tur manuū a faciei ornamēta:
nō sūt voluptatis oblectamen
ta. s; i figurā a dño sacerdotib⁹
legis inuicta.

**De aque bñdicte osecratio
ne a asperione.**

Liber Quartus Rōnalis De

Sacerdos ī dñicis diebus celebratur? alba et stola paratus p̄usq̄ planeta iduat ut liberi? vacare possit aquam ex institutōe alexādrī pape p̄ mī bñdicīt. altare ecclīaz et ip̄s aq̄ bñdicta aspgit ut oīs sp̄s rituū imūdoz spurciā tam de bitaculo q̄ de cordibz fidelīz p̄pellat. hxc enī v̄tus aq̄ exorcīlate iest. Et etiā q̄ nou? xp̄ia noz ip̄s baptismatis sacmēto renat? ita mīsterio aq̄ lota renatoz corpa munit sicut sāguis agmī a p̄isco ip̄lo ad repellendum p̄cussorem ī p̄stibus ponebat. Vñ ī canone alexādrī ita legit. Aqua; sale aspsam ip̄lis bñdicimus ut ea cūcti asphī s̄ctificēt et purificētur. q̄s et oīb; sacerdotibz faciē dū eē mādāmus. Nā si cūis vitule aspsus ip̄lum s̄ctificabat atq; mūdabat. s. a v̄malibus multo magis aq̄ sale aspsa dīz uimīsq; p̄cibz sacra ip̄lm s̄ctificat atq; mūdāt a v̄malibus. Et si sale aspsō p̄ helīseum sterilitas aq̄ sanata ē. q̄ toma gis diuīs p̄cibz sacra sal sterilitate; rez aufert būanaz et cōiūgnatos s̄ctificat et purgat. et cetera bona multiplicat et īfīdīas diaboli auertit et a fantasmatīs v̄futīs hōies defendit.

Aq̄ bñdicte osecratōe et asphī.

Rursus tūc sacerdos itus tabernaculū aspgit dū dēi mīsericōz dīa p̄nt. Cū an? q̄ papa aīe q̄ iō hōies aq̄ bñdicta aspgūt q̄ valet ad s̄ctificatōē. vñ scriptura p̄ ezechielē dicit Asp̄gā sup̄ v̄s aquā mūdā; et mūdabimī ab oīb; imūdijs v̄is et dabo vobis cor nouū et sp̄s nouū ī v̄bis. Itē ī numie. Qui tetigerit cadauer hōis siue humane aīe morticinū. ī a morte cadēs et p̄t hxc. vñ. diebus fuerit imūdus aspgat ex hac aq̄ die tertiā et septiā et sic mūdabit a p̄ccato. Si ei aspsus tertiā die nō fuerit septiā emūdārī non poterit. Itē q̄ ex hac omīxtōe aspsus nō fuerit polluet tabernaculū. i. tāq̄ pollut? nō intrabit cū alijs tabernaculū. i. scīp; q̄ ē ps tabernaculi dñi. i. ecclīe et p̄bit ex israel. Itē q̄ aq̄ expiatiōis nō ē aspsus imūd? erit et manebit spurciā ei? sup̄ eū. Et itē. Purificabis leuitas circūsp̄ges eos aq̄ purificatiōis. Et itē. Aq̄ aspsionis purificatio ē. Ex q̄bz apparet aspsionē aq̄ īstar salutaris lauari obtinē. quidā tñ p̄missa referūt ad aquā baptis. Aqua igit? ī mēoriā baptismi oī dñi ca bñdicīt ut dicit? ī. vi. p. s̄b ascēsiō. p̄t q̄ ī pascha. et p̄te.

Liber Quartus. De aqua benedicta.

quod in sabbatis dominicas illas precede
tib⁹ benedictis fontib⁹ an crisma
tis infusione aqua recipitur et ad as
persionem nos et domos reseruatur
sic in catione cautum habetur. **Ex** a
qua 8º benedicta nos et loca in
significatione baptismi aspergi
nec aspergimur ut rebaptisemur
sed ut gratiam diuini nominis cum memo
ria baptismatis inuocemus. **Et** licet
in dictis duabus dominicis aspergat
altare: non tamen tunc catatur atheni
phona. **Asperges** me domine etc. quia
tunc potius lugendum nobis est cum re
colimus nos esse a christo munda
tos per sue supplicium passionis. iux
ta illud trenorum. iij. **Memento** me
mor ero et tabesceat in me anima mea.
In dominicis ergo diebus an missa
sacramentum mai⁹ altare tamen et tot⁹ popu
lus asperguntur. quous in noctur
nis et vespis omnia altaria vel sala
te precipua thurificetur. **Circa**
quod considerandum. quod hui⁹ asper
sio alia ratione fit super populum et alia
super altaria. **Quia** enim conclusit
deus omnes sub peccato saltim vicia
li quod septies in die cadit iustus. id
circo ipse populus etiam ingredi
ens diuini insistere intendit ipsa aqua
sacramentata aspergitur quod valet ad
quotidiana delenda. sic in ciere
vituli in veteri testamento. secundum quod
quod immund⁹ erat prohibebatur ecclesia
ingredi donec aqua lauaretur.

De consecratione et asperione.

Altare autem aspergitur propter re
uerentiam sacramenti quod ibidem ofe
randum est. ut inde omnimodis malignorum
spirituum potentia arceatur. **Et** quoniam christus
per altare quod esse debet lapideum sig
ficatur sed illud apostoli. petra autem
erat christus et fides nostra de vno christo
et non de pluribus est. idcirco ut sig
nificatio signato respondeat unicus al
tari aspersio uniusus aspergitur po
pulus. quod ipse solus est qui tollit pre
catala mundi. **Thurificatio** vero quoniam
quod repñtat diffusionem diuinarum
gratiarum spiritualium quoniam gratia non so
lum in capite. verum etiam in alijs subie
ctis capiti inuenitur. idcirco conue
enter post primum: secundo alia
altaria: per quam diuini gratia deus factorum
intelliguntur: thurificari solent.
Rursum thurib⁹ thurib⁹: cor igitur
ne omnimodis accessum significat. quia
ergo oratio nostra solum ad deum et cri
stum mediatorem nostrum debet principaliter
applicari. idcirco et altare et
crucifixus thurificari solent. **In**
paschali autem tempore ad aspersionem
catam. **Vidi** aquam. quod fuitur
de ezechiele cui dominus ostendit ciui
tatem edificatam super montem et vige
ntem ad austrum in qua erat mirabile tem
plum. **Ciuitas** ecclesia est. de qua dicitur. **Non**
potest abscondi ciuitas supra
montem posita. **Templum** est cor
pus christi de quo dicitur. **Sol**
uite templum hoc et post triduum

Liber Quartus Rōnalis De

edificabo illud. **A**q̄ de tēplo e
grediēs. fons ē baptismi de la
tere xp̄i pcedēs. s; cū fuerit i le
uo lāceat? cur hic dicit a latē
dextro. **R**ndeo q̄ duo sūt lateā
xp̄i. s. dextz a leuū. **D**extrū ē di
uinitas a leuū hūanitas. **A** la
tere igit dextro exiit q̄ de di
uina xp̄i natura spūsanct⁹ a
qua inuisibilis pcedit q̄ aq̄ visi
bili: q̄ de latere leuo. i. hūanita
te lāceata pfluxit saluādi vtu
tē tribuit. **R**ecte igit hoc i pro
cessione paschali cātam⁹ i lau
dē flumib⁹ cui⁹ iundatōe p
mortē xp̄i reuixim⁹. **V**er⁹ p⁹
octauā ptecostes cātāt i dñi
cis ad asp̄gēdum antiplona.
Asp̄ges me dñe. q̄ a paschavf
q; tūc i termittit⁹ q̄ de fide pas
sionis a hūilitate baptismi p
plxta pdirit. **P**orro aq̄ cū bñ
dicit sal admisceat⁹. qd̄ ab hēli
seo supsit exordiu. **E**t fit b⁹ ad
notādū q̄ ppl̄s p aquā itelle
ctus ut s̄ficari possit p sacerdo
tis officiū vto dei iūit⁹ qd̄ per
salē significat⁹. **S**it ter crux sup
aquā a salē q̄ docet ppl̄s s̄cte
trinitati gr̄as p sua eruditōe
atq; redemptōe referre. **P**er a
quā q; oressio. p salē amaritudo
significat⁹. ex q̄ mixtura ge
min⁹ ptus pcedit. s. diuīfio seu
sepatio delictor⁹ a cētus v̄tutū

Officio missē seu introitu.

ac bonor⁹ op̄z. **S**z q̄re p̄us
sal bñdicit⁹ q̄ aq̄. **R**ndeo p sal
itelligit⁹ amaritudo penitētie.
p aquā baptism⁹. qz ergo cor
dis otitio debet pcedere abso
lutionē a penitētia baptismū.
iō p̄us bñdicit⁹ sal q̄ aq̄. **E**t
nō q̄tuor eē gñā aq̄ bñdicte.
Priā i q̄ fit iudiciū purgatōis
q̄ i v̄fu nō ē. **S**cda aq̄ q̄ s̄cti
ficat⁹ iñ dedicatōe eccl̄e a alta
ris. de q̄bz i p̄ma pte dictū est
sub ti. de ose. eccle. a al. **T**ertia
ē q̄ iñ eccl̄is asp̄gimur. de qua
hic agit⁹. **Q**uarta aq̄ baptismi
de q̄ dicit⁹ i. vi. pte sub sabba
to s̄cto a hac solebāt hōies as
p̄gip̄usq̄ crismare⁹ a adhuc
fit i q̄busdā locis. s; hodie iñ
dictū ē. **P**utabāt em̄ se itez a
peccatis h⁹ aque asphone mū
dari: cū tñ ostat nullū bapti;a
ri bis posse. **Q**uia vō māius
dignū trahit ad se minus dig
num. ideo si aqua nō bñdicta
admisceatur bñdicte efficitur
bñdicta.

De officio seu introitu missē.

In introitu p̄ma ps missē
iācipit. **S**cīēdu; aut q̄ s̄
cti p̄res a ppl̄xte añ xp̄i aduē
tū suspirātes a p̄conātes p̄mī
serunt desideria: op̄ra: laudes:
a preces. que singula figuran
tur iñ missa. **I**ntroitus namq;

Liber Quartus De Officio

sq̄ ip̄a āt̄phona vaticīnīa pro
ph̄az a s̄actorū pat̄z d̄fīdēia
cū p̄conīs filij d̄i aduētū a m̄
carnatōz d̄i expectātūz exp̄i
mīt. In cui⁹ rei signū i p̄ma co
mīnīca aduēt⁹ cātāt ec̄cīa itro
itū. Ad te leuauī. Chor⁹ igit̄
psallētium cleicōz. quī signifi
cat chor⁹ p̄ph̄az a multitudīez
s̄actorū xp̄i aduētū expectātūz
aīam suā dilatat a itroitu i iu
bilo cātāt. qm̄ p̄ph̄e p̄ i archē
r̄ges a s̄acerdotes om̄esq; fideles.
aduētū xp̄i cū d̄fīdēio expecta
bāt clamātes a implorantes.
Emitte agnū dñe dñato: ē ter
re aē. Itē Veni dñe a noli tar
dare aē. Dic etiā ille fimeō ius
tus a senex b̄ndixit dicēs. Nūc
dīmītis suū tuū dñe s̄m v̄bu;
tuū aē. Quia vidēt oculi mei
salutare tuū aē. Et xp̄s Mult
ti reges a p̄ph̄e voluerūt videre
q̄ v̄s vidētis a nō viderūt aē.
Ex eorū g° p̄sona cātatur itro
it⁹. p̄ quos xp̄s itroiuīt i mun
dū. iuxta illd̄ apli. Et cū intro
ducūt p̄mogenitū i orbē terre
a adorēt eū om̄s āgeli d̄i. Se
q̄t̄ v̄ficul⁹ psalmistīc⁹ h̄ue p̄s
q̄ v̄fionē ad opatōnez notat.
Dicītur etiā v̄sus. q̄ p̄ eū reūti
mur ad itroitu. significās op̄a
vaticīnīa. Cōsequēt̄ ex īstituti
one damasi pape d̄r. Gloria

Seu Introitu Misse.

p̄ri a filio a sp̄itū s̄ācto aē. q̄d
fiḡficat laudē. q̄ pt⁹ opatōez
dāda est gl̄ia. Dicīt̄ etiā gl̄oia
ut oñdat̄ patrē a filiū a sp̄itū
s̄āctū h̄re equalē gl̄oziā a coe
ternā maiestātē i p̄mī pio et
nūc et s̄ep et i secula seculorum
id ē i p̄nti p̄teito a futuro tēpo
rib⁹. Interpositō aut̄ gl̄oie m̄
ter p̄mā cātātōnē itroit⁹ et ip̄
si⁹ reptitōnē: d̄signat captati
onē beniuolētie. Vt em̄ q̄d ex
p̄ctabāt facili⁹ obtinerēt. ad to
tā trīnitatē cordis a v̄cis glo
rificatōne clamabāt dicentes.
Oñde nob̄ dñe m̄fēricōrdiam
tuā et salutaē tuū da nob̄. quī
sedes sup̄ ch̄rubīm appaē corā;
effra. b. ma. Quorū tādē clamo
rē sp̄ū s̄āct⁹ exaudiens: vnxit
eū oleo lētie p̄ cōsortib⁹ suis.
et ad euāgelī s̄āctū paup̄ibus
d̄stiauit. sic ip̄e d̄i fili⁹ p̄ph̄e
tā testat̄ dicēs. Sp̄ūs dñi su
p̄ me eo q̄ vnxit me. euāgelīsa
re paup̄ib⁹ m̄sit me. Deīde āt̄
ph̄a ip̄a seu itroit⁹ reptit⁹: ut
d̄fīdēiū āt̄q̄z p̄m seu iteatō et
multiplicatō suspīorū a clāoīs
ip̄orū euīdēt⁹ exp̄mat̄. Vñ p̄
ph̄a Māda r̄māda expecta r̄
expecta Modicū ibi a modicū
ibi si moāz fecit exp̄ca cū q̄ v̄i
ens v̄iet a nō tardab̄t. Hoc āt̄
d̄fīdēriū āt̄q̄z nō sp̄ reptat

Liber Quartus Rōnalis De

itroitus intellectu lre h iubilo cā
tilene. **V**erz i diebz pfectis bis
itroitus cātāt i laudē diuine a
hūane nature: q̄ m psona filij
fūt vnte. In q̄bus dā vō eccl̄is
a p̄cipuis festiuitatibz tripli-
cat i laudē a hōzē trinitatis q̄h
trīpudiem⁹ ei i cui⁹ memoriaz
missa; cātām⁹ a dicūt semel cū
glā p̄i. ad laudē incarnatōis.
Quq; aut i chōat wce dimissa
ad notādū hūilitatē. s̄bsequē-
ter alta wce repetitur: q̄ wce
exaltatio significat excitatōez
a sōpno peccati quē w̄ sup̄ssa
dēmonstrat. iuxta illud apli. hō-
ra iā ē nōs de sōpno surgere.
Pōt etiā a alit⁹ dici. put de iui-
tatorio i. v. pte sub nocturnis
dicūt. sēmp tñ itēgre repetitur
ut pfectio letitiē denotet. **Q**ue
dā vō eccl̄ie dicūt itroitu. **P**ri-
mo pfecte. q̄ eccl̄ia dēū laudē p̄cā
laudat. **S**ecdo ipfecte q̄ imp-
fecta ē ois laus vie. **T**ertio p-
fecte q̄ pfecta ē laus patrie.
Dicūt aut itroitus eo q̄ dū ille
camitur sacerdos mīstratur⁹ ad
altare itrat: seu q̄ p illam anti-
phōnā ad officiū itrat q̄ etiā
uocatur officiū q̄h efficiū. put
dicūt in p̄lxio. v. ptis. **C**elesti-
n⁹ papa statuit ut psalmi da-
uid cētūquīq; ginta ad itroitu
misse an sacrificiū antiphōnaz

Officiū misse seu introitu.

canerētur qd̄ antea nō fiebat
h ep̄la pauli a euāgelij tñ le-
gebāt a postea missa celebra-
bat. **D**e illis ergo psalmis ex-
cepti sūt oēs itroitus regulaes
gradualia: offertoria a coio-
nes. q̄ cū modulatōe p̄rio cepe-
rūt ad missam i eccl̄ia romana
cātari. **B**regorius enī itroitum
misse cū cātu ordinauit a vnū
v̄sū de illo psalmo q̄ cātabat
retinuit. **I**rregulares vō itroi-
tus sūt q̄ fm̄ varietates solēni-
tatum instituti sūt. ut **P**uer na-
tus ē nobis. ac. **S**pūs dñi re-
pleuit orbem terraz ac. **E**t hñ
hñt v̄sus de psalmo p̄ter q̄ illi
Viri galileia. et **N**ūc scio ve-
re. **E**t alij q̄ dē fm̄ aliqs ec-
clesias. **E**t ē notādū q̄ qñ in
troitus de psalmo sumit si p̄i-
mus v̄sus psalmi sit itroitus:
aliqs de sequentibz v̄sibus eius
de psalmi erit v̄sus illi⁹ itroitus
sicut patet in itroitu tertie fe-
rie p̄ime ebdomade q̄dragesi-
me. q̄ incipit **D**ñe refugiu **V**er-
sus enī ē. **P**riusq̄ mōtes fierēt
Si vō nō p̄im⁹ v̄sus psalmi
s; aliqs ali⁹ de sequentibz sit in-
troitus tūc p̄im⁹ v̄sus psalmi
erit v̄sus ip̄si⁹ itroitus. ut i na-
tali est introitus. **D**ñs dixit ad
me ac. v̄sus vō ē **Q**uare fremu-
erunt gētes a populi meditati

Ort⁹ de officio seu introitu mī

fuit iama. Et i festo inoētū in
troit⁹ ē. Ex ore infantū a lactē
tū pfcisti laudē aē. Versus
ē Dñe dñs noster aē. Et sic de
alijs. Qd fit ad significādum
vmonē a cōnexitatē capitis a
mēbroz. **R**ursus vñs qñs
qz ē duplex. qñq; vn⁹ qñq; di
michi⁹. De quo dicit^r i sexta p
te sabb^o tertiē ebdoade qz
dragefime. Dū aut introit⁹ cā
tur nō se det^r. qm ad op⁹ et p
comū xpī introit⁹ refert^r: ut p
destiati ad vñz cultū deo cō
tur. In qbusdā eccl^{is} trophi di
cūtur p psalmis ex institutiōe
greg⁹. ppe. ad mai⁹ gaudiū de
xpī aduētū rpsentādñ. Est at
pprie troph⁹ qdā vñcul⁹ q i
pāpūis festiuitatib⁹ cātāt im
mediate añ introitū qñ qdāz
pambulū a otuatio ipi⁹ itro
it⁹. ut vbi grā In festo nitiuita
tis añ introitū illū. Puer natus
ē nob aē. pcedit troph⁹ iste
Ecce adē d q pphe cecierit di
cētes Puer nū⁹ ē nob aē. Quāt
at troph⁹ oigiez a lege. Legi
t em nūer⁹. x. qz dū eleuaēt ar
cha cātabat^r. Exurge dñe Cū
vō dportabat^r cātabat^r. Reu
tere dñe ad mltitudiez exerci
tus. Et dñz trophus a trophos
qd ē cōfio. qm qdā ibi solēt
fieri cōfiones ad introitum.

De accessu sacerdotis. ac pō. ad al.

Vñ qñq; pri⁹ dñz vñs a pt⁹
lxleiso. Et ide ec trophū dici
tur zona. qz oūit^r ab vmbilic
co ad vmbilicū circūcūdo. Po
test etiā a alit^r dici. qm introit⁹
ē laus ecclē de iudeis cōuerfis.
Vñ tria otiet vñz. āthiphōaz.
vñs a glā a b^o. ppter tres ordi
nes fideliz q fuerit lxbrice lū
gue. s. pñarche. pphe a apli.
Introit⁹ siue āthiphōa ē pñs
archarū. vñs pphaz. glā ve
ro aplor. āthiphōe reptiō
ē pñca cōis idētitas a cōfio
qñ qd lōge pri⁹ pñarcha ges
tib⁹ figurauit: ppha pñdixit. a
p stol⁹ euāgelisauit. Ad quā
etiā oūfionez notādā solēnes
trophi alicubi inserūt^r. q sunt
laudes ad introitū cōuertibiles
Pñ trophos grece oūfio dicit^r
latine ut pmissuz ē.

**De accessu sacerdotis ac
pontificis ad altare a de pces
sione.**

QVm introit⁹ cātur pōti
fex seu sacerdos pat⁹ a sa
cris idumētis oñt⁹ de sacra e
de egredit^r a ad altare acces
dit significans qz xpistus ex
pectatio gentium carne sacro
sancta assumpta ex vgis car
ne incorrupta de secreto bitas
culo a lozuz egressus ē in mun
dum. ul⁹ de secreta ecclē videlicet

Lib qrt⁹ rōnal. De accessu sac

de virgiali vtero egressus est
tanq̃ sponsus de thalamo suo
Porro ep̃us sine sacerdos egre
diēs p̃cedit iter duos. vic; int̃
vnū p̃sbit̃ et diaconū. quē
āncedit s̃b diacon⁹ euāgelij co
dicē clausū gerens. illum p̃ce
dūt duo ceroferrarij. quos etia;
p̃cedit ferens thuribulū cū in
cēso. **D**emū ep̃us ul' sacerdos ad
altare pueniēs mitrā depōit. cō
fessionē facit: codicē apit et oscu
latur aptum. **S**acerdos itaq;
seu ep̃us illū magnū r̃p̃ntat sa
cerdotē. s. xpm de q̃ ait apl̃us.
Xp̃us assistēs p̃t̃ifex futurorū
bonorū ac. **S**acerdos et leuita
illū deducētes legē et p̃phetiam
designāt. s. m̃ illd qd̃ ip̃e dñs p
posuit in p̃bula salutati. q̃ sa
cerdos quidā descēdit eadē via
et viso illo p̃terit: similis et le
uita. **M**oyles q̃ et helias in fi
gura legis et p̃phetie: apparuerūt
in mōte cū xpo loquētes. **S**a
cerdos g^o et leuita deducūt ep̃i
scopū. q̃ lex et p̃phetia xpm an
nūtiauerūt et p̃miserūt. **V**nde
moyses iqt̃ p̃roph̃a; fuscitab̃t
ṽb̃ deus de fr̃ibus ṽris. ip̃; tan
q̃ me audietis. **I**tē ysaias. **E**c
ce ṽiet p̃ph̃a magn⁹ et ip̃e res
nouabit iherl̃m. **V**el ep̃s seu sa
cerdos iter duos ex̃ns. significat
xpm inter duo testamēta. ipse

dotis ac pontificis ad altare.

enī a duob; testamētis mūdo p
p̃has et ap̃los predicat. **Q**ui
a vero ille in mūdū ṽetur? p̃mī
fit p̃has sapiētes et scribas. i
locū scribarū p̃mittit p̃t̃ifex seu
sacerdos s̃b diaconū portātem
scripturas. qui sapiēs sit dñica
disponere vasa. **N**ūq; vero ar
chidiacon⁹ et sacerdos p̃t̃ifex
deducūt quē imediātē diacon⁹
et subdiacon⁹ āncedūt. qui si
gnificāt ap̃los et discipulos q̃s
xpus misit añ fatiem suā et ad
huc quotidie mittūt p̃dicato
res et p̃relati eccl̃e p̃pare viā do
mīno spūalit̃ añ fatiem suā. **A**d
huc s̃b diacon⁹ āncedēs signifi
cat ioh̃anē baptistā. qui p̃ces
fit in spū et ṽtute helie p̃pare
dño plebē p̃fectā et fert añ p̃t̃i
ficē codicē euāgelij. q̃ ioh̃anēs
añ xpm p̃dicationē euāgelicā;
ich̃o aut̃ dīcēs. **P**enitētia; agi
te appropinquabit enī regnū ce
lorū. **D**iacon⁹ ṽo rep̃ntat p̃phe
tas. qui añnūtiauerūt futura; ex
euāgelio vitā. **C**eterū ep̃s ideo
sequit̃ euāgelium. ad nōn dū q̃
debet sp̃ illd et itueri et in mente
habē et añ illū portatur. q̃ per
doctrinā euāgelij ad xpm vitā
via p̃patur. **P**otest etiā dici q̃
p̃ s̃b diaconū libzū ferentē; et p̃
diaconū euāgelij p̃conē; scōs
nouī test. p̃ libzū vero euāgelij

Liber Quartus. De Aca

nouū intelligi? testamētū. **P**er
cerofenarios vō a thuriscariū
sāctos q̄ p̄cesserūt nouū testa
mētū a p̄ duo cādelabra cū ce
reis ardētib⁹ legē a p̄phetiam
q̄ xpm mūdi lucē nūtiabāt cō
mēora? **S**ime igne em̄ nō de
b⁹ sacrificari iux̄ illd̄ leui. vi. c.
Ignis i altari meo sēp ardebit
Quid lumē hmoi significet.
a de cādelabris dictū ē m̄ p̄ma
pte sub ti. de picturis. Cerei fe
rūt sup cādelabr̄ q̄ fūdamētū
designāt ut sup fūdamētū lus
ceat corā hōmib⁹ lux p̄dicato
rū. **P**ulchre g° cādelabr̄ diaco
n⁹ a s̄bdiacon⁹ a n̄ euāgeliz
p̄cedūt. q̄ lex a p̄ph̄e legē gr̄
tie p̄cesserūt. **I**n q̄busdā eccl̄is
sūt tres cerei. quoz medi⁹ sig
nificat illū q̄ ait. **V**bi cūq; sunt
duo ul̄ tres aē. **I**n alijs septē;
q̄ gr̄a septiformi tota eccl̄ia il
lūat. **D**e h° alit̄ s̄bdiacon⁹ euāgelio
diceat. **T**huriscari⁹ vō cero fe
rrios a n̄cedit a alios. ad nos
tādū q̄ thuris significatō sac
tis vtriusq; testamētī cōis est
Per thuribulū aut̄ cor hūanū
op̄tēt notat. qd̄ deb⁹ eē ap
tū sup⁹ ad fuscipiēdū a clau
sū inferi⁹ ad retiendū. hñs ig
nē caritatis a th⁹ deuocōis. si
ue suauissime orōnis. seu bono
rū exēploz surfū tēdetū. qd̄ p

assu pontificis ad altare.

sumū idē resultātē notat. **S**ic
em̄ th⁹ i igne thuribuli suauī
ter redolet a surfū ascēdit: ita
op⁹ bonū ul̄ orō ex caritate vl
tī oīa thimiamata fragr̄t. **A**d
huc thuribulū cū icenso corp⁹
xpi suauitatis odorē plenū. car
bones sp̄m̄sāctū. th⁹ boni op̄is
odorē designāt. **D**e h° etiā dī
cet̄ i quita pte s̄bdiacon⁹. de laudi
b⁹ matutis a ifra sub ti. d̄ thur
rificatione. **P**ostq̄ ad altaē v̄
tū ē cerei q̄ p̄cesserāt postponū
tur ut oñdat̄ doctores fuisse a
te natitatē a p̄t⁹ illuminantes.
Cādelabra vō manib⁹ p̄ acoli
tos tenēt̄ donec kyrieleisō iei
piat̄. ad notādū q̄ doctoz de
bet exercere ope qd̄ docet q̄q;
nō deb⁹ rudē ppl̄z dēserē donec
sciat p̄fiteri dñe miserē. **I**llo vō
incepto dēponūt̄ qñq; i pau
mento. **T**ūm q̄ post acta boni
op̄is humiliare a esse puluē;
recognoscere nos debem⁹. **T**ū
quia doctores in bono op̄e a
in predicatione se terram esse
cognoscere debent. **S**ed dū of
fitium inchoatur s̄bleuai debet
q̄ quisq; a precipue prelat⁹
se erigē p̄ bona op̄a debet ut ce
teri h° videntes glorificēt pa
trem qui ē in celis. **A**dhuc pō
tifex ad altare pueniens mītrā
dēpōit put dictū ē i tertia pte

Lib qrt ronal. De accessu sac

sub ti. de mitra. Deinde ofessione;
facit. Interea vō du; ofessio fit
sb diacon? tenet libz euange
lioꝝ clausū añ faties; ci? a pte si
nistia. Stat quidē ad sinistra
qm̄ ip̄e in aliq̄bz tenet locū p
phetaꝝ quos sepe i ecclia legit.
tenet libz añ oculos p̄tificis.
ut ille iugē memoria; hēat euā
gelice p̄dicatois. q̄ clausus
tenetur. q̄ lex euangelica clau
sa in p̄phetis m̄stice otinet.
Cōfessio ne aut facta sacerdos li
bz apit a osculatur put sb ti.
de osculo altaris dicet. Sāc b;
innocentius ip̄m tertiu. romā?
p̄tifer du; stational solēnitas
celebrat cū sex ordib; clericoꝝ
ru; de q̄bz in p̄lxio secūde p̄tis
dictū est a sacrario siue a loco
vbi se iduit a p̄uit p̄cessiona
lit p̄gredit ad altaē designās
q̄ xp̄us exiuit a p̄e auit i mū
du; Dic enī p̄cessiois ordo ge
neratois xp̄i seriē rep̄tat. quā
mathe? euāgelista describit. in
qua sex iuēiunt ordies p̄soaꝝ
rum. a quib; sm carnē xp̄s ori
ginē traxit a i mundu; p̄cessit.
vi; p̄iarche. p̄phete. reges. p̄n
cipes. pastores a duces. Abra
ha; p̄iarcha. dauid p̄pheta.
salomō rex. salomō p̄nceps. iu
das pastor. sorobabel dux. Du
o diaconi p̄tifice deducētes sig

dotis ac pontificis ad altare.

ficat abrahā a dauid. q̄bus in
carnatois xp̄i facta ē rep̄om̄
ssio. Na; illi rep̄om̄ssu; ē. in se
mie tuo b̄ndicent onis gētes
isti vō pollicitū est. de fructu
tris tui ponā; sup sedē tuā. p̄
ter qd euangelista figuraliter
hos duos i gnatione xp̄i p̄m̄sit
iquiens. Lixr gnationis ihsu
xp̄i filij dauid. filij abrahā Iste
fuit dne colūne q̄s ver? ille paci
ficus i vestibulo tēpli posuit a
te ostiū; q̄s ab̄it humicul? duo
decim cubitoꝝ. i. quos fides. xij
aploꝝ amplectitur. de q̄rū me
dio xp̄i ostiū; credētib; apitur.
Quatuor aut m̄stri sup p̄tifi
cē mapulā ferūt i sūm̄tatib; q̄
tuor baculoꝝ colligatam a ide
ip̄i m̄stri maipularij nūcupāt.
Mapula illa q̄ diuī figurata ē
imagib; sacra desiḡt sc̄pturā q̄
multis varijs ifignita ē m̄ste
rijs. Dec q̄tuor bacul sup pon
tifice portatur extensa. quia sa
cra sc̄ptura q̄tuor modis sup
xp̄m fertur exp̄sita. vi; histo
rice. allegorice. an̄gogice a tro
pologice. put dictū ē in p̄olx
mio lib̄i. Dic est fluui? padisi
qui quatuor in capita diuisus
p̄greditur. Dec ē mensa p̄po
sitiōis que q̄tuor p̄dib; eleua
ta sb̄sistit Sup p̄tifice g° por
tat extēsa ut is v̄nisse m̄stret

Liber Quartus. De As-

que lex scripta est a propheta. Nam ipse met christus incipiens a moise et prophetis interpretabatur in omnibus scripturis que de ipso erant. Propter quod alibi dicit. Si credetis mihi etiam crederetis a mihi de me ei ille scripsit. Quatuor ministri manipula ferentes quatuor sunt etiam angelis sacre scripture declarantes a fide exaltantes. Hic est quod in summatibus baculorum eorum imagines collocantur. Et prefigurentur duo lunaria cum iaculo. quia lex a propheta cum psalmis preannuntiavit adventum christi attestante qui ait. Nunc est implere omnia illa que in lege moysi et prophetis et psalmis de me scripta sunt. In maioribus autem sollemnitatibus septem candelabrum coram pontifice deferunt per quod illud ostendit quod iohannes in apocalypsi describit. conversus invenit septem candelabrum aureum et in medio ipsorum simile filio hominis vestitum pedere. ut ille per hoc adventum monstratur super quem requirit spiritus sanctus septiformis secundum illud ysaias vaticinium. Egredietur virga de radice yesse et flos de radice eius ascendet et requiescet super eum spiritus domini. spiritus sapientie intelletus spiritus consilii et fortitudinis spiritus scientie et pietatis et implebit eum spiritus timoris domini. In quibus et basilicis circa medium clavi manibus stupor appeditur cui pontifex

cessu pontificis ad altare.

transiens ignem apponit: ut in opere tuum cito incipiat per hoc secundum adventum commemorans: in quo christus vivos et mortuos et seculum per ignem iudicabit. Nam ignis in opere eius semper ardebit et in circuitu eius tempestas valida. ne viri qui male securi exierunt. quoniam qui in primo adventu benedixit per secundum exterret. qui ei iudicandus videtur in primo: iudicaturus videtur in secundo. Hoc est fit ut pontifex ignem apponens: consideret quod ipse in cinerem debet redigi et omniter eius in favillam converti quia que admodum stupra facile obviat sic est facile et qui in momento pretertransit mundus et occupia eius. Quia secundum iacobum apostolum. vita nostra vapor est ad modicum parens. Ne forte quis gloriofus iocundus in temporalis gloria delectetur quasi flos feni. Cum autem iam pontifex appropinquat altari: primicerius stolam cantorem accedens: dexterum ipsius humerum coram altaribus osculatur. quia cum christus nasceretur in mundo angelus ille cum quo facta est celestis militie multitudo laudantium deum: natiuitate eius pastoribus patefecit de quo dicit propheta. Puer natus est nobis et filius datus est nobis et factus est principatus super humerum eius

Lib qrt ronal De accessu sac.

Porro tres sacerdotes qui pontifici
ei venienti coram altare reuerent
occurrunt et inclinant os ei? os
culat? apert? significat illos tres
magos qui venerunt iherosolimam
dicentes. **V**bi est qui natus est rex
iudeorum et proci dentes adoraue
runt eum et apertis thesauris su
is obtulerunt ei munera. aurum.
thys et mirra. **P**er geminum qui
de osculum: geminum in christo con
fiteatur naturam diuinam. scilicet et hu
manam. diuinam quasi latente in
pectore. humanam quasi prete
te in ore. quas etiam pro blata mu
nera magi mystice figurarunt. **O**s
culum enim signum est reuerentie. p
ut sub ti. de pacis osculo dicitur.
Disponitur autem ista processio vel
castrorum acies ordiata. **N**am
maiores et fortiores quasi custo
des exercitus preueniunt et sequun
tur. minores autem quasi debiliores
in medio colliguntur. **P**recedunt
enim episcopi et presbiteri. subsequun
tur pontifex et diaconi. colliguntur
in medio diaconi et acoliti. **C**ato
res vero quasi tubicines exercitus p
cedunt ut eum ad prelia contra demo
nes excitent et iuuvent. de quo preli
o apostolus ait. **N**on est nobis colluc
tatio aduersus carnem et sangu
inem. sed aduersus spiritualia nequitiem
celestibus. **V**n **S**uccinate in neo
meia tuba in die insignis sollempnitatis

ac pon. ad al. et de processione

tis vestre. **P**remissum de processio
ne summi pontificis. idem est occasi
one supra et de alijs processioibus
aliqua scriptura. **C**irca quod generali
ter notandum est quod sicut in missa le
gatum christi pro nobis in mundum fi
gurat. sic et in processioibus nostris
reversio nostra ad patriam nostram; deno
tat. quoniam sollempnitas egressus populi
de egipto pene in omnibus imitatur. si
cut enim populus ille per moysen erep
tus est de manibus pharaonis: sic po
pulus dei per christum liberatus de ore le
onis. **E**t sic tabule testamenti de
monte sinai accepte sunt a moise
et coram populo potestate exo. xxxi
iij. xxxv. c. et sic lib euangelij
summe de altari et portat. **I**llos
vero columna ignis precedebat et an
nos lumen candelee precedit. **A**n tur
mas illorum signa ferebantur et an
te nos virgula et cruces portant.
Ibi prodigia fiebant et apud nos
miracula non cessant. **I**llic leuite
tabernaculum federis portabant et
nostri diacones et subdiacones plan
tia et caplas ferunt. **I**bi archa dei
in a sacerdotibus portabatur et apud
nos scrinium a feretrum cum reliquijs
apostolicis deportatur. **A**pud illos
aaron summus sacerdos sequebatur omni
tibus et apud nos episcopus insulat. **A**pud
eos moyses cum virga. apud nos rex
cum sceptro vel episcopus cum cibus.
Ibi clamor tubarum. h. strepitus

Liber Quartus. De Accessu

cāpanarū. **I**bi ppls armat. B
cler⁹ sacris vestib⁹ a ppls v
tutib⁹ adornat. **I**bi ppls as
pgebat cū sāguie. hic aq bñ
dicta cū sale. **I**ll obuiat ame
lech sāguie; fittēs nob turma
deonū nre vite sp ifidiās. **I**llie
fuisio sue extitit victor a nr ille
fus victoriā nob obtinuit. **C**u
āt ad aliquā ecclia; pcessiōnli
ter tēdm⁹. tūc ad terrā qñ p
missiōis accedi⁹. **C**ū vō ecclia;
cātates intm⁹: qñ gaudētes
ad pīā pueni⁹. **C**ū circa ecclia;
feret⁹ cū cāpanarū pulsacōe
portam⁹ qñ cū archa cū sono
tubarū a cū clangoē ppli ilxri
cho circūm⁹. **I**lxricho corruit
a destruit cū i nob occupavi
cūt. **C**ū vō de choro ad aliq⁹
altaē im⁹ ibiq; stationē faci⁹:
figficat qñ aie ad xpm tēdent
a ocinēt i o sortis angelorū.
Secūdo etiā dauid a salomō
nōs ad pcessiōnes iformaue
rūt cū dauid archā dei m tab
naculū a salomō i tēplū cū im
mīs a cātis portauerūt a sb
alis cherubim locauerūt. **H**ic
xpi hūanitas ascēdes celū igre
dit a ab āgel plēmīt adorāt
que; fidel aia comitat. **T**ercō
etiā i pcessiōib⁹ mēorā⁹ qñ crī
st⁹ s finu pīs vit i mūdū; de
presep ad tēplū. de bethaja i

pontificis et sacerdotis ad altare

ilxrusalē a de ilxrusalē i mōtē
optātes ut de mūdo reūtāmur
ad patriā a de vna ecclia ad a
liam. s. de militāte ad triūphā
tē sequētes crucē. i. vestigia cru
cifixi. a nos vitis a occupiscen
tis crucifigentes. sequētes ec
vestigia sāctorū. pcepta euan
geliorū a induiti vestes sacras
sc; lorica iustitie. cingulū cōtinē
tie. scutū fidei a galeā salutis e
terne. **P**oide sacerdos celebratur⁹
qñ cōtra spūalia neq̄tie i celest
tib⁹ pugntur⁹ sacris vestibus
qñ armīs iduit⁹ put dictū ē i
plūio tertie ptis. **I**n nōnullis
aut ecclis sic pcessiō ordiatur
Precedūt nāq; septē acoliti cū
lūiarib⁹ figficātes oēs qñ p sep
tiformē spūllācti grā; lumē
scientie fidelib⁹ mīstrauerunt.
Illos secunt⁹ septē sbdiaconi cū
planariis figficātes illos qñ p
eādē grā; plēti die; diuitatis
i xpo bitā corpalit⁹ docuerūt.
Et post eos septem diaconi re
presentantes vniuersalit⁹ oēs
qui per eandem grā; spūitu
alem intelligentiam vi; euan
gelicam de xristo habuerunt
Et post eos duodeci; piores
significātes oēs qui fide sācte
tritatis ul triū ul q tuorū virtutū
opribus coruscāt. quos comi
tantur tres acoliti cū thuribul

ci censo. significantes tres magos
q̄ xpo munera obtulerunt. **D**em
de seq̄tur vn⁹ s^b diacon⁹ codi
cē euāgelij baiulās. qui signi
cat legē. **Q**ui ideo pōtifice pre
cedit. qz lex otinens i se passio
nis euāgelicū sacramētū prece
ssit xpi aduētū. **E**t portat illuz
clausū. ad notāduz qz illd i le
ge fuit obscurū p̄usq̄ agn⁹ sep
tē libri signacula apiret. **D**einde
pōtifer a duobz q̄si i curru vehi
tur. quē turba comitat^r orādo
i quo designat^r qz p̄plus seq̄tur
xpm i celū. **I**n quo coitatu des
cē sūt ordies. s. ostiarij. lectoēs
exorciste. acoliti. s^b diaconi. dia
coni. p̄sbyteri. cātōres. laici. ma
res et muliēs. qz curr⁹ dei decez
milibz multiplex. **M**ilibz dicit^r
ad insinuāduz eoz p̄fectōem.
Sz diaconos s^b diaconos et a
colitos p̄stīm secū patos addu
cit. iux̄ illd. **E**cce ego mīto ad
vos p̄phas sapiētes et scribas
p̄phe sūt diaconi. sapiētes s^b di
aconi. scribe acoliti. **I**s si q̄dē xpi
vicari⁹ et ip̄e xps i publicū de
ducit i modū adolescentularuz
tipamistriarū. **E**ū aut p̄ductuz
cātōres et duo chori suscipiūt
gratulādo cātātes introitū euz
gloria i excels. **N**epe cātōres si
ue clerici i alb exultātes. āgeli
sūt q̄ xpm ascēdentē cū glia et

laudibz i altissimis exceperunt
Duo chori q̄ laudes cōcinūt sunt
duo ppli. iudaic⁹ et agēti. q̄ xpo
wienti ad eū laudibz occurrūt
Ip̄avo processio ē via ad celestē
p̄riam. **A**qua b̄ndicta p̄cedēs
mūditiā vite ē. **L**uāria mīe o
pa. iux̄ illd. **S**it lūbi v̄zi p̄a
cti et lucēne ardētes i maibz v̄ris
et. **S**i q̄dē pōtifer seu sac̄dos
q̄si medi⁹ collocat^r iter clerū et
crucē p̄cedētem et populuz s^ble
quētez. tāq̄ mediatois dei et ho
minū vices gerēs. **P**reterea ma
iores i choro et i processioe poste
riores sūt qz sal⁹ sit descēdenti.
Vn zach⁹ p̄nceps p̄blicano
rū. qz pusill⁹ eāt cū ascēdissz si
comorū ut vidēt ilx̄sū trāsēutē
ait ei ilx̄sus. **Z**ach⁹ descēde qz
hodie o; me manē i domo tua.
At ille descēdit et accepit illum
gaudēs i domū suā. **I**udei vō i
s^blimi stātes erāt et maiores e
ozū p̄mas cathedras i sinago
gis h̄nt. **C**ruc ergo q̄si regale
vixillū et triūphale signū i pro
cessioibz p̄mittit^r. **P**rio ut fugi
āt qui oderūt eā a fatie eius. ē
enim signū victorie xpi. iux̄ta
illud. vixilla regis prodeunt ful
get crucis et. quo demones vi
cti sunt. **V**nde illo viso timēt
et fugiunt et propter hoc i q̄
busdam locis tēpestatibz aeris

oppōit ut dēones fugiāt a ab
aeris cōitatione defistāt. **N**e
pe sacte crucis mīsteriū ē nīm
signū a vexillū. **V**n p̄saie. xi.
Stat i signū p̄lorū. ip̄m gē
tes dēp̄cabūtur a eīt seplēbz
ei⁹ gloriofū. **S**ecundo crucis
vexillum p̄mittit. q̄p sicut ait
ap̄ls ad galatas. **A**bsit mibi
gloriarī mīsi i cruce dñi nrī ihu
xpī p̄ quē mūdus nob̄ a nos
mūdo crucifigi debem⁹. **D**eb⁹
etiā sub ti. de euāgelio dicetur
Nūq; etiā vexilla p̄mittūt ut
dicet in sexta p̄te sub ti. de ro
gatiōib⁹. **S**ane vt p̄missū ē
dū fit p̄cessio cāpane pullāt
Nā sicut rex terren⁹ i exercitu
suo regalia bz isignia. s. tubas
a vexilla. sic a rex etern⁹ xp̄us
in ecclia sua militanti cāpanas
p̄ tubis a cruces p̄ vexillis bz
de q̄ in p̄ma p̄te sub ti. de cāpa
nis dictū ē. **A**dhuc cāpanaz
strepit⁹ p̄phas q̄ xpī aduētū
p̄nūciauerūt figurat. **P**anni a
alia sub sternūt in loco vñ trā
sire a ad cātādū p̄cessio stare
debet. iuxta illud thobie p̄ul.
Platee tue sternēt auro mūdo
a cādido a i vñs ei⁹ cantabit
alleluia. **I**llud aut sciēdū ē q̄
q̄tuor sūt solēnes p̄cessiones
s. i purificatiōe beate marie v
gis i ramispalmar. i pascha

de q̄b⁹ i locis suis dicet. a q̄r
ta q̄ fit in ascēsiōe dñi. ad rep̄
sentatiōē illi⁹ vltie p̄cessiōis
quā discipuli p̄t⁹ dñi i die ascē
siōis ei⁹ in celū fecerūt. vñē
tes simul cū eo ad mōtē oliue
ti. vñ assumpt⁹ ē vidētib⁹ illis
in cui⁹ p̄cessiōis rep̄ntatiōē
fit p̄cessio i dñicis dieb⁹. **S**ci
endū ē enī q̄ p̄mittua ecclia ob
seruabat diē dñicā solēnē vt
a modo a fiebat in ea p̄cessio
in memoriā resurrectiōis. a ob
seruabat etiā q̄ntā feriā a fie
bat in ea p̄cessio i memoriā
dñice ascēsiōis. **S**ed multipli
catis sactor. festiuitatib⁹ sub
lata ē solēmitas quinte ferie a
ei⁹ p̄cessio p̄ agapitū papā i
dñicā translata ē ut a p̄lo tūc
ad eccliaz oueniēte fil a solēn
ter valeāt celebrari. **E**t p̄pter
hoc dies iouis d̄r vulgarit⁹ co
gnata dici dñice. q̄ vic⁹ anti
q̄t⁹ par solēmitas fuit vtriq;
In dieb⁹ igit dñicis p̄cessiōē
faciētē resurrectiōē dñicā me
morā⁹ a p̄cessiōē p̄ discipu
los p̄t⁹ dñi factā r̄p̄ntam⁹. nō
q̄ illi cā i dñica die fecerit ut p̄
missū ē. **R**ēp̄ egrediēdo eccliaz
a r̄grediēdo ad eā. q̄si s̄ ibrl;
i dim⁹ ad ibrl; put illi fecerit a
se q̄mur crucē sic illi crucifixi.
a i illi s̄n ihu redierit. nos tñ

cū cruce redim⁹. p eo q ipse dī
xit **V**obiscū sū vsq; ad osūma
tōem seculi. q pcellio aŋq; ter
tia dicat⁹ fatieda ē. pūt i sexta
pte sub ascēhione dicetur. **N**ō
ē etiā ptermittēdu; q i dōmīca
libus pcellioibus de no. tñ te.
cātare a vgmē salutaē a aliqd
qd ad ei⁹ laudē pprie ptineat cā
tare debem⁹. **E**x quo eē osuetu
do ioleuit. ut i claustris orato
riū vgmis ostruat⁹. quā i sta
tione pma ex pristia cōsuetudi
ne salutam⁹. **L**ic; emī dicat⁹ q
xps refges pri⁹ marie magda
lene apparuit: veri⁹ tñ credit⁹
q matri sue aŋ oēs apparuerit
S; ad euangelistas h° dicere
nō ptiuit. qru offitiū fuit testes
refrectōis iducē. nec decuit ad
testificādu; p filio mrem idu
cere. **S**i emī vba extrāeaz scia
rū visa sūt i credul deliramēta:
quō nō magis matrē p filiū a
more crederēt delirasse. **E**t sic ro
mana scit e videt⁹ ecclia. q i p
ma die pt⁹ refrectōe; s. i pasca
apd scā; ma. maiore celebrt pa
ssionē. qh iponēs ibrlm. i. vgi
nē qvidit pacē pre alijs i pmi
cipio letitie sue **Q**uo circa sicut
pma die admiam suā apd sā
ctā ma. maiore pcurrim⁹ sic et
ad ei⁹ honore i dōmicalib; pcelli
onibus pma statō deputatur.

ut eam laudib; extollētes a ad
ei⁹ oratoriū festinātes: cū spon
so dicere videamur. **V**adā ad
mōtē mirre a ad collē thuris.
Mōs quidē ē ip a beata virgo
ad quā fili⁹ refgens vadit ap
parēdo a nos adorādo. **P**ostre
mo notandū ē q i qbusdam
eccīs pt⁹ pcellionem omīs clei
ci aŋ crucifixū viunt iclīmantē
illi a dicētes. **A**ue rex nr bñdi
ctus **S**; a q plumalia a alias
solēnes vestes portarūt aŋ alta
re illas deponūt. pmo ad repñ
tandū q filij iherosol; sterne
bant vestimēta sua i via ante
xpm i pcellione sibi ibrlm ve
niētī facta. **S**ecūdo ad oñdēdu
q diuio vacaturi offitō: omīa
mūdā a mētib; abicere debēt.

De confe
ssione.

Priusq; sacerdos ul epūs
grad⁹ altaris ascēdat a
aŋq; sacrum ordiatur offitiū;
ad seipm reūten; inclinat se an
te altare: sigficans xpi eximā
tōnem q inclinauit celos a de
scēdit. cū se formā sui accipiēs
eximāuit. **E**t osiderās q sicut
dicit salomō. iust⁹ i principio
fmōis accusator ē sui. cōfessus
etiā de illa prophētica cōsola
tione. **D**ixi cōfitebor a ture. ac
de peccatis suis cum astantib;

gnalit' ofitef. psalmū illū pze
mittēs ex institutōe celestini
pape pmi rite ad h' ouemētē.
Judica me de'. ac. ut discret'
a gēte nō sacta a ab hōie libe
rat' inq' ad altare dī dign' i
troeat. pēt lib'ari a tēptatōe
a illuminari a grā. ut pt' i ipō
psalmo. **P**etit etiā a deo ut det
ei qd' offerat. s. filiū suū. quē nī
hī ei daret put abrae dedit nō
hēret qd' offerret. **F**it ergo cō
fessio ut purior sit a sine macu
la igrediat'. in q' nōndū ē qz
nō ut qdā min' pūde faciūt i
specie ne cauterizēt' s. scīe audi
toz. s. in gne sūt ofitenda pec
cata. qm̄ ista ofessio non ē oc
cultā s. manifesta. **E**t nō q' cū
i tēplo salomonis dedicato sa
cerdotes dicerēt. **C**onfitemi do
mino qm̄ bon' qm̄ i scla miseri
cordia ei'. nebula ipleuit dōs
mū dīm a obūbrauit facies sac
dotū. ita q' se iuicē videre non
poterāt. a ait salomō. **D**ixit do
min' q' inhabitaret i nebula
dixit. i. ope demonstrauit. qm̄ i
mōte sinai apparuit in nebula
israhel i nube pcessit. a an moy
se i cauerna positū tñsiuit i ne
bula. **P**er cutim' aut' pēt' auz
peccata ofitemur exemplo pu
blicanū q' pēt' suū pcutiebat
dicēs. dñe apici' esto mihi pe

tatori. In tñsione qdē pctoris
tria sūt. i. cōf. son' a tact'. p q
significāt' tria q' sūt i vera pe
nitētia necessaria. vīc' cordis
otritio. oris ofessio. a opis sa
tisfactio. q' i trib' peccam'. s.
corde ore a ope. **D**einde p cir
cūstātib' orat' indulgētiā pecca
toz iplozās. nā xps de secreto
p' is i mūdū veniēs a de vtero
vgiali pcedēs. p'rib' suspiria
multiplicatib' p nob' passur'
iherusalē itrouit i mortē se in
clinauit. causā suā oīa hōiem
dolosū a iūquū deo cōmittēs a
p'ri ofessionē fecit dicēs. **C**onfi
tebor tibi p'ri celi. ipse qz nob'
indulgēs pprio corpe peccata
nra portauit. **S**ane pōtifici fa
cturo ofessionē s. b. diacon' ma
nipulū corā altare imittit. **P**ri
mo ad notādū q' cōcessa tpa
lia p manū alienā: puta subdi
acomū uel alteri'. a nō p ppriā
recipe a administrare debz. **S**e
cūdo ad designādū q' nō suffi
cit oris ofessio nisi a boni opis
fruct' p manipulū designat'
sequat'. **T**ertio ut vidēs se in
ferioris mīnisterij ornamento
ornari aīo humilicē. **R**ursum
ideo pōtifer post acceptā casu
lā a nō an māipulū recipit. qz
xps cui' typū gerit nō prius
manipulos opz. q' p māipulū

ipm d signatur obtulit. q̄ cele
stem h̄ret cōsolationē q̄ p casu
lā figuratur. put i pte tertia s̄b
dalmatica dictū ē. **S**ac̄dos v̄o
ecōtra an̄ indutā casulaz; mani
pulū sumit. qm̄ celestē cōsolationē
adipisci neq̄t: nisi p̄us scōz
opum maip̄los portet. **A**dbuc
p̄t̄fex post q̄ ad al. p̄ueit: ma
nipulū r̄cipit. ad noīdū q̄ tūc
demū bonoz opū; effectiuū; p̄
mū p̄cipiem⁹ cū ad eternū tri
bunal iudic̄ p̄ueiem⁹. **S**ac̄dos
aut̄ dū facit cōfessionē a ec̄ se pe
m̄ misse offitō man⁹ iūgit. que
manuū iūctōes deuotiōes figu
rant. **E**t q̄ illa i aliq̄ ē maior i
aliq̄ m̄ior. iō certus: manuū iū
ctiōnū; nō ē nūer⁹ determinat⁹
Rurſus sacerdotis manuū iūcti
o significat omniū; bonozum a
deo fluentiū: in ip̄o v̄nitatē co
iūctiōnem a q̄ infinita bona i
finitis a i determinatis modis po
ssunt a deo p̄cedere. iō manuū;
iūctiōis sac̄dotis numerus de
terminatus nō est. **I**ncliatōes
vro sac̄dotis in offitō misse s̄m
morem q̄rundā eccl̄iarū; s̄b cer
to nūero p̄stringūtur. qm̄ r̄gu
larit̄ octo vicibus p̄funde coraz;
altare; tredecī vicib⁹; mediocri
ter supra altare inclinat. **O**cto
p̄fundas incliatōes an̄ alta
re facit ad referēdas gr̄as ip̄i

x̄p̄o de octo p̄cipalib⁹; q̄ egit
an̄ sui imolatōem quā sac̄dos i
offitō figurat altaris. **P**rimū fuit
it admirabil̄ incarnatō. se cūdu;
fuit discipulozū gratuti a voca
tō. tertiū de mōis in tēptatōib⁹;
sup̄atō. quartū m̄aculozū ope
ratō. quintū infirmozū sanatio.
sextū mortuozū r̄suscitatō. septi
mū oīm questionū; ei p̄posita
rū p̄ suam sapiētā determinatō
Octauū salutaris p̄p̄lozū instru
ctio a quecūq; an̄ sui imolatō
nem egit. ad hec octo s̄; ternh.
reduci videtur. **T**redecī v̄o incli
natōes mediocriter facit supra
altare. q̄ x̄p̄us tredecī p̄cipa
lia fecit in ara cruc̄. sumēdo araz;
crucis pro toto tpe sue passio
nis. que q̄dē; incepit in hora ca
ptō nis. **P**rimū fuit iude p̄dito
ris discreta redargutō dicēs Ju
da osculo filiū hoīs tradis. **S**e
cūdu fuit ip̄m capturis sui pre
bitō dicens eis. **Q**uē queritis.
Qui respōderūt. **I**hesu; nazare
nū. q̄b; r̄ndit. **E**go sū. tertiū fal
s̄ testib⁹; a r̄gib⁹; māfuetar̄nho
Qrtū sputoz a v̄b⁹; sine mur
muatōe toleatō. **Q**intū i h̄is q̄
vidit a audiuit nlla sibi data
pturbatō. sextū discip̄li eū t̄ ne
gātis cl̄pe cōdōntō. **A**liav̄o. vii.
enūerūt a b̄. ab eo i lig⁹ cruc̄ fca
di. **A**cto; pietatis i cruce p̄des

Quartus. De incenso bñdicēdo

officia diuīdebat. psecutiōem
aplis. pacē discipulis corp⁹ iu
deis. spū; patri. panīphū vgi
ni. pacifū latrōi et ifernū; pec
catori. Oscula q̄; sū ēto nūero
fūit put dicet in q̄rta pticula
canonis.

**De incenso bñdicēdo et
thuribulū mittēdo**

Post factā ofessionē et da
tā absolucōe; pōtēx ul
sac̄dos p̄usq̄ dicat. De⁹ tu cō
uersus ac. icēfū cū bñdictōe i
thuribulo appōit. r̄pntās q̄ le
galis sac̄dos ferēs sāguīnez et
carbōes cū thīmīamate i thui
bulo orās p̄ebat: donec fū⁹ cū
obūb̄ret put dictū ē i pl̄xiō
hui⁹ ptis. Per h⁹ etiā illd̄ m̄fi
nuās q̄ āgel⁹ v̄it et añ altare
stetit h̄ns thuribulū aureū; in
māu sua qd̄ ip̄leuit de igne al
taris et data sūt ei icēsa multa
ut daēt de orōib⁹ sac̄torū. **Sa**
ne āgel⁹ ē xp̄s. thuribulū; au
reū corp⁹ imaculatū. a ltaē ec
clesia. ignis caritas. icēfū orō
fm̄ illd̄ p̄pheticū. **Dirigat** orō
mea sic icēfū i ospetū tuo. **Ve**
nit g⁹ āgel⁹ id ē xp̄s q̄ stetit ā
te altare id ē i ospetū eccl̄ie ha
bēs thuribulū aureū. id ē corp⁹
imaculatū. plenū igne. id ē ca
ritate et data sūt ei sc̄; a fidelib⁹
icēsa multa. id ē orōnes.

Et thuribulum mittendo.

ut daret. id ē rep̄ntaēt eas pa
tri de orōib⁹ sac̄torū. **Et no**
ta q̄ nō dicat orōes. xp̄s ei nō
oēs orōes exaudit s̄; dicat de o
racōib⁹ de ill v̄ic; q̄ p̄tinet ad
salutē. **Vñ** cū paul⁹ ter dñm
rogasset ut ab eo stimulū car
nis aufferr; r̄ndit ei dñs suffi
cit tibi ḡtia mea. nā v̄t⁹ i ifirmi
tate p̄ficiat. **Ep̄us** g⁹ ul sacer
dos th⁹ in thuribulo appōit. q̄
xp̄us orōes ispirat i animo ut
p̄ ip̄sū offerat icēfū i odorē;
suauitatis. **Sac̄dos** aut m̄st
icēfū rep̄ntat ep̄o ul diaco⁹
sac̄doti. q̄ lex illd̄ p̄tiosū thīmī
ama ofecit qd̄ i odorē suauita
tis altissimo offerret de q̄ dñs
s̄bdit i exo. xxx. c. **Talē** ofecti
onē nō fatietis i vsus v̄ros. q̄
sac̄tū ē dño et hō q̄cūq; fecerit
simile ut odorē illius perfruat
p̄ribit de populis suis. **Et ex**
hoc verbo fuerunt qui dicerēt
q̄ si oblato thure et bñdictō
supra altare thuribulū descen
dat ab altari ad clericos ul la
icos. tunc aliud ibi th⁹ si ne be
nedictiōe apponēdū est et om
nib⁹ tā clericis q̄ laicis offerē
dū. tāq̄ illd̄ sp̄cet ad latrīaz.
istd̄ ad duliā. **Oeli⁹** tñ; sp̄m
q̄ fm̄ litterā itelligit nā litterā
occidit. sp̄us viuit. **Et p̄p̄**
p̄missa; etiā causā odor thuris

bñdicti nō dat i ecclia spōso a sponse. **P**er concrematōez wro thuris sigficatur. q̄ sacdos or tionē feruētē; a deuotā deb; ha bere. **T**h⁹ em̄ vtutē h; dēscēdē di ex fum̄ leuitate. o solidandi ex sui q̄litate. o strigēdi ex glu tinitate. o fortādi ex aromatici tate. **S**ic orō ascēdit i dei mēo riaz; a iam o solidat q̄ tū ad cl pa; p̄teritā i petrando medela; a o strigit q̄ tū ad omittēda; licētia; a o fortat q̄ tū ad pntē i petrando tutelā. **D**e q̄ ē dictū ē s̄b ti. de ac. pō. ad al. a dicet s̄b ti. de thurifica. **N**auiculā vō i q̄ i censū reponitur designat q̄ p orōez; quā icēfū sigficat. de hu ius mūdī marī magno a spati tioso ad celestē patriā satagi? nauigare. **V**n̄ i pū. facta ē q̄ si nauis iſtitoris. portās de lōs ge panē suū. **P**ōt etiā dici q̄ p thuribulū cor hōis: p ignē; fer uor deuotōis: p i censū orōnes: p nauiculā ecclia. in qua deuote orōnes offerūtur. q̄ p āgelum ad deū pferūtur: signat. **V**a scula q̄bus ignis recipit sūt fi lii q̄ corda patrū pietate fluē tia imitātur a flāmā celestis sa crificij quā i p̄rior mētib; aspi tiūt i suis accēdere satagūt. **I**n strumēta vō q̄bz ignis ad alta re portat: sūt p̄dicatoēs q̄ exē

plo sactorū caritatis ignē; por tāt a in corda fidelīū trāfferūt. qui corda patrū i filios oūtūt. **T**huribulū aut q̄d sigficet di cet s̄b ti. de thurificatōe.

De osculo ala
taris a libri.

Post imissū in thuribulo icēfū sacdos seu ep̄s dicto de⁹ tu oūsus ac. sacru osculat altaē. ut notetur pacificatō cū iudeis a ad designādū q̄ xpūs ad nos uiens. sactā sibi copu lauit eccliam. iux illd epitalami cū. osculet me osculo oris sui. **I**n osculo siq̄d os ori cōiūgit. a i xpō nō solū hūamitas ēvni ta diuinitati. verū ec sponsa copu lata ē spōso iux illd ap̄xticum. **Q**uasi spōsā decorauit me coro na a q̄si spōsā ornauit me moi libus. **R**ur-sus q̄n ap̄bal v̄sus itroitus a cātoze iāpitur: sacer dos ad al. ascēdēs: illd osculat q̄ ap̄harū testiomio xp̄sxit in mūdū a ad passionem altaris. **Q**uoties aut in offitō misse os sculetur altare a i qua pte eius oscula fiāt a q̄re maibus supra illd depositis a quae signo cru cis i locis osculādis p̄us ip̄resso dicetur s̄b q̄ta p̄ticula canoīs **I**n hoc aut loco altaē sigficat

Quartus. De Osculo

iplm iudaicū. codex vō euāge
lij siue euāgelij iplm gētilē q̄
p euāgelij credidit. **B**o ego
ep̄s ul̄ sacerdos euāgelij a al
tare osculat. q̄ x̄ps vtriq; de
dit pacē q̄n lapis āgularis fa
cit fecit vtraq; vnū. **P**ōt etiā
dici q̄ s̄b diaco⁹ libru euāgelij
q̄ clausus portabat offert es
piscopo ul̄ sacerdoti. ille vō ad
altare pueniens illū apit: ad in
finuādū illd qd̄ i apoca. descri
bit q̄ nō dign⁹ ē apire libz
q̄ int⁹ eāt sc̄pt⁹ a foris sigillis
vij. figt⁹ nisi leo de tribu iuda
claus dō q̄ libz apuita. vij.
e⁹ figela soluit **P**er altaē vō
eccl̄a fignt⁹ iux illd exo. **S**i al
taē lapidū fecis m̄: n̄ edificab
illd de sectis lapidib⁹. **P**er sec
tionē lapidū i altari diuisione;
fidelij reprobat i eccl̄a nevie;
p errores a scismata diuidan
tur. **L**iber g^o apit cū ep̄s ad
altare puenit. qm̄ vbi x̄ps pri
mitiua aploz cōgregauit ec
clesiā dō cēs a p̄dicās sc̄pture
misteia reuelauit dicēs **V**ob̄
datū ē nosce misteiu regni dī
cetis aut i pabol. **V**n̄ pt⁹ re
urrectionē apuit ill̄ sēfū ut i
telligerēt sc̄pturas. **R**ecti⁹ igi
tur facit ep̄s cū ip̄emet ap̄it
libz euāgelioz. lic; a x̄ps pr
mistros suos patefecerit mis

altaris **Et** **Libri.**

teia sc̄pturarū. **L**ibro vō apto
illū osculat a pte sinistr̄ ad sig
ficād q̄ p̄dicatoēs rēciliaue
rūt a obtulerūt gētes x̄po. q̄b⁹
ip̄e p se nō p̄dicauit lic; a ip̄e
p se pacē i euāgelio p̄dicauit
dicēs **P**acē meā dō vob̄ ac. **Q**uā
a vō ip̄e etiā i cruce p̄dēs pacē
fecit idō mox trāsitur⁹ ad dext
tz cornu altaris signat se sig
no crucis. q̄ ut ait ap⁹ ad es
pl̄x. x̄p̄s pax n̄ra vtraq; fecit
vnū. duos a diūlos pietes. i.
ip̄los copulans. **P**t⁹ h^o codex
euāgelij sup altaē clausus p̄i
tur. qd̄ q̄ntū ad h^o significat
ib: l̄m put s̄b euāgelio dicēs
De idē romā⁹ p̄ntef a etiā ali⁹
q̄dā. cū osculat⁹ diaconos
ut oñdat pacē illam i aduētū
x̄pi v̄llē quā p̄phe p̄miserāt.
Vn̄ dauid **O**riet⁹ m̄ dieb⁹ ei⁹
iustitia a abūdātia pacis dō
nec auferat⁹ lūa. **E**t ali⁹ p̄pha
Pax eit i terr̄ n̄ra cū uenit. **E**t
idō x̄po nascēte vox itonuit ā
gloz. **E**t i terra pax hōmibus
bonē volūtatis. **O**sculū em̄ q̄n
q; pacē significat put dicēs s̄b
ti. d̄ osclo pacē. **D**iaco⁹ vō stati
se iclians osculat⁹ p̄ct⁹ e⁹ de sig
nās q̄ i sp̄iātōe diuina p̄phe pa
cē p̄dicē futuā; **N**ā a iō. sup pe
ct⁹ d̄m̄ rēubēs euāgelij fluēta
d̄ ip̄o sacro d̄m̄ci p̄cto is fōte

potauit. In nonnullis vero ecclesiis episcopus primus osculatur ministros. postea altare. deinde euangelium quoniam Christus primus reconciliauit sibi apostolos. postea iudeos. deinde gentiles. In quibusdam et locis offert osculum pacis catoribus; quasi retrocessum. implet illud. Pacem meam do vobis. pacem meam reliquo vobis. Dat quod de presbiteribus; reliquit absentes. Nec ante osculum catores dicunt gloria patri. quod fides trinitatis non ante clariuit quod se dominus inclinauit et nos reconciliauit et trinitatem per apostolos predicari mandauit. Et ideo osculo dato episcopus inuit eis ut dicat. **B**loria patri. Sic erat antequam. Ecce quid cator annuntiat. scilicet quod corda patrum ouertantur in filios. Abraham tres vidit et unum aduocauit. Sic et nos filios eius credimus trinitatem in unitate. **P**ost data tam gratia pacem cator dat sancte trinitati gloriam. quod dicit. Referunt gloriam deo patri et filio et spiritui sancto quod pacem quam prophetauit per sanctos suos prophetas nobis in nouissimis temporibus dignatus est ostendere. **Q**uoniam vero dicit. Sic erat in principio. diaconi ad altare procedunt et iterum reuertuntur ad episcopum. In quo figuratur quod ideo apostoli se morte tradiderunt ut Christi corpori adunarentur. **P**rius autem steterunt cum episcopo ante altare inclinati. hunc cum vultus ipse

incipitur se erigunt. quod chorus sanctorum; martirum; ante nouissimas tribulationes; in oualle lacrimarum; manent. **P**ostea vero martirio coronati: erecti stabunt libenter securi ante dominum semper. **O**sculo autem dato: rursus diaconi cum pontifice orant. quasi dicant. Domine deus nos orare. In quibusdam etiam ecclesiis diaconi binum et binum latera altaris altifecus siue alternati osculantur. eo quod dominus apostolos binos misit ad predicandum dicentes eis. In quacumque domo; intraveritis dicite. pax huic domui. qui reuersi sunt ad Christum sic diacones reuertuntur ad episcopum.

De **t**hurificatione.

Post datum osculum episcopus vel sacerdos accipiens de manu diaconi thuribulum; sacrum incensat altare. quod Christus corpus assumens de genere prophetarum factus ex semine dauid secundum carnem. suis orationibus fouet ecclesiam. secundum quod orat in euangelio. pater sancte ego pro eis rogo et non pro eis tantum. sed et pro illis qui credituri sunt per verbum eorum. **Q**uod autem diaconus postea thuribulum accipit ut incenset episcopum vel sacerdotem moraliter instruat. quod si digne volumus incensum orationis offerre. thuribulum incarnatio idest

tenere. **N**ā sine fidē mediato-
ris hōmes dō placē nō pnt: s;
iuxta vbu pmissōis ipius: si
qd petierit i orōne credetel ac
cipiet. **P**er thuribulū em vbu
accipit icarnatū. nā sic i thui-
bulo ps supior a inferior trib?
catxenu vmūtur: ita i cristo
tres sūt vniones qb? diuitas
a hūanitas vmunt. vmo car-
nis ad aia; vmo diuitatis ad
carnē. a vmo diuitatis ad ani-
mā. **Q**uidā aut qrtā vniōem
assignāt v; diuitatis ad cōpo-
sitū siml ex aia a carne. **V**n
qdā thuribula qtuor catxenu-
las hnt. **D**e b° aut thuribulo
moises iqt spālīt ad aarō. **T**ol-
le thuribulū a hausto igne d
altari mitte icensū desup. **E**st
a alia i thuribulo ofideatō put
i ti. de accessu pōtificis ad alta-
re dictū est. **R**ursum idō thuri-
ficato altai ep̄s ul sacerdos thu-
rificat. ad significādū q sicut
xp̄s ē altare a hostia sic ē pō-
tifer a sacerdos cui ē orōis sacri-
ficiū offerendū. **Q**uia vō ado-
rat nō solū iqtū de? s; etiā in
qntū homo a idō i qbusdam
ecc̄is pōtifice thurificato: altae
a diacono circūcirca thurifica-
tur. **V**n psal. **C**ircūdabo alta-
re tuū dñe. **S**ae thuribulū
aureū significat sapiētia; q oēs

thxauri sapie a scie dei i ea fu-
erūt absconditi. **V**n stetit āge
l? iux arā tēpli hns thuribulū
aureū i māu sua. i xp̄us ref gēs
carnē hūit i ptāte. **A**rgētū sig-
nificat xp̄i carnē ab omni labe
mūdā a mūditiā remittē. **C**u
preū fragile a mortālē. **F**erre
u; resurgētis fortitudiem. **S**i
qtuor bz catxulas demonstrat
eā ex qtuor elemētis ostae ul
qtuor vtutib? s. iustitia. prude-
tia. fortitudie a tpantia de cor-
ri. **Q**uinta q ptes diuidit aia;
designat q se i morte a carne i
illo triduo sepauit. **S**i vō tres
bz catxulas figuāt aia; carnē
a vbu i vñ coueire psoa. **Q**rtā
q ptes sepat. ptās ē q aia; suā
posuit p ouib? suis. **S**i vna
tm catxula sustētat dñgt q
sol? de vgie gñat. q q sol? ē
int mortuos lib. **C**irculus cui
hxc omia inectūt ē deitas que
nullo terminio claudit. a q hxc
oia otinent a opant. **P**reter
misti cā etiā rōnē ob b° altae i
censat ut ois ab eo neq̄tia de-
monū pellant. **F**u? em i cēfiva
lē credit ad dēones effugan-
dos. **V**n cū thobias interrogas-
set āgelū q̄t remedia haberēt
ea q de pisce iusserat obfuarī.
rñdit. cor d ei? pteculam si sup
carbōes pōas. fum? eius omie

Ort⁹ ronal q^{lit} eps ul sacer

demōiozu; gen⁹ extricat. **S**o
ther papa statuit ne moiales i
cēfū circa altaria ferāt.

**Qualit⁹ episcop⁹ ul sacerdos a
mīstri ad altare stare debēt.**

Turificatōe pacta epūs
ul sacerdos ad dextrā alta
ris ptē se trāffert. ibi vna cū mī
stris plane offitū a kyrieleyz
sō dicēs. qui trāsit⁹ de medio al
taris ad dextrā ptē. hīgificat trā
sitū xpī de passiōe p rebrectōe;
ad vitā eternā. **I**tē a leua trāsi
ens i dextrā imitat⁹ xpī m īgredi
entē mūdū. leuā em tetigit xpī
qn tpalē assūpfit vitā. ad de
xtrā iuit. qn carnē assūpta;
ad dei dextrā eleuauit. **R**urſus
p hoc q accēdes ad altaē: pūs
dextrā illi⁹ ptē; petit. inuit q e
manuel i lege pmissus pri⁹ ve
nit ad iudeos q ad gētes. **I**us
dei em tūc popt⁹ lege; i dextrā
ptē fuerūt. gētes vō qh i sinistia
q idola colebāt. **S**acerdos ēgo
vestib; sacris ornat⁹ xpī; carne
nre hūanitatē vestitū hīgificat.
uiens ad altaē. xpī de cel⁹ vi
fle ad pplm ut eū saluaret: desi
gnat. **D**eide i dextrā trāsiēs: desi
gnat q xpī i mūdū uiens vit
ad iudeos de qbz voluit nasci.
Etā em maria iudea fuit **D**e h^o
trāfitu dicet⁹ s^l b. ti. de mutatiōe
sacerdotis a orōne. **E**t nō q licz

dos a mīstri ad al. sta ē debēt.

dño papa celebranti ul missa;
audiēti legatur a capellais suis
itroitus a kyrieleyson a gla
im excelsa credo a fact⁹ a agn⁹
nō tñ graduale. ul alla ul tra
ct⁹. ul offertoriū. ul postorio
p eo q illa instructoria sūt a i
troductoria qbz ipse nō eget.
Ills aut notādū est q sacerdos
stat erect⁹ aū altaē. ad noūdū
q xpūs vit suos regere inuici
bili doctria a respicit v⁹ sus ori
entem. q xpūs nō suam: s⁹ p⁹is
volūtātē qhuit. nec respicit res
trofū. tū quia xpūs semp p⁹is
fatiem ituetur. iuxta illud. scio
vnde vīo a quo vado. tū quia
nemo mittēs manū a d⁹ aratru;
a respiciēs retro apt⁹ ē regnū
dei imo ad pplm dorsum vertit.
repūans qd dñs ait ad moī
se. **V**idebis po sterioza mea fa
tiem autē videre nō poteris. ex
od. xxxiij. c. **E**pī autē a superi
ores celebrantes nō ante alta
re. s⁹ remoti ab illo ad dextrum
eius latus vsq; pt⁹ dictū offer
torii manēt. qd fit primo ad
representandū; q ex latere crī
sti: qui p altare hīgificatur: mī
itū; nostre redemptiōis fuit.
Secundo fit hoc nō solum ad
mīnozem solēnitatē ut per h^o
a mīorib⁹ sacerdotib; deēnant⁹
vz etiam fit h^o. q ipī in missa

Ort⁹ Qualit^r ep^s ul^r sacerdos

repⁿtāt. nō solū xpī dignitas
tē a excellētiā aⁿ ei⁹ oblatiō;
v^z etiā humilitatē a obediētiā
i ipā sui oblatiōe a ossecratōe.
Si q^d xp^s q^u tū ad sui digitas
tē ē p^ri equal^r a sed; a dextris
dei p^ris put i simbolo legitur.
q^d repⁿtāt p^rlat⁹ stās aⁿte ob
lationē ad dextrā altaris. In sui
vō oblatiōe xp^s p nob^r fact⁹
ē hostia a ideo p^rlat⁹ ei⁹ vices
gerens extūc ipī altari q^d aīa
crucis insinuat deb; totalit^r ihx
rē. Tercō qmⁱ p^rlatōz act⁹ ē
dēbēt s^bditis ad doctrinā. idō
vsq; tūc manet ab altari sepa
t⁹ a ex tūc ad mā⁹ lauādu; et
thurbificādu a sacrificādu ad
altare accedit ut oⁿdat q^uis
q; iⁿ missa p^rcedūt solēmitates
a laudes eē. s; tūc demū ad es
sēntialia seu s^bstāntialia pagen
da accedit. Quarto i h^o repⁿ
tat q^u legal^r p^rofex iⁿtrās s^acta
s^actorū carbōes ferebat a s^ag
uinē put tactū ē i p^rlxio hui⁹
ptis. Q^uto fit h^o ad repⁿtā⁹
q^d ait p^rph^a. Dixit dⁿs domⁱo
meo: sede a dextris meis. Donec
pō a; iⁿmicos tuos: scabellū pe
dū tuorū. Sacerdos q^d xp^s; re
pⁿtās sedet a dextris altaris:
deū patrē i h^o loco signātis. do
nec ad ossecrādu hostiam acce
dat. p quā fracta sunt tartara

a ministri ad altare stāe debent.

a iⁿmici dēones deuicti a quasi
scabellū pedū positi. **M**istrivō
sc; diacō⁹ a s^bdiacō⁹ retro il
lū ad altare stāt. q^u tū i venien
do p^rcesserūt. signātes martires
q^u i v^oteri testamēto fuerūt et
tū p^r dⁿi natiuitatē digne co
ronāt. Et ad quācūq; altarī
ptē ille trāsierit ip^s; retro stan
tes sequūt^r ut oⁿdat ipletum
eē q^d dⁿs amōuit dicēs. Qui
mibi ministrat me seq^r a vbi e
go sū aⁿ Intēdētes sep atq; so
litate i illū. ad notādū q^u fides
les q^uis adhuc i hac vita po
siti. tū etermitati xpī sep inten
dūt. In q^ubusdā etiā; ecclⁱs illo
se v^otēte ad p^rlm illi similit^r se v
tunt a illo se cōuertēte ad al
tare se similit^r ouertūt. **N**ā crī
st⁹ ab oracōne ad p^rdicatiōe;
aliqⁿ vō ecōuerso dū viuēt se
cōuertit q^d dⁿsignat v^oio ad
p^rl; a cōfūso ad altāe. In quo
q^d imitād⁹ ē a p^rdicatorib⁹
q^u p^r ministros ipōs oⁿgrue desig
nāt. **A**naclet⁹ p^r statuit q^u
ep^s deo sacrificās secū; testes
h^oat diacōos q^u oculi ei⁹ dicūt^r
a s^bdiacōos r^liq;sq; ministros.
q^u sacris iduti vestib⁹ i frōte id
ē aⁿ a a t^rgo a p^rsbit^r e regioe
i. a pte d^r leuaq; cōtrito cor
de a humiliato spū ac p^rno stēt
vltu. custodiētēs eū a malis ol

hōib; ac cōsensū p̄stātes sacri
fitio. Et s̄m luciu; ip̄m eū nō de
ferāt. q̄ p̄opt' malivolos o; il
lu; h̄re bonu; testimoniū ab h̄is
q̄ foris sūt. Statutū ē etiā; ut
celebrās missā; h̄eat a tergo vi
cīnī solamīs adiutores. put di
ctū ē in p̄lxio hūi⁹ p̄tis a iō in
q̄busdā eccl̄is aliq̄ dīacoī stāt
p̄t' ep̄m. q̄si orātes ut eū sequā
tur vsq; ad mortē a cū eo trāse
ant ad vitā eternā. Maior tñ
ps i dextra p̄te morat' altaris a
minoz i sinistra. q̄ vtrūq; p̄a
tit eccl̄ia. s. a t̄palē b̄ndictionē;
a eternā. ut ibi. sic transeamus
p̄ bona t̄palia ut nō amittam⁹
eterna. Ceterz dīcti mīstri r̄tro
stātes incliati an̄ facies suas vs
q; in finē dñice orōis p̄seuerāt
fiḡficātes illos ap̄los q̄ i passi
one dñi magna tribulatōe op
p̄ssi nō audebāt se erigere. ut x̄
discip̄los se eē ofiterēt. Stabāt
tñ in facie fidei. s̄ postea erigūt
sic dicet s̄b. xi. p̄ticula canonis
sup̄ v̄b; nob̄ q̄. signātes etiā;
cl̄oz s̄ctoꝝ martirū i oualle
lacrimarū an̄ nouissimā; tribu
latōem manētū; Postea erigū
tur q̄ illi postea martirio coro
nati stant erecti. i. ab omī tribu
lacione liberati. Adhuc stantes
facie incliati: signāt muliēs q̄ de
cēaculo ad monumētū vultib;

nalis. De kyrpelepson.

declinatis currebant i xp̄i amo
re ardentēs. Sane sacerdos mī
ster iter moras puluīar molle
missali sup̄oit. ad nōndū; q̄ d̄
uotū a molle cor a q̄d facile dī
uīam ip̄ssioē; recipiat: sup̄omī
detet iugo dñi a celestīū p̄cep
toꝝ iuxta illd̄ sapiētis. Susci
piat v̄ba mea cor tuū aē. ut in
eo sp̄s dñi requiescat. De hoc
etiā; s̄b euangelio dicet

**De kyri
elepson.**

Translato i dextra altaris p̄
tē ep̄o seu sac̄dote. deinde
q̄ tēp' plenitudinis a ann⁹ b̄ig
tatis aduēit. sic p̄dictum fuit a
p̄s. tu exurgēs miserēbis syon
q̄. v. t. m. e. o grue cl̄ozus lau
dat a iuocat trīnitatē triplicā
do kyrpelepson. Ideo aut p̄t' i
troitū dicūt kyrpelepson q̄ a
te omīem orōnē sac̄dotū necesse
ē mīam dñi ip̄lozare. Siq̄dem
kyrpelepson grece. interpretat'
dñe miserē. Naz kyrp sonat do
mīe kelepson miserē. Et idē x̄pe
lepso. i. x̄pe miserē. Vel kyrp
xp̄iste. el deus. eys miserere.
son nobis. Deinde kyrpelepson
.i. o. x̄pe de⁹ miserē nob̄. Vnde
prop̄ha. Dñe miserē nob̄. te cū
expectam⁹. Dicūt autē nōmēs

Primo ut ordo decim⁹ ex lxxviii⁹
repat⁹ nouē associet⁹ ordinē
b⁹ angelorū. **S**ecundo ut ecclia
pueniat ad societate nouē or
dinū angelorū. **T**ertio otra no
uē gna peccatorū. **E**st ei pecca
tū origiale vniuale a mortale
Ite peccatū cogitatiois locutio
nis a peccatōis. **I**te peccatū
fragilitatis simplicitatis a ma
lignitatis. **F**ragilitatis p ipote
tia simplicitatis p ignorātia.
malignitatis p iudiciā. **H**oc ē
peccatū i prēz. peccatū i filium.
peccatū i spm sanctū. **A**dhuc iō
dr ter ad prēz kyrieleyson. ter
ad filiū xpoieleyson. a ter ad spi
ritū sanctū kyrieleyson. **S**ed ad
prēz a spm sanctū sub eo dē vo
cabulo tm̄. qd pr a spū sanct⁹
sūt eiusdē tm̄ nature. **A**d filiū
vō sub alio qd fili⁹ a si sit eius
dē nature cū illis. ē tm̄ etiā alte
ri⁹ ut gemine gigas sub stātie
Pretēa ideo dr ter qd tū ad pa
trē. ter qd tū ad filiū. a ter qd tū
ad spm sanctū. ut notet⁹ pr i fi
lio a fili⁹ i prē a spū sanct⁹ i
vtrōqz. **D**e hoc dicit⁹ i qnta
pte sub ti. de pma. h̄ i medio
mutat⁹ kyri i xpe. ut notet⁹ eē
duas naturas i xpo. **R**ursus
kyrieleyson ter triplicatū fig
nificat pces patz veteris tes
tamēti multiplicatas ad b⁹ ut

grā sūme trinitatis p aduētū
xpi eos sociaret. ix. agmib⁹
angelorū. **E**st at magn⁹ istoz
vborū efficacia. **L**egit⁹ em qd
dū erat⁹ basili⁹ kyrieleyson
clamasset pte tēne siue pas
pien. ecclie sūt apte. **R**ursus cū
erat⁹ geminian⁹ kyrieleyson
clamaret quicqz reges oūsi di
cūt i fugā. **V**n forte significat
aliud qd dñe miserē qd tm̄ nos
ignoram⁹. **I**n qbusdā ecclis
statū post vltimū kyrieleyson
subiciūt ymas qd vbu grecuz
sonat latie nob. **E**t sēsus ē ky
rieleyson ymas. i. potētia diuī
na miserē nob. **E**t erat⁹ greg.
iñstituit kyrieleyson nomies a
a clero tm̄ publice i missa can
tari qd p⁹ apud grecos sil a
clero a a ppo cātabat⁹. **S**il
uester vō papa illud d grecis
assumpsit.

De gloria in excelsis.

Dico kyrieleyson. mox sa
cerdos ul pōtifex ex iñsti
tutōe thxlesphori pape ichvat
ymnuz. **G**loria in excelsis deo
quē angeli auditi sūt decātare
sicut legit⁹ i euāgelio luce. qui
angelorū ymn⁹ p b̄it testis
monū tpali xpi natitati. **S**a
ne sacerdos p m⁹ a sel⁹ illū icho
ādo pnūciat. qd angelū mag oī
b̄i repntat. nā ortū saluatoris

solus angelus cui⁹ psonam ipe
gerit pmo nuntiavit **V**n luce
·ij· **E**cce euangeliso vob⁹ gaudiū
magnū qd⁹ erit omī populo qz
hodie nat⁹ ac. **E**t illuz ichoādo
stat an⁹ mediū altaris: i hoc cō
memorās. qz duz mediū silenti
u; teneret omīa nat⁹ ē i medio
·i· p omībz messias quē pplx
te p dixerāt. repñtans etiā qz ā
gel⁹ xpī natiuitatē pastorib⁹
annūtiāns stetit i medio eorū;
Et incipiēs eleuat manus p⁹t
causas scriptas in sequēt ti. ad
finem. **I**tē incipiēs vertit se ad o
rientem. tū qz angel⁹ ab orien
te venit i betlehe; tū qz ad oriē
tē dñm adorare solem⁹. **T**ertio
inchoās stat an⁹ mediū altaris
ad notādum qz xp̄s mediator
fuit int⁹ nos a deum. p cui⁹ medi
atōez deo pacificati sum⁹ **C**ho
rus vō recōcinendo rñdens: ge
rit psonam multitudis de quo in
euangelio seqtur. **S**bito facta
ē cū aglo multitudo ce. mī. lau
deū a dī. glām altissimis dō ac
Imn⁹ aut iste nō tmē āgloz
h⁹ etiā hoīm cōgratulantū; ex
eo qz mulier ista q dragmā p
diderat decimaz; iaz lucnaz accē
derat. ut dragmā depditam ille
mēt a pastor dimissis. lxxxix o
uib; i deserto iam veneāt ut q
reret cētesimaz; ouem amissam

An emī natiuitatē xpī tres erāt
inimicitiarū pietes. **P**rim⁹ int⁹
xp̄m a hoīem. secūd⁹ int⁹ ange
lū a hoīez. tert⁹ int⁹ hoīez a ho
minē. **H**omo nāqz p inobediē
tiam creatorem offēderat a p su
u; casū restauratō; angeloz;
impediuerat. atqz p vaīos rit⁹
se ab hoīe sepauerat. **J**ude⁹ nā
qz ceremonias excolebat. gētilis
p dlatiam exercebat. **S**z veni
ens pax nra fecit vtrqz vnū;
a huiusmodi pietes destruxit.
Abstulit emī peccatū a recōcili
auit hoīez dō. rpatit casū a re
cōciliauit hoīez āgelo. destruxit
rit⁹ a recōciliauit hoīez hoī. **R**e
staurauit g⁹ b; apostolū ep̄b.
p. q in celis a in terris sūt a ob
h⁹ illa celestis militie multitudo
psallebat. gloria i excels deo. i.
i angel⁹ q nūq̄ peccauert nec
discordia; cū deo habuerūt a i
terra pax a xp̄o facta hoīm;
vī; iudeis a gētilib; bone volū
tatis. q vsqz ad xpī natiuitatē
ppter peccata sua cū deo a cū ā
gelis discordia; habuerūt **D**ic
etiā ē q angel⁹ loquit⁹ a con
gaudet pastorib; qz pax ē int⁹
angelos a hoīes rformata. na
scit⁹ de⁹ hō qz pax ē inter deum
a hoīez restaurata nascit⁹ i p̄le
pio hūis a afim qz pax ē inter
hoīes a hoīes repata. p hūez

em iudaic⁹. p. asinu⁹ gētil⁹ ppls
figurat⁹. s. m. illud. nō arabis i
loue a. asino iudeo. s. a. gētili.
Et iter⁹. Cognouit hos posses
sorē suū. a. asin⁹ p. sepe dñi sui.
Ideo ergo canit⁹ ymn⁹ iste qz
quē venerat⁹ āgeli i cel: hoies
venerat⁹ i terris. **P**er hoc qz qz
dñs gloria i excelsis. ac. rpnat⁹
mestina antiquoz patz ex te
dio expectadi incarnationē dñi
Psa. xxviii. **E**xpectate deū. ac.
Et ideo etiā catat⁹ alleluia. qz
hēbāt spē literatois. **V**n p. s.
Sprauert a literatis eos. **I**n
hoc qz ymno notat⁹ sps ecclie
qz cū angel⁹ sperat se canē. **V**n
iā illorū cāticū assumit. **S**e qz
Laudam⁹ te. s. inenarrabilia
op a tua p. dicādo. **Q**ue vba et
sequētia a beato hilario picta
uicē. asserūt appōita fuisse. a
p. cedētia solū antiqz dicebāt
i missa. **I**nnocēti⁹ tñ tert⁹ dix
it illa a thxlesphoro papa ad
dita fore. **A**lij vō qz a simacho
papa. **S**imach⁹ papa ostitu
it tā i dñica die qz i natalitijs
martiz glā i excels ad missaz
cātari. qz sctos p dñicā resur
rectōe glē angeloz sociatos
eē recolit⁹. **C**atat⁹ etiā i festis
aploz a ofessorz i qz hōrē de
dicata ē qz cūqz ecclia. a gñalit⁹
i festis qz nob celestē solēmita

tē repntat. **I**n dieb⁹ vō luc⁹
a ieiunioz nō dñs p. qz i duo
b⁹ sabbatis spālīb⁹ misterijs
adōenatis. iuxta illd. **C**ātate
dñō cāticū nouū. put dictū ē i
p. licio b⁹ p. tis. **D**ict⁹ qz thxles
phor⁹ papa pcepit illū cātari
ad missaz nocturnā natal dñi
quā a ipse mstituit. **Q**uidaz
dicūt nē cātādū i missa nisi i
hōra tertia. qz tūc spūssanct⁹
sup aplos d. scēdit a eos glā a
exultatiōe repleuit. **I**nnocēti⁹
iij. statuit ut qñ i dieb⁹ p. fel
tis celebrat⁹ i hōrē btē vgisvl
spūssancti. uel sctē crucis nec
ymn⁹ angelic⁹ nec simbolū di
cat⁹. nec etiā te deū laudam⁹.
i laudib⁹ matutinis. **I**n aduē
tu vō ul i septuagesima nē ca
nit⁹ put i vij. pte sub ti. de vij.
dieb⁹ p. pascha dicebāt. **E**ps
tñ bethlemita⁹ ex abusu oī die
a i oī missa etiā p. defunctis glā
i excels d. cātāt p eo qz yñ ille
luca testatē pmo i bethleem
tana regione cātatus est.

De salutatione ad populum.

Angelico pno finito sac
dos ad p. lē se voluēs illū
salutat dicēs. **D**ñs vobiscū. qd
fūptū ē de li. ruth. ij. **S**ic eile
gic⁹ vobz salutasse melloē suos
a ppha i pal. aza regē a qz cū
eo erat a āgel⁹ salutas gedō

¶ Lib. qrit⁹ rōnal. De reuerentia

dixit dñs tecū. **H**oos qdē figu
rā salutatiois exp̄ssit. qui ruth
moabitē duxit vxorē. **E**t hxc sa
lutatō siḡficat salutatioē; quā
xp̄s fecit aplis pt⁹ refrectōem
de q̄ i. v. pte s̄b ti. de p̄ia dicet^r
In oib; g^o misse orōnib; sac̄dos
p̄mittit dñs vbi s̄cū. nisi i orō
nib; que p̄cedūt p̄plexias ul' ec
orōes sup̄ pplm i q̄dragesima.
a nisi i orōib; q̄ imediate sequū
tur pt⁹ p̄mā orōē; a i ill q̄ dicū
tur i pasceue. s̄ tūc missa nō di
citur li; sac̄dos cōmūcet. **C**ū cī
p̄ dictā salutatioē; optet^r dñs
eē cū pplō. q̄ ē i eo p̄ spū; gr̄e se
p̄tiformis. iō ecclā ordiatut se
p̄ties tñ i missa populū saluta
ri ut iā dicet^r. **I**ōq; i p̄missis o
ratioib; tñ dicet^r. **P**remittit^r tñ
alijs exhortatio ad hūiliatioē;
p̄ flectam⁹ genua. ul' p̄ hūilia
te capita v̄ra deo. qz orō q̄ faci
ēda ē cū ieiunio ad malignum
spū; eitiēdū. tūc demū val; si cū
hūilitate fiat. **R**ursus i diebus
ieiuniorū rep̄ntat ecclā tēp⁹ ba
biloice captiuitatis. meito g^o sa
c̄dos tūc populū; utpote absēte
nō salutat. nec se ad illū; oūtit
s̄ absolute iāpiēs. orēm⁹. inhi
nuat p̄ illo fore orādū a qz or
tio fieri debet cū effcū mor s̄bicī
tur flectam⁹ genua. ul' hūilia
te capita v̄ra deo. **R**ep̄ntat ecclā

¶ De oratione seu collecta.

tēpus dñice passiois. qd̄ p̄eci
pue pt⁹ cenā cū discipul factā
icepit. **Q**uia g^o tpe illo dñs di
scipulos nō salutauit. s̄ eos ad
orādū; pluries excitauit. iō sa
c̄dos tūc populū; nō salutat; s̄
ei orare inhiuat. **S**; a qz tpe il
lo xp̄s i orōne genua flexit. iō
mor ad genua flectēdū; iūtat
Dicit autē flectam⁹ genua i p
sona vniuersitatis oī; fidelū q̄si
oīm s̄ndicus scip; icludēs a iō
loq̄tur i p̄ma p̄sona excitās se
a oēs ad orandū hūilit^r a deu
te. **S**; mor s̄bicī leuate. i p̄so
na alteri⁹. s̄ xp̄i. cui⁹ typū; ge
rit i offitio misse a tūc loq̄tur i
secūda p̄sona a i dissimili cātū.
Quali ip̄e xp̄s dicat **S**urgite
qm̄ v̄ra; hūilitatē a deuotōem
video. **E**t tūc vice oīm loq̄tur
sue orat. **Q**uid siḡficet collē
q̄ dicuntur pt⁹ flectam⁹ a pt⁹
hūiliate. dicetur i sexta parte
sub quarta feria in capite ieiū
niorum. **A**lijs v̄ro dieb; a tpi
bus ecclā tēp⁹ exultatiois aple
m̄tūdis qd̄ p̄cipue fuit pt⁹ xp̄i
resurrectionē rep̄sētat a tūc
sacerdos populū salutat. rep̄e
sētas ut p̄missū; est. qz domi
nus post resurrectionē discipu
los salutauit. **S**acerdos ergo
orationibus p̄mittit dñs vbi
cū. ut populū reddat attētū;

q̄ mēs ei⁹ ad deū dirigat⁹ a ei⁹
p̄ itētiōē sedulā coniūgat⁹. Et ē
sensus. Dñs vobiscū. i. i vobis
maneat a vobis p̄mō vite eter
ne remuneret a p̄titiōib⁹ vris
effectū tribuat seu gr̄a⁹ dei p̄
tretis p̄seuerātes i illa. **Chorus**
vō a ppl's rñdet a cū spū tuo.
q̄d sūptū ē ex epl'a. ij. ad thim
mo. vlti. vbi dicit. Dñs ih̄s xp̄s
cū spū tuo. **Om̄oi** etem mutu
e salutatiōes notāt q̄ sacerdo
tis a ppl'i vn⁹ debet eē affect⁹
Et ē sc̄sus. Tu p̄ nob̄ factur⁹
es p̄cc̄s ad dñm. a q̄ dñs dē
p̄cc̄s illas tñi approbat a exau
dit que ex bono corde p̄cedūt
orātiōē a nos silit p̄ te ut ille si
ne quo nullū ē bonū sit cū spū
tuo. ut q̄ tecū ē i ore sit a i cor
de a i te maneat. Et fm̄ b⁹ ces
sat h̄sitatio q̄rentiū q̄re ppl's
rñdet. a cū spū tuo. cū sac̄dos
dicēdo. dñs vobiscū. optauerit
dñm eē cū illis non solū i spū:
vex etiā i corpe. **P̄ā** a idipm
ppl's p̄ hanc rñsiōē optat ut
p̄missus ē. **Pōt** eē dici q̄ i hac
rñsiōē ppl's se refert solū ad
actiōē imolatiōis ad quā sa
cerdos p̄cedit i qua p̄ spm̄ to
talit' eleuat⁹ a ab oi etermita
te p̄sus abstract⁹ esse debet.
Postq̄ vō chor⁹ iñdit ipse se
ad altare reuoluit. s. ad oriētē

ut dicet⁹ i m̄ p̄lixio. v. ptis. a q̄h
pax de sua boitate ofidēs vni
uersalē ad se colligit eccl̄a⁹ di
cens q̄h omniū s̄ndic⁹ orēm⁹
Quasi dicat. **Orate** oēs simul
mecū ut q̄d p̄ stulam⁹ cit⁹ ipe
trem⁹. qm̄ i possibile ē multitu
dinē nō exaudiri. a sic orōnē
dicit. **Dicēdo** ergo orēm⁹ h̄or
tat⁹ alios ad orandū. q̄ ipse
xp̄s monuit discipulos orare
dicēs. **Orate** ne itretis i tēpta
tiōē. Et postea orat. q̄ a po
stea xp̄s orauit. ipse em̄ fecit
a docuit. **Q̄** aut dicit orēmus
ab antiq̄s hēm⁹ qui p̄remisso
orēm⁹ subiūgebant cōit' orō
nem. **Dicit** aut orēmus stans
an̄ mediū altaris p̄pter rōnes
positas i p̄ncipio p̄cedētis
tituli. **Oratio** aut quā dicit si
gnificat indulgentiā quā dñs
repromissit. Et deinde tñsit ad
dextrā p̄tē altaris ut dicet⁹ s̄b
titu. se. **Oratione** finita chorus
rñdet **Amen.** q̄d ē h̄braicū v̄
bum. q̄h dicat fiat nobis sicut
orasti seu feliciter acta sit orō
tua. Et ē sūptū amen ex apo
calip. ioh. **Ambro.** expōit an̄ ē
id ē vex ē. q̄d sermo sonat af
fectus sentiat. **Qñq;** ponit⁹ p̄
v̄ ut ibi. amē amē dico vob̄ p̄
ut s̄b ti. de orō. dicet⁹. Et nō q̄
p̄missa salutatiō s. dñs vobiscū.

ad miores et ipsoe ac simplis
ces ptinet sacerdotes. **E**ps ul ei?
supior q pfect? ee debet et expre
ssaz xpi similitudinem gerit. ut
se vicariū xpi ondat oratur? p
ma vice vti? vbo dñi dicetis io.
xx. Pax vob. q fuit pmaxor do i
m ad discipulos qñ eis pt? ref
rectōem apparuit. qñ dicat In
pñti det? vob pax pectoris et in
futuro pax eternitatis. Devtra
q3 iob. xiiij. **P**acē reliquo vob
pacē meā do vob. Hoc ec vbo
vful ē dispēlatōz ioseph ad fra
tres ei? Postea vō adistat ce
terorū; sacdotū dicit dñs vobi
scū ut se ee vnu; ex ipis ondat.
Et ē adutēdū q tūc demū dicit
tur pax vob qñ gloria i excels
cātatur et hoc iō ut corresponde
at ei qd ibi dicit? et i teri pax ho
minib; ac. **P**retēa hēc saluta
tio a xpo tpe gaudiū et letitie. s.
resurrectōis ad discipulos fca
illi cāico letitie correspondere de
bet. Sūt ec q dicūt q pontifex
solēnt celebrās i dieb; qb; glo
ria i excels dicit? repñtat xpm
pt? refrectō; seu refrectionis
gaudiū. quo tpe sepe xps salu
tatione dca ad discipulos vful
ē. Iōq3 xpi imitādo pmissis die
bus hō dicit. In missis vō q3 a
lijs dieb; ul tpib; dicit ul etiā
q ab inferiorib; dicūt. x passio

figuāt aplāct? atq3 afflictō o
format? aiō i illis pax vob n di
citur ne gaudiū cū doloē misce
atur. **P**ot etiā dici q p xpi m fa
cta ē pax int? deū et hoīem et in
ter āgelos et hoīes. qd manife
stauit āgelus qñ i xpi natiuita
te cātavit gloria i excels deo et
i terra pax hoib; bone v. **P**ace;
vō int? deū et hoīes manifestauit
xps qñ post resurrectiōe; dixit
apostolis. pax vob. **N**ec rep
setant? i missa. **P**rimū; p quelī
bet sacdotē q pot cātare gloria
i excels. āgelū; repñtans. **S**e
cūdu; p ep; q sol? dicit pax vō
b repñtans xpistū q in per
sona ecclē dixit apostolis pax
vob. **V**trūq3 aut dicit eps so
lēmter celebrans. quia vtrum
q3. s. xpi; et āgelū repñtat. **I**pse
enim spetialior est xpi vicariū;
q simplex sacerdos. **I**deoq3 cū
omittit offitium angeli. scilicet
tēporibus quib; cantica letitie
subtinentur sc; te deū laudam?
et gloria i excels. omittit simili
ter et hoc offitium xpi. nō dicēs
pax vob. s; dñs vobiscū. sicut
simplex sacerdos. **N**ō em p ep;
q repñtat xpm et āgelum vna
pax sine altera nūtiatur. **I**dem
etiā est i ite missa ē qd nō dicit
mhi gloria i excels dicat? **S**a
nediacon? nō dicit dñs vobscū

Liber Quartus De

p[ro]p[ri]as eo q[uod] n[on] ita gerit typū
xp̄i q[uod] p[ro]p[ri]as hac salutatio[n]e v[er]o
sus ē. sicut sac̄dos q[ui] ea i[n] p[er]sona
xp̄i v[er]it[ur]. **L**egēs t[ame]n euāgelium
hoc dicit q[uod] tūc v[er]it[ur] officio p[re]dicatoris
a p[ro]nūtiat doctrinā
ab ipso xp̄o imediate plataz
a etiā cereū pascale b[en]dixit
q[uod] tūc xp̄i resurrectionē rep[re]s[en]tat.
Sūt t[ame]n q[ui]dā q[ui] dicūt q[uod] i[n]
diuinis offitijis q[ui] dicere tenēt[ur]
licite possent hoc dicē cū p[re]b[en]ditū
nō legat[ur] q[uod] b[en]dixit g[ra]t[ia] v[er]sus
eccl[esi]e o[mn]i tradit ut se inferiores
sacerdotib[us] agnoscat. **N**otā
aut[em] ē q[uod] vii. vicib[us] p[ro]p[ri]is saluta
tur i[n] missa q[ua]ten[us] exclusus. vii.
vitij[us] capitalib[us] suscipiat g[ra]t[ia]
tia septiformē m[is]teriu[m] em̄ m[is]s
se ad septē dona sp[irit]us sancti res
feret. **P**ri[mo] i[n] ipso m[is]se exordio
a[n] col. **S**ec[un]do a[n] euāgel. **T**er
t[io] p[er] euāgel. siue d[omi]no simblo
a[n] offerto. **Q**u[arto] a[n] p[re]fationē
cū dic sac̄dos **P**er o[mn]ia s[an]c[t]a se. a
cōsequēt[ur] d[omi]n[us] vobiscū. **Q**u[into]
a[n] pacis osculū cui dicit. pax
d[omi]ni sit sp[irit]us v[ost]r[us]. **S**exto a[n] p[ri]mā
orōnē post coionē. **S**eptio fi
nita finali postcoione v[er]o orō
ne. **I**n p[ri]ma salutatio[n]e sp[irit]us sa
piētie itelligit[ur]. q[uod] sapia intra
uit i[n] hūc mūdum ut salutaret
nos. **I**n secūda sp[irit]us itellectus
iō em̄ p[re]dicauit ut doceret nos

Salutacōne ad populum.

In tertia sp[irit]us o[mn]iū. hoc em̄ se
creto d[omi]ni o[mn]iū se passio[n]i obtu
lit ut redimēt nos. **I**n q[ua]rta spi
rit[us] fortitudis. q[uod] p[er] d[omi]n[us] i[n] cruce
diabolū expugnauit ut redi
meret nos. **I**n quinta sp[irit]us scie
q[uod] resurgēs discipulos saluta
uit a eis s[an]c[t]u[m] ap[er]uit ut erudi
ret nos. **I**n sexta sp[irit]us pietatis
q[uod] sola pietate hūanā naturā
sup[er] astra leuauit ut exaltaret
nos. **I**n septia sp[irit]us tioris q[uod] a
geli tremebunt dū v[er]nerit ad
iudiciū ut glorificet nos. **C**e
ter[is] i[n] q[ui]lib[et] salutatio[n]e mutat[ur]
offitū m[is]se a de vno offitio
ad aliud t[ra]nsit. q[uod] re merito sa
lutatio p[er]mittit[ur]. cū em̄ ad opa
rios nouit[ur] igredimur eos sa
lutare solemus. a s[an]c[t]m hoc. vii.
offitia sūt i[n] missa. **R**ur[us] salu
tat[ur] ec[on] octauo ut q[ui]dā volūt. s.
p[er] offertoriū a[n] secretellā. nā
voluēs se ad p[ro]p[ri]as dicitur[ur] orate
frēs. ac. debet p[re]dicē s[an]c[t]i filētio.
d[omi]n[us] vobiscū. **V**er[um] l[icet] eis q[ui]s sa
lutam[ur] faciēte regl[ar] rep[re]ntem[ur].
Tñ i. v. dūtaxat ex p[re]miss[is] salu
tatioib[us] sac̄dos ad p[ro]p[ri]as se o[mn]it
nā i[n] illa salutatio[n]e q[ui] fit a[n] euā
gelii se n[on] o[mn]it q[uod] iā itēt[ur] ē ad
v[er]ba d[omi]ni a[n]nūtiāda nec etiā i[n] illa
q[ui] fit a[n] p[re]fatio; q[uod] iā itēt[ur] ē ad
sacrificiū altaris tractādū nec
etiā i[n] illa q[ui] fit a[n] pacis osculū.

quia iā tenet corp⁹ xpī in manib⁹
 b⁹ ⁊ cor habet sursum ad deum ⁊
 oīno intēsus ē ad ruerentē illū
 tractādū. **N**emo em̄ mittēs ma-
 nū ad arat⁹ ⁊ respiciēs retro
 apt⁹ ē regno dei. **C**etēz quīna
 ad pplū; cū dñs vobiscū facta
 ouerfio. significat quinq; appa-
 ritōes q̄s xp̄s fecit discipulis
 suis i die resurrectōis. **P**rima
 fuit marie magdalene. iohān-
 xx. ⁊ marci vlti. **S**ecūda eīdē ⁊
 alijs mulierib⁹ redeūtib⁹ de sepl̄
 chro. qñ dixit eis. auete math.
 vlt. **T**ertīa petro. **Q**uarta du-
 ob⁹ discipul⁹ eūtib⁹ i emaus. Qñ
 ta i domo. x. discipulis absēte tho-
 ma io. xx. s; qz altē illaz mā-
 festa nō fuit. qñ vic; pmo ap-
 puit marie magdalene. ul̄ fm̄
 alios qñ appuit petro. qz ne-
 scit qñ aut vbi. iō sacerdos an se-
 cretella dicit⁹ orate fr̄es. p̄di-
 cit sub silēto. dñs vobiscū. s; pa-
 tēter dicit. or̄te ac. qz patēter
 dixit aplis. orate ne itretis i tē-
 ptatōes. **F**uerūt etiā alie appa-
 ritōes. de q̄b⁹ nil ad pñs. **N**ō
 ē ec̄ omittēdū qz sacerdos sp̄ vol-
 uit se ad ppl⁹ a dextra ⁊ p eādē;
 se ad altā reuoluit. qñ ip̄o fa-
 cto dicēs. **D**ex dñi fecit v̄tutez.
 dextra d. ex. m. dex. do. fe. v. **S**e-
 cūdo ad d̄signāz qz i sepl̄chro
 dñico angel⁹ a dextris sedebat

De Salutatione ad populum.

Tertio ut sacerdos p hoc inuat se
 rectā ⁊ attēta; h̄re itentōnem.
 p se ⁊ pplō ad celestē patriā. q̄
 p dextra significat. iux illd in cāti-
 cis. **D**ex ei⁹ aplexabit me. **Q**rit-
 to qz v̄sus salutādo populū ⁊ o-
 ūsus dicēdo orēm⁹. hortat⁹ ta;
 se: qz populū ad orādū ⁊ orō de-
 let fieri p eternis. q̄ p dextra si-
 gnificat. **V**n xp̄us sedere dicitur
 ad dextrā p̄is: merito a p-
 te dextra fit vtrūqz. gerit q̄ipe
 sacerdos typū xpī q̄ pfect⁹ ē i sa-
 lutatōib⁹ ⁊ orōib⁹ q̄ a dextra fi-
 unt. **V**erū tñ post qz dixit ora-
 te pro me fratres ac se reuoluit
 a sinistra. iuxta illud ps. **C**ircu-
 iui ⁊ imolauī i tabernaculo e.
 b. v. ac. preparās em̄ se ad im-
 molandū quendā circuitū fa-
 cit. se igitur cōuertit tunc a sinis-
 tra que ip̄fectior ⁊ infirmior
 est. ad notandū ip̄fectionē;
 cuiuslibet sacerdotis p̄ter chri-
 stum. **N**unc est qz p̄missa v̄ba
 dicēdo obsecrat tanq̄ ip̄se
 ctus ⁊ peccator ⁊ indigens ali-
 orum auxilio imp̄di sibi ⁊ ab
 alijs bñficiū orōis. **S**ecūdo qz
 reuoluit tūc a sinistrā ut per b⁹
 significet tristitiā de passiōe ⁊ ad
 quā represētandā; statim intē-
 dit. tristitia em̄ recte p sinistrā;
 significatur. iuxta illud apostoli
A dextris ⁊ a sinistris p glā; ⁊

Liber Quartus

ignobilitatē p̄ ifamā a bonā
famā. **D**ebēt etiā fieri ille volu-
tiones a reuolutiones añ mediū
altaris. iux̄ illud **I**n medio ec-
clesie ap̄uit os suū. añ. **I**n q̄ a
illud omemorat q̄ redēptor
n̄ iux̄ta salomonē corp⁹ suū i
media caritate ostrauit p̄pter
filias iherusalē. **E**t attēde q̄ q̄
dā dicto dñs vobiscū. ad alta-
re reuoluti dicūt orem⁹ stātes
añ mediū altaris p̄ hoc insinu-
antes se i loco maiesto a p̄lo
oueniēti orare. s. añ mediū al-
taris q̄q; p̄ls debet de medio
cordis orones ad deū effūdē.
Alij vō ad dextz cornu alta-
ris vbi oronē p̄ferre debēt di-
cūt orem⁹ ut sic iter insinuati-
onē a oronē nullū actū aliū in-
terponāt a ut ibi p̄cedat orā-
di insinuatio vbi mox s̄bsequi
ipsa orō a orātis p̄li eē debet
intentio.

De Oratione seu collecta.

Alutatioe p̄missa orones
subiciūt. q̄ em̄ ois n̄ra
opatio a deo ic̄uata circulari-
ter i ip̄m terminari debet. ideo
missē offitiū ic̄ipit ab orōne a
terminat i ḡtiar actōe. **V**n̄
vidēdū ē q̄s debeat orōnes di-
cere. q̄liter a p̄ quib⁹ ē orādū
Quid sit orō a q̄n a vbi a ver-
sus quā p̄te orōes dicēdo sint.

De Orone seu collecta.

De mutatioe sacerdotis ab vna
p̄te altaris ad alterā. **V**n̄ orō-
nes dicāt a vñ originē habu-
erūt. **Q**ualit̄ v̄ba eaz̄ intelligā-
tur. **Q**ualit̄ orōnes terminēt̄
Quare vocēt̄ collecte. **Q**ue a
q̄t orōnes dicēdo sūt a de iue-
torib⁹ eaz̄. **Q**uo p̄tifer ul̄ sa-
cerdos illas dicēs stare debet.

Circa p̄mū nōn d̄ ē q̄ ea q̄b⁹
p̄ls imediate ordīnat ad deū
sacerdotes t̄m̄ dicūt qui sūt mes-
diatores iter deū a p̄lm̄ q̄z q̄
dam dicunt̄ publice spectātia
ad totū p̄l̄ in cui⁹ p̄sona ip̄se
sol⁹ ea deo ap̄oit. sicut sūt orō-
nes a ḡtiar actiōes. q̄dā p̄-
uate q̄ ad offitiū ei⁹ t̄m̄ spectāt
ut p̄secrationes a h̄m̄oi oratio-
nes q̄s ip̄se p̄ p̄lo facit nō t̄m̄ i
p̄sona p̄li orans a in oib⁹ p̄-
mittit dñs vobiscum. ut mēs po-
puli deo coniungat̄. **E**t quia
populus in his que ad deū p̄-
tinent sacerdotē ducem habet
ideo in fine cuiuslibet oratiōis
populus p̄sentit r̄ndens amē.
ut iam dicetur. p̄pter quod a
omnis oratō alte terminatur
etiam si p̄uate fiat. **S**ane
orādum est breuibus v̄rbis
nō i multiloquio ut iam dicet̄
Vn̄ a greci p̄az sed frequen-
ter orant s̄ i lacrimis a i p̄uita-
te cordis nō i voce clamosa s̄

in mētis intentōe et lacrimarū
cōpūctiōe. Sic enī in aspectu
diuīe maiestatis et angelorū;
o; nos eē ut mēs nra vici cōcor
det iuxta illd ps. Exaudiuit do
min⁹ vocē flet⁹ mei ac. Et iterū
Sacrificiū; deo spūs cōtribula
t⁹ ac. Deb; eē orō eē duota. nā
oīm creatori cū deuotiōe ē sup
plicādū. Du; autē sacerdos dicit
alte orōnē. alij nō debēt vbi or
re. h; illā orōnē attendere et ad eā
respōdere amē. **P**ro qbz fit o
rādū dicit i. vi. pte s b ti. de pa
sceue. **Q**uid sit orō et q hora
et vbi hore canoice dicēde sūt et
v fus quā pte orādū ē dicit in
plxio. v. ptis. **Q**uid significet o
ratō q dicit an eplaz dicit sub
ti. de sessiōe epī. **S**ane sacer
dos dū orat ad dextrā consistit al
taris. iux illd exo. xxx. dprecabi
tur aaron sup cornu altaris et
placabit sup eū in gnatiōib; su
is. i. b° illd signās qd fuerat p
plxtatū. De⁹ ab austro vmet.
xps enī iudeos docuit ad qs a
patre luminū missus fuit. qz de
xtra iudeos: gētiles sinistē figu
rat. Et qm letitia p dextrā: tristi
tia vō p sinistā designat. idē
eo ad dextrā pte altaris p mūm
accedit ut gaudiū dñice natita
tis oñdat. Deide dicitur euāge
liū ad sinistā oñtē ut tristitiā

passiōis insinuet. **S**; iterū redit
ad dextrā. ut gaudiū refreclio
nis amittet. De b° alit dicit s b
ti. de mutatiōe sacerdotis. **R**oma
nus vō pōtifer oratur⁹ ad sedē
post altaē ul alius epūs ad la
t⁹ altaris ascēdit. et stās collec
tā pñūciat quā libro legit ap
to. adēde sed; qz sicut euāgelis
ta testatur vīt ihs i nazareth
vbi nutrit⁹ fuerat et itrauit fm
osuetudiem diei sabbi i sinago
gā et surrexit legē et tradit⁹ ei
lib psa. ppxte. quē ut reuoluit
iueit locū vbi scptū erat. **S**p
dñi sup me ppter qd vnxit me.
Et cū plicuisset libru; reddidit
mistro et sedit. **R**ursus pōtifer
ad lat⁹ altaris vsq; pt⁹ dictū;
offertoriū morat⁹. ut dcmē s b
ti. qualit epūs ul sacerdos ad al
re stare debeat. **D**e qd vidē
vñ orō dicatur et vñ orōes ori
ginē habuerit. Et qd orō dicit
ab orādo eo qz p eaz a ppo bon
corpis et anime orādo petunt⁹.
Licet enī dñs sciat quibus ege
mus. orāē tamē debem⁹ put di
cetur s b orōne dñica. **O**rat etiā
sacerdos p bonis ut assint et p
malis ut absint. **D**esignat aut
orōnes in apoc. per fumūm aro
matū qui ascēdit i cōspcū dñi
de manu angeli. xpi stus enī ve
rus homo popt nps passiōi

Liber Quartus

deditus cui? illavox ē holo cau
sta etiā p delicto n postulasti
tūc dixi ecce venio. sēp p nob
orabat. q̄ fm aplj exaudit? ē i
oib? p sua reuerētia. **Qualit**
vba orōnū intelligēda sint vi
deam? a q̄dē q̄d i q̄busdā co
dicib? otinet? pfit hūic ul illi
sācto talis oblatio ad glā; a
hōrē sic itelligi dēbet q̄ ad hoc
pfit ut ille magis ac magis a
fidelib? glorificet? aut etiā ho
nozet? i terris. Cū ei ipi sint p
fecti beati oīa eis in celis ad vo
tū succedūt. Vñ nō egēt nris
orōnib? imo iuriā facit marti
ri qui orat p martire. licet ple
riq; reputet nō idignū sācto
rū glā; posse vsq; i diē iudicij
augmētari a ideo ecclā; interi
rite p posse augmētationē glo
rificationis eoz optare. **Q**
aut post finē orōnis subuigil?
p dñm nostrz ihs xpm. illud
significat q̄d ipse in euāgelio
dicit. Quidq̄d petieritis prēz
in noīe meo fiet vob. Orat enī
sacerdos ad dñm prēz ut p filiū
suū qui dñs noster ē eq̄lit? sic
pater orō pficiat. Hinc enī ē
q̄ oīs orō regularit? ad prēm
dirigit? a terminat? in noīe fi
lij. Nō enī p aliā viā ad nos e
terna dei bñficia pnt dcurrere
q̄ p eū qui ē mediator dei a ho

De Orone seu collecta.

minū hō xps ihs. sicut p medi
antē cristallū mittit? ignis i es
cā suppositā a sole lōginq. Et
sūptū; ē hoc de eplā ad roma.
vbi dicit? **B**loriemur in deo p
dñm nostrz ihs xpm. **R**emo
enī vadit ad prēz nisi p me. Et
ipse alibi dicit. **S**i quid petie
ritis prēz i noīe meo dabit v
bis. Et nota q̄ ihs ē ppriū no
mē put dictū ē i plexio secūde
ptis. **Q** vñ sequit? qui te. vi.
a regnat in v. s. s. ac. ita pōt i
telligi in vnitāte s. s. hoc ē vna
cū spūsācto. Nā pa. a fi. a. s. s.
sunt vn? de?. **V**el in vnitāte
s. s. hoc ē in spūsācto. qui ē vni
tas pa. a filij a amor a onexio
vtriusq;. Pnt etiā sic exponi p
missa vba p dñm nostrz. ac.
ut sit sēsus. **O** pater exaudi p
filiū tuū q̄ hoc vult a pōt. vult
q̄ viuit. pōt q̄ regnat. viuit
iquā a regnat tecū in vnitāte
spūsācti. **N**ō quidē; viuit a
regnat ut tirān? spū inq̄tatis
s; viuit a regnat de? spū bñ
gnitatis. **Q** vñ o sequit? p oīa
secula seculoz ul osecutiue ul
anthonomatie intelligi pōt.
Cōsecutiue sicut generatiōes
generationū. quasi diceret per
oīa secula seculoz. sibiūicem
succeedenti a. dicunt? enī secula
q̄ sequūt? nā alijs discedētib?

alia sequuntur. Antonomastice.
 sic cātica cāticoꝝ. a ē sēsus sic a
 te omīa secula fili⁹ cū p̄rē vni
 tate. spūssancti i deitate vixit a
 fuit itaq̃ i p̄nti seculo a i futuro
 vbi iusti cū s̄is angel p̄mane
 bunt a iniusti cū diabōl cruciabu
 tur. credat̃ eq̄lī v̄uere cū p̄rē
 a spūssancto a nullo fine oclu
 di. **S**equitur amen. qd̃ v̄bū op̄
 tantis ul̃ affirmātis oñdit affe
 ctū ul̃ ōsēfū. ut p̄missū ē. **P**o
 pul⁹ em̃ assentiēs v̄cī s̄ac̄dotis
 q̃ dixit. p̄ oīa secula seculoꝝ. as
 sentit q̃ seculū p̄ eū creatū est.
Vn̄ i fine p̄salmoꝝ vbi nos dī
 cīm⁹ fiat. fiat. lxxv̄ dicit amē.
 amē. **E**t xp̄s i euāgelio sepe dic̃
 amē amē. i. verū dico v̄b. Res
 picit g̃o vel ad formaꝝ oratiois
 ut quod oratur optetur. l̄ ad
 modū cōclusionis ut qd̃ oclu
 dit̃ affirmetur. ut cū s̄ac̄dos oī
 tōnes dicit. **D**a nob̃ qūs omni
 potēs dñe salutē mētis a corpo
 ris. popul⁹ optando respōdet a
 men. i. fiat. **E**t cū s̄ac̄dos conclu
 dit. q̃ tecū v̄uīt a re. m. v. s. s. d.
 p. o. s. secul. popul⁹ affirmando
 rñdet amē. i. verū est. **V**el amē
 interpretatur veritas. ut in apoc̃.
Hoc dicat amen testis fidelis.
De h̃o dictū ē i p̄cedēti tracta
 tu. **C**irca terminationē collectā
 rū notāndū ē q̃ in eis qñq; di

rigit̃ s̄mo ad patreꝝ. qñq; ad
 filiuꝝ. qñq; ad spūssanctū a qñ
 q; ad totā trinitateꝝ. **S**i s̄mo
 ad solū patrē dirigitur. nō ha
 bita intētiōe de filio neq; de spi
 tu s̄ancto. tūc dicitur i fine p̄ dñi
 nū n̄rm ih̄x̄fū xp̄s; si. tq. v. a re. i.
 v. s. s. d. p. o. s. s. fine p̄ eūdeꝝ a e
 iusdē ut i illa orōe. **P**rofectoꝝ
 i te sp̄antiū; aē. **S**i v̄o fiat ibi
 mētiō de filio. r̄fert an̄ a te fina
 leꝝ p̄te orōis. an̄ i fine ip̄ius fi
 at mētiō de filio. **S**i s̄mo diri
 git̃ ad p̄rē; bita mētiōe de filio
 an̄ finē. tūc d̄z i fine p̄ eūdeꝝ dñi
 n̄rm aē. ut i illa orōe. **D**e q̃ de
 btē marie v̄gis. aē. **S**i i fi. tūc
 s̄bic̄t̃ imēdiatē. q̃ tecū. fine p̄
 eū. et eius. ut i illa collectā s̄c̄i ste
 phai. **O**p̄ns s̄epiternē de q̃ p̄
 m̄tias martīz aē a i illa. **D**e q̃
 salutis eterne. ul̃ dñm n̄rm ih̄x̄
 fū fine p̄. ut in illa collecta **D**e
 qui nos redēptiōis eterne. q̃ di
 citur in vigilia natalis. **E**t i illa
Illumina quesum⁹ q̃ dicitur in
 epiph̄ia. **V**el ih̄x̄sus xp̄s dñi
 n̄r noster. ut in illa. **D**eus q̃ ad
 eternā. q̃ dicitur s̄c̄ia tertia p̄t⁹
 pascha. **E**t i secreta illa. **I**p̄e ti
 bi. q̃ dicitur i cena dñi. **S**i v̄o i
 orōe q̃ ad p̄rē; digit̃ fit mētiō
 de spūssancto. dicit̃ i fine p̄ dñi no
 str̄ h̄ tūc dicitur i v̄mitate eius
 s̄dem spūssancti deus ut in illa.

De⁹ q⁹ corda fidelium. et in illa.
Assit nob⁹ q⁹sum⁹ vt⁹ sp⁹u⁹an
 ct⁹. **Q**uod si fiat ibi mentio p⁹mo de
 sp⁹u⁹acto et postea de filio tunc
 subicit⁹ i fine immediate q⁹ tecu⁹
 ut i illa. **M**entes n⁹ras q⁹sumus
 d⁹ne pacit⁹. et i illa **V**reigne
 Rursus q⁹n ad p⁹re⁹ dirigim⁹
 sermonem orato ut ipse det nob⁹
 sp⁹m⁹ viuificandi vel h⁹m⁹oi. tunc
 d⁹ p⁹ d⁹nm. ac. fine p⁹ eundem et p⁹
 eiusdem. ut i illa q⁹ d⁹ i b⁹ndict⁹oe
 cineris. De⁹ q⁹ b⁹uiliat⁹oe. ac. et
 in illa q⁹ d⁹ i b⁹ndict⁹oe fontis.
Omp⁹ns sep⁹terne de⁹ respice
 ac. **S**i autem sermo ad filiū di
 rigit⁹ ut i illa orōne. **E**xalta po
 tētia tuā et vni⁹ Et fil⁹ i m⁹ alijs
 collectis de aduētu d⁹ni et i illa
 De⁹ q⁹ v⁹ginalē aulā. ac. tunc d⁹
 i fine q⁹ viuīs et regnas cū deo
 p⁹re i v⁹itate sp⁹u⁹acti de⁹. ac.
Et si fiat ibi mentio de p⁹re tunc
 d⁹ q⁹ cū eodē deo p⁹re. ac. ut in
 illa orōe canōis **D**ne ihu xpe
 fili dei. ac. **S**i v⁹o h⁹mo dirigit⁹
 ad sp⁹m⁹actū dicūt q⁹dā q⁹ tē
 d⁹ i fine q⁹ cū p⁹re et filio viuīs
 et regnas de⁹. ac. **V**erūt⁹ oī⁹
 orō dirigit⁹ ad p⁹re⁹ et ad filiū
 et nulla ad sp⁹m⁹actū q⁹ sp⁹u⁹s
 s⁹act⁹ ē donū et a dono nō peti⁹
 donū. s⁹ poti⁹ a largitore doni.
Peti⁹ ergo a p⁹re et filio et ad
 eos sermo dirigit⁹ tāq⁹ ad dōa

torē et nō a sp⁹u⁹acto q⁹ ē donū
 et parit⁹ abv⁹troq⁹ p⁹cedit. **S**i
 aut ad totā trinitatē sermo di
 rigit⁹ tunc d⁹ i fine p⁹ d⁹nm fine p⁹
 eundem et eiusdem ut i illa oī one
 canōis **S**uscipe s⁹acta trinitas
 et i illa q⁹ d⁹ i fine misse. **P**lace
 at tibi s⁹acta trinitas in q⁹b⁹ d⁹
 p⁹ xpm d⁹nm n⁹m. q⁹d succedit
 i orōib⁹ i locū p⁹ d⁹nm n⁹m cā
 breuitatis. **I**dēq⁹ ē si in orōne
 q⁹ ad deū p⁹re⁹ dirigit⁹ de eo mē
 tio fiat ut in illa. **O**ip⁹tes sep⁹
 terne de⁹ q⁹ dedisti famul⁹ tuis
Tū tūc dicunt q⁹dā q⁹ viuīs et
 regnas de⁹ p⁹ oīa s⁹clā s⁹clōz.
Ali⁹ v⁹o itelligētes q⁹ orō ipsa
 ad deū filiū dirigat⁹ dicūt tūc
 qui v. 7 r. in v. s. s. d. p. o. s. s. **E**t
 in illa orōne **F**idelū de⁹ oīum
 editor. **T**ota nāq⁹ trinitas cō
 ditor et redēptor ē h⁹ xps ap⁹rie
 sit redēptor. **P**ōt etiā dici q⁹ o
 ratio que ad trinitatē dirigit⁹
 occludit⁹ fine aliqua p⁹sonarū
 dīstīctione sic qui v. et r. de⁹
 p⁹ oīa. s. s. **V**el ouertat orans
 sermonem ad se vel ad ip⁹lum di
 cēs q⁹ ipse prestare dignet⁹
 et sic etiā occludit⁹ in orōib⁹
 b⁹ndictionalib⁹. **S**ane in orō
 ne in qua sermo dirigit⁹ ad ca
 put ecclesie videt⁹ debere dici.
 q⁹ viuīs et regnas cū xps sit ca
 put ecclē s⁹ nō ē ita. tota nāq⁹

trinitas ē caput ecclie. iōq; dīcī
deb; p dōmū nostr. **I**n exorci
smis voad expellēdū demonez;
alit' dīcī qm i aque benedicti
one dīcī p eū q vctur ē iudicā
carev. i mor. a seculū p ignem
Similit' a i cathecismis dīcī q
vctur ē ac. q cito em diabolus
audit xpm eē vcturū iudicare se
culū p ignē fugit timēs iudiciū
ignis. qz scit se p dīe iudicij e
terno igne puiendū **E**adē etiā
rōne dixit mgr gilbtus. qz orō
nes in exeqis mortuor debēt si
mili mō finiri. cois tñ vsus ecclie
tenet ut dicat' p dñ; nostr. ac
In illa tñ orōne fidelū de oim
cōditor. debet dīcī q v. a. r. ac.
ut pmissuz ē. **E**t adūte qz orō
nes i laudib; in missa a i vespis
sub eodē a solēmiori tono dīcū
tur. p eo qz ille hō solēm' a fe
stiv' i ecclia dīcūtur. **I**n alijs v
ro hōris a offitijs ali' tōn' mī
n' solēm' fuať. tū qz mīn' so
lēm' dīcūť. tū qz ille ad aliud
referri possunt signatū. **O**ib; aut
orōm; pter qz exorcismis
p̄termittit' orēm'. nō tñ sp dōi
nus vbi scū ut dictū ē i p̄cedēti
ti. **S**eq̄tur vidē qre orōnes
q̄ circa p̄ncipiū misse dīcūť: col
lēc wcať. **E**t q̄ dē iō. qz sacdos
q̄ fūgitur legatōe ad dēū p po
pulo i eis p̄tōnes oim iynuz

colligit a ocludit ut eas ad dō
minū referat. p̄prie tñ dīcuntur
collēc q sup collectū populū dī
cūtur. puta i p̄cessioib; ul' du;
colligit' popul' ad statōe; fati
ēdā ut de vna ecclia p̄cedat ad
alterā. **I**n vltx nāq; q̄lib; ecclia
stational' b; aliquā ecclia; sibi
vicinā i qua colligit' p̄plus die
statōis a ibi dīcī collēc sup col
lēcū populū et inde omēs finl
ad eccliam i q fit statō accedūt
Vn i ocilio agathē. dīcīť. qz
plebs collēc orōne ad vespam
dimittat' ab epō cū b̄ndictōe.
aē sūptū b' nomē de leuit'. vbi
scenoplegia q̄ ē vltimūm festo
rū legalū collecta wcať. p eo
qz in fructuuz collectōe fiebat a
figurabat futuram opum n̄ro
rum collectōem. cū dīcēť. **E**cce
hō a omia opa eius cū eo **O**r
tionū varij sūt actores quarū
nume' a varietas in tñtū ex
crescebat qz octauū africanū o
ciliū ostituit. ut mille p̄ces lo
tōnes ul' misse ul' p̄fatōnes ul'
cōmendatōnes ul' manus im
positōes dicātur. nisi i ocilio fu
erint approbate **E**t gelasi' p̄pa
tam a se q̄ ab alijs cōpositas p̄
ces dīcitur ordiassē. **B**eat' au
tē gregori' seclusis h̄is quem
mīa ul' incongrua videbant'. rō
nblia coadūavit. o grua multa

nihilominus per se necessaria superaddēs. Ceterum quidam modum et ordinem excedentes infinitum orationes multiplicat ut auditoribus tedium generet et fastidium quasi de ut hoc verborum multitudine flecti possit ut promissum est. cum contra psalmus dicat. Cum multiplicaveritis orationes vestras non exaudiam. Et dominus in euangelio dicat. Cum oratis nolite multum loqui sicut ethnici faciunt: putant enim in multiloquio exaudiri. Vnde cum ei dixissent apostoli. Domine doce nos orare respondit illis. Quia vos orationem docuit. Propter nos qui. amen. Ergo orationis formam sequentes sacerdotes in missa septenarium orationis numerum non excedant. Nam Christus septem petitionibus omnia corpori et anime necessaria operabitur in illa prout sub ea dicitur. Quia vero numero deus gaudet impari quidam obsequantur ut ipse dicat in missa orationes. vices vel unam tantum sicut una epistola vel unum euangelium dicitur et iste numerus est ordinarius vel tres vel quinquaginta vel septem. Vnde ad designandum fidei unitatem vel unitatis sacramentum. Tres ad significandum misterium trinitatis. et quia Christus ter in passionem oravit dicens. Pater si fieri potest taceat a me calix iste. Quia ad designandum quique pla-

gas Christi seu in quique petitionibus Christi passionem. Septem ad designandum spiritum sanctum septiformis seu septem dona spiritus sancti. Deus enim divisionem et discordiam detestatur. Vnde cum ceterorum dierum operibus benediceret. operibus tantum secunde die ei benedixisse non legitur eo quod brevius numerus primo ab unitate recedat et ab eo ceteri divisi-les numeri originem sortiantur et impar numerus mundus est. Et non quia in summis festis tantum modo debet una collecta nisi forte eadem die aliud festum occurrat. Sciendum quoque est quod totidem collecte et eo de ordine dici debent in secreta et post communionem quod precesse- runt ante epistolam in exordio missae nec plures nec pauciores. finis namque debet suo principio et quilibet post communionem collecte et secretae preecedentibus convenire. Cauendum est etiam quod si collecta pro defunctis intermiscatur in missa que dicitur pro vivis non finalis sed penultima vel antepenultima dicatur. quia finis debet ad suum principium retorqueri. semper enim memoria facienda est pro defunctis prout dicitur sub decima particula secreta super verbo. Memeto etiam domine. amen. quia illi vivorum et etiam sanctorum in quorum honore celebratur quod vitam glorie vivunt auxilio egent.

Si missa p defunctis intermisceri non debet colla p viuis. etia; ut qda dicunt illa cois. **D**e? qui viuorū dñaris ac ab aug? opo sita. ad denotādū q defuncti uiuare neqūt uiuentes i hac vita nec etiā iplozare uiuētes eterni vita lic; ipi uiuari valeāt ab vtrifq; **I**n missa tñ p defunctis potest. ut qda; dicunt eē penltima colla de sactis a ecōūso. **I**nno cētū? ip p m? opo fuit qtuor collas p mēse septēbri. **I**nno. vō ipa terti? opo fuit illa. **A**cūctis nos q sum? dñe mētis a cor. de fen. ac **I**n ecclia lateran. nūq; dicitur orō. s; i missa a in oib; hōis loco orōnis alta voce pñūtiatur orō dñica. q i no. te. pñia orō fuit. nā tñ pñūtiua ecclia sic fiebat. **S**ane pōtifex seu sacdos dū orare seu orōnē dicē icipit. man? eleuat a extendit iuxta illd. **M**an? demissas erigite a genua debilia roborate. **E**t romano pōtifici ac ec alijs episcopis. i multis ecclis mīstri altates man? eleuatas sustētāt. **Q**ue manuū eleuato a lege fūpfit exordiu. **L**egitur ei i exo. xvi. c. q cū israhel pugnaēt ad ūsus amalech i deserto. moises ascendit sup vticē collis. **C**ūq; leuaret mā? vicebat israhel. si vō paululū remississet amalech po

pulū supabat **A**arō aut a bur sustētabāt mān? ei? ex vtraq; pte. **L**egitur ec. iij. reg. c. viij. q salomō stetit añ altare dñi i ospectu ecclie israhel a expādit mān? suas i celū orās p pplo a gen. xiiij. **L**euo manu meā; ad dñm dēū i excelsū. **E**leuato aut ipa ipñtat q xp̄s eleuatis māib; ferebatur i celum **V**el eleuat mān? ad istar saluatoris i cruce pēdētis. **V**n illd. **E**leuato manuū meā; sacrificiū; wspitū; **E**xtēsiō vō manuū ideo fit **N**ā xp̄s cū expandiss; mān? i cruce p psecutoib; orauit dicēs **P**at' mī dimitte ill' qz nesciunt quid faciūt. **M**oralit' iustruēs. qz xp̄s sp pat' ē recipe pmitētes. nū; illd qd ipē pmitit. **O**is q; uelit ad me n eitiā foras. **Q**uidā tñ pñdi hēretici deidēt hmoi manuū extēsiōe; apt' illd ysaī. **C**ū extēderitis manus vras auertam oculos meos a vob.

De epistola.

Racione finita dicitur epistola que significat doctrinā apostolorū **E**legantē autē illam precedit orō. quia legitur luce. x. capit. **R**ogate dominū; messis ut mītat oparīps sups i messem suā.

Hanc epla grece latine sup^a missio l^e superogato d^r ab epi qd e sup a stolon qd e missio. **M**issa em e ab aplis sup lege moyfi. sup psalmos a pphas a sup euangeliu. sic a pphetie sup lege. vn a lre de vna psoa ad alia misse appellat eple. i. sup misse qh misse sup seu pt id qd refert nuci⁹ viua voce fi cut a apls sup id qd dixerat ephxhs corithiis a alijs epi stolas mittebat. **L**egi debet e pistola fm magi mptz anti hodozen. i. dextra pte ecclie. qz xps pmo wit ad iudeos q di cebat i dextra ee. **M**eli⁹ tm fit i medio ecclie p eo q iohanes fuit medi⁹ it aplos a pphas ut ia dicit. **D**icit qz epla i lo co inferiori euangelii i supiori a supposito pano d q sub eu a gelio dicit. **P**remittit aut epi stola euangelio. epla naq; de fignt officiu qd iohes an xpz exercuit. q puit an fatic; dm pare vias ei⁹ sicut ipse testat. **E**go vox clamatis i deserto pa rate via dmi. **I**ohanes ergo q h subdiacon⁹ fuit a sbmister illi⁹ q de se dicit. **N**o vni mini strari h ministrare. **V**n sic p dicatio iohannis pcessit p dica tionem xpi: ita epla euangelii p cedit. **B**erit qz epla figura le

gis a pphetie q xpi aduetu pa cesserut sicut ipsa euangelii p cedit. **P**recessit qd lex euage liu sicut vmbra luce. sic timor caritate a imitu pfectione. **S**ae subdiaconu eplaz leuz vn⁹ tm comitat⁹ acolit⁹ qz p dicatoez iohis pauci secuti sut qm lex nemine ad pfecto; du cit. **S**i diaconu euangelii leuz ru ta subdiaconi q acoliti a ce teri comitat⁹. qz p dicatione eu a gelii q pfectu facit plurimi sus ceperut. **D**ici et pt qz p sb dia coi a diaconi ad leges pcessu; duplx xpi manifestato p dupli ce e⁹ aduetu significat qz p m⁹ vnu tm hnt pcursoze. s. iohes qz p sb diaconu pcedet significatur. **S**cds duos hbit. videli; enocha lxia qz p duos ul plu res pcedet diaconu figurat. **F**acies aut eplaz legentis respi cere deb; altare qd xpm figm ficat qz iohis p dicatione se a ali os dirigebat i xpm. de cuius vultu iudiciu a equitas pde unt. **I**s vo qui prececit subdi aconu eute legere no vertit fa ciem ad legentem. qz iohes no ad se audientes sed potius ad xpm se dirigebat. **B**ed q dia conu euntem legere precedes bant nuc respiciut ad euage lium a ad facie recitatis. **P**rio

ut ex mutua vtriusq; inspectōe
amor caritatis xp̄i notet^r. sic in
euāgelio predicat^r. **S**ecūdo ut
se eē otestes euāgelice doctrīe
ōndant sic legit^r in ysa. **V**os
estis testes mei dīc dñs. **Q**uia
vō iohānes fuit limes pcedēti
u; a sbssequēti; medius int^r a
postolos a pphas. **N**ā lex a p
phete vsq; ad iohannē a ex eo
regnū dei euangelisat^r. iō epla
nec sp legit^r de pphetis nec sp d
apostol. s; iterdu; sumit^r de v
te. iterdū de nouo. **I**ohānes ei
cui⁹ vce repntatepistola: cui
ātiq; xp̄m pdirit vcturū dicēs.
Qui pt⁹ me vīt añ me fact⁹ ē.
Et cui; modernis xp̄; oñdit pñ
tē dicēs **E**cce agn⁹ dei. ec. q. t. p
m. **I**terdū g^o sumit^r de aplis
q; l; eozū doctrina nō pcessit
euāgelū: tñ ad vitā actiua; re
fertur. sic lex a pphetia. **E**t iter
dū de v. te. raro tñ. q; vlu; tē
pli scissu; ē. nec ponēdu; ē ante
oculos vlu;. **E**pistola tñ nō le
git^r de quīq; libris moyfi. q; in
ill tp alia pmittebātur. **I**n cu
i⁹ signū lectōes de ill sūp te ter
miantur i grauē accētū. ut iam
dicēs. **C**ōsiderādū aut ē. q; qñ
lectō ul epistola de libris moi
fi ul salomois sumit^r nomē eo
rū recitēs ut dicēs i pphēo. vi
ptis. **I**tē in epistol q; sumit^r de

apphetis ul de actib; apostolor
siue de apoc. pōit^r i pñcipio lxx
cōo. **I**n dieb; ill a ifine dicāt^r. a
it dñs oipotens. eo q; in libris
ill h^o sepe scptū iuenit^r. **E**adē ec
ratōne dicāt^r i epistol iacobia
petri kmīa i eplis pau. frēs a i
xp̄o ihesu dño nro. **I**n episto
la tñ ad lxx. dicūt qdā nō debe
re appoi frēs. eo q; apostol⁹ cēt
suspect⁹ lxxreis s; meli⁹ ē ut ap
ponat^r. qm qdam bōm erat int^r
eos a ipe eos i quodā loco eiu
sdē epistole vocat frēs. **P**ropt^r
pmissa; ec cām dicāt^r i euāgelio
In illo tpe. **P**roptē tñ loquēdo
nulla epistola ē de v. te. s; ille le
ctōnes vocātur. **P**orro l; i epi
stolis q; de apoc. dicūtur: dicāt^r
lec. libri apoc. bti ioh. apli. **I**n
qbusdam tñ ecclis a epistolis
tacet^r illis vbum bti. certū ē em
q; btis iohānes pcpue fuit in
ter oēs apostolos a xp̄o discip
Dilectō aut dei btis nos efficit
quia latus quem elegerat a
sumpisti. **N**ac g^o considerati
one eū sic ceteros sanctos sup
uacūū est btitudis titulo factū
ōndere a solē quodammō faci
b; adiuuare. cū ipe vls titul⁹
p se patēs effectū; lxxitudinis
s. dilectōem dei cui dēter p cete
ris sit sortit⁹. **C**eterz null⁹ deb;
eplām in ecclia solēnter legere

nisi sit subdiaconus? q̄ si forte de
fuerit dicat a diacono. de quo
dictū ē i. pte. sub ti. de sub di
acono a de diacono. vel etiā a
sacerdote. **M**eli⁹ em̄ ē ut sac
dos etiā missa; cātās illā legat
q̄ si ab acolito ul' alio inferio
ris ordinis legat. **C**irca hoc
aut notādū ē q̄ ppli instructō
fit p̄ vbu dei. qd̄ qdē a deo per
ei⁹ ministros ad pplm puenit
a iō ea q̄ ad plebis instructō;
ptinet non a sacerdote s; a mi
nistris dicūt. **M**inisteriū tñ v
bi dei triplex ē. **P**rimū autorita
tis qd̄ optit xp̄o q̄ minister d̄r
Ad romāos. **E**rat em̄ i ptate
doct̄s. **S**cdm māifeste v̄itatis
qd̄ optit p̄dicatorib⁹ no. te.
de q̄ d̄r i. cor. iij. **Q**ui a p̄dos
neos nos fec̄ ministros. **T**ertiū
significatiōis qd̄ optit p̄ dica
torib⁹ w. te. **I**deoq; doctrinā
xp̄i p̄ponit diacon⁹. doctrinā;
vō p̄dicator⁹ w. te. p̄ponit p̄
subdiaconos. nec obstat q̄ a
liqñ p̄ eos legit loco eplē ali
qd̄ de ipso w. tes. q̄ p̄dicato
res no. te. etiā v̄t⁹ p̄dicāt. **C**e
ter⁹ doctrinā p̄dicator⁹ w. te.
nō sēp legit s; illis dieb⁹ q̄b⁹
p̄cipue ofiguratiō no. a w. te.
designat. ut i ieiunijs q̄tuor tē
por⁹ a qñ aliq̄ celebrāt q̄ i v
teri lege figurata sūt. sic pas

sio. natitas. baptism⁹ a aliqd̄
bñioi. **E**t quivtraq; doctrinā
ordinat ad xp̄um a eor⁹ q̄ p̄i
bāt a eor⁹ q̄ seq̄bāt. iō doctri
na xp̄i postp̄m̄t q̄h̄ finis. **C**ū
aut d̄r eplā genua n̄ flectim⁹
cū ad nouū ptineat testa. imo
sedem⁹ q̄ doctria i filētiō a q̄
ete audienda ē. **V**sus etiā se
dēdi a w. tes. sumit. sicut i lxx
dra legit. **M**ilites tñ stare cō
fueuerūt. qñ eplē pauli legūt
im̄ hōrē ei⁹ q̄ miles fuit. vñ i sig
nū militie sue depigit cū ense i
manu. **V**el ideo q̄ ipse suā p̄
dicatō; euāgeliiu noiauit. **E**t
ē sciēdū q̄ nūq̄ i q̄dragesima
legit eplā pauli nisi tñ i cena
dm̄ q̄ ad nouū ptinet test. h̄
w. dieb⁹ ferialib⁹. s; dñicis
dieb⁹ legūt eplē pauli. **S**ae
lectōes aplicas vel euāgelicas
q̄s añ sacrificiū dici deb̄ statu
erit n̄ oio certū ē. credit tñ q̄
p̄m̄i successores aplor⁹ eo q̄ i
illis eadē sacrificia celebrari tū
bēt. **Q**uerit aut q̄re p̄phetias
w. tes i feri⁹ deflexa. euāgelium
vō a eplā; w. tes exaltādo finis
m⁹. **R**ñdeo p̄ p̄phetiā q̄ ē d̄ w.
te. sinagoga q̄ inclinata ē a ces
cidit intelligit. ideoq; inclinan
do w. tes a q̄h̄ cadēdo p̄phetia
finitur. **H**inc etiam est q̄ fina
goga depigitur quasi fracta

Lib qrt⁹ ronal. De reuerentia

hasta vixilli. Per euāgelium vō
et epistola; ecclia militas repse
tatur q̄ exaltata ē et iō illa cu;
exultatōe vōis finitūtur. Prete
rea i v. te. tpalia et caduca pro
mittebātur. i cui⁹ figura lectō
nes i graue accētū; termiant^r.
In nouo vō te. spūalia et eterū
i cui⁹ rei signū euāgelium et epī
stola i accētū termiantur a cu
tū. Queda; tñ lec. de v. te. sup
te q̄ i offitō misse p epistol se
pe legūtur. i acutū termiantur
accētū et sūb tono epistolari
legūtur. cū enī tūc in locū eple
succedat merito et q̄ ad b. et q̄
ad nomē illarū dñt imitari for
mam.

**De reuerentia post
leā; eplam fatēda.**

Post lectā epistola; sūb di
acon⁹ cū acolito ad sacer
dotē accedit. illū i sinuans. q̄ iō
hānes cū audisset i vīcul opa
xpī: misit duos ex discipul suis
nō credētes xpī; eē messia; ut in
terrogaret illū **T**u es q̄ vetur⁹
es. an aliū expectā⁹ Et rñdēs ihe
ait ill. Eūtes renūtiatē iohānī
q̄ vidistis et audistis. cecididet
q̄. ut dices i. vi. pte sūb terciā
dnica aduētus Quia vō illi p
vīsa miracula ognouerūt hūc
eē de quo cor. mgr p dixerat.
Qui pt⁹ me vīt an me fact⁹ ē.

post lectā epistolam fatēda.

cuius nō sū dign⁹ soluē caltia
mēta sua. iō pronus ad pedes
caltiamēta romanī pōtificis sūb
diaconus osculat^r. Pretea q̄
dextra dñi fecit vītutē. iō sūb dia
con⁹ in q̄busda; ecclis osculat^r
dextrā sacerdotis. **A**d hxc leā epī
stola sūb diacon⁹ libz clausum
epō pntat. ipe vō manū sup il
lū pōit quā sūb diacon⁹ osculat^r.
Nēpe epūs xpī; figurat cui clau
sus lib pntatur ad designādū
q̄ sol⁹ xpīs potuit apire libz;
et soluere signacula ei⁹ in quo
et ipe xpūs et ei⁹ mīsteria clau
sa erāt. donec cepit ab ipō xpō
p pōdicationē euāgelij apiri. crī
st⁹ aut legē in qua clausus te
nebat ope ipleuit. q̄ nō venit
legē soluere. s; adimplē. qd si
gnificat man⁹ i pōitō sup libz
man⁹ em op⁹ significat. ipa q̄;
pōitō man⁹ significat desideri
ū; et promissionē credēdi et ope
re oplēdi que lecta sūt. Quia
vō nemo accipit bñdictionē; i
lege pmissa; nisi q̄ cū amore.
quī per osculum designatur. o
pere perficit quod sermōe ali
os facere docet. ideo ad hoc de
signādum subdiaconus bene
dictionē; acceptur⁹ manū epī
osculatur **R**ursus quia pōtifer
ut premissum est xpīm repntat
sūb diacon⁹ et ceteri dēt ei act⁹

Liber Quartus De sessione sac

suos humilit' subdere et ab ipso
benedictiois gratia postulare. unde
in euangelio. Cum omnia bene feceritis
dicite serui inutiles sumus quod de-
buius facere fecimus. Et subse-
quetur episcopus vel sacerdos subdia-
conum benedicit. quia et christus omen-
davit iohannem dicens. Quid exi-
stis videre prophetas in deserto etiam
dico vobis plus quam prophetas. Amen
dico vobis. Inter natos mulie-
rum. Subdiaconus ergo per
finem diaconus vero ante principium
lectiois ad sacerdotem accedit et
exhibet reuerentiam. quia lex finem ac-
cepit in christo. si euangelium origi-
nem super sit ab ipso. Nam lex a pro-
phetis usque ad iohannem. euange-
lium a episcopo per iohannem. In missa
vero per defunctis subdiaconus lecta
epistola non venit ad osculum man-
tu quia ibi cessat ratio super dicta. tu
quia in illa missa quelibet solem-
nitates subtrahuntur.

**De sessione sacerdotis vel
episcopi et ministrorum.**

Oratione finita sacerdos
seu episcopus sedet. Et est notandum
quia in missa officio tribus locis se-
det. videlicet dum epistola legitur. de quo in
titulo de mutatione sacerdotis dicitur
et dum responsorium et alleluia cantantur
significans tres dies quibus dominus
sedet in iherosolymis in templo in me-
dio doctorum audientium et interro-

gantium vel episcopi et ministrorum.

gantium illos. Sedens autem stat omni-
bus ad populum ut ostendat potestatem a
deo esse sibi datam quia possit specu-
laria superintendere qui stat hu-
militer in ecclesia et qui superbia anime ei
ei commissi sunt a deo illis est rationem
redditurus deo. Sedet etiam in lo-
co eminentiori ut quasi vineator
custodiat vineam suam et populo su-
perintendant. Nam dominus in alta po-
lorum sedes custodit ciuitatem su-
am. Porro ordo qui dicitur ante epistolam
priusquam sacerdos sedeat spiritualiter
significat tempus illud quod christus
celum ascensus apostolis benedixit.
Sessio vero quae sequitur significat
christi sessionem post ascensionem ad
dexteram patris. sedes quippe victo-
ris est. Unde sessio sacerdotis victo-
ria christi designat ut dicitur sub-
titulo de mutatione sacerdotis. Sessio
ministrorum significat sessionem
ipsorum quibus dicitur. Sedebitis
vos super sedes duodecim iudican-
tes. xii. tribus israel. scilicet illos qui in
celestibus iam regnant. Qui vero in
choro laborant illos qui adhuc in
mundo peregrinant. Unde lectores
et cantores ad officium surgentes
negotium dei agunt quibus dicitur ne-
gotiamini dum vivo. Quidam
ergo ministrorum cum episcopo sedent.
per quos christi membra in pace iam quae
essentia intelliguntur de quibus
apostolus. Consedere fecit nos

i celestibz i xpo. **A**ut illi q iudi
cabūt xij. tribus israel. **A**lij vō
stāt p quos x mēbra adhuc in
certamine posita itelligūt. **N**e
pe pōtifice sedēte i quibusdam
eccīs cādelabra mutāt de locis
suis. a collocāt i ordīne vnus
līnee a pmo vsqz ad altaē. ad
notādū q de plenitudīe x onē
accepim i spūs vnitatē. h gtiā
rū varietatē. diuīsiōes em sūt
gtiaz. idē aut spūs. **S**pūs em
a pmo cereostato seu candelā
bro. id ē. a xpo pcedēs a vsqz
ad altare. id ē electornz corda
puemēs alternatīz i mēbris do
navariat gtiaz. **E**t memēto q
acolitī deponūt cādelabra i ter
ram. qm post pacta p dīcatōis
officiā p humilitatē agnoscūt
q sūt puluis a cinis sicut dixit
abraā. loquar dño cū hī pul
uis a cinis. **I**n romano ordīna
rio legīt ut pōtīfex nō sedeat do
nec p 9 p mā orōnē dicat amē.
nō g° debz sedē vsqz ad lectiōz
qm pcedēs officiū gtulacōi de
aduētū a opibz xpi deputatur
Epūs ei xpm xientē a opā
tē significat. **C**etēi vero eos q
pibāt a q seqbantur a q obui
abāt repntāt.

De graduāli.

Post eplam cātatur gra
duale seu rñsorīū qd pta

net ad opa actiue vitē. ut no
tetur nos opibz rñdē eis q in
lēone audiūm? scz p dīcatōm.
Rursus qz **I**ohēs p dīcabat p
mētētiā dicēs. **P**emētētiā agite
appropiābit em regnū celo
rum. **E**t itēz. **f**acite dignos
fruct? p mē. **M**erito pt eplā
graduāle seqtur qd p mē lamē
tū insinuat. p p qd in diebz pē
thē. de offitō tollitur ut iāz dice
tur. **T**ertō iō pt epistolā gra
duale seqtur. qz post p dīcatōz
iobāmīs: discipulī secuti sūt xpi
sicut iob. euāgelista dēscribit.
Stabat inqt iob. a ex dīscipu
lis ei? duo a respiciens i b; am
bulantē dixit. **E**cce agn? dei **E**t
audierūt duo discipulī eum lo
quentē a secuti sūt ihxū **A**d h
cantus epistolā cōitatur. qz p
dīcatōes p dīcatōz secuta sunt
gaudiū ecclē a dī laudes a p m
nia de credentiū cōuersione. qā
per graduale cōuersione de iude
is. per vsum cōuersione de gētib;
per alleluia vtriusqz i fide leti
cia. per sequentiā cāticū victo
rie figuratur. **A**lia ratio ponēt
sub titulo de tractu **I**n qbusda
tamen ecclīs graduale a n epī
stolāz cātatur. ad notandū q
predicator prius ope a postea
vbo debet docere. **D**icit autem
graduāle l graduale a gradibz

humilitatis. significās ascēsus
nōros de v̄tute i v̄tutē sicut filij
israel de mansione i mansione
p̄cesserūt ut tādē videat̄ deus
eorū in syon. **Vñ** i deuterō.
Terra n̄ra mōtuosa ē. **Hec** t̄
ra ē celestis iherusalē q̄ p cogi
tationē celestīū hēt. ouenit ei
graduale illi q̄ nec dū ascēdit
de v̄tute i v̄tutē s; adhuc in cō
ualle posit⁹ laetimar̄ iā tñ as
cēssiones i corde dispoim̄. **R**ec
tius ergo faciūt q̄ graduale n̄
festiuis a modulatis vocibus
offerūt s; q̄h cātū grauē a as
perz simplr poti⁹ a lamentabi
liter canūt. **Tñ** rñsorīū p qd̄ a
p̄dicatio nō te figurat̄ alteri
us lectōne a eplā q̄ significat
p̄dicatōz w. te. canit̄. ut si q̄s
forte aurib⁹ obturatis dep̄ssa
āmonitōe w. te. nō excitatur.
saltē excelsa modulatōe noui
demulceat̄. **V**erūtñ a lector
a cātor offitū suū ipletur iā ḡ
dū ascēdūt. q̄ doctoz p̄fectiōe
vite vulgū trāscēdē debz. **P**ōt
etiā dici q̄ p eplāz iohis. p̄
graduale aploz p̄dicatio in
telligit̄. p allā deuotio a letitia
Rursum p̄ lectionē wt⁹. p cātū
nouū itelligit̄ testamentū. sic
ergo cāt⁹ suauior ē lectiōe. si
cut nouū te. suauior ē veteri te.
Secdo mō dī ḡduale a gradi

bus altaris eo q̄ dieb⁹ festi
uis i gradib⁹ sicut allā cātat̄
ad notādū p̄missos v̄tutū gra
dus. **I**n p̄festis v̄o dieb⁹ i me
dio chori an̄ grad⁹ altaris can
tat̄ ad significādū q̄ i corde
qd̄ ē i medio corpis p̄missos
grad⁹ fūdare debem⁹. **T**ertio
dī ḡduale qm̄ apli post dñm
gradiebāt̄ ut iam dicet̄. **Rñ**
sorīū v̄o dī. q̄ v̄sui vel episto
le corrēdere debet. ut si in eplā
agat̄ de gaudio a in rñsorio
siliter. si ibi de tristitia a hic si
militer ne possit nob̄ iprop̄ra
ri qd̄ dñs dicit. **C**ātaui⁹ v̄o
bis a non saltastis. lamētati⁹
mus a nō plozastis. **Vñ** apo
stolus hortat̄ gaudere cū gau
dētib⁹ a flere cū flentib⁹. **D**icit̄
etiā rñsorīū. q̄ choro rñdēte il
lud iapiētib⁹ cātāt̄ p̄t qd̄ si
gnificat vitā actiua. i q̄ facti se
adiuicē hortat̄ ut ad eterna
z pueniāt vitā. **P**ōt tñ rñsorīū
ad rñsionē aploz referri. qm̄
xpo wēate a dicēte v̄nīte p⁹
me ipi n̄ tñ v̄b⁹ s; rē ope rñde
rīt q̄ r̄lictis oib⁹ secuti sūt eū a
ḡdiebāt̄ p⁹ dñm discipuli p⁹
mgrm de hoc i p̄lxio q̄ntē p̄t
Significat aut̄ graduale seu
rñsorīū laborātes i hac vita a
iō nō dī infra octauas pasche
a pentecostes. p quas octaue

nre resurrectōis s̄signant. q̄n
ois laboris exptes erimus. **A**b
sterget em̄ de⁹ oēm lacrimam:
ab ocul̄ s̄ctorū suorū. **I**taq; i
graduali semiam⁹: i alla meti⁹
m⁹. **V**ersus r̄nsorij sic vocat^r
qm̄ i eo sit reuerſio ad ip̄m r̄n
sorij. put s̄b ti. de alla dicetur
Rurſus graduale bonū op⁹ et
vitā p̄nte; i qua ſciam⁹ a a do
mino pegrinamur ſiḡficat. ver
ſus v̄o adiutorij designat. ver
ſus g^o pt⁹ graduale camit^r. qz
adiutorij nob̄ e necariū: q̄ diu
i hoc ergaſtulo detinetur. **G**ra
duale plane icipit^r ne nimis v̄
ſus aſcēdat in q̄ designatur qui
religionē p̄pt ei⁹ austeritatē i
gredi metuūt. v̄ſus v̄o alte. in
q̄ designatur q̄ ieiunādo: orādo
a alia bona fatiēdo aſcēdūt. nō
timētes carne; quaz cū vitij; a
ocupiſcētij; mortificāt. **A**d b^o
q̄nq; vn⁹ ſol⁹ v̄ſu cātatur: ad mo
nendū qz q̄ſq; ſcū fragilitatē
ſuā tractet. **E**t q̄m q̄ graduale
timore v̄ſus alte nō icloetur. i
q̄ etia; ſiḡficant^r bñ q̄ cōſidera
tione p̄prie fragilitatis quicq; d
agūt huili⁹ agūt. finito tñ v̄ſu
v̄ſu ſidutialit^r exaltat^r. i q̄ deſig
tur. qz de m̄ia dei cōſiſi ſidutia
lit^r oi ſue actōm iſiſtūt. **C**ātatur
aut graduale a puectis put in
ti. ſequēti dicet^r. **P**oer r̄nsorij

q̄ i miſſa cātatur: nec p̄ſcē nec i
p̄ſcē repetit^r nec gla p̄ri ſbicit^r
q̄ tñ in r̄nsorio aliarū fit hora
rū **C**irca q̄ attēdēdū ē. qz alie
canoice l̄xē iſtitute ſūt ad refe
rēdū deo laudes p̄ diuſ bñficij
i illis horis ab eo receptis. **H**ic
ē qz lectō i ill p̄mo dicat^r i q̄ tē
neſitū ul ps ei⁹ illa hora datū
designatur. **P**oſtea cātatur r̄n
sorij i quo laus bñfictō corrn
det. **Q**uia g^o laus r̄peti debet. i
xta illd apli **G**audete i dño. ite
rū dico gaudete. i. laudē deo di
cite. iō hmōi r̄ſpōſorij repeti
tur. **S**ed a quia q̄s bñfactori
ſuo tenetur. deo v̄o n̄bil aliud
poſſum⁹ niſi gloria; a honore;
offerre. ideo i fine r̄nsorij. a cu
iūſcūq; nocturni vbi in lectio
nib; aliquod beneficiū totū ul
pars ei⁹ ē r̄petitū referim⁹ ḡtia
a gloria; trinitati. **R**ſpōſorij
aut quod i miſſa cātatur. deſig
nat ut p̄miſſu; ē. r̄nſione aplo
ru; x̄po eos vocāte omia relin
quētū. qz g^o illi n̄chil ſibi reti
nuerūt. p̄ quo itez eos vocari
oporteret. ideo r̄nsorij illd nul
lomō repetit^r. ſed nec cū gloria
patri ſinitur qz nō ad gloriā h̄
ad luctū vocati ſūt. dicēte dño
i luc. ſic miſit me p̄r a ego m̄t
to ws i mūdū. ut dicet^r i ti. ſe.
Et nota qz gregori⁹ ābro a

gelafius cōposuerūt gđualia tract⁹ a alla a ea ad missa; cā tari statuerūt Ceter⁹ qñq; solū rñso. cātāt i missa. qñq; solū alla qñq; rñsozū cū alleluia qñq; cū trētū. qñq; alla cū tractū. de q̄ dicet^r i vi. pte subti. de septē dieb⁹ post pascha.

De Alleluia.

Quia post luctū seq̄t^r cōsolatio. Nā bti q̄ lugent qm̄ ipi solabūt. iō post gđuale cātāt alla qđ ē letitie canti cū a auditū ab angel⁹ decātai sicut legit^r i apoc. Rursus qđ ascēsus de v̄tute i v̄tute. qđ p gđuale dixim⁹ significari sepe tediosi eēnt m̄hi gaudiū habere admixtū sicut filiis israel multa icōueniētia accidēt qñ de māhōne i māhōne pcessert iō p⁹ gđuale cātāt alla. thob penl. Platee tue sternēt auro mūdo a cādido a i viciis ei⁹ cātabit^r alla. Est aut^r alla laus āgelica letētia qđ ē brevis magnū otinēs iubilū siue iocitans ad iubilū. Iubilat em̄ ecclā sciens qđ grādis restat via vsq; ad mōtē dei oreb. qđ iterptāt mēsa timēs qđ fideles obdormiant i fide a faciāt vitulū oflatilē. i. lasciuāt i tpalib⁹. Et ē alleluia lxxbraicū nomē vocabulū siqđ ē significās pot⁹ qđ ex

p̄mēs ineffabile gaudium ab hac vita pegnū. gaudiū vic; angeloz a hōmū i eterna felicitate letatiū qđ nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec i cor hōminis ascendit. Cui⁹ verbī expositio fm̄ Innocen. tertiu ex cētesimoduodecimo. psalmo hē cui cū alla p̄mittat^r i titulo statim psalm⁹ exponēdo titulū icipit **L**audate pueri dñm. Vñ fm̄ cū alla iterptāt^r laudate pueri dñ; Aug⁹ vō sic expōit al. i. saluū. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. dñe. Ihero. sic alle. i. cātate. lu. i. laudē. ia. i. ad dñm. Grego. sic alle p̄. lu. fili⁹. ia. spūscus. Vel alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. salus. Magister petr⁹ anthisi dorenfis sic. al. id est altissim⁹ le. id est leuatus est in cruce. lu. id est lugebāt apostoli. ia. id ē ia; surrexit. Petr⁹ mādu cator dixit sup apo. a Aug⁹. i glosa psal. qđ alla v̄bū ē ip̄eratiui modi a sonat allelu. id est laudate. ia. id est v̄muer⁹ salem. vel ia. id est inuisibile. scilic; deum. quasi laus iutifibilis dei. Et quoniam alleluia future beatitudinis quasi pprius est vocabulum. merito magis eo tempe id est paschali frequētatur quo xp̄us resurgēs eiusdē beatitudinis sp̄ nobis

tribuit et promissit. put ibi dicebat.
Quoniam alijs temporibus cāeretur ad
missa; oli ecclie romaē consue
tudo nō erat. s; a beato grego
rio constitutū. imo potius resti
tutū ē. **N**ā cū prius tēpe dama
si pape fuisset eade; cōsuetudo
defecerat. **H**ieronymus dicit qd al
la dicat i missa tractū eē de ec
clia hierosolimoz. **C**animus igitur
alla post gduale cāticū vic;
leticie p⁹ luctū penitētie. sūope
itēdētes exprīmē magnitudiez
osolatiois que reposita ē lugē
tib; iuxta illd. **B**eati qui lugēt
qm ipi osolabūt. **J**ubilantes
poti⁹ qm cānētes. vnāq; breue;
digni sermonis syllabā i plures
neumas p⁹ trahim⁹. ut iocūdo
auditu mēs attonita repleat.
et rapiat illuc vbi sēp erit vita
sine morte et dies sine nocte.
Est ei alla modicū in f⁹ mone et
multū i neuma. qz gaudiū illd
maius est qm possit explicari ser
mone. **N**euma ei seu iubil⁹ q fit
i fine exprīmūt gaudiū et amorē
credētū. et qpta leticia et laus se
cuta sit p⁹ fidē p⁹ dicacōe audita
Iux illd **A**udiuit et letata ē hō
Et i cā. **E**xultabim⁹ et letabim⁹
in te. **Q**uid sit neuma dicebat in
p⁹ l⁹ xio. v. ptis. **Q**n aut d⁹ seqn
tia nō d⁹ neuma p⁹ alla put s⁹ b
ti. de sequētia d⁹. **P**ot eē alla re

ferri ad exultacō; eōz q de miā
culis xpī gaudebant laudan
tes dñm et dicentes. qz vidim⁹
hodie mirabilia. et qz visitauit
dñs plebem suā; tūc ei cāta
batur in iubilo alleluia. qz ois
plebs ut vidit dedit laudē deo
et gaudebat de vniuers⁹ q glori
ose fiebāt ab eo. **N**unc ē q a se
ptuagesimā vsq; ad pascha nō
cātat alleluia. qz tpe tristicie
nō d⁹ decātari carnē leticie put
ibi et in p⁹ l⁹ xio. vi. ptis dicetur.
Porro qz alla iterpōito vsu re
petit⁹ et sic bis i missa d⁹. designt
eterne vite gaudiū. et qz int⁹ ie
cta leticia sū geinā gloriificacō
nis stolam accipiēt aie vic; et
corpis. **N**am scdm stolā; men
tis seu anime exultabūt sancti
in gloria. letabūt in cubilib;
suis. **S**cdm stolam carnis fil
gebunt et tanq⁹ scintille in arū
dmeto discurrent. de hoc dicebat
in sexta pte sub sabbato in alb
Versus 8° nihil sinistru; aut
triste s; totū iocūdū et dulce d⁹
sonatē quales sunt illi. **D**ñs re
decorē induit. **D**ñs reg. exult⁹ et
Jubilat deo. **I**ustus ut palma
flo. **Q**ni absterget deus oēs la
cīmā ab o. scōz. et iam n. e. a. n.
lu. n. t. q. p. t. **V**ersus quoq;
d⁹ a reuēdo. eo qz p eū reuē
mur ad alla qui p⁹ alla seqtur

q̄ significat opationē q̄ laudi
ouīgi debet q̄ non bñ deū lau
dat q̄ bñ opari cessat. **Per** hoc
vō q̄ alleluia cū neuma repeti
tur laus a gaudiū ineffabile
patrie significat. **In** nōnullis
eccl̄is al. cātāt a pueris. ḡdu.
a magnis ut notet̄ q̄ ex ore m̄
fantū de⁹ p̄fecit laudez. **Et** p̄s.
Lauda. pue. dñm. c⁹ psal. ti. ē
al. **I**lli enī q̄ puri sūt laudi xp̄i
oueniūt. fortes vō i fide a i to
lerādo adūsa q̄ pugnare pnt
otra amalechitas ḡduale de
bet cātare. **Circa** hoc notādū ē
q̄ cātorz alij sūt q̄ m choro cā
tus vōce magna distribuunt.
Hi sūt rectores eccl̄ie q̄ deū lau
dāt a alios vōce a exēplo ad
laudandū iuitāt. **Alij** sūt pue
ri q̄ graduale i gradib⁹ cātāt
Hi sūt actiui de v̄tute i v̄tutez
caritatis gradib⁹ ascēdentes.
q̄ dū ḡduale mcl̄uāt alios ad
opūctionē iuitāt dū v̄sum o ci
nūt ad se redeūtes suas cogi
tationes attēdūt a dū illū finī
unt se bonū certamē certasse a
cur sū insinuāt osūmasse. **Alij**
sūt p̄fecti viri q̄ i alijs ecclesijs
alleluia l tract⁹ i pulpitis o ci
nūt. **Hi** sūt o tēplatiui carnez
affligētes a mētē excedētes q̄
rū ouersatō ē i celis nō ē lōim
s; angeloz. **Sequētiā** vō nō

illi soli decātāt sed chori cōiter
iubilāt qm̄ iubil⁹ etern⁹ a m̄
effabilis āgelis erit cōis a ho
mimib⁹. **Deb;** etiā alla i ḡdib⁹
a v̄sus oriētē decantari a qm̄
vitā o tēplatiuā significat de
bet legi i altiori loco q̄ rñsoriū
q̄d actiuā d̄signat. **Rur**sus m̄
q̄busdā eccl̄is cātās all sumit
aliq̄d i manu ut insinuet se deū
nō solū vōce s; a ope collauda
re seu man⁹ ducit iux p̄s. **O**es
gētes plaudite māib⁹. **In** ple
risq; etiā eccl̄is alla de trinita
te cātāt m̄ dñicis dieb⁹. s. **B**n̄
dict⁹. xl q̄l p̄. ut fide hilarit̄
p̄fitētes ad sp̄e pueniāt **Et** at
tēde q̄ al. dñicalia a p̄te. vsq;
ad aduētū sepe omittim⁹. qm̄
alit̄ a alit̄ i alijs a i alijs ḡdu
alib⁹ disponūt. **E**a igit̄ dili
gēs cātorz attēdat a diligēter
vniūsitatib⁹ offitiorz assignet

De tractu.

Omnīca septuagesime
vsq; ad vigiliā pas. s. m̄
dieb⁹ a officijs luct⁹ q̄ tūc n̄
cāit̄ carmē letitie loco al. q̄d si
gm̄ficat exultatōz bitāde spe
et noz dicūt̄ trēt⁹ ex iustitō
ne thxlesphori p̄p̄e. **D**r̄ at̄ trac.
a t̄ h̄do. q̄ trēt̄i a cū aspitate
w cū a p̄lixitate v̄boz camit̄.
eo q̄ miseriā a laborē p̄ntis i co
lat̄ insinuat. de quo psalmista

Deum me quod incolatus me prolo-
gat? In tractibus enim repñtat
lōga factōz patz expectatio
et iudeoz captiuoz merore af-
flictio. qui tpe babilōice capti-
uitatis sedētes sup flumina babilō-
nis et flētes in salicibz sua or-
gana suspēderūt qđ tēp? ecclia
repñtat a. lxx. cātica leticie sibi
cedo. et tract? dicēdo. Tm aut i-
t? ē iter alla et tractū quātū it?
leticia et tribulationē. Itē tm in-
ter respōsoriū cui omnes respō-
dēt. et tractū cui nemo. quātū i-
t? actiā et otēplatiā vitā. Est
aut tract? medi? int? rñsoriū et
alla. ut dicet? i. vi. pte. sibi ti. de.
vij. diebz p? pascha. Porro tñ-
ctus quod gemitū et cāticū lacma-
bile expmīt lacmas scōz siue i-
actiua siue otēplatiua vita re-
pñtat. Vñ tract? dicit? quod scī sus-
spirātes ab imo pectoris gemitū
trahūt. qđ sēpe gaudeāt. ut mo-
net alla. tñ h in valle lacmarz
omozātes hñt irriguū supius
et inferi? qđ tract? mīsticat. ge-
mūt enī flebilīt? p dilacōne su-
pne btitudis. et sup fluina babilō-
nis sedētes pñe sue memo-
res. Itē lacmas fūdūt p suis et
alioz excessibz. dū ex vicinitate
babilōnici fluuij seipōs vidēt se-
pe aspersos et alios penitus im-
mersos ipius fluuii rapiditate

ferri deorsū. S; quod h ploratūs
quāq; est resp cū supm gaudiū.
quāq; resp cū nrē miserie. ideo tra-
ct? filit? quāq; ē de leticia p supi-
ori irriguo. ut **T**ubilate et **L**au-
date. et quāq; de tristitia p inferi-
ori irriguo. ut **D**eprofudis. et a-
lii hmoi. De vtroq; irriguo tñ-
ctat greg. i. li. 3. dial. c. xxxiii.
Et ē adutens quod post duos tra-
ctus tribulacōis sequit? tract?
leticie put sibi dñica septuages-
et dñicis sequētibz videri pōt. et
hoc iō. quod p? duos dies sepul-
ture dñi occurrit tercius ref?o-
nis. Rursus quod gaudiū scōz
non est hic plenū et cōtinuū s;
sepe interrūpit? . ideo ecclia quāq;
interpoit tractū. ut in tpe sep-
tuagesimali. et cum in sabbato
paschali p? alla sequit? tract?
quod hic gaudiū nō expedit sine
fletu. In sabbato tñ in alb dupli-
cat? alla. quod in eterna vita pfectū
erit gaudiū glificata carne
cū aia: et opleta refrectōe scō-
rū cū refrectōe x. Saē a dñica
septuagesime vsq; ad quartā
feriam cinerum. dicuntur trac-
tus solum in dñicis diebus.
eo quod ipius tunc meli? ouemūt i
ecclesia qui indig; edocci. qđlit?
captitatē dyabolicā p babiloi-
cā significatam debet deploare.
Tractus enim tps babilōice

captiuitatis repñtat. s; pt⁹ di
ctā feriā q̄ est caput ieiunior
magis frequētat^r q̄ tē magis
ē tēp⁹ meroris a afflictōis ut
pote ordinatū ad excutiēdū iū
gū diabolice captiuitatis p me
rorē otritōis a huilitatē ofessi
ōis atq; aspitatē satisfactōis
q̄ p̄cipue i ieiunio vigent. **S**
a h; dñice dies resurrectionē fi
gurēt tñ i dñicis septuagesim
me cātica letitie subticēt a trac
tus dicūt. q̄ iudei toto septua
genario babilonice captiuita
tis otinue afflicti fuerūt a nos
m̄ isti⁹ vite septuagenario q̄ p
septenariū a p oñs p septuas
genariū ducūt otinue dolores
a misērias expimur donec ad
octauā vere a pfecte a n̄ figu
rate resurrectionis p xp̄i misēri
cordiā veniam⁹. **P**ostremo cō
siderādo ē q̄ v̄sus sequētiarū bi
m̄ a bim̄ sub eodē cātu dicūt.
qd̄ iō otīngit q̄ ut plurimū bi
m̄ a bim̄ p richmos s; parib;
syllabis opōnūt qd̄ i v̄sib; tra
ctū nō repit^r q̄ ex sacra scrip
tura ut plurimū sumūt. iōq; i
cātu neqūt obmari. Rursus il
li sub vno cātu obmāt ad no
tādū q̄ exultatio vere caritatis
m̄ vno deo pficiūt. sequētia em̄
exultatōez; oblatio caritatē de
signat. **V**ersus v̄p tractū q̄

merorē significāt singularit^r a
cātāt iux illud ps. singl^r sum
ego donec tñscā. **I**hero. **S**ol⁹
sedebā q̄ amaritudie plen⁹ es
rā. **N**ō ē etiā omitterēdū q̄ h; re
gularit^r ḡdu. ul^r all. imēdiate
seqt^r eplaz; ne nos music⁹ ille
rephēdat dicēs. **C**antauim⁹ a
nō saltastis lamētauim⁹ a n̄
plāxistis. al. em̄ cātāt p salta
tōe: ḡdu. p plāctu subiūgit^r
penitētie. h^o tñ fallit i sabbatis
q̄tuor tēporū a i q̄rtā a i sextis
ferijs maioris ebdomade i q̄b;
tract⁹ imēdiate seqt^r eplaz; a
hoc iō q̄ i ill dieb; music⁹ ille
nob̄ aufer^r. **N**ā i dca q̄rta fe
ria v̄dit^r a i sex crucifigit^r qd̄
i dictis sabbatis q̄ ad qd̄ rep̄
setat^r a iō ad maiorē luctū m̄fi
nuādū t̄re. i ill imēdiate epi
comitat^r. **Q**uāt tract. maiorē m̄fi
nuet luctū q̄ ḡdu. p h^o inuūt^r
q̄ nūq̄ cū allā cātāt n̄ ob spā
lē cā; i sabbato paschali.

De Prosa seu sequentia.

Dest allā p̄sa seu sequēti
a b; qd̄ ē filit^r cāticū exul
tatiōis ad notādū geminam
glorificatiōis stolā quā sancti
accipieut. putiā p̄missuz est.
Cantatur autem sequētia ab
omnibus simul m̄ choro ut no
tetur cōcordia caritatis. talis
enim laus deo placet. **V**nde

Liber Quartus Rationa

in cantic. **V**ulnerasti cor meum so-
ror mea sponsa mea in uno oculo
lorum tuorum. **I**deo dicit in uno. ut
notetur concordia et voluntas y-
niformis. quia laus sic facta est eis
habet delicatissimum deo. **N**ec est tu-
mica illa inconfutibilis. quam deus non
patitur scindi. **D**e hoc dictum est sub-
tiliter de alla. et dicitur in proximo. y-
pocritus. ubi dicitur antiphona agitur. **N**o-
tetur abbas facti galli in the-
toma primo sequentias per neumis
ipsius alla composuit. et nicolaus
papa ad missas cantari concessit
Sed et hermanus tractatus the-
tomicus iuvenator astralabij compo-
suit sequentias illas. **R**ex omnipotens.
et Sanctus spiritus. et Ave ma-
ria. et antiphona. Alma redempto-
ris mater. **E**t similes bariona. **P**e-
trus vero apostellanus episcopus fecit
illam. **S**alue regina. **Q**uandam vero
rex francie robustus nomine composuit
sequentias illas. **V**eni sanctus spiritus
et benigne. **C**horus nove hierusalem
Antiquus enim mos erat ut sepe
alleluia cantaretur cum neuma. h-
postea dicitur papa instituit loco
illius neume in propriis festivi-
tatis sequentias dicit. **Q**uando ergo
non dicitur alla. non dicitur sequentia di-
ci. quoniam loco neume est dicitur et id si-
gnificat quod neuma scilicet eterne vi-
te gaudium et delicias quod nullo ver-
bo exprimi possunt. et ideo per neu-

lis. De prosa seu sequentia.

ma que est vox non significatiua in-
telliguntur. **E**t ideo est quod quedam sequen-
tie antique solent verba noua et in-
cognita habere et iussitata tunc quod ce-
li gaudium secretum et incognitum mor-
talibus est tunc quod nobis incognitum est
modus laudandi deum in patria. tunc
quod iubilus cordis in presenti vita in-
cognitus est ad plenum. tunc quod omnia no-
ua sunt pulcritudine decorata.
Hodie vero sequentie cum voce signifi-
cativa dicuntur ad notandum quod in il-
la magna festiuitate vite eter-
ne iubilus plene sciatur. **S**equentia
ergo eterne vite mystificat laudes
iuxta illud. **B**eati qui habitant
in domo tua domine. **ac.** **H**abebimus
enim verba laudiflua. et dulcem atque
suauem cantum quod ibi omnia erunt ple-
na laude et melodia celestis or-
ganis abundabit dulciflua leticia
quod sic letantium omnibus. erit ibi. **R**ur-
sus quoniam laudes eternitatis verbis
humanis plene non resonant. ideo
quodam ecclesie mystice neumatizant se-
quentias sine verbis. a saltim aliquis
verfus earum. nulla eis est significatio verborum
neceria ut singulorum corda pertinebunt
singulis intuentibus libere vite. et ubi
idem est testis accusator et iudex
Et non habet ypsi quod prosa est producta
ordo a lege metri resoluta. sic di-
cta ex eo quod sit profusa. **S**equentia
vero dicitur esse. quod neuma iubili sequitur.
Et hinc euangelium dicitur sequentia. tie. in sing

De mutatione sacerdotis.

Acten? dū epla lēa fuit
a choro gduale psallēte
sacerdos tacit? ad dextrā ptē se
debat altaris insinuās q? iohā
ne p̄dicāte xps qdāmō tace-
bat q? nō p̄dicabat apte s; di-
ctur? euā. surgit. q? ut euāge-
lista tradit post q? iohēs tra-
dit? ē xmit ihs i galileā p̄di-
cās euā. regnū dei Et qm̄ sedes
victoris ē sessio sacerdotis victo-
riā xpī recte significat q? post
ieiuniū vicit diabolu. Nā reliq̄t
eū tēptator a accesserūt āgeli
a mīstrabāt ei. **P**9 dictā ergo
sequētiā surgēs sacerdos a ad
sinistram altaris ptē accedens p̄-
nūciat euā. significās q? xps n̄
xmit uocare iustos s; peccato-
res iux qd̄ ip̄e i euā. dixit q? n̄
idigēt q? sanī sunt medico s; q?
male hnt. Per dextrā em̄ iusti:
p̄ sinistra vō peccatores signi-
ficāt. ppter qd̄ dñs i iudicio
statuet qd̄ oves a dextris he-
dos a sinistris. de hō dictū ē s̄b
ti. de orōne. Quidā tū dixerūt
q? iō sacerdos i p̄ncipio misse
ostitit ad dextrā. cū vō p̄nūci-
at euā. cōuertit? ad sinistram. a
circa finē itez. redit ad dextrā
q? cult? dei p̄mo fuit i p̄plo iu-
deoz a iudea tūc erat a dextra
deide iudeis n̄ credētib? a vbu;

De mutatione sacerdotis.

dei tāq? idignū respuētib? cul-
t? dei trāsiūt ad gētes ad q̄s
apli trāsiērūt a tūc iudea fuit
a sinistra ptē a circa finē reuer-
tet? itez ad iudeos ad p̄dica-
tionē enoch a lxlie q? ouertēt
corda patz i filios qm̄ i dies
b9 illis saluabit? iuda a reliq̄e
israel salue fiēt. Qui em̄ p̄mo
dixerat. In viā gētū ne abieri-
tis postea p̄cepit dicēs Ite i or-
be vniuersū. Quia ergo p̄di-
catio puenit etiā ad illos q? i si-
nistra ptē fuerūt dū siccato ge-
domis vellē ros areā irrigauit
merito i ptē sinistra legit? euā.
sicut i sequēti ti. dicet. vñv fus
Est rō cur ps altaris dextra in
se. P̄ncipiū finē tenet mediū;
q; sinistra dextra iudeos genti-
les leua figurat. Cepit ab his
defer? ad hos referet? ad illos
Nā fides a erūt oēs i fine fide-
les. S; cū sacerdos q? p̄nūciat
euā. rep̄ntat psonā xpī q? nō p̄-
dicauit gētib? s; iudeis iux qd̄
ip̄e dicit i euāgelio. Nō sū mis-
sus nisi ad oues q? pierāt dom?
israel. vtz illd̄ recte dicat? p̄u-
des auditor aduertat. de hoc
dictū ē sub ti. qliter eps vel sa-
cerdos ad altare stare deb; . Ad
q? cūq; vō altaris ptē ille se tñs-
ferat mīnistrī eū retro sequūt?
p̄out dictū ē ibidem.

Liber Quartus Rationa

De euangelio.

Supra prime tactū ē q̄li
ter sac̄dos nō solēnt ce
lebrās ip̄met euāgelīū dic̄. v
rū q̄n ep̄s ul̄ sac̄dos celebrat
cū mīstris cūcta solēnt pagū
tur. tūc ei i q̄busdā eccl̄is ut ro
me diacon⁹ dextra manu p̄tifi
cis osculata codicē euāgelij su
mit de altari illū s̄b diacono ad
ferendū tradēs. postea b̄ndcō;
postulat ab ep̄o ul̄ a sac̄dote ⁊
ei b̄ndz. In alijs tñ eccl̄is p̄us
b̄ndcōe; postulat q̄ codicē sus
cipiat de altari. Data itaq; b̄n
dictōe p̄cedit diacon⁹ ad pul
pitū p dextrā p̄te; chori. quē p̄
cedit s̄b diacon⁹ cū textu euan
gelij. ⁊ illū p̄cedit thuribulum
cū incenso. ⁊ añ thuriferariū ce
roferarij cū facul̄ accēsis. añ il
los in q̄busdā eccl̄is crucis vex
illū. sicq; pulpitū ascendit ⁊ euā
gelīū incipit. quo dco ad ep̄m
ul̄ sac̄dote siml̄ redeūt que fin
gula p̄sequimur. Notādū ē aut̄
q̄ i quibusdā eccl̄is ip̄cipuis
festitatib; diacon⁹ p̄ficiat volēs
ad legēdū euāgelīū. incipit an
thiphonā q̄ ē in nocturnis sup
b̄ndcūs. ⁊ dum ip̄e accedit ad
pulpitū. illa cantat ⁊ finitur a
choro. ut notetur caritas. ⁊ cā
tatur sine neuma. ad notandū

lis. De Euangelio

q̄ deus nō p̄cipit nos h̄re nisi
simplicē caritatē. Hanc iam fi
gura mutat. nam diacon⁹ q̄ p̄
rep̄ntabat p̄phā; iā; rep̄ntat
euāgelistā; nā lex ⁊ p̄phete v̄
q; ad iohāne ⁊ ex eo regnū ce
lorū euāgelizatur. ideo aut̄ euā
gelīū legit ut velut xp̄s post le
gē p̄phetas ⁊ psalmos ore suo
p̄dicauit ita p̄ eplā; r̄nsoriū
⁊ allā p̄ illud populo p̄dicatio
ei⁹ anūciat. Et d̄z euāgelīū q̄h
bonus nūcius. ab eu qd̄ est bo
nū. ⁊ āgel⁹ qd̄ ē nūcius. ē em̄
euāgelīū ⁊ apostolorū p̄dica
tio. nūciat quidē vitā; p̄ mōr
tē. requiē post laborē. regnū
p̄ seruiciū. Est aut̄ sciēdū q̄ si
cut p̄emin; caput ceteris corp̄is
membris; ⁊ illi cetera membra s̄
uūt. sic ⁊ euāgelīū principa
le est oim̄ que ad officiū misse
dicuntur. ⁊ toti p̄eminet officio
misse. ⁊ q̄cunq; ibi cātantur ⁊
legūtur; illi cōsentiunt intellcū
alī racōe. p̄ut i vi. p̄te sub dñi
ca qualibet dicet. Diacon⁹ 8°
p̄mo dextrā manū pontificis
osculatur n̄l dicēs q̄ p̄dicator
euāgelizāe d̄z p̄ glā eterna. de
qua sp̄sa dic̄ in cān. Dextra il
lius amplexabit̄ me. Nā ⁊ an
gelus qui resurrectionis cristi
glām venerat nūtiare sedebat i
dextris stola cādida cooptus.

In alijs tñ eccl'is non osculat^r
s; solū icl'mās bñdictionē pos
cit. **V**ex subdiacon⁹ vel dia
con⁹ nō man⁹ s; pedes romanī
pōti. osculat^r ut fumo pōti. sum
mā exhibeat reuerētiā eū illi⁹
oñdat eē vicariū cui⁹ pedes os
culabat^r mlier illa q̄ fuerat i ci
uitate peccatrix. **A**dorādū ē ei
scabellū pedū ei⁹ qz sanctū ē e⁹
etiā resurgētis a mortuis pdes
mulieres tenētes adorauerūt.
Bñalit^r em̄ nemo debet manū
sūmī pō. osculari n̄ cū d̄ maib⁹
ei⁹ aliqd accipit: ul' eū; ad ma
nus ei⁹ aliqd tribuit ut oñda
tur qz ex vtroq; debem⁹ ei gra
tias agē q̄ sicut sēp dat ppria
sic nūq̄ recipit aliena. **Q**uas
oblatoēs roman⁹ pōtifex reci
piat sub ti. de oblatoib⁹ dicet^r
Subsequēter diacon⁹ textū e
uāgelij sumit de altari. qz de si
on exibit lex a vbu dñi de ille
rusalē. nō vtiq; mosaica lex q̄
quodā exiuerat de mōte sinai
s; euāgelica de q̄ ppha ait. **E**c
ce dies vniūt dicit dñs a osū
mabo testa. no. sup domū isra
el a sup domū iuda. **S**umit^r e
tiā liber de altari: qm̄ apli de al
tari euāgelij acceperūt cū p̄di
cātes passiōē xpī euāgeliza
bāt. **V**el altare i hoc loco sig
ficat iudeos a q̄b⁹ tñssert^r re

gnū dei a dat^r gēti satiēti fruc
tū ei⁹. **E**t ex eo qz liber sumit^r
de altari notat^r qz euāgelij ēv
bū dei qd̄ p altare significat^r.
sm̄ illd̄ exo. xx. **A**ltare de terra
facietis mibi. **E**t apt^r pmissas
rōnes qdā volētes i fine misse
dicere euā. sacti iohānis. vel a
liud ipmūt pmo signū crucis
sup altāe a postea i frōte. **S**u
mit aut illū ut qdā voluit de dex
tra pte altaris. qz eccl'a de iude
is a q̄ nra sup sit exordij anti
q̄t⁹ fuit a dextris a pōit eū i ma
nu sinistra dextrā supponēs iu
xta illd̄. **L**euā ei⁹ s; capite me
o a dextra ei⁹ amplexabit^r me
Et b^o apt^r triplicē cāz. **P**rio qz
euāgelista docet celestia q̄ per
dextrā: terrenis q̄ p sinistra in
telligūt^r supponi. **S**ecdo iclia
tur liber sup sinistra būez ad
notāz qz xpī p̄dicatō de gētili
pplo tñsibit ad iudaicū. isa. xx
.c. **I**n dieb⁹ ill' saluabit^r iuda
Tertio qz i vita tpali q̄ p illaz
significat^r necesse ē euā. p̄dicari
Et text⁹ euā. i q̄busdam eccl'is
ornat^r exteri⁹ argēto a lapidi
b⁹ put dictū ē i pte. iij. sub ti. d
lega. idu. **L**iber aut ip̄e ab ad
uentu sacerdotis ad altare donec
euā. legat^r sup altare remāsit
qd̄ q̄tū ad b^o significat iherlm.
qm̄ euā. doctria p̄mū i iherlm

facta ē ubi p̄māsit ab aduētū
dñi illud donec publicaret̃ ge
tilibz iuxta illd̃. **De** sion exhibit
lex ut sup̃. **I**herusalē enī ē locus
passionis q̄ p altare etiā signi
ficat. **C**ōsequēt̃ bñdictionez
postulat q̄ null⁹ debet p̄dicāe
ñ mittat̃. iuxta illd̃ apli. **Q**uō
p̄dicabūt mīsi mittat̃. **E**t dñs i
q̄t aplis. **R**ogate dñm messis
ut mittat op̄arios suos i messe
suā. **P**saīas aut̃ cū audisset v
cē dñi dicētis quē mittā q̄ quis
ibit ex vobis. rñdit̃ **E**cce ego sū
mitte me. dixitq; dñs. **V**ade
dic pp̄lo huic audite audiētē
cē. **R**ursus bñmōi bñdictionez
p̄figurauit mōyses q̄ ascendēs
i mōtē accepit tabulas a bñdi
ctionē a populo mādata pp̄o
fuit a dñs ec̃ bñdixit ordm̄ di
aconali cui dedit sp̄m̄ sanctū a
mīsit ad p̄dicādū p vniuersū
orbē. **P**ontifex ergo l̄ sacerdos
visibilit̃ bñdicit diacono q̄ lēu
rus ē euāgeliū qd̃ ñ fecerat sub
diacono lēuro eplāz. q̄ xps̄ i
uisibilis manēs legē a pp̄has
q̄ p eplāz significat̃ iuisibilit̃
mīsit s; postq̄ i terris visus ē a
cū hōibz oūsat⁹ ē ap̄los a euan
gelistas visibilit̃ mīsit a docu
it. **E**utes i q̄t p̄dicare dicentes
Appropinquabit regnū celoz.
Illi aut̃ egressi circūbāt castel

la euāgelizātes a curātes ubi
q; **E**t mittit eū ad legend̃ euā
gelium. ad notand̃ q̄ xps̄ mī
sit ap̄los ad p̄dicandū regnū
dei. **D**iacon⁹ aut̃ ea que sibi i
bñdictione dicūtur cōsiderās se
corde purū. ore mūdum. a ope
castū studeat exhibere. quate⁹
sacrosctm̄ euāgeliū possit dig
ne p̄ferre. q̄ pute⁹ a quaz vi
uētū. id ē euāgelica p̄dicatio.
non fluit impetu. id ē libē. mīsi
de libano. id est de corde casto
a ore cādido. **N**ō ei ē sp̄ciōsa
laus i ore p̄coris. **I**mo p̄cori
dixit deus. **Q**uāē tu enarras iu
sticias meas. a assumis testa
mētum meum p os tuū. a ideo
signo crucis munitur. **D**einde
licetia a bñdictione obtētis. a
i sup̄ cruce i m̄ssa ut securus i
cedat. p̄cedit ad pulpitu cū si
lencō i m̄clmato capite. mībil i
q̄busdam eccl̄is ferēs. p̄pter il
lud qd̃ dñs ipse p̄cepit aplis
q̄s mīsit ad p̄dicādū regnū dei
ñl i m̄t̄ tuleris i via. a neie; salu
taueris. **I**n alijs tñ eccl̄is diacon⁹
fert libz. ut iā dicet̃. s; puenēs
ad abōnē salutat q̄si i m̄as do
mū cui offert pacem ut i m̄a
dicet̃. **E**t trāsit p dextrā p̄tē clo
ri ad sinistram. a liber euāgelij
de dē ad sinistram trāssert̃ a ibi
legi. q̄ de sion exhibit lex ut sup̄

Judea em̄ respuēte vbum dei
apli trāherūt de iudeis ad gē
tes a postea p̄dicatū ē gētib⁹
q̄ p̄ sinistrā intelligūt. vñ apls
ad hēbreos. **V**ob oportebat
p̄ns p̄dicari vbum dei; qm̄ res
pulistis illud a indignos vos
iudicastis ecce ouertimur ad
gētes. de hoc sup̄ i ti. p̄rio. **I**n
ecclia romana i q̄busdā alijs
subdiacon⁹ p̄ vnā viā a dia
con⁹ p̄ aliā i pulpitu ascēdit.
qm̄ ille docēdo a iste discendo
i augmētū scē p̄cedit a q̄ mī
nistratoz p̄ meritū opis a p̄di
catoz p̄ meritū oris i augmētū
iustitiē p̄gredit^r. **V**n̄ p̄s. **I**n
stitia tua sicut mōtes dei. **P**er
eādē tñ viā descendētes ad pō
tifiē reuertūt^r q̄ p̄ finālē p̄s
ueratiā p̄tīgūt ad p̄mū sicut
dñs ait. **Q**ui p̄seuerat vsq; i
finē hic salu⁹ erit **E**t q̄ p̄dica
tio sine ope nō sufficit. **C**epit
em̄ ihs facere a docere. iō p̄di
catoz p̄ eādē viā reuertit^r p̄
quā accesserat ministratoz. **P**re
terea iō lāur⁹ euāgeliū ab vna
p̄te p̄gredit^r a ascendit a ab
altera regredit^r a descendit.
iux̄ illd̄ euāgeliū. p̄ aliā viā re
uē sūt i regionē suā. qm̄ apli
p̄ p̄dicauerūt iudeis a postea
gētib⁹. s̄m̄ illd̄ apli. **Q**uia re
pulistis vbum dei a indignos vos

fecistis. **aē.** **S**ae diaconū s̄b
diacon⁹ aīcedit. q̄ iohes a
ei⁹ p̄dicatio xpm̄ a eius pres
dicationē p̄cessit portās i q̄b⁹
dā ecclis puluīar. qd̄ lib^o sup
ponat. p̄ puluīar qd̄ qd̄ fē
lo sup̄oit^r ad q̄etē significat^r
solatiū siue tp̄alia. q̄h̄ diceret
Si vob̄ seminam⁹ spūalia nō
ē mīz s̄i a vob̄ metim⁹ carnali
a. **N**ā s̄m̄ apli. i. ad corinthios
Qui altari seruiūt cū altari p
ticipāt. **D**ign⁹ ē ei opari⁹ mer
cede sua **M**atth. x. **E**t dñs p̄ce
pit i lege. nō claudes os bovis
triturantis. **R**ursum puluīar
sup̄oit^r euāgelio ad notād q̄
suaue ē iugū dñi siue on⁹ euā
gelij illd̄ portare volētib⁹. vñ
i mathxo. **I**ugū meū suaue ē a
on⁹ meū leue. huic iugo q̄ s̄b
iciat^r oīa subiecta h̄z s̄m̄ aug⁹
Puluīar ergo ē suauitas a dul
cedo i mādatiis dei. **V**n̄ ap̄ha.
Parasti i dulcedie tua paupi
de⁹. **E**t itēz. q̄ dulcia faucib⁹
meis eloq̄a tua dñe. **I**n ecclia
tñ romana diacon⁹ p̄cedit ut
docto s̄b diacon⁹ seq̄t^r ut aus
ditoz. **I**lle p̄cedit ut p̄dic; iste
seq̄t^r ut mīstrz. **P**̄ lāoz vō s̄b
diacon⁹ q̄h̄ sufficiēt edoct⁹ p̄
cedit referēs euā. qm̄ mercede
euā. s̄ sua mīstrtōe r̄portat h̄z
illd̄ qd̄ dñs ip̄e p̄misit i euā.

Qui recipit pphaz in noie pro
phe mercedem pphie recipiet.
Quē iō pmittit diacon⁹ ad pōti
ficē ut oñdat se frēm p̄dicacōis
referre de q̄ dñs iusserat. **P**o sui
vos ut eatis a frēm affeatis a f.
v. m. **A**d h⁹ s̄b diacon⁹ libz a pl
uinar rēportās. figt q̄ p̄dica
toz bono ope d; vitā suam deo
offerre. **V**nde ap⁹ ad cori. ix.
Oe q̄d cūq; facitis aut vbo a
ope i noie dñi ihu cristi facite.
Premittit q̄z ep̄s añ euāgelii
thūbulū cū incēso. q̄ xp̄i opa
p̄cesserūt eius doctrinā. **I**uxta
illud. **C**epit ih̄s facē a docē.
Thūribulū autē cū thūre figt
oīoz cū deo cōe. quā tūc maxi
me dñt h̄re fideles i audiēdo dī
nū h̄monē. **R**ursus ideo diacon⁹
p̄mittit thūribulū. q̄ p̄dicatoz
d; o dōrē bone op̄ionis ex se mīt
tere. iux illd ap⁹. **X**p̄i bon⁹ o
dōr sum⁹ in oī loco. **N**ā cui⁹ vi
ta despiciat⁹ restat ut eius p̄dica
cō cōtēnat⁹. **T**er⁹ thūribulū p̄
cedit. ut ip̄i⁹ diaconi oīo sic in
cēsu in osp cū dñi dirigat⁹. **A**n
thūribulū vō p̄mittit duos ce
roferarios cum faculis accēsis.
Pri⁹ q̄ d; desiderii a gaudiū
in cordib; auditoz accēdē q̄te
n⁹ a libēter audiāt a ḡtant⁹ o
bediāt. **I**n q̄busdā tñ eccl̄s thūi
b̄lm cēos p̄cedit. qm̄ oīq; ope

ia a v̄tutes de rōne famā lucē;
a signa p̄cedūt. iuxta illd luce
Luceat lux v̄ra aē. **E**t illud. **E**t
virtus exibat de illo a sanabat
oēs. **S**ecdo sacerdos l ep̄s p̄mit
tit añ diaconum duos acolitos
portātes cereos a incēsu. ad no
tand⁹ q̄ xp̄s p̄mittebat b̄mos
nūtos añ faciem suā in oēm ci
uitatē a locū quo ip̄e erat ven
turus. p̄ferētes choruscacōnes
miraculoz a o dōrē v̄tutum
Vn̄ reuēsi dixerūt. **D**ñe i noie. t.
ec̄ demoīa s̄bitūt⁹ nob̄. facies
ei⁹ oueient⁹ h̄ itelligūtur ap⁹
quā norma; doctrine sue pplis
oñdebāt. p̄pt⁹ q̄d ip̄is aiebat.
Quī vos rāpit mercep̄. **T**er⁹
iō libz euāgelij p̄cedit thūibu
lū a cādelabra. q̄ doctrinā x̄ vir
tus a fama p̄cibāt. euāgelista
testante. **E**xiuit ih̄sus in virtu
te sp̄us in galileā a fama exiuit
de illo i vniūsa regione; a ip̄e
docebat in sinagogis eorum.
Quarto p̄pt⁹ cā; i secūda pte
sub ti. s̄ acolito scriptā. **R**ursus
duo cerei illuminati doctores ec
cl̄e p̄ quos eccl̄a illūinatur a q̄
dñt h̄re noticiā vtriusq; tes. de
fignt⁹. **H**ic est q̄ ip̄i cerei ple
rumq; quibusdā diuersoz
colorum lineis decorantur. ad
notandum. q̄ p̄ doctores ip̄os
sacra scriptura diuisis sēib; ex

pōit^r put dictū ē i p^hxio libri.
Si vō lineae ipse auree l' argē
tee sint d'signāt q' i ipis docto
rib⁹ ē aurū sapiea argētū elo
quētie. **V**el cerei ipi d'signāt
duo testamēta q'b⁹ gen⁹ hūa
nū illuminat. xl legē a pphē
tas q' i q'busdā eccl'is dū euan
gelii legi^t i pauimēto ponūt^r
qm̄ legis vmbra a pphaz em̄
gmata p lumē euāgelij etiā ab
hūilib⁹ itelligūt^r. q' p euāge
licā doctrinā lex a pphētia p
mūt^r euanuerūt i l'ra. **I**n q'busdā
tñ eccl'is i dieb⁹ p'festis vnus
puer cū vno cereo tm̄ diacon
nū pcedit. p qd significat q'
p'mū xpī aduētū q' humilis fu
it a occult⁹ puenit tm̄ vn⁹ cur
sor. s. iohānes baptista q' fuit
lucerna vbi. **I**n dieb⁹ vō festi
uis duo cerei pcedūt q' i secu
do aduētū q' solēnis erit a ma
nifestus duo p'mittēt^r p'cone
scz lxlias a enoch q' interficiēt^r
ab antixpo i iherusalē qd sig
ficat^r p extinctionem cereoz.
De candelabris a etiā cereis a
liter dictū ē i p'ma pte sub ti. d
picturis. **A**ntecedūt qz crux p
mo ad notandū q' diacon⁹ de
bet p'dicare crucifixū. **S**ecdo
q' q' eū intuet^r p fidē sanat^r a
morsu serpentis antiq'. ipse em̄ ē
serpēs i pallo. **T**ertio crux pce

dit euāgelii i signū q' p'dica
tor debet se q' crucifixū. **V**n do
minus inqt petro. **S**eq're me.
ioh. xxi. c. **P**ost hxc diacon⁹ fu
p ambonē ascēdit. **D**icit^r autē
āto omis. pulpitu vbi legi^t e
uāgelii. ab ābio ābis. q' loc⁹
ille g'dib⁹ ābit^r. **S**ūt ei i q'b⁹
dam eccl'is duo paria g'diū fi
ue duo ascēsus i illū p mediū
chori. vn⁹ a sinistris vicz v'sus
oriētē q' fiat ascēsus. alt^r a dex
tris vicz v'sus occidētē q' fiat
descensus ut p'missū ē. **V**l' as
cēdit ab australi pte. nā xp's
a bethel. i. bethleē q' est ad au
strū vit i iherusalē. **V**n dicit^r
De⁹ ab austro vmet. **A**scen
dit ergo sup ābonē ad notād
q' xp's ābit oēs q' custodiūt v
bū euāgelij a ut possit ābiri a
sic meli⁹ ab oib⁹ itelligi. **I**tē a
scendit ut i edito a alta voce ā
nūciet euā. tāq' vbiqz a ab oī
b⁹ audiēdū iux illud pphētiā
Sup mōtē excelsū ascende tu
q' euāgelias hō. exalta i forti
tudie voce tuā. **E**t dñs inqt i es
uāgelio. **Q**d dico vob i tēbris
dicite i luce a qd i aure auditis
p'dicate sup tecta. **V**t imitē^r
dñz q' i mōtē ascēdit ut euā. p
dicaēt a apiēs os suū docebat
d. s. dicēs. bti paupes spū. ac.
lex eccl' i mōte data ē **E**uāgelii

ergo in alto et eminenti loco legitur. quia doctrina euangelica dilatata fuit ubique terrarum. **V**n in oem terram exiit sonus eorum. **E**pistola vero in loco inferiori. quia lex et prophetie que per illam figurantur clausi fuerunt in iudea. **V**n **N**otum est in iudea deus. **P**reterea per epistolam predicatio veteris testamenti que humilior per euangelium noui testamenti. quod excellentior est intelligitur. **D**octrina enim christi vel lex euangelica excellit apostolicam. et apostolica legalis doctrina. **V**n apostolus ad hebreos. **L**ex neminem ad perfectionem ducit. euangelium autem dat salutem omni credenti. **I**n missa tamen per defunctos non in loco eminentiori. sed iuxta altare euangelium et epistolam leguntur ad notandum quod quantum spectat ad defunctos. talia non sunt predicationes. quod vivis publice fiunt. **I**psis autem cum sint abentes fieri nequeunt publice vel occulte. sed magis sunt per ipsos orationes per quas ad christum. quod per altare significat appropinquantes eis possumus releuationem aliquam obtinere. **L**egitur et de more euangelium super altare. iuxta illud. **E**t volavit super penas ventorum. **E**t aquila ipsa seu locus in quo legitur in diebus festis aliquo pano lineo vel serico operitur. ad significandum molliorem cordium christianorum. **V**n dominus per prophetam. **E**cce cor carneum dabo vobis. et

scribam; legem meam in cordibus vestris. **L**ocus vero in quo epistola legitur non cooperitur ad significandum duricie cordium iudeorum. **L**ocus autem euangelium transit ad partem sinistram. putamus etiam super septem. de mutatione sacerdotum dictum est. et operum ponit faciem suam aquilonem iuxta illud psalmi. **D**icam aquilonem da. et austro. noli prohibere. ut ostendat nos doctrina euangelii debere armari et predicationem contra illum specialiter dirigere. qui ait. **P**onam sedem meam ab aquilone. et similis ero altissimo. **P**er et secundum prophetam ab aquilone patet ostendere malum super habitatores terre. **R**ursum versus aquilonem euangelium legitur iuxta illud quod legitur in canticis quarto. **A**quilosurgat. id est diabolus fugiat. et auster veniat. id est spiritus sanctus accedat. **R**ecte enim contra diabolum euangelium legitur. ut illum sua virtute expellat quam diabolus nihil tamen quantum euangelium odit. **S**iquidem aquilo vetus frigidus diabolus significat. quod flatu temptationum corda hominum a divinitate congelata refrigerat. **C**um ergo fides in euangelium obtineatur quod est armatura nostra contra diabolum. iuxta illud. **C**um resistite fortes in fide. merito legitur contra illum. **Q**uia etiam versus meridiem legitur. quia doctrina christi que primo fuit iter iudeos et nunc inter gentes ad eum in fine

redibit. **N**i vō q̄ eū veniēdo p̄
cesserūt respiciūt ad euāgelii
a ad faciē recitatis put s̄b e
pla dēz ē. **D**einde leū⁹ euā. salu
tat pplm ut illū ad audiēdū v̄
bū dēi attētū reddat dicēs dō
mīn⁹ vobiscū. oñdēs etiā p b^o
se orare ut dñs sit cū eis a ob
seruās qd dñs iussit. **I**n q̄ eun
qz domū itraueritis p̄mū dicā
te pax huic domui. **C**ho⁹ vō
a ppl̄s qñ reddit⁹ attent⁹ ad
illū a ad quācūqz ptē euāge
legit se v̄tūt. qz omnib⁹ p̄posi
tum ē. **I**te i mūdū vniuersū p̄
dicite euāgelii oī creature. i.
hominī p q̄ facta ē oīs creatu
ra vel q̄bz aliqd p̄cipiū cū oī
creatura. **E**t rñdent. **E**t cū spī
ritu tuo supple ut digne possis
euāgelii legere. ac si dicāt. te
cū sit ad dicēdū a sic mutuo se
salutāt put sub p̄fatione dice
tur. **S**ane euāgelii stando a
nō sedēdo audit⁹. sicut statuit
anastasius papa ut ad p̄liūz
p xpi fide seruādo p̄mptitudo
notet⁹. **I**n luce. xxij. **Q**ui nō
habz gladiū v̄dat tunicam a
emat illū. **E**t qz ip̄si⁹ doctrina
ad amorē celestii dirigit mēs
tes n̄ras. **A**d b̄mōi etiā p̄m
p̄tudinē designādā qdā dum
euāgelii legit clamides depo
nūt a etiā ad denotādū qz oīa

tpalia dimittēda sūt p̄p̄ xpm
iuxta illud euāgelii. **E**cce nos
reliq̄mus oīa a secuti sum⁹ te.
Et ex q̄ stādū ē apparet qz nec
iacere nec appodiari debemus
euāgelii audiēdo. **R**eclīmato
ria ergo tūc reliquūt⁹ ad deno
tādū qz nō debem⁹ cōfidere in
p̄ncipib⁹ nec sustētari i terre
nis. qz vanitas v̄itātū a oīa
vanitas. dicit ecclesiastes sub
audit⁹ op̄atōe dēi in quē curā
n̄ra; iactare debem⁹. **E**t s̄m ip̄
sū anastasiū stātes curiū mas
nere debem⁹. ut hūilitatē que
a dño docet⁹ etiā corpe demon
strem⁹. **A**udit⁹ etiā capite nu
dato. **P**riō ut attentio adesse
mōstret⁹ ob quā etiā cā; qdā;
tūc mētonē a genas manu te
nēt. **S**ecūdo vt qnqz s̄sus pa
tuli sint ad audiendū. **T**ertio
ad notādū qz oīa q̄ subvelaie
a figura i lege a p̄p̄l̄tis otine
bāt sūt i euāgelio māifestata
In xpi em̄ passione velū tēplī
salluz ē. aē. **D**epōnūt⁹ etiā tūc
baculi a arma. **P**riō ne imite
mur iudeos i ospectu crucifixi a
rūdies a arma ferētes. **S**ecūdo
ad notādū qz xpo p̄dicāte oēs
legales obfuitie q̄ p baculos
significāt depōsite sūt **T**ertio de
p̄positio baculorū a armorū
hūilitatē nōt a xpiāe p̄fectiōis

eē se nō vidicare. s; dñō reserua
re vīdictā iuxta illd. **M**ibi vī
dicta; ⁊ ego retribuā; dic dñs
Et math. v. q̄ te percussit iynā
maxilla; p̄be ei ⁊ alterā. **A**udit
etiā euāgelīū i silentō. q̄ oīa
soluta sūt i euāgelīo q̄ i lege
⁊ p̄p̄his p̄missa erāt. **P**ōtifer q̄
q̄ seu sacerdos dū euāgelīū legit
faciem v̄tit ad illd ad notādū;
q̄ xp̄s p̄dicatores euāgelīj sē
p̄ ad adiuvādū respicit. stans
sup scabellū. ad designādū; q̄
p̄ huiusmodi p̄dicatōnem oīs
aduersa ptās debellatur. ⁊ xp̄i
p̄dib; submittit. ac sic impletur
q̄d i p̄s dicitur **D**onec ponā; i
inimicos tuos scabellū p̄dū; tuo
rū. **D**iacon? v̄o stat; postq̄ si
bi resp̄sū ē ⁊ cū spū tuo. ut cū
ctos reddat doctores ⁊ b̄uolos
ad audiendū v̄bu; euāgelīj. i. bo
nū nūtiū nūtiante regnū; dei
subdit. **S**equētia s̄acti euāge
lij thurificās libz ⁊ signās si
gno crucis ⁊ etiā i q̄busda;
locis osculatur libz. **Q**uasi di
cēt. **D**ic ē liber seu euāgelīū dei
hic ē lib crucifixi quē p̄dico. h
ē lib pacifici. p̄ quē recōciliatō
nē accepim⁹. **V**n̄ aplū; p̄. ad
cori. p̄. **P**redicam⁹ v̄b xp̄i; cru
cifixū. **P**er icēsi aut fumū boni
p̄dicatōnis op̄m̄o itelligitur.
Deide signat se i fr̄te. i. ore pa

rit ⁊ i p̄ctoē seu i corde. ne dia
bol⁹ q̄ b̄is opib; iñdiat tollat
ei p̄erubescētiā: deuotō; de corde
l̄ h̄monē de ore. **A**chi dicat. ego
xp̄i crucē nō erubescō. s; ea; ore
p̄dico. ⁊ corde credo. quia corde
creditur ad iustitiā; ore aut cō
fessio fit ad salutē. **P**redicam⁹
iñt apostolus xp̄i; iñfū ⁊ hūc
crucifixū. iudicis q̄dem scandalū
gentib; stultitiā;. **E**t apostol⁹
ad galat. vi. **M**ibi absit glo
riā; nisi i cruce dñi nr̄i iñfū cri
sti. **D**omin⁹ etiā; i euāgelīo a
it. q̄ me erubuerit ⁊ s̄mōes me
os: hūc filius h̄is erubescet cū
venerit i maiestate sua ⁊ p̄is ⁊
āglor̄ s̄actōz. **V**n̄ i daiele le
gitur. **N**ō ē ofusio cōfiteb; te
Quidā aut signāt se tñi i fr̄o
te ⁊ i p̄ctoē quasi i vtroq; sup
limiari. **C**leric⁹ v̄o ⁊ populus
audito titulo euāgelīj. s. sequē
tia q̄. sic bono nuntō. v̄tētes se
ad orientē siue ad altare ut de
us q̄ vr̄ē oīes glificēt. q̄ mī
sit eis v̄bū salutis sicut legitur
i actib; ap̄lorū; ⁊ glificauerūt
deū dicentes. ergo ⁊ gentibus
deus p̄m̄iam dedit ⁊ vitam. cu;
reuerētia ⁊ honore r̄ndet. **G**lo
ria tibi doine **P**roposito itaq; e
uāgelīo ad legendū; iñ q̄ agi
tur de gloria ⁊ de nr̄a libatōne
sc; qualis xp̄s diabolu; deuicit

et nos ab ipi⁹ seruitute libera
uit et victor ad glā; p^{ri}s ascē
dit ipi⁹ auditores euā. letātes
i laude; sui saluatoris oclamāt
dicētes. **B**la tibi dñe. qñ dicāt
Bla tua qñ nob i euan. p^{re}dicat^r
nobiscū sine fine p^{er}maneat et se
p^{er} crescat. **E**t hoc dicendo signo
crucis i frōte i ore et i p^{ec}toze se
similr o^{mn}ia diabolu muniūt ne
eos iⁿ p^{er}diat i audiēdo. **I**n frōte
qñ ibi ē locus pudoris et vres
cūdie. vñ p^{er} hoc qñ crucē frōti i
p^{er}mut oñdūt se n^{on} erubescē cre
dere crucifixū. cui⁹ liber legi^t
et eū b^{er}e dēu et dñz. **P**er hoc qñ
i ore significāt se crucē dñi aus
dacter p^{re}dicare. **P**er hoc qñ i
p^{ec}toze oñdūt se lib^{er}ter opati
p^{ro} noie xpī. **Q**ua etiā rōne qñ
dā qñ diu euā. legi^t eū vtroq;
p^{er} l^{ib}ice añ p^{er} c^{ir}ca? signū crucis fi
gurāt. **R**ursus nos i ore signa
mus ad designādū qñ de v^{er}bis
euan. debet esse locutio n^{ost}ra. **I**n
p^{ec}toze v^o ad significandū qñ
v^{er}ba euan. debet nos p^{er}cutere i
p^{ec}toze et i mēte. **M**ox v^o p^{er} t^{em}p^{us}
factū signū crucis v^{er}sus dia
nū audituri euā. se ouertūt. de
crucis mīsterio dicet^r iñ p^{ro}lxio
v^{er}ptis. **P**orro alicubi sub dia
con^o dū legi^t euā. sinistrā ma
nū libro supponit ad notādū
qñ illi qñ sub t^{em}p^{or}e legis fuerūt qñ

rū finis seu vltim⁹ fuit iohes.
quē significat s^{ub} diacon^o et si
aliq^{ui} bona agebāt illa tñ debili
a et infirma erāt qñ p^{er} sinistrā fi
gnificāt^r. qñ et si lex ad grā; dis
poneret tñ grā; n^{on} p^{ro}bat. **C**o
ueniēter ergo sinistra manus
libro euan. supponit^r i qñ xpī fi
des p^{re}dicat^r sine qñ p^{er} opa legis
nēo saluat^r. **R**ursus p^{er} sinistrā
manū t^{em}p^{or}alia: p^{er} lib^{er} euāgelij
spūalia o^{mn}grue designāt. **M**a
nus ergo sinistra libro suppo
nit^r ad notād qñ sicut aīa sine
corpe nō uiuit ita nec spūalia
diu sine t^{em}p^{or}alib⁹ subsistē p^{oss}ūt.
Terminat^r aut euāgelij exal
tando w^{er}cē i fine put sub epla
dictū ē. **E**t mox illo finito mus
nit se diacon^o signo crucis ne
diabol⁹ susceptū semē euāgelij
de vase signato furripiat. **E**t de
inde euāgelij osculat^r ad no
tandū se ex caritate et amore e
uāgelisasse. **A**uditores v^o se
v^{er}sus oriētē ouertūt qñ ad ihe
rusalē grās agētes. qñ idēxit
ad nos euāgelij. **I**uxta illd
qñ dñs dixit i euāgelio ap^{os}
tolis. **V**os eritis mibi testes
h^{ec} iñ omnes gentes iāpien
tes a iherusalem. **E**t signo cru
cis iñ p^{ec}toze se muniūt contra
diabolu ne semen v^{er}bi dēi suf
foceatur i eis. **V**nde luce. viij.

Volucres celi comedunt illud. et ne fimonē dñi rapiat de pectori
 bz eoz. **Q**uasi dicat. **D**eus nos
 faciat i doctrina x̄p̄seuerare. **E**t
 ut significet se b̄re in corde qđ ex
 p̄mit ore. **Q**đ ec̄ aptius desig
 tur in q̄busdā eccl̄is i q̄bz fini
 to euāge° d̄r. **A**mē et bñ. q̄si di
 cant. verū est qđ i euāgelio dī
 ctū est. qđ est oīa quosdā he
 reticos qui lco euāge° q̄si oīa
 dicētes dicūt falsū ē. **V**l amē.
Quasi dicat. **F**iat nob qđ dñs
 i euan° pollicet. **I**n alijs vō ec
 cl̄is d̄r. deo gr̄as. sic fit post ali
 quā lco; ul caplin. **Q**uid etia;
 l̄ati dicūt. **B**ñdēs q̄ vit i noīe
 dñi. qđ ē finis euangelij mathi
 qđ legi i festo bti stephai a i
 dñica palmar. **I**n q̄busdā;
 locis cerci q̄ signat doctores per
 q̄s eccl̄a illūiat. statipost lēm
 euangelij extingūt. qm̄ x° i eis
 loquēte pnt eccl̄a; illūiare. eo
 aut tacēte. i. spūscō ab eis rece
 dēte hoc nequnt. **P**r euangelij
 p̄dicacōe finita lex a p̄phie ces
 sabūt. **I**n nonnull tñ eccl̄is dū
 euangelij legi cādelabra cū cere
 is deponūt ad terrā. ad nōnd
 legē a p̄phiam inferiorē euan°
 cē. **C**ōseqnt̄ s̄bdiaconus co
 dicē euangelij refert. diacono vō
 vacuus redit. ut oñdat se p̄di
 cacōe finita oīeplacōi vacare.

Veniēs aut p̄us ad legēdum
 euāgelij. libzūi q̄busdā eccl̄is
 ferebat. ad notādū qđ ip̄e non
 solū debebat docere. sed a facē.
Redit etiā ad ep̄m seu sac̄dote;
 vñ vnit. ad notādū qđ omnis
 doctrina a deo ē a ad ip̄; reuer
 titur. **V**n salomō. **V**n exeūt
 flūina reuertuntur. **T**ext⁹ qđ
 euangelij super puluinar r̄por
 tatur. quia ecclesia ut audiūt
 euāgelium illd̄ suauiter corde
 suscepit. a letata est. **J**uxtail
 lud. **A**udiūt a letata est sion.
Et ait. **A**nima mea liquefacta
 est. ut dīlēs locut⁹ ē. **L**ib quo
 qđ euangelij a thuribulū ad pō
 tificē reportantur. quia ad cū
 omnia bona referenda sūt a quo
 cuncta pcedunt. **I**p̄e enī est
 finis consummans s̄ non cōsu
 mens. alpha a o. prim⁹ a no
 uissim⁹ iñitium a finis. **P**am a
 apostoli p̄dicacōe peracta
 ad x̄pm cōuersi sūt. referentes
 ei gr̄as de miraculis a p̄dicacō
 nis p̄fectu. **E**p̄s vō thus oīat
 a euāgelium osculatur. **P**rimo
 ad notandum quia qđ cristus
 inspirauit a docuit. hoc appro
 bat a acceptat. **D**eus enim mī
 bil accipit nisi quod efficit nec
 remunerat: nisi qđ donat. qđ
 sic cūcta q̄ fac bona sūt: sic nul
 la sūt bona nisi que fecit. **P**am

vidit de cuncta q̄ fecerat et erāt
valde bona. **S**ecundo aptū eodē
cē osculat̄ ad significādū q̄
scire debet et nuda ac apta sibi
eē debet q̄cūq; sūt i lege. **V**n
luce .viij. **V**ob datū ē nosce
mysteriū vbi dei **E**t malach .ij.
Labia sacerdotis custodiunt
scia; et legē exqrūt sup le sub
diti d ore ei **T**ertio q̄ ip̄e so
lus intrat i sacrafactorū put i
plūio h̄ptis dictū ē **Q**uarto
q̄ h̄mōi osculū significat affec
tū amoris ad euā. q̄ p̄cipue i
ep̄o vigē debet adeo ut pat̄
sit mortē p eo subire. **Q**uinto
subdiacon⁹ libz aptū plato
seu sacerdoti offert ad osculā
dū ad notādū ip̄m debere dele
ctari i fide fidelium q̄ ifusa ē i eis
et patefacta p euā. p̄dicatiōez
q̄ p̄us i lege fuerat clausa. **P**o
stea i q̄busdā eccl̄is liber clau
sus illis q̄ sūt i choro oñdit̄ p
eo q̄ post p̄missa v̄ba. v̄bis
datū ē nosce mysteriū. ac. seq̄t̄
i eodē ca. ceteris aut i parabo
lis. **E**t ē aduertēdū q̄ postq̄
diacon⁹ lecto euāgelio libz
osculat⁹ ē ad notādū se ex ca
ritate et amore euāgelisasse tē
demū euāgelium ferē ep̄o q̄ xp̄s
significat ad osculādū. i. ad p̄
dicationē acceptādā et nō añ
ad figurād q̄ de illā dūtaret

p̄dicationē acceptat q̄ fit ex a
more et caritate. **V**erūtn i mis
sa p defūctis euā. nō ferē p̄ti
fici ad osculādū. tū q̄ tūc p̄
misse rōes cessant. tū q̄ i missa
illa oīs solēm̄tas subtrahit̄ ne
festiue solēm̄tates cū desolatio
nis merorib⁹ misceat̄. **L**egēs
tn euā. i missa p defūctis libz
i q̄busdā eccl̄is osculat̄. q̄ q̄
cūq; illud p̄nūciat debet carit
tatis amore i illū itēdere cui⁹
doctrinā euāgelicā recitauit q̄
amor p osculū designat̄. **E**t at
tende q̄ statū post libri osculū
sacerdos minister p̄tifice qui
xp̄m designat i censat ad oñ
dendū q̄ sacerdotis maxie offi
ciū ē orōis ignitū sacrificium
q̄ p̄ icēfū significat xp̄o offer
re nō solū i expiationē delicti:
v̄z etiā i grāz actōez put i
leuitico h̄r. **P**ot etiā sub epi
logo dici q̄ q̄ liber euangelij
p subdiaconū portat̄ q̄ diaco
nus pulpitu ascendit q̄ apto li
bro ip̄m salutat et oēs rñdent
q̄ titulu euan. p̄mittit q̄ alta
rē et distīctē et oīa aq̄lonē
legit q̄ oīs ppl̄s aures et oīu
los ad libz dirigit et i filēto
ac stādo audit et i fine ad celū
man⁹ leuās orat dicēs **A**men.
Dec i q̄ oīa et singla ex lege su
mūt. **L**egit̄ ei i p̄n° neemie q̄

cōgregato pplo ad plateā q̄ ē
an̄ portā aq̄z hēdras scriba at
tulit libz legis moyfi. et stetit
sup gradū lignēū quē fecerat ad
loquēdū. et apuit librum corā
omī pplo. Porro leuante silentiū
faciebāt in pplo ad audiendū
legē. bñdicētes deo magno. et
omīs ppl̄s stans in gradu suo
rñdit. amē. Et legerūt in li° le
gis dī distictē et apte ad intel
ligendū. Oīs vō ppl̄s eleuātes
man⁹ suas adorauerūt p̄m ad
terrā. **I**llud q̄ p̄tereūdū nō
est q̄ euāgelij q̄ in eccl̄is le
gūtur gñalit̄ due p̄fācōnes p̄
mittūtur. Prima ē. **I**nitiū sacti
euāgelij. **S**ecūda. **S**equētia
sacti euāgelij. **S**iquidē p̄ma
p̄fācō p̄mittit̄ p̄ncipio cuiusli
bz euāgelij quatuor euāgeli
staz. scz euan° io. **I**n p̄n° erat
v̄bū. **E**uan° mathxi. **L**ib gñacō
nis. **E**uan° luce. **F**uit i diebz hē
rod. et **E**uan° marci. **P**ncipū e
uāgelij ihu x̄. qd̄ in q̄busdam
eccl̄is leḡr in p̄ma dñica de ad
uētū. ut ibi dicet̄. **E**t tūc nō s̄b
icit̄ illis. **I**n illo tpe. q̄ i ip̄is
p̄ncip̄is agit̄ et detinat̄ certū
tps. **V**n̄ ell̄ nugacō et supflu
erēt illa v̄ba. **S**ecūda vō p̄fā
cō p̄mittit̄ oibz alijs euāgelij
et d̄r sequētia. q̄ v̄ba ip̄a q̄ le
gēda sūt secūtur post initiū seu

post ea que p̄cedunt in euan°. **V**n̄ sūpta sūt. **V**n̄ cū d̄r. sequē
tia. sup̄plend̄ est. sūt v̄ba sacti
euāgelij. aē. **V**el. sequētia ē nu
meisling. et tūc cū d̄r. **S**equētia
scti euāgelij s̄m ioh̄. sup̄plet̄ hē
est. **S**ane i euāgelij q̄bus
ip̄a sct̄a p̄fācō ip̄omitur s̄bic̄
q̄n̄. **I**n illo tpe. et q̄n̄q̄ nō s̄bi
icit̄. **S**iquidē sine. **I**n illo tpe
dicūt̄ q̄n̄ ex eoz. v̄b certū ē de
tēpōe ut p̄missū est. et tūc inc̄
piūt p̄ aliquaz determinatōnez
regie ul̄ alterius pt̄tis ut illd̄
Anno quidētio tiberij ul̄ p̄ sim
plicē rei geste narratōne certū
tēp⁹ determinatē. ut illd̄. **C**uz
esset desp̄sata. et illud. **P**ost q̄
cōsumati sūt. et illd̄ **C**ū nat⁹ ef
set iesus. et illd̄. **F**actū ē aut̄ cū
baptizaret̄. et illd̄ **C**ū esset iesus
ānoz duodecī. et illud. **P**ost q̄
impleti sūt dies. et illd̄. **V**espe
re autē sabbati. et illud. **E**liza
beth impletur̄ ē. aē. **R**eliquis
vō euāgelij s̄bic̄. **I**n illo tē
pe. et ē iesus. **I**n illo tēpe scz ḡ
tie de q̄ dicit apl̄us. **E**cce nūc tē
pus acceptabile. **N**ō ē etiā
omittēdū q̄ euangelium legi
tur in ecclesia quandoq̄ scd̄z
historiam. ut illud quod d̄r in
die pasche. **M**aria magdalene
et maria iacobi. aē. **E**t illud qd̄
cantat̄ in natali ad secūdā

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss, running vertically along the right edge of the page.

missa; de pastorib⁹. **Q**uāq; f³
allegoriā ut illd qd legi^t i as
suptoe bte marie i q mētio fit
de maria a martha. vbi d^r In
trauit ihs i qddā castellū ac
put ibi i. vii. pte dice^t. **Q**uāq;
fm rē ut illud de sacta trinita
te. **Q**uāq; fm psonā ut illd qd
cāta^t i festo sacti thome apli
vbi d^r Thomas vn⁹ de duode
ci. **Q**uāq; fm pte ut illd qd d^r
i festo sacte crucis de nichode
mo vbi d^r Sic oport^z exaltāi
filiū hōis. ac. m q vfu xps pas
sionē suā significat a exaltati
onē suā corpis i cruce a iō euā.
i q hxc cla otinet^r legi^t i festo
sacte crucis a i festo michael
archāgeli p^t illū vfu. āgeli
eor^z sep videt facie p^ris sui q i
celis ē. Itē etiā fm pte ut illud
Liber gnatois. ac. a hoc p^t
vltimū vfu i q fit mētio de xpo
Quāq; fm totū ut illd qd legi^t
i circūciōe dñi. Post q^z osu^r
mati sūt dies octo. ac. **Q**uāq;
fm tēp⁹ ut illd qd d^r i m pma
die qdragesime. s. p^t ieiūmū
Quāq; p^t letanias. ut illd. si
qd pēieritis. ac. qd i letanīs
d^r i q fit mētio de ouo pane a
pisce a qnq; p^t locū ut illud
qd legi^t i dñica sexagesime
s. Exiit q semiat ac. **S**ae mu
lier etiā abbātissa n̄ debet legē

euā. l³ em bta vgo dignior a
excellēti⁹ cēt aplis vniuersis
dñs tñ n̄ omisit ei clauēs reg
ni celoz. **H**ic ē q abbātissa nō
pōt p^rias moiales bñdicē ul
eaz ofessiones i criminib⁹ au
dire vl euāgeliū legē l publi
ce p^rdicare. In matutio tñ pos
set s³ nō publice euā. dicē **E**t
nō q qtuor sūt euā. de beata
maria ut dice^t i. vi. pte sub fe
sto assumptionis.

De simbolo.

Euāgelio lecto mox cā
ta^t alta voce simbolū il
lud. s. Credo in vnū deū. **Q**uia
em corde credit^r ad iustitiā o
re aut fit ofessio ad salutē. iō
ecclia ut oñdat q euāgelij vbu
seu p^rdicatiōe fide a corde res
cipit mox fidei simbolū ore de
cantat. **S**ymbolū ergo post e
uāgeliū fidem post p^rdicatio
nem ostendit. **V**nde Jo. **H**ec
eo loquēte multi crediderūt i
eum. **Q**uā fm aplm ad roma.
x. fides ē ex auditu audit⁹ au
tem per vbum xpi. **D**icit^r autē
alta voce ut omnes illud dicāt
a addiscant. **O**mnis em xpia
nus tenetur publice fidem cas
tholicam p^rferi p^rpter quod
in fronte signatur. In prima
vo a in completorio sub silen
tio dicitur ne musce morietes

pdāt suauitatē vnguēti. pūt
i. v. pte sū tū. d. pma tangetur.
Rursus ideo i missa patet dici
tur ad notādū qd hodie fides ca
tholica libe p̄dicat et docet. in
pma vō sū filētiō dī. ad nōnd
q i p̄mitia ecclīa p̄stī tpe passi
ōis x. p̄dicatōēs et fidī p̄fessōēs
filuēt et i op̄leuōio ad nōndū
q fili i fine seculor. an̄cristi p
secuōne iualescēte illozū ora
claudentur. **S**ane sacdos seu
ep̄s illd̄ incipit ad designnd q
oē bonū a x. p̄cedit. **N**ā oē da
tū optimū. et oē donū p̄fectū de
fursū ē. d. a p. l. **N**e aut̄ m̄hic?
ille celestis dicat cātaum? vō
bis et nō saltastis. clor? euāge
lice doctrīne p̄sona vōce r̄ndet.
et solennī tripudiō fidē catholi
cā p̄fitef d̄ns. **P**re; oīpōntē ac
quāuis i missa ip̄e qn; alit̄ ob
fuef pūt iā dicet. **A**d hoc sa
cdos illd̄ incipiens man; erect?
an̄ mediū altaris. manib; extē
sis fursū eleuatis. quas post q
incepat iūgit. **S**iquidē sacdos
xp̄m rep̄ntās erect? man; ad
notand q xp̄s sp̄ pat? ē cūctis
sp̄ualia bona largiri. et an̄ alta
ris mediū. innūens. q nō ē p̄so
naz acceptor. s; quātū i ip̄o ē:
oib; eq̄lit̄ influit nec agulum
diligit neq; sinū. maib; q; ex
tēsis. ad designnd q patus est

abūdāter bñ meritis illa largi
ri fursū tñ eleuatis. qh ip̄o scō
oīdēs q q fursū sūt qre atq; a
deo mīa; p̄scere: et i eo solo spe
rāe debem?. **D**einde post q ince
pat manus iūgit. q ei soli de
p̄ceptis bonis gratias agere et
humiliari debem?. **E**t qm̄ sim
bolū v̄bū ē euāgelicū quo ad
fēsū. idō stādū illd̄ audire hē et
euāgelīū. et illo dicto signum
crucis facere debem?. **S**imbolū
aut̄ grece latine sonat idiciū
ul̄ signū ul̄ collatio. tū q r̄gu
lā fidē plenā idicat et p̄fecta.
tū q fil i vñū fidē cōtinet arti
culos. **E**t nota q triplex ē simbo
lū. **P**rimū ē simbolū ap̄lor. qd
v̄catur simbolū mīn?. qd vide
l; ex institutōe damasi papē di
cit̄ tacite p̄ ferias i singulis ca
nonicis horis. **E**t illud dicat̄ a
fin. qd est con. et v̄los qd est
sentenciā. q op̄ositū fuit ex di
uersis verbis ap̄lor. sicut pue
ri i festis oueniētes afferre so
lent. v̄los. id est frustra car
nium et panis. que i vñū col
lecta simbolū v̄catur. id est
collectio minutarum. **T**radit̄
enim q post q apostoli sp̄ritū
paracletū acceperunt. cum iam
forent ad p̄dicandū euangeli
um p̄fecturi. cōferētes i vñū
sup̄ articulis fidē statuerūt vt

sicut oēs erāt in vna fide o cor
des sic oēs vnā fide o cordit' p
dicarēt a iō simbolū mīn' opo
nētes vn' qsq; bolū. i. pticulā
vnā apposuit. vn' f; aploz
cathologū siue numerū. xij. pti
culas dinoscit' otinere. Petr'
nāq; apposuit **Credo** i deū pa.
oipo. cre. celi a terre. **Andreas**
Et i iſm xpm filiū ei' vnicū do
minū nrm. **Jacob?** Qui ocep
tus ē de spūſācto nat' ex mari
a vgie. **Johānes** Passus sub
pōtio pilato crucifix' mortuus
a sepult'. **Philipp?** Descēdit
ad iferna tertia die resurrexit
a mortuis. **Bartholome?** As
cēdit ad celos sedet ad dextrā
dei pīs oipotētis. **Thomas** In
de ventur' ē iudicare viuos a
mortuos. **Mathe?** Credo i spi
ritū ſāctū. **Jacob?** Sanctā ec
clesiā catholicā ſāctoꝝ coionē
Simō Remissionē peccatoꝝ
Thade? Carnis resurrectionē
Matthias Et vitā eternā. **Se**
cūdu simbolū ē Quicūq; vult
salu' eē. aē. ab anastasio pī
archa atlexādrie i ciuitate tre
ueri opositū. b' tñ pōt dici ter
ciū. nā nicenū de q se q't' fuit p
us i pma nicēna sinodo opila
tū. **Terciū** ē nicenū. s. **Credo** in
vnū deū. qd damasi' papa ex
odictor vniūsalis sinodi apud

ostātinopoli celebrare iſtituit
in missa cātari patēter qd qd a
marc' papa p'm' statuiſſet il
lud alta voce cātari **Et** vcat'
simbolū mai'. **A** grecis ergo v
sus cātādī ad missa; simbolū;
credid' puenisse. qd filit'. xij.
clausulas otinet. **P**ria ē **Credo**
i vnū deū. aē. **S**ecūda ē **Et** in
vnū dñm iſm xpm. **T**ertia q
apt' nos hōies. aē. **E**t cū d'r ibi
Et hō ſact' est de hem' genua
flectē qd xpm hōiez ſactū a p
nob crucifixū adoram'. **Q**ūta
crucifix' etiā p nob. **Q**ūta a
resurrexit tertia die fm scrip
turas. i. eo mō: eo ordine a eo
tempe q p'dictū ē i scripturis.
Sexta ascēdit i celū. **S**eptia
a itez v'tur' ē. aē. **O**ctaua a
i spūſāctū dñm. **R**ona i vnā
ſāctam catholicā ecciā. **D**ecia
Cōfiteor vnū baptisma. **V**n
decia **E**t expecto resurrectionē;
mortuorū. **D**uodecia **E**t vita;
venturi ſeli amē. **E**t ē notādū
q i p'dictis nicēno a ostātino
politano oclijis nō legūt' vr
ba illa f; scripturas. neq; illa
filioq;. **E**t qm ap'd grecos i fi
ne ipſi' ſimboli sub anatHEMA
te d'r pbiſteri ne q's de fide tri
nitatis aliud docere l' alit' p'di
care qd ibi otinet' pſumat. s; a
calcedonenſe oclijū apud eos

celebratū. anathematizari p̄ce-
pit eos qui alterā fidē ausi es-
sent opponē. p̄ferre scribere. do-
cere ul' aliud simbolū trādere q̄
p̄missū est. idō ip̄i greci nos
anathematizatos asserūt p̄ co-
q̄ ibi addim⁹ v̄ba ip̄a. h̄ min⁹
bene dicūt. tū q̄ illd nō fuit ca-
nō late sētētie h̄ cōminacō que
dā tū q̄ inferioz potētiōzē ligāē
nō pōt. romana em̄ ecclā nō s̄b
est ocilhs. h̄ poti⁹ cōcilia sub-
fūt sibi. Preterea verba illa s̄m
scripturas sūpta sūt ex expō-
sitione fidei eiusdē ocilhs cōstatio
politani. et sic n̄bil videt̄ ad-
ditū nec errozē aliquē sapiūt.
Sane ut supra sūt expōsita et i-
tellecta. Itē p̄ v̄ba illa filioq̄.
nō docem⁹ aliud ul' aliē de tri-
nitatē p̄dicamus. imo idē. Cū
em̄ filius idē sit cū patre i sub-
stātia. g⁹ qd a patre p̄cedit et
a filio p̄cedit. et sic n̄bil addi-
m⁹ h̄ poti⁹ declaram⁹. nec al-
terā fidē opponim⁹. p̄ferim⁹. scri-
bim⁹. ul' aliud symbolum tradi-
m⁹. nec i aliquo cōtra p̄dictū
facim⁹ anathema. Min⁹ tamē
ē q̄ ausu ip̄i ḡci spūm̄ factū a fi-
lio p̄cedē negare p̄sumūt. et
hoc in ocilio ephesino apud
eos edito otineatur expresse.
Sed et ip̄i se errasse videntes
quosdā platos de suis ad ge-

nerale conciliū lugdunen. sub
greg. papa decō celebratū mī-
serūt qui i dicto ocilio publice
nob̄ vidētib; suo et oim̄ platōz
et ip̄atoris romani noie p̄fessi
fūt q̄ spūsanct⁹ eternalit̄ ex
patre et filio nō tāq̄ ex duob;
p̄ncipis h̄ tāq̄ vno ex p̄nci⁹.
non duab; spiratōib; h̄ vna
spiratōe p̄cedit. put̄ i eiusdē
gregorij ostitōe habet̄ corā to-
to ocilio t̄ ḡce et t̄ latīne symbo-
lū cū dictis v̄b. s̄m scripturas.
et filioq̄. solēmit̄. decātādō. Cā-
tat̄ aut̄ h⁹ simbolū mai⁹ i solē-
nitatib; eoz dūtaxat qui illud
oposuerūt. et i illis de quib; ali-
q̄ mētio fit i ip̄o. vic; i oib; dies-
b; dñi c̄s. i festitatib; dñi. s̄. i na-
tali. eph̄ia cena dñi pascha. a-
scē. p̄tē. i trāssi. et i festo de tri-
nitatē. et i oib; festitatib; b. ma-
rie. scē cruc̄ agloz et aploz de
q̄b; fit mētio ibi. Et aplicā ecclā
a; In solēnitatib; aut̄ luce et mī-
ci euā. dict̄ qdā nō debē cātari.
q̄ illi apli nō fuerūt. Itē dici d;
in dedicatōib; ecclāz et i om̄eo
racōe oim̄ scōz. quāq̄ et ip̄a sit
dedicatōis festitas. Et s̄z ecclā.
octauas natalis dñi. exceptā
die Innocentum. in qua cantū
ca leticie subticetur. In octaua
tamen cantatur put̄ in. vii pte
sub illo festo dicet̄. Cantatur

etiā infra octauas epiphanię
pascę ascēsiōis pēte. apłoz
petri a pauli a assumptōis be
ate marie h; enī i natiuitatib9
sāctoz iohis baptiste a sācti
laurētij simblū n cāte9 i octa
uis tñ eoz cāta9 eo q infra o
ctauas apłoz a assumptōis
occurrūt ob b9 etiā i octaua
iohis baptiste pfatio de aplv
a i octaua bti laurētij pfatio
de assumptōe cātat9. In qbus
dā tñ ecclis d; simblū i festo
bti iohis baptiste a nō icōpe
tēter qz ipe nō solū fuit ppha
h; etiā plusq ppha a i simblo
de ppha fit mētio ibi. Qui locu
tus ē p pphas. De ipo q; scri
ptū ē fuit hō missus a deo. ac.
a ita fuit apls. De ipo etiā ait
iohānes os aurēū i smōe q le
git in festo de collatōis iohis.
par āgel: apłoz vox. Ipe etiā
pmo baptisauit a baptismū p
dicauit a i simblo fit mētio d
baptismo. Nox qdē oim fit cō
memoratio i simblo qūdā
tñ obscure ut epiphanię. ē tñ
illud festū dñi. ē etiā festū illud
baptismatis. de q i simblo oti
net9 ibi ofiteor vnū baptisma
ac. Et cene dñi h; illa ē solēni
tas eukaristie ad quā respicit
illud. sāctoz cōionē. Et ange
łoz h; illi nōie celi debēt intelli

gi de q i simblo d; ibi **C**reato
rem vel factorē celi a terre. ac.
Quibusdā tñ vīr tūc nō eē cā
tādū eo q angeli nūq būert
fidē h; sp em nec credūt h; sciunt
qm plenā scia; hnt. **S**it etiā cō
memoratio h; obscure dedicati
ōis eccliaz h; ad illaz respicit
illud sāctā ecclia; catholica tūc
enī sāctificat9 a ut ita dicā ca
tholisat9 ecclia cū dedicat9. **A**d
octauas vō respicit resurrectō
mortuoz de q d; ibi. **E**t expec
to resurrectionē mortuoz. **I**n
festō sācte agnetis simblū nō
cātat9 qz h; i ecclia celebret9 nō
ē tñ festū octaue. put i. vii. p
te sub ipo festo dicet9. **P**orro
qdā nō absurde simblū cātāt
singul dieb9 a die resurrectō
nis vsq; ad festū ascēsiōis sic
i oib9 dñicis dieb9 a etiā in so
lēmitate bte marie magda. di
cētes illā fuisse apłoz aplam
eo q ipsa pmo resurrectōis
gaudiū aplis nūciat9 a i fes
to bti martini qz de eo cātatur
Martine par aplis. **Q**uidā;
etiā dicūt illd in pncipali festo
cuiuslib; ecclie seu oratorij. nō
tñ in octauis illoz si eas cele
bret. **V**erūtñ de qbusdā mēto
fit i simblo in qz omē oratōe
simblū nō cātāt ut passionis
a sepulture. quoniam illorum

bierū officiū aliorū officiorū re
gulā nō sectat̃. **N**ō dicat̃ etiā
qñ i p̃festis celebrat̃ ad hono
rē b. ṽgis l̃ scē cruc̃. l̃ s̃ach̃ sp̃s.
In quibusdā locis cātato sim
bolo. ul̃ dū cātāt̃. ppl̃us cātāt
kyri lexep̃so. qm̃ post̃ q̃ x̃ps a
ap̃li docuerūt fideles fide r̃cep
ta laudes deo dederūt. quas for
sitā rep̃ntat suauissima simbo
li melodia. **I**l̃d̃ aut̃ sciēdū ē q̃
x̃ps nō ṽnit p̃dicare gētibz. s̃
iudeis iux̃ ill̃d̃ euā. **N**ō sū missus
m̃si ad oues q̃ pierūt dom̃? isra
el. **V**ñ p̃cepit ap̃lis. **I**nviā gē
tiū ne abieritis. a i ciuitates sa
maritāorū ne itraueritis. donec
post resurrectionem p̃cepit eis
dicēs. **E**ūtes i mūdū ṽm̃sū p̃
dicatē euā. om̃i creature. **E**t id
circo romano p̃tifice solēniter
celebratē. simulū fidei nō cāto
res i choro s̃ subdiacoñi ad al
taē decātāt. a generalit̃ ip̃i ad
ṽm̃sū r̃ndēt. vsqz dū ip̃e p̃t̃
fex dicat̃ **P**ax dñi sit sēp vobiscū
qm̃ vsqz post̃ x̃ r̃surrectionē so
la iudeorū eccl̃a q̃ p̃ s̃b diacoños.
qui sur̃sū ad altaē õsistūt de si
gnatur. corde credidit ad iusti
ciā a ore õfessa ē ad salutē. s̃ ex
tūc cātōres i choro r̃ndēt a ṽm̃
sū decātāt. q̃ post̃ r̃surreōnē
eccl̃a gētiū quā cātōres q̃ deoz
sū i choro s̃b̃sistūt designāt. fi

de x̃ r̃cipit a laudū p̃comia p̃so
nūt saluatori. **I**nter euā. tñ a
sacrificiū chor̃? cōcinit offer to
riū. qm̃ inter passionē a p̃dica
tōnem gēlitas fidei votū deo
offerēs cātavit qñ mulier cha
nanea de simbz tiri a fidois eg̃s
sa clamauit a dixit. **M**iserere
mei dñe fili d̃s filia mea male a
demonio vexat̃. cuius tādē fidē
cōmendans dñs ait **O** mulier
mag̃ est fidel tua fiat tibi sicut
petisti. **P**ostreō simboloz ap
lozū tāq̃ breue a om̃ia õtines
s̃b̃ op̃edio exponam̃. **C**redo in
deū patrē om̃ipotētē creatorez
celi a terre. **aē** **N**ota q̃ aliud ē
ut ait augustinus credere deo
aliud credere deū a aliud crede
re in deū. **C**redere deo est crede
re vera esse q̃ loquitur qd̃ etiā
malī faciūt. a nos credim̃? ho
m̃im̃ s̃ non in hom̃ine. **C**redere
deum est credere q̃ ip̃e sit deus
qd̃ etiā demones faciūt. **C**re
dere in deum est credendo ama
re. credendo in eum ire. credendo
ei adhrere qd̃ solī hom̃i faciūt.
Ergo qui dicit. credo in deum
mentit̃ si nō diligit deum nisi
dixeris q̃ in p̃sona eccl̃e loq̃t̃
Dicēs autē deum singulariter
deozum effugit pluralitatem.
Vñ notabiliter in maiori sim
bolo additum est hoc verbum

vnū iux illud **A**udi israel dñs
de? tu? vn? ē **E**t apls **V**n? ē
de?: vna: fides: vnū baptisma.
Dicēs vō p̄ez icipit psonas dī
stinguē de q̄b? isa. dicit **Q**uis
appēdit trib? digitis molē ter
re **E**t alibi **S**eraphim clama
bāt sct? sct? sct? **E**t dñs
Baptisate oēs gētes i noie p.
a fi. a spū sancti. **E**t iohānes
Tres sūt q̄ testimoniū dāt in
celo. pater v̄bū a spū sanct?.
Pater ē p̄ma nō tpe s; auctoi
tate i trinitate psona. qd̄ seq̄t
oipotentē ē nomē cēntiale. iō qz
illud ad substantiū dēū ul̄ ad
relatiū patrē nō fine rōne re
ferim? dicētes. **C**redo i dēū pa
trē oipotentē ul̄ credo i patre
oipotentē. **S**ilit a qd̄ sequit?
Creatorē celi a terre vbi ofus
tat? heretic? q̄ aliū celi: aliū
terre asserit creatorē. aliū cele
stium: aliū terrestriū: aliū cor
porū: aliū aīaz. **C**ōtra q̄s ait
moyses **I**n p̄ncipio creauit de
us celū a terrā. **E**t dauid. **I**n
p̄ncipio tu dñe terrā fundasti
a opa manū tuaz sūt celi **E**t
apls. **I**n ip̄o cōdita sūt vnūsa
in celo a in terra. **S**eq̄t? **E**t i
ilxū xpm̄ filiū ei? vnicū dñm
nostrū. **E**cce altera i trinitate
psona. **D**ic ē ilxus q̄ saluū fa
cit pplm̄ suū a peccatis eorū.

Dic ē xps oleo letitie p̄ sortit
b? vnct? **D**ic ē enī vnic? p̄is
fili? de q̄ dauid. **F**ili? me? es
tu ego hodie genui te **E**t apo
stol? **Q**uisit de? filiū suū natū
de muliere factū sub lege. **D**ic
ē dñs n̄r qz nos creauit qz nos
seruos alienos p̄cio sanguis
emīt. **S**eq̄t? **Q**ui ocept? ē de
spū sancto nat? ex maria v̄gine
Ecce p̄mū xpi sacramentū. s. i
carnatio. ac si dicat **Q**ui cum
sit de? fact? ē hō nō ex virili se
mine s; ocept? opatione spū
sancti nat? ex maria v̄gie. vñ
Psa. **E**cce v̄go concipiet a parī
et filiū aocabit? nomē ei? ema
nuel. **E**t angel? in euangelio.
Aue maria grā plena dñs te.
Et infra **S**pū sanct? supue
niet i te a v̄t? altissimi obūbra
bit tibi. **Q**uidaz tñ h̄c v̄ba. q̄
ocept? ē de spū sancto iūgūt cū
p̄cedētib?. **S**eq̄t? **P**assus sub
pōtio pilato crucifix? mortu?
a sepult?. **E**cce scd? sacramētū
s; hūanitatē xpi. s. passio cui?
tēp? describit? s; pōtio pilato
Forma subdit? crucifix?. **F**inis
occludit? mortu? a sepult?. vñ
plāgens dicit ex ore dauid a
ilxremie **F**oderūt man? meas
a pe. me. a dinumerauerūt oīa
ossa mea **D**e morte ait p̄p̄ta
Dpm? dñi fuit exitus mortis.

De sepulcro ait esaias **S**epul
crū ei⁹ extitit glorio sū. **N**ec sūt
in euā. manifesta. **S**equitur.
Descēdit ad inferos. tertia die
surxerit a mortuis. **E**cce terciū
sacramtū. scz resurrectio. sed de
descēsu ad inferna p̄mittit. ex q̄
mortui liberātur. **V**n osee. **D**e
māu mortis librāto eos de mor
te r̄dima; eos. ero mors tua o
mors. mortuus tu⁹ ero inferne.
Hic ē euāgelic⁹ fortis qui for
tē ligauit a ei⁹ vasa diripiūt.
Hic ē q̄ dicit i ps. **E**go dormi
ui a soporāt⁹ sū ⁊ exurrexi. qm̄
dñs suscepit me. **Q**ui patri di
cēt. exurge gl̄a mea. exurge cū
psalmis ⁊ cithara. breui s̄mo
ne r̄ndet. exurgā diluculo. **C**u
i⁹ resurrectioni mulieres ⁊ vi
ri phibēt testimoniu in euā. **Q**u
od aut dicit i maiori simbolo
surxerit tertia die s̄m sc̄pturas
expm̄t. id ē. eo mō. eo ordie. ⁊
eo tēpō. q̄ p̄dictū ē a scripturis
Sequit. **A**scēdit ad celos sedz
ad dexterā dei patris om̄poten
tis. **E**cce quartū sacramtū. s. as
cēsiō. **A**scēdit em̄ hīc ait dauid
sup cherubī. ⁊ volauit sup pen
nas v̄torū. ⁊ parauit in celo se
dē suā ⁊ regnū ei⁹ om̄bz dōina
bit. **C**ui ait pater. **S**ede a dex
tris meis donec ponā inimicos
tuos scabellū pedū tuorū. **E**t ut

ascēsiōi de visu q̄ testimoniu;
nō desset ait lucas. **V**idētib⁹
discipul⁹ eleuat⁹ ē. ⁊ n. s. e. ab
ocul⁹ eorū. **S**equit. **I**nde v̄tu
r⁹ ē iudicāe viuos ⁊ mortuos
Ecce quātū qd̄ nōdū aptū ē sa
cramtū. **V**eniet em̄ rex maif
te cui pat⁹ iudiciū dedit. **E**t hīc
ait dauid. **P**arauit in iudicio
thronū suū. ⁊ iudicabit orbē;
terre i eq̄tate. iudicabit p̄p̄os
i iusticia. **E**t alibi. **D**e⁹ manifes
te veniet de⁹ noster. ⁊ non file
bit. **E**t lucas. **I**ta v̄iet hīc vidis
tis eum eūte i celū. **E**t micheas
Iudiciū dñi cū p̄p̄o suo. **S**eq̄
t. **C**redo in sp̄m s̄ctū. **E**cce ter
cia in trinitate p̄sona. scz sp̄s
s̄ctus de q̄ moyses ait **S**p̄s dñi
ferebat sup aq̄s. **E**t ps. **F**lauit
ips ei⁹ ⁊ fluēt a. **E**t dñs i euā.
Sp̄s q̄ a prē p̄cedit doceb̄ v̄s
oia. **I**lle ei docet. ille s̄ctificat. ille
viuit. ille p̄c̄tā remittit. p̄ hūc
retrōe; i gl̄iaz. p̄ hūc cōseq̄m̄
vitā eternā. **V**n seq̄tur. **S**c̄z
eccliam catholicā. **E**t p̄nt h̄c v̄
ba ⁊ seq̄ntia sic itelligia oūgi
Credo in sp̄m s̄m. s̄cām eccl̄iaz
catholicā. i. credo p̄ sp̄ritū s̄m
ecclesiam fidelū sanctificari.
Item. **C**redo in sp̄ritum s̄ctū
s̄ctorum cōmunionem. id est
per sp̄ritum s̄ctū s̄ctos i vicu
lo caritatis v̄niri. **E**t **C**redo in

sp̄s sanctū remissionē peccato
rū. i. p. sp̄s sanctū peccata re-
mitti. **E**t credo i sp̄s sanctū car-
nis resurrectionē a vitā eter-
nā. i. p. sp̄s sanctū carnē glāz
osecutorā a aia; vitā eternā.
Vel sic **C**redo sactā ecclā; ca-
tholicā. **N**ō ita dicimur ut asse-
rit aug⁹ credere i ecclā; sicut i
deū. s; i ecclā; sanctā catholicā
credim⁹ dū i ecclā ouersantes
a i deū credim⁹ a q sequūtur
nos inde firmissime oseq̄p fite-
mur. s. sanctorū coionē remissi-
onem peccatorū carnis resurre-
ctionē a vitā; eternā. **V**n sic
oīuges. **C**redo i sactā ecclā; ca-
tholicā; sanctorū cōmunionē
id est per fidem quā habeo exi-
stens in sancta a vniuersali ec-
clesia assequor sanctorū coio-
nem. i. o cordiā a vniōnē. **S**i-
cut em̄ ē vn⁹ pastor sic vnum
ouile: sicut vn⁹ de⁹ sic vna fi-
des a vnū baptisma. **V**el p̄ci-
pio sanctorū coionē. i. panem
benedictiōis. de quo dicit⁹ cre-
de a māducasti. **S**imilit⁹ a q
sequūt⁹ **C**redo in sanctā ecclā;
peccatorū remissionē. id est p
fidem quā hēo existēs i sancta
a vniuersali ecclā osequor re-
missionē peccatorū. id ē lepre
curationē. de qua dicit⁹ in lege
a euangelio. **M**aria soror aa

ron cū septē diebus fueāt extē-
casti ē a lepra mūdāta. **P**aa-
man fir⁹ septies lot⁹ in iorda-
ne ē a lepra curat⁹. **S**ic a do-
mn⁹. x. leproso mūdauit s;
vn⁹ tū dedit glōriā; deo. **D**e
magdalena q; dicit⁹ q; dimis-
sa sunt ei peccata multa. q; dis-
lexit multū. **P**aralitico quoq;
ait dñs **F**ili remittunt⁹ tibi pec-
cata tua. **S**equit⁹ **C**redo in sā-
ctam ecclesiā catholicā carnis
resurrectionē. id est p fidē quā
habeo existens in ecclesia ose-
quor carnis resurrectionē. de
qua **J**ob. **C**redo q; redemptor
me⁹ viuit a in nouissimo die
de terra surrectur⁹ sum a i car-
ne mea videto deū saluatorem;
meū. **V**n i euāgelio de⁹ abra-
am isaac a iacob. nō ē de⁹ mor-
tuorū s; viuorū. **E**t ap̄lus. **O**ēs
q; de resurgem⁹ s; nō oēs imus-
tabimur. **S**imilit⁹ oīugendū;
ē qd seq̄t⁹. **C**redo i sactā ecclā;
catholicā vitā eternā. i. p. fide;
quā habeo existens in ecclesia
osequar vitā eternā. **N**ec est
terra viuentiū. de qua dauid
Credo videre bona dñi in terra
viuentiū. **E**st aut vitā eterna
videre deū p̄ez a quē m̄sit ille
fū xpm. de hoc etiā sub sabbas-
to sacto in. vii. pte. vbi agit⁹ de
baptismo dicit⁹.

De predicatione.

Quoniam ut pmissum est euāgelium predicatio est et symbolum fidei confessio. ideo post illa fit ipso predicatio. quasi euāgelici ubi et symboli siue noui et veteris testamenti expositio. Quia mox dicitur superius ex libro neemie in principio ubi legitur. Et legerunt leuite in libro legis dei. Neemias autem sacerdos et hysdras scriba ipse tabulam ipso uniuersa. Preterea monerant antiquitus quod in fraterno odio erat ut ad concordiam ueneret prout communicaret et quod mundi essent prout coram suo saluatore cui nota sunt secreta cordium apparerent. ex quo siquidem predicatio diuina in ecclesia inoleuit. Inde etiam est quod oratio dominica que ad primam et in alijs horis uoce demissa dicitur ad missam alta uoce et patenter dicatur. quia in ea huiusmodi fraterna monitio continetur. Communiter tamen post predicationem symbolum decantatur. quia fidei predicata se tenet ecclesia profitetur. **N**ex cum predicandi officium privilegiatum sit. non predicare debet nisi cui committitur. aut cui ex officio sibi iniuncto incumbit. iuxta illud apostoli. Quomodo predicabunt nisi mittatur. Et ideo predicatur licentia petitur dicentes. Iube domine acce. Deinde autem predicator illoco eminentiori esse sic et euāgelium leges propter

rationes sub titulo de euā. scriptas. Nam et uides iesus turbas ascendit in montem et aperies os suum docebat eos. mathei v. Et hysdras fecit gradum ligneum ad loquendum ut dictum est in prima parte sub tit. de ecclesia. ubi de pulpito agit. Deinde tamen humiliter proferre que docet. ne secundum gregorium illum elatis moribus predicet. quem in cordibus audientium sacris sermonibus infectat. Et secundum cūdū abro. predicatio christiana non indiget populi nec cultu sermonis. Deinde quod secundum gregorium predicator esse discretus in silentio. utilis in uerbo ne aut tacenda proferat. aut proferenda reticeat. Sunt tamen nonnulli huius doctrine obliui. qui sicut ait beatus auditorum suos in precipitum mergunt quibus non salutaria que corrigant sed que illos delectant erronea predicant. Alij uero secundum gregorium dum extimari habiles nolunt. sepe ex immoderata subtilitate se in quibusdam inquisitionibus plusquam expendit exercet secreta mysteria sua predicatione non intelligentibus referendo. Oportet enim eum qui docet et instruit per ingenio discendum semetipsum aptare. et ubi ordinem pro audientium capacitatem dirigere. quoniam quod docet ea que ab auditoribus intelligi nequeunt non ad eorum utilitatem sed ad sui ostentationem facit ut plura scire uideatur

vel adulatione ut eis placeat q̄
bus secreta reuelat. iuxta qđ
apls ait **X**p̄s me misit p̄di-
care nō i sapia vbi. In ocilio
cartbagin. Statutū ē ut sac̄do
te vbu. s. p̄dicatōis i eccl̄a faci-
ente q̄ egressus de auditorio
fuerit vicz otēpnēs excoicet.
Post p̄dicatōnē fit ofessio a i
dulgētia p̄ cōmissis a omīssis
occidit ut sic ofciētis emūda-
tis. iuxta illd̄ apl̄xticū a scote
bā spm̄ meū. accedant singuli
ad cōionis sac̄mētū qđ mox i
missa ul' sacramētalit' l' spūa
lit' recepturi sūt q̄ spūal' cōio
fit p̄ fidē opātē p̄ dilectōez iux̄
illd̄ aug. **C**rede a māducasti.

Sequit' secūda ps misse.
de offertorio.

Secūda ps misse in offer-
torio siue i dñs vobiscū i
cipit q̄ i q̄tuor subdiuidit' pti-
culas. **P**ria d̄ secretella. sc̄da
p̄fatio. tertia canon. q̄rta orō
dñica cū sua p̄fatiōe. s. p̄ceptis
salu. **P**ōt etiā qđqd ab hoc lo-
co vsq; in finē misse d̄ secreta
vocari q̄ secreta i. v. diuidit' p-
tes. **P**ria ē ab offertorio vsq;
ad p̄fationē a h̄c sp̄ealit' d̄ se-
creta. **S**ec̄da ē p̄fatio. **T**ertia
canō. **O**rta orō dñica. **Q**uinta
embolism'. **Q**uina etenim fuit
dñici sāguis effusio. **P**ria i cir-

cūcissione. **S**ec̄da i sudore. **T**er-
tia i flagellatōe. **Q**uarta i cru-
cifixiōe. **Q**uinta i mortui lance-
atione. **S**ane ordo ouemēs ē
ut post p̄dicatōnē seq̄t' fides i
corde: laus in ore: a fruct' in
ope. **P**redicatio q̄dē ē in euan-
gelio: fides in simbolo: laus in
offertorio. fruct' in sacrificio.
qua p̄pter offerēda cātāt'. qz
sacrificiū laudis offert'. **V**n
ps **C**ircuuiū a imolauī in ta-
bernaculo ei' hostiā v̄ciferati
om̄s cātata a psalmū dicā do-
mīno. **E**t in paralipo. **C**um of-
ferret holocausta ceperūt lau-
des canere dño organis a in
diuersis que dauid rex cōpere-
rat ocrepare. **O**ffertoriū q̄dē
inter euāgelium a sacrificium ca-
nitur put in titulo de simbolo
dictū ē. **S**acerdos autē dictu-
rus orē p̄mittit. dñs vobis-
cum. q̄h dicat **N**isi nobiscū sit
dñs orare non possum' ad sa-
lutē nr̄am. **S**ubicit ergo ore-
mus monens populū orare ut
fidem in simbolo recitatam cre-
dat a in ea stabilis p̄maneat.
qz xp̄us discipulis suis dixit.
Orate. aē. luce. xxij. **M**onens
etiā vnūquēq; ad se redire cō-
scientiam suam discutere a se-
ipsum in holocaustū iustū deo
offerre. **P**rius ergo q̄ chorus

cāter offertoriū salutat a sac
dote ut possit deuote cātare. Et
mox post q̄ ille dixit. orem⁹. co
rus cātāt cāticū offentiū seu of
fectoriū. ap̄plus offert ut note
tur q̄ post ip̄lece⁹ mādatoz
offerim⁹ nosmetip̄os. sic s̄b ti
de oblacone dicet. **Ac** si vnus
q̄sq; offēns dicat. **Credo**: et fidē
quam i simbolo p̄fessus sum o
pre opleo: et o rōm sacdotis cō
fētio. **Vñ** a sacerdos statim offert
dona cōsecrāda. **Et** attēde q̄ of
fectoriū v̄sus cū multa dilige
tia ab antiq̄s p̄rib; inuenti ho
die in plerisq; locis omittūt.
tū breuitatis cā. ut tā mīstri q̄
p̄plus o rōm et sacro altaris libe
ri⁹ vacent. tū etiā q̄ sic ait au
g⁹ ip̄a; xp̄ianā religionē pau
cissimis et manifestissimis cele
braconū sacris mīa dē voluit
esse liberā. **Et** s̄m ihero. **Melior**
or ē quicq; psalmoz. cū cordis
hilaritate decantacō: q̄ totius
psalterij cum anxietate modu
latio v̄boz etiam multitudie de
us flecti nō pōt. **Solū** g⁹ i of
fectorio qd̄ d̄z i mīssa p̄ defūc
tis v̄sus ip̄i hodie dicūt. q̄ offi
ciū illd̄ nō sequit i multis nox
mā alterius officij. **Porro** a pa
trib; introductū ē ut offertoriū
cāter. quū ut p̄missū ē qñ offe
rebāt. i tubis clāgebāt. hilarē

nāq; datorē diligit dē. **Induc**
tū ē etiā ex eo q̄ salomō i dedi
catōne tēplia altaris inuērabī
lē multitudie; olocustoz ob
tulit cū maḡ solēmitate. et a mo
yse cū descēdēt de mōte et p̄lm
salutāti et orāti occurrit p̄plus
et munera obtulit. **Cantatur**
etiā offertoriū dū offertur. ad
memorādū iocūditatē isrlitici
p̄pli offēntis donaria ad edificiū
ū tabnaculi. ul̄ p̄ci⁹ ad d̄sign
dū clamorē mlieris. de q̄ i ap̄c
Mlier. i. ecclia amicta sole. i. x⁹
quē iduūt i baptismo. habēs lu
nā s̄b pedib; id est omīa muta
bilia calcās. et i capite coronā
duodeci stellas. id ē chōz duo
decī apostolor. et habēs i v̄te
ro supple ea que i sui im̄tio ges
ta sūt clāmat parturiēs et cruci
at ut pariat. **Clamorē** g⁹ ei⁹
pturientis. vel salubrē dñi cru
ciatū imitat⁹ offēnda p̄ suū ḡ
uē et grādi sonū cātū q̄ neum̄s
distēta. et v̄sib; fecūdata quā
tūis longa iubilacōe quid si
ḡficat nō satis exp̄mē v; **Quis**
tñ offertoriū cātāt instituit ig⁹
rat. **Traxit** nomē offertoriū a
ferta qd̄ est oblacone q̄ in altari
offertur. et a pontificibus cōse
cratur. **Inde** offertorium d̄z
qñ prefertū. oblacone v̄o vocat⁹
q̄ offertur. **Dr** ec offertorium

q̄ dū offerēda cātā^r sacerdos accipit oblatōes a pplis ul' ho stias a mīstris de q̄b⁹ sub ti. de oblatōe dicit^r. **A**dvertendū autē ē q̄ l; sacerdos p̄mittat oꝛes mus nō tñ imēdiate oꝛat imo thurificat oblatōes recipit a alia agit q̄h ip̄o facto dicat n̄ cessat oꝛare q̄n cessat bñ agē. **D**ū ergo offertoriū canit a in censū parat in stāte memoria dñice passiois silētū obfuit vsq; dūq; alta voce dicit. p oīa sc̄la sc̄loꝝ. illd̄ insinuās q̄ ihs post fuscitatōe; lazari nō palā ambulabat apud iudeos cū cogitarēt eū iterficere s; abijt i ciuitatē q̄ d̄z effren a ibi morabatur cū discipulis suis. **C**ollegerūt enī p̄tiffices a p̄b arīsei osiliū a vn⁹ ex ip̄is cayphas noīe dixit. **E**xpedi ut vn⁹ hō moriat^r p̄ pp̄lo a nō tota gēs p̄reat a ab illo die cogitauerūt eū iterficē. de hoc dicit^r s̄b ti. de iclinatione sacerdotis.

De manuū ablutione.

Priusq̄ sacerdos offerat man⁹ itēz lauat q̄ uis p̄us dū x̄stib⁹ se cenaret laui set p̄ut dictū ē sub ti. de capiti opositōe **E**t etiā post secūda; thurificatōe; itēz lauat ut sic magis ac magis mūdāt^r offerat hōstia imaculatā sanctam

deoq; placētē. **N**ā a p̄s **C**um mūdāt^r eēt p̄tebat ampli⁹ e mūdārī dicēs ampli⁹ laua me ab iūqtate mea a a peccato me o mūda me. aē. **L**auat autē sc̄p ad dextz cornu altaris nā dext̄a p̄speritatē; sinist̄a aduer sitatē significat. q̄ igit^r pluri es peccat^r i p̄speris q̄ i aduer sis. iuxta illd̄ p̄s. **C**adēt a latē tuo. s. sinist̄o mille a. x. milia a dext̄is tuis. merito magis la uādū ē ad dext̄ā q̄ ad sinist̄ā **S**acerdos itaq; hōstia oblatu rus man⁹ lauat ad significan dū q̄ lauare ac mūdare debet oīa; lacrimis p̄nitētie a opū ctionis. iuxta illud **L**auabo p̄ singulas noctes lectū meū lacrimis meis strātū meū rigabo **E**t ideo tūc dicit **L**auabo iter i noctes man⁹ meas. i. opa. a **P**sa. i. **L**auamini a mūdī esto te. **N**ā a x̄ps p̄usq̄ vxz a vni cū sacrificiū i ara crucis offer ret i resuscitatōe lazari lacrimas miserat^r effudit euāgelista te stātē. **I**hs iqt̄ infremuit spū. turbauit semetipm a lacrima tus ē. **L**auat etiā man⁹ ne re⁹ sit corpis a sanguis dñi. iuxta illd̄. **M**ūde sūt man⁹ mee a s̄a guie iusti b⁹ **E**t ut mūdī sint a terreno pane iā i ppli oblas tōe recepto l a terrēo dēsidio

De pallis corporalibus.
Pterim vero dū sacerdos man⁹
 abluīt diacon⁹ corpālē pallā
 sup altāē dispōit. i quo amonē
 tur mīstri. a ipl's ut sint ab oī
 carnali cupiditate mūdi sicut
 ipa palla mūdāta est a natura
 li viriditate a humore. **M**un
 dicia quoq; corpāl sīgt mūdi
 tiā ipli fidelis. **D**e hac palla in
 canone ita dī. **E**x cōsulito oīm
 constituim⁹ ut sacrificiū altaris
 non in serico pāno aut in tictō
 quīsq; celebrare psumat. sed
 in puro līnteo ab epō osecrato
 terreno sc; līno. i. de terra p cre
 ato at; cōtextō. sicut corp⁹ dī
 nrī ihū x̄ in sindone līnea mun
 da sepultū fuit. a x̄ps verā car
 nem passibilem a mortālē de t̄
 reno v̄gīmīs corpe assumpsit.
De līno igit cādido nō intictō
 ex institucōne s̄xti pape. i. a eu
 sebij fit corpālē. **S**īgt aut cor
 pālē passiomīs intēcōez seu cor
 pus x̄. qz sicut līnū multo labo
 re ac multis tūctiōib; acqui
 rit cādorē. ita x̄ caro multo cer
 tamie ad resurrecōis glīam per
 uenit. **S**īgt etiā ecclīam p quā
 corp⁹ x̄ intelligit q multas pas
 siōib; a p̄ssuris ad cādorē et
 ne vite pducit. **T**ercō sīgt crī
 stū ipm. **C**ū enī sic oplicet. ut
 nec mītiū nec finis eius appare

De pallis corporalibus
 at: sic eius dīnitās mītiō caret
 nec finem habebit. **E**t sic obla
 ta nūgitur corpālī a pōitur i al
 tari sic x̄ caro iūcta dīnitati af
 figitur cruci. **E**t nota qz i qbus
 dā ecclīis palla corpālīs q calī
 ci sup omīf i lōgū altaris extē
 dit. q qtuor in lōgū a tres ba
 b; plicaturas i latū. **S**i qdē in
 longū altaris extēdit. qz ut a
 iūt quīd līnteamē quo x̄ corp⁹
 iuolutū fuit p illā figurā extēlū
 in lōgitudīe sepulcrī inuētū ē.
Quatuor ei⁹ plicature i longū
 qtuor designāt cardiales v̄tutes
 sc; iusticiā. tpantiā. prudēti
 am. a fortitudīez. p q̄s innate
 nob passioēs repmūtur. **T**res
 vō plicature i latū. tres thxolo
 gicas v̄tutes. sc; fidem spem a
 caritatem p quas deo v̄mī fi
 gurāt. **P**ōt qz a aliud in his fi
 gurari. **D**uplex em ē palla que
 dicitur corpālē. **V**na quam
 diacon⁹ super altare extendit
 altera quam sup calicē pli
 catam imponit sīgficātes duo
 līntexanimā quib; ioseph cor
 pus crīstī iuoluit. **E**xtena re
 pntat sindonē; qua corp⁹ fuit
 i sepulcro iuolutū. a idē corpa
 le veatur. plicata super calicē;
 posita sudariū sīgnat quo ca
 put eius fuit seprati iuolutū.
Si quidē extēsa que corpālē

Liber Quartus. De oblatioe sac

weat significat fide plicata q
fudariu weat intellectu. **N**oc
em misteriu credi debet si op
hedi no valz ut fides heat me
ritu cui huana ro no plet ex
perimentu. **S**ed qz corpale
sive findo subsistes significat
xpi huilitate i passione. fuda
riu vo labore. **T**ertio etia cor
porale significat linteum q xps
erat pced? fudariu labore i p
secutioib? **A**d b? palla sup ca
lice posita aliqua. s. supiozem
ei? pte no totu tegit i q dat in
telligi q fudariu aliqua ptez
capitis xpi tegebat a aliqua
no sicut mos e iudeis face. **Q**ue
da tn ecclie n hnt nisi vnu cor
pale p eo q i euā. legit q iō
seph corp? ihu iuoluit i findo
ne munda. no em dixit i findo
nes i plali a hoc ad significā
dū sacramētivnitatē a signifi
cat findonē q xpi corp? fuit in
uolutu. **C**orpale aut iō rema
net sup altare vsq; post sūptō
nē corpis a sanguis a eleuatio
nē calicis de altari q linteamē
a fudariu i sepulchro vsq; p?
dñi resurrectionē remanserūt.
Preterea corpale remanēs pp
ter sui albedinē oñdit mūdici
am mētis quā sep bze debz cor
pus dñi sumēs. **B**otho papa
statuit ne seie sacrate l impia

dotis a de offitio mistroz. ac.

les sacra vasa puta calicē l pa
tenā ul sacras pallas. i. corpa
lia attigāt. **I**pse tn hñioi orna
menta altaris a mistroz face
pnt exēplo marie q talia fecit
a texuit i vsu mīsterij taber
naculi federis. **C**ōter tn palla
weat mūda mappa sup quaz
corpale distēdit. **E**t d? palla
eo q palliat ul abscondit i se
misteriu sup dictū. **D**ebet aut
altāe duplici mappa opiri ad
duplicē stolā mētis. s. a corpis
designandam.

De oblatioe sacerdotis a de
offitio mīstroz circa illā a d
patena a de oblatioib? ppli a
clericoz.

Iotis igit manib? diaco
nus l sacerdos mister ex
teris manib? mediāte mūda
taballia accipit mā? epī qñ iu
uās illū de faldistorio ad fur
gēdū. **Q**d qdē fit nō ad adiu
uādū s; pot? ad puo cādū illū
i xpi quē significat q surgat
a p iplo oret. **I**uxta illd **E**xur
ge dñe adiuua uos. **E**t iteruz
Exurge q dormis. **E**t fit medi
ante mūda taballia. ad notā
dū q mediāte mūdicia manu
um. i. opoz nroz excitat dñs
ad adiuuādū nos aput ptes.
Si aut hoc ad ipm pontificez
xpi referat vicariū tūc dicēdū

ē q̄ ip̄e p̄uocatus adiunat p̄
mūdiciā manuū eoz p̄ q̄b; o
rat. ut eius oīo efficax habeat
Rurſus xp̄us om̄ia bona opa
eccl̄ie p̄ncipalit̄ opat̄. ſic legi
m̄ **Eſaia**. Oīa bona opa nr̄a o
patus es m̄ nob; dñe. Cui⁹ lo
cū gerit ep̄s. m̄niſter vero tan
q̄ eius ſauil⁹ a ei⁹ coadiutor. ti
pū coopantis eccl̄ie gerit q̄ i ſu
is opib; x̄ opantis m̄niſtra eſt
a adiutrix ſic dic̄ apluſ. Coad
iutores ei dei ſumus. Qui to bal
liam. i. deuota reuerentiā exhib;
qm̄ ſm ap⁹ **N**ō ſu⁹ ſufficiētes
aliq̄d cogitaē a nob; q̄ſi ex no
b; ſ; ſufficiētia nr̄a ex deo ē. **D**e
inde ep̄us ul̄ ſacerdos ingred̄ ſā
ctuariū pueniens ad altare cō
ſecratū. h̄ xp̄s q̄ cenaculū gr̄a
de ſtratū eſt ingreſſus cū diſci
pul̄ cenaturus a eis corpus ſū
ū traditurus. ubi m̄ſticā obla
cōez accipit a m̄niſtris: inſinu
ans illud q̄d ioh̄. euā. deſcribit
Ihs iqt̄ añ ſex dies paſche vit
m̄ bethaniā ū laz̄ ar⁹ mortu⁹ fu
erat quē ſuſcitauit ihs ſus. a fe
cerūt ei cenā; i qua martha m̄
niſtrabat. **P**rocedit aut̄ ad al
tare abſq; mitra a baculo a cū
veſtib; ſac̄s put̄ i ſuis locis
dēm eſt. **C**ōſideā g⁹ ordie; **N**ā
euāgelii p̄cedit. fides i ſimbo
lo ſequit̄. deinde munera offe

rūt. necē ē ei p̄mū audiē. **Q**uō
m̄qt ap⁹ credēt n̄ p̄dicēt. **D**e in
q̄s n̄ credidit: mun⁹ deo accep
table offerre nō poteit. q̄ ſine
fide ip̄ſſibile ē placē deo. **D**ic
g⁹ de triplici oblacōis ḡne di
cendū ē: de oblacōib; ſacerdotū
miſtroz a ip̄li. **S**acerdos itaq;
p̄mo ſeipm̄. **O**ffenſa etiā ſūt q̄
ſūt dei deo. i. aie b̄ntel ſilitudie;
dei ip̄ſſa; . **D**einde q̄ ſūt ſac̄ficō
nec̄aria ſc; panē a vinū a aq̄.
a alia ſac̄ficō apta. **E**t nō q̄
i vet̄i teſt. ponebātur ſup mē
ſā tabnaculi. xij. panes azim̄
de ſimila mūdī valde. a p̄ebā
tur ſem̄ altr̄ſecus a ſingul̄ ſup
ponebat̄ patena aurea: a ſup
patenam pugillus thuris. **P**a
nes aut̄ iſti dicti ſunt ſacerdo
tales. quia ſoli ſacerdotes eos de
altari ſublatoſ cōmedebant.
vel ſc̄dm̄ **I**oſephū. q̄ dñs p̄ce
perat q̄ ſoli ſacerdotes illos ſor
rent a coquerent a ponerent i
menſa: a tollerent. ip̄ſi tamen
hoc non obſeruauerunt. **E**t ex
hijs cōuincitur. q̄ ſacerdotes
debeant hoſtias facē p̄ ſeip̄s.
Dicebātur ec̄ panes p̄pōm̄s q̄
poſiti erāt ſup menſā p̄poſicōis
corā dño m̄ memoriam ſempit̄
nā duodecī tribuū filioz iſrahel
put̄ i exodo. xxv. c. h̄. v̄l por
ro poſiti. id eſt longo tempore

Liber Quintus. De oblatione sacre

possit. s. p. tota ebdomada. **N**am
in diluculo sabbati recētes et ca
lidi imponebāt mēse et erāt ibi in
moti vsq; adsequēs sabbatu;
et tūc subtrahēbāt. **V**el erāt
ibi in eternū p successionē ponē
di in mēsa. **H**ostia autē format
rotūda qz dñi ē terra et pleni
tudo ei⁹ orbis terraz et vniūsi
q; bitāt in eo. ut ipa sui forma
significet illū q; pncipio caret
et fine. q; uis ipse sit alpha et o
i. pncipiū pncipiās atq; finis
apoc. i. c. **R**ursum cū figura ro
tūda format a pūcto ad pūc
tū p hoc inuēit q; ab ipso sunt
oīa et ad ipm oīa retorquēt.
vñ ps. **V**eritas tua in circuitu
tuo. **D**e hac figura dictū ē in p
leximio. ij. ptis. de hoc etiā dicet
i. vi. pticula cano. sup vbo acci
pit panē. **C**eterz duo sūt q; of
ferūt donū vicz et sacrificiū. do
nū dñz qdqd auro ul argēto l
q;libet alia spē offeret. **A**liū tñ
ē donū et aliud mun⁹ put dicet
sub pñia pticula cano is sup v
bo hxc dona. **S**acrificiū ē victi
ma et q;cuq; in ara cremat seu
ponūt q; si sacrū factū l signū
q; pcc mística osecreat p nob
in mēoriā dñice passiōis. **Q**ui
dā autē pueri hretici nob ad
p̄sūptionē magnā reputāt. qz
sacrificam⁹ et osecciónē hostie

dotis et de offitio mīstroz. ac.

sacrificiū appellam⁹ cū scriptu
ra ex psona dñi dicat **N**olo sa
crificiū. **E**t ysa. **N**e offeratis vl
tra sacrificiū frustra. **E**t i euā.
Misericordiā volo et nō sacrifi
ciū. **E**t dauid. **S**i voluisses sa
crificiū dedissem. **D**e hoc et qd
sit sacmētū dictū ē in pñia pte
sub ti. de ecclesiasticis sacra. **O**mne
aut qd deo dat⁹ aut dedicatur
aut osecreat. **Q**uod dedicat⁹ dicē
do dat⁹ vñ et appellat⁹. **E**rrant
igī q; oseccationē dedicationē
significare putāt. **I**mmolatio
ab antiq; dicta ē eo q; in mole
altaris posita victima cederet
mactari em post imolationē ē
nūc aut imolatio panis et calici
oueniūt. libatio vñ tñ calicis
oblatio ē iuxta illd **E**t libauit
de sanguine vñ. et illud poeticū.
Nūc patenas libare ioui. **L**ib
bare em pprie ē effundē et an
tiq; qd in liqda materia offe
rebat⁹ ut vñ et oleū libamē
dicebat⁹. qd vñ in sicca ut simila
panis et tñ oblatio noiabat⁹
Hostie apd wtēs dicebāt sa
crificia q; fiebāt p q; oīa ho
stes pgerēt. victie vñ sacrifici
a q; post victoriā dñictis hosti
b⁹ imolabāt. de q; dicet sb vi.
pticula cano. sup vbo q; p die.
Et erāt victie maiora sacrificia
q; hostie. vñ victia dicebat⁹ qz

Liber Quartus. De oblatione sac-

vineta dūcebat ad aras. **O**lo
caustu illd est vbi totū qd offe
bat puta agn⁹ ul vitulus i al
tari igne consumit. olo em grece
dicit totū. caustoficatio. Cerimo
nie apud latinos dicunt sacra
omnia q apud grecos cogia voca
tur. proprie tñ ceremonie a carēdo
dicunt. eo q his que i sacris of
ferunt in suo vsu careant hoies.
Alij appellant ceremonias ob
uarias iudeorū abstinētia qua
rūdā es carū fm veterē legē a ca
rēdo. qz carēt rebz quibz absti
nēt. Panis aut calicis sacram
tū eukarista dicitur put dicetur
sup dicto vbo. Quū p die. Por
ro circa oblatioē sacerdotis mīnī
stri sua officia exequunt. **D**iacon⁹
em corpale sup altare expli
cata disponit. i quo ostēdit q
euā. xpm seu corp⁹ x. imo totā
ipī⁹ hūanitatē plene describit
Corpale em b^o corp⁹ x significat
put i p dēti ti. dictū ē. Deīde sub
diacon⁹ i p mīs calicē pparat.
panē et vinū i illo disponēs. a sa
cerdote postmodū osecrāda. qz
mīmīx lex que p subdiaconū b
ogruē designatur huiusmodi
oblationis mīsteriū pfiguit di
cēs. qz melchisedech sacerdos ob
tulit abrahe panē scz de frumēto
et vinum de racemīs. a xpo post
modum exhibenda. a i veritate

donis et de officio mīstroz. ac.

osecnda sic hē i gen. a dicit
sb. vi. pticula. ca. sup vbo. **A**c
cepit panē. **O**bla^o panis et vi
ni sūt pia desidia fidelū seu p
immolatione seu p hostia viua
Rursus i paē corp⁹ x i vino sū
guis ei⁹ i aqua ips⁹ repntat.
Et dicitur panis a pan qd ē totū. qm
b a i futuro ē tō vita nrā. **V**i
nū dicitur a vite. cui dñs i euā se cō
parat. **A**q⁹ vō ab eq⁹litate dicitur. qz
p b^o sacrm āgel equari debet.
Let aut sint due spēs nō tñ sūt
duo sacrificia. vntas ei vbi vnt
tatē efficit sacrificiū. **N**oc est ei
illd palliū qd noe filij cōtexerūt
q xam x ebrietatē. i. passionē.
sb sacrificiū tegunt. **D**eīde sb
diacon⁹ ferens i manu sinistra
calicem. a desuper corporale.
a illum dyacono offerens. sig
nificat q dñs subdyacon⁹ fuit
it qn librum apruit. a dyacon⁹
nus quādo dixit. **N**on veni mī
nistrari sed ministrare. **D**iacon⁹
vero patenam cū hostia de ma
nu subdiaconi recipit int polli
ces a indices vtriusqz man⁹. in
terposito tñ manipulo int ipōs
pollices a patenam. **N**ēpe ma⁹
subdiaconi opa sūt legis. pate
na latitudo cordis. manipul⁹ opa
euāgelij. pollex vigor v⁹tutis. a
dex discretio. **F**uit igr hēc ad si
gificand q opa legis a latitudo

Liber Quintus. De oblatione sac-

cordis ad opera caritatis non suffi-
ciunt ad salutem nisi operibus etiam
gelicis quod diaconus annuntiator
est cum vigore virtutis et discretione
mentis adhibitis adiuvetur atque
perficiatur. **S**upponitur autem indi-
ces pollicibus ad notandum quod virtu-
tis vigor exercendus non est absque
discretione quod cunctarum est mater et fun-
damentum virtutis. **S**ubsequetur di-
aconus ipse patenam cum hostia ex
instituzione oculi archiepiscopi po-
tificis repnetat. ad notandum quod per
euangelicam traditionem quam dia-
conus figurat ad altare. id est ad so-
lennem ritum pervenit ecclesia. quod lex quod
per subdiaconum signatur hoc nostre
salutis sacrificium solummodo prefigu-
ravit ut promissus est et pontifex seu
sacerdos hostiam collocat super al-
tare. **C**alice vero cum vino ipse di-
aconus retinet et collocat in altari.
Circa quod notandum est quod hostia si-
gnificat corpus christi non sanguis
sacerdos christum. **S**olus ergo sac-
dos absque cuiusque adiutorio il-
lam offert dicens. **S**uscipe sancte
pater. etc. quod christus seipsum in ara cru-
cis obtulit deo patri et illam in alta-
ri super corporale. quasi super fundamen-
tum mundum disposuit inuenerunt quod ipsemet
christus hoc sacramentum instituit et
ecclesie tradidit obsequandum dicens
Hoc est corpus meum. etc. hoc faci-
te in mea commemoratione. etc. **D**isponit autem

totus et de officio ministrorum. etc.

et collocat hostiam cum signo cru-
cis. quod sicut christi oblatio in cruce
facta fuit sic oblatio sacerdo-
tis quod in illius memoria fit cum signo
crucis fieri debet. **C**ollocat etiam
illam directe super crucem in consecratione
altaris cum chrismate factam. quod
et christus carnem suam cruci affixit.
Verum vinum in calice sanguinem
christi designat et ideo solus diaconus
absque sacerdote quod christum designat
calicem tenet ad notandum quod in christi
imolatione sanguis fuit a corpore
separatus non tamen solus sed una cum
sacerdote illum offert et super pal-
lam corporalem collocat seu potius sa-
cros illo mediante quod ex eo pa-
tet quod non dicit offero in singulari
sicut dicit in hostie oblatione sed dic
offerim tibi domine. etc. **E**x quo ec-
clare suavit quod alio potest debet ver-
ba ipsa perferre. diaconus ergo ca-
licem una cum sacerdote offert. quod non
solum christus seipsum patri obtulit. ve-
rum etiam per eum. suum et diaconus est
figura et baiulus. hoc sacrificii ri-
tum instituit et ecclesie commendavit.
quam institutionem et commendationem
ipse diaconus tamquam predicator euangelii.
nunciare et manifestare debet ex
suo officio ab ista militate ec-
clesia obsequanda. ideoque participare
debet sacerdoti in calice offerendo.
non tamen in consecratione quod illud soli est
officium sacerdotis. solus tamen episcopus

vel sacerdos aqua vino commiscet
 i calice. qd nulli inferiori facere
 l. qm sol^{us} xps plos sanguine
 suo redemit. **P**reterea admixtio
 huiusmodi unionem ppli cu xpo
 designat ut sequit. que fieri n
 pot nisi p gntia x. cui^{us} typū ge
 runt potifex et sacerdos. **C**ommiscet^{ur}
 aut aqua vino i calice ex istitu
 tioe alexandri pape pmi. **P**rimo
 ad notandū q nūq sal^{us} ppli eē
 potuit sine sanguinis x effusioe
 nec eē sanguis effusio sine ppli
 salute. q xps pluz sibi recoia
 liauit i morte. **S**criptū ē enī q
 aque multe sūt ppli multi. xps
 aut sanguine suū fudit p plo
 sic ipe testatur. **H**ic ē sanguis
 me^{us} noui testamti qui p mul
 tis effudet^{ur} i remissioe pccōz.
Secū^{do} ad notandū q de late^{re} x
 simul exiuit sanguis et aq qten^{us}
 nec xps sit sine plo. nec pluz
 sine xpo. **C**ū g^o aqua vino mis
 cet^{ur}. tūc xpo pluz adunat^{ur}. **H**oc
 qz mīsteriū lex mosaica pfigū
 iuit. sic apluz. exponit dices. bi
 bebāt aut de spiritali oseqnte e
 os petr. petr aut erat xps. **Q**ua
 apt^{us} sacerdos i calice aqua fudit
 ut sic aqua n separat^{ur} a vino sic
 pluz nūq separet^{ur} a xpo. **T**er
 tio omiscet^{ur} ut diuinitas et hūa
 nitas i vna psona oīuncta eē in
 telligat^{ur}. **N**ā p vinū diuinitas

p aqua hūaitas itelligit^{ur}. **Q**ui
 g^o i altaris offitio aqua; sine
 vino ul econūso ei mīnistrat.
 quātū in se ē diuinitatē ab hūma
 nitate separat. de quo dicit^{ur} sb
 sexta pticula canonis sup vbo.
 h^{oc} ē corp^{us} meū. et sup vbo. hic
 ē calix. **S**ane sacerdos ul mīnī
 ster missur^{us} vinū et aqua; i cali
 cē p^{ri}us effudit modicū i terra;
 nō solū ut meat^{us} huc loc^{us} va
 sis p quē fluere debet mūdet^{ur} et
 si quid est in superficie vini vel a
 que emittatur. verum etiam ad
 oīdendū q sanguis et aqua
 de latere cristi vsqz in terrā flux
 erunt. ad quod mīsteriū se p
 parat pragensdū. **C**ōsiderādū
 etiā est q aqua bñd^{ictio} qn vino
 admiscet^{ur}. vinū vero nō. **E**t h^{oc}
 iō ut quidā dicūt. **P**rimo q vi
 nū suā bñdictionē expectat. sed
 hec rō nō vid^{etur} sufficiēs. qm in
 bñdictione vini sub noīe calicē.
 tam vinū q aqua simul bñdī
 cūt^{ur}. **N**ō pōt secūdo mō dici.
 q vinū in hoc loco xpm figi
 cat qui nulla eget bñdictione
 aqua populū qui in hac vita
 neq^{ue} eē sine pctō apt^{us} qd idig^{et}
 bñdicoe dei ut reddat^{ur} dign^{us} ad
 pmissaz vmonē cū x^{po}. **A**d hoc i
 gitur significandū aqua bene
 dicit^{ur} qn vino admiscet^{ur}. **T**er
 cū vinū nō bñd^{ictio} qz subdiacon^{us}

Liber Quintus. De oblatioe sacerdotis

quod non potest benedicere debet ex officio suo illud in calice mittere ut promissum est. **Oratio** quod populus per aquam significat? vult? christo solum per benedictionem gratie ipsius christi quem sacerdos benedicens figurat. **Est** autem plene de vincto quod de aqua ponendum arbitrio sacerdotis ita tamen quod aqua vincto absorbeat? et vincti saporem retineat et hoc in signum quod ecclesia debet in cor pariter christo: non christus ecclesie vinctus aug. **Non** tu mutabis me in te sic cibum carnis tue sed tu mutabis in me. **De hoc** ecclesia dicit? super dicit? vincto hic est calix. et in vi. parte. sub quinta feria cene domini prope f. **Predict?** etiam alexander papa statuit oblationem ex alimo et in modica fieri quod titate dicit. hoc oblatio quanto rario? tanto potior. **Non** est etiam omittendum quod in missis prout missas sacerdoti apulla cum vincto manu eius non osculat? sed missas apulla cum aqua sic quoniam vinctum christum: aqua generum humanum: osculum vero pacis inter deum et hominem significat reformatam. **Regula** riter tamen cum celebranti aliquid porrigit? vel ab eo recipit? manus osculum interponit? ad designandum quod omne servitium omnisque reuerentia deo exhibita cuius vice celebrans gerit. pro cedere debet ex feruore caritatis et amoris quod per manus osculum designat. **De hoc** ecclesia

et de officio mistro. ac.

euangelio dictum est. et sub titulo de pacis osculo dicit? **Calix** autem ponitur rome ad dexteram laicus oblate et bene quasi sanguinem suscepturus qui de latere christi noscitur perfluxisse et ad designandum sanguinem et aquam de dextero christi latere emanasse. **Presterea** si a latere stet recta per crucis quod fit cointer super hostiam et calicem non producit? solummodo super hostiam quod tamen fieri debet. crucem ipsam inchoari debet super hostiam et perfici super calicem prout ex diuersis locis et verbis ipsius canonis colligitur euidenter. **De hoc** dicitur in octaua pericula canonis super vincto hostiam sanctam. **Cointer** tamen alibi ponitur hostia inter sacerdotem et calicem. **Primo** ad notandum quod christus est mediator dei et hominum et secundum hoc sacerdos deum patrem: hostia christum: aqua in calice populum significat. quod non nisi christo mediante: ad resurrectionis gaudium possumus peruenire. **Secundo** propinquior est sacerdoti hostia quam calix. quod prius a christo consecrata legit? quam sanguis et apostolis prius data. **Sed** hoc ratio facit potius pro dictis romanis qui cruces incipiunt super hostiam et deinde eas super calicem producant. **Porro** cum sacerdos accipit patenam cum hostia

Liber 9us De oblatōe sac

vrceolū cū aqua. calicē cū vīno
thuribulū cū incenso efficit sup
ea crucis signaculū. ut p crucis
vītutē oīs conat⁹ dyabolice ma
lignitatis effugiat. ne cōtra sa
crotē ul sacrificiū aliq modo p
ualeat. **E**t nota q^d i apullis i q^d
bz vīnū a aqua otinet^r p sacri
ficio. spūalit^r osiderādū; ē q^d m
pūa sbsstātia icōpāxibilia con
tinēt^r futura sacramta. **D**icitur
aut ampulla q^dsi āpla bulla. fi
gificās cor b uanū. q^d āplū d^r
cē latitudie caritatis. **R**ursus a
mule. id ē vasa ad offerēdū vī
nū; sūt p dīcatōres mordacit^r
icrepātes. l quilibz spūssancti
gīa inebriati a alios inebrian
tes. **I**oric vō. id ē aquatica va
sa sunt doctores aq sapiētie sa
lutaris potati a vitalibz aquis
rpleti. **R**ursus adhuc pmissa
alio ordīne psequam^r. **I**n q bus
da; ecclīis sbdicon⁹ portat cali
cē i sinistra. patenā i dextra. a
desup corpale. vn⁹ cātor obla
ta; cū fauone a vīnū cū āpulla
alt^r vō pbz aqua; vīno mīscē
da; vltimo diacon⁹ fūdes aqm
i calicē offert p sbītero seu epō
Rēpe sbdiacon⁹ est xp̄s. calix
passio. paten^r crux. sinistra pns
vita. dext^r futura. corpale ecclīa
vn⁹ cātor iudaicū; pplū; figu
rat. alt^r gētilē. āpulla deuotionē

dotis a de officio mīstroz.

oblata corp⁹ vīnū sāguīnē. aq
ecclīa; archidiacon⁹ xp̄m. p̄el
biter seu ep̄s dēū patre; **S**ub
diacon⁹ g^o calicē portat i sinis
tra. q^d xp̄s de torzēte bibit i via
id ē passionē sustinuit in pnti
vita. patenā; i dextra. q^d p cru
cē puenit ad glā; p̄t b^o em
exaltauit illū de⁹. desup corpa
le. q^d ei⁹ passionē ecclīa nō deh
nit imitari. corpale em cādidat^r
a ecclīa p multas tribulatōnes
xp̄o oformat^r. **S**ubdiaconus
etia; noster sc; xp̄s patenā; cū
calicē portauit. qn crucē i pas
sione baiulauit. **P**rimus cātor
offert oblata cum fauone a vi
nū cū āpulla q^d pmtiua ecclīa
de iudeis suscepit fidē passionis
i deuotōe mētis. **O**blata g^o nō
nudis mamibz. scū fauone can
dido. id ē cū mapula alba a mū
da offert. ad notandū q^d i cor
pus ab his tm digne suscipit^r
qui carnē suā; cū vicijis a cōcu
piscētijs crucifigūt. **A**lius aut
cātor offert aqua; qua; diaco
n⁹ mīscet vīno. a offert p sbīte
ro seu epō. **N**ec ē gētilitas que
suā obtulit multitudie; quam
xp̄s i passiōe obtulit dō patri
Pot etia; nō icōpetēt^r dici q^d al
taē mēsa dñi i q cū discipul^r su
ouiuabatur ara crucem. calix se
pulerū ul passionē christi. de

quo i p̄ma pte sub ti. de pictu.
dictū ē. a patena q̄ a patēdo
dic̄t̄ cor latū a amplū signifi
cat sup hāc patenā. i. sup lati
tudine caritatis sacrificiū iusti
cie debz offerri ut holocaustuz
aīe pigue fiat. **N**āc cordis la
titudinē hēbāt apli cū petrus
dicebat a si oportuerit me mo
ri tecū n̄ te negabo. filit̄ a oēs
apli xp̄o dixerūt. **S** latitudo
cordis ab eis aufigit a latuit
cū oēs m̄gr̄o relicto fugerūt a
latuerūt. **A**d qd̄ significāduz
post susceptā idē oblatā sacer
dos abscondit sub corpali pate
nā l̄ saltē cā ab altari remotaz
sb̄diaconus retro retinet iuo
lutā. p̄ hoc ergo discipuloz fu
ga ul̄ latibulū l̄ infidelitatis ex
ecatio designat̄ q̄ dū w̄z sac̄
ficiū offerret̄ relicto xp̄o fu
gerūt a latuerūt sicut eis ipse
p̄dixerat. **O**ēs iqt̄ ws scādalu
patiēm̄ i me i hac nocte. scrip
tū ē enī pcutiā pastore a disp
gent̄ oues gregis. postq̄ aut̄
furrexero p̄cedā ws i galileā
De hoc dic̄t̄ sub ti. de factus.
Et iō sac̄dos dicturus pax dñi
q̄si dñice resurrectōis anūcia
tur? eulogiū resumit patenaz
qz cū eēt sero die illa vna sab
batoz a fores eēt clausē ubi
erāt discipuli oggati p̄t̄ me

tū iudeoz w̄nt ihs stās i me
dio dixit eis **P**ax vob̄. resumēs
oues q̄ trepidātes aufugerāt.
Rur̄sus patena q̄ p̄t̄ sui for
mā diuinitatē q̄ initio caret a fi
ne significat vsqz ad dñicā oēs
nē absconsa tenet̄ ad signād̄
qz diuinitas nob̄ absconsa a ve
lata ē i hoc mūdo s; qñ i orōne
dñica d̄. **P**anē nrm̄ manifestat̄
ad oñdendū qz qñ ad panem
nrm̄ q̄ i celis ē pueniemus tūc
diuinitas q̄ i hoc mūdo absconsa
a velata ē manifestabit se nob̄
a videbimus ip̄z sicuti ē. de h̄o
dic̄t̄ sub ti. de resūptōe pate.
In q̄busdā tñ locis patena dis
coopta tenet̄ ad designandū
qz sac̄dos orat p̄ eternis q̄ p̄
p̄dicationē nob̄ reuelat̄. **P**er
patenā ei q̄ rotūda ē eternitas
q̄ pñ° caret a fine o grue desig
tur. **S**āc sb̄diacon⁹ ter et pa
tenā a pte posteriori eleuataz
q̄si dic̄t̄. **I**mitam̄ me q̄ poste
riorz oblit⁹ ad āteriora me ex
tēdo. inuēs etiā qz referre de
mus oīa op̄a nra ad xp̄m a ad
coronā eternā **P**atena q̄z seor
fū a calice reuoluta. s. ps super
rior subitus posita significat la
pidē a sepulcro o motū a reuo
lutū. **E**t nō qz diaconus tradit
patenā sb̄diacono tenēdā. inu
ēs qz xp̄us otulit discipul̄ suis

Liber 9us De oblatōe sac

potestate p̄dicādi regnū dei.
Circa h^o etiā videbit^r s̄b ti. de
resūptōe patene. **C**irca ob
lationē ppli notādū ē. q̄ pplus
offerre debz. iuxta illud exodi.
Nō apparebis in asp̄cū dei tui
vacu⁹. **P**er oblata q̄z munera
possum⁹ memorāre copiosam
victimā. q̄ oblata est a pplō. cū
rex salomō tēplū a altare dño
sacraret. **E**xēplo em̄ illi⁹ plebs
fidelis offert se a dona deo. **S**;
a ixe. tes. oueniebat pplus i b̄ie
rusalē i q̄busdā magnis solen
nitatibz. scz pascha p̄te. a i fes
to cenoplagiaz ut orarēt i tē
plo. a tūc tenebāt offerre. **E**t
nō q̄ in x. te. pplus offerebat
sacrificiū legale a volūtariū. scz
p peccato. p ḡtiarū actōe don
wota a olocausta. **S**acrificiū
legale sūt decime a p̄miciē. vl
ea q̄ lex iussit offerri. deuterono
xij. c. **V**olūtariū ē quod sp̄ote
p peccato a p legis trāsgressi
one offerebat^r. **D**ona sūt que i
tēpli ornatū offerebāt^r. **V**ota
que p periculū ifirm̄tatis l. bel
li. **D**e olocausto p̄missuz ē **V**n
dicat^r i paralipo. obtulerūt p̄n
cipes p wtis. p sp̄otaneis. p
peccato. p regno. p factuario
p iuda. **R**itus igit^r sinagoge
trāhuūt in religionē eccl̄e. a sa
crificia carn̄lis ppli mutata sūt

dotis a de officio mīstroz.

i obfuitiā populi spūalis. **N**az
sic pplus ille moyfi descēdēti de
mōte diūsa dona ad faciēdū ta
bnaclū offerebat. sic ep̄o de
pulpito veniēti xam deuotas of
ferūt oblatōes. **A**li⁹ offert au
rū imitat⁹ magos q̄ aurū dño
obtulerūt. **A**li⁹ argētū secut⁹
illos q̄ pecuniā i gazophiliatio
posuerūt. **A**li⁹ vō aliq̄d de sua
s̄bstantia. ut associet^r illis q̄ p
paulū a barnabā necāria pau
pibz trāsmiserūt. **N**ec ē curandū q̄
quātitas l. sp̄s offerat^r. s̄z poti⁹
mens attēd̄z offēntis. vñ p̄ub.
iij. **D**onora dñm deū tuū de tu
a s̄ba. a thob. iij. **E**x tua s̄ba s.
elemosinā. **E**t magi obtulerūt
x^o nato aux. thus a mirrā. iux
ill⁹ ps. **T**ibi offēnt reges mu.
Nec s̄m greg. offēns a mūneri
bz s̄z munera ab offēnte placēt
Offerūt q̄z legale sac̄fitiū i decis
a p̄miciis. volūtariū i sp̄otane
is oblatōibz p pccō dū p̄nias
redimūt p grāz actōe dū p col
latis a deo aliqua gracia quid
q̄ offerūt. **D**ona dum in edifi
cia ecclesiaz vel vtenilia ali
quid offerunt. **V**ota dum q̄s
in periculis vouerunt: exoluūt
Olocaustum vero offerunt illi.
qui seculum derelinquūt: a sua
paupibz distribuūt. **O**ffēns at
manū sacerdotis osculat^r p quod

Libri Orti. De oblatioe sacerdotum

fidēs cū ope designat de q̄ etiā
iā p̄missū ēa sacerdos oblatō
nes manu t̄agit rep̄ntās illud
leuit. i. a. iiii. **P**onetq; manus
sup̄ caput hostie acceptabil
erit atq; i expiationē p̄ficiens
Offerētes vō panē a vīnū: sig
ficāt discipulos q̄ p̄uenerunt
parare necessaria ad pascha.
Vex clerici ul' monachi etiā
āministratōes h̄ntes: nō offerūt
nisi i officio mortuorū a i noua
celebratōe sacerdotis a i q̄bus
dā p̄cipuis solēnitatib; cū enī
ip̄i de oblatōib; viuāt a ip̄i ac
sua deo oblati sūt nō tenēt of
ferre. viri a n̄ mulieres offerūt
ip̄i enī fortes i xp̄o d̄signāt. s.
martīres q̄ i p̄matūa eccl̄a plu
res otumelias passi: xp̄o o victi
mā obtulerūt dū occubuerūt.
Deinde mulieres q̄ fragiliores
designāt. s. ofessorēs q̄ tpe pa
cis d̄no laudis hostias obtule
rūt. **P**retēa vir ē caput mulie
ris a ideo a capite rō ē edēda.
Subdiaconi aut l' acoliti reci
piūt oblatōes q̄ ad manū ep̄i
deferūt. ad notādū q̄ ip̄e nō
sua s; aliena manu deb; t̄palia
ministrare. **S**ane romanus p̄ti
fex nullā oblatōe; manib; tan
git: nisi illā q̄ p̄ defunctis offert
quā iō manib; accipit ut sug
gillet errorem dogmatisatū eli

tis a de officio mīstroz. ac.

mosinas nō p̄desse defunctis a
n̄ oblatōe; pais quā t̄agit. tu;
p̄t reuerentiā sacrificij qd̄ ex
p̄ae officij. tū q̄ ē vicari' ei' q̄
de se dic̄ **E**go sū pais viu'. **C**e
tās vō oblatōes ad p̄des acci
pit p̄t illud qd̄ i actib; ap̄lo.
h̄r. qm̄ offerebāt p̄cia eorū q̄
v̄debāt a ponebāt a n̄ p̄des a
p̄loz a q̄ oia sua sūt put sub
euan. tactū ē. **E**t nō q̄ p̄ defun
ctis offert pais a vīnū. iuxta
illd̄ th̄b. iiii. **P**anē tuū a vīnū
tuū sup̄ sepulturā iusti ostitue
.i. distribue **E**t pecūia siue ar
gentū exēplo iude mach. q̄ mī
sit offerri. xij. milia dragmas
argēti p̄ peccatis mortuorū. ij.
machab. xij. **E**t p̄cia eorū p̄e
bant a n̄ p̄des ap̄loz ut p̄mis
sū ē. **E**t ec̄ lumē ad illuīandū;
illos q̄ i tenebris purgatorij
sedēt q̄si offerēs ip̄o fco dicat
Lux eterna luceat eis d̄ne. ac.
Sae moyses vidēs q̄ p̄pls ml
ta obtuliss; iussit p̄comis voce
cātari. ne q̄s vltra offerr; .exo.
xxxv. a. xxxvi. c. **N**ullus tñ sac
dotū n̄ri t̄pis talia facē visus ē
In nōnullis locis prochiā i
dienatal' d̄ni offerūt sacerdotib;
p̄aes q̄s kalēdarios vocāt p̄t
illd̄ qd̄ legit̄ leuit. xxij. **O**ffer
etis panes duos sacerdoti. q̄ ce
dūt i v̄sū eius a vocabitis hūc

Liber Quartus Rōnalis

diē celebratū atq; sac̃tissimū
Susceptis itaq; a ip̃lo oblati
oib; a choro offertoriū cātate
ep̃s seu sac̃dos ad altaē ruerit
qm̃ xp̃s susceptis fidelū votis.
cātātib; turbis. osāna i excelsis
i p̃rio imolād⁹ itrauit i tēplū.

De secūda thurificacōne.

Oblatō e mīstica de qua p̃
missū ē suscepta. statim
adolef̃ icēfū p qd̃ illd̃ inuit^r qd̃
statim s̃bscribit^r a iobāne i euā.
de quo p̃missū ē p̃pe p̃ncipiū
p̃cedētis tituli. **M**aria g^o sc; ma
gdalena accepit librā vnguētū
nardipistici p̃ciosi. a vnxit pe
des iesu. a dom⁹ impleta ē ex odo
re vnguētū. **E**t sac̃dos i modū
crucis sup̃ducit a circūducit in
cēfū sup̃ sacrificiū a altaē ut a
crucis signaculo a thuris icēso.
dyabolice fraudis maligtas ex
tricat^r a effugiat. **Q**uo tercio
sup̃ducit a circūducit icēfū. desi
gnat. q; maria ter exhibuit a
adhibuit vnguētū circa corp⁹
ihu. **P**ri^o cū vnxit pedes ip̃ius i
domo simonis pharisei. **S**ecū
do cum i domo simonis leprosi
sup̃ caput ei⁹ vnguētū effudit
Tercio cū emit aromata ut ve
niens vngēt ihm̃iā positū i mo
nūmēto. volūtas em̃ reputat^r
p̃ facto. cū a p̃ seip̃am nō stete

De Secūda thurificacōne

rit quo mīn⁹ expleuit qd̃ ice
pit. **Q**uo vero postmodū vndiq;
totū incēlatur altare. designat
q; factū illud totā resperhit eccl̃i
am. sic dñs ip̃e testatur. **A**men
amē dico vob. ubicunq; p̃dica
tū fuerit euāgelium hoc i toto mū
do: dicef^r q; a hoc fec̃ i memo
iam ei⁹. **P**ot̃ etiā dici q; altare
thurificat^r in figurā angeli qui
stetit iuxta arā tēpli hñs thuri
bulū in manu sua. de q^o fumus
aromatū in osp̃cū dñi ascēde
bat. **X**p̃s ei magnū cōsilij āge
lus carnem immaculatā; igne
sanctispūs plenam pro nobis
in ara crucis obtulit dño i sua
uitatē odoris. **F**umus aroma
tum sūt ozoēs sac̃toz q; p̃ ardo
rem caritatis ex passione dñi p
pagate ad deū p̃rem ascēdūt
a nos ad coronam etermitatis
prouebūt. iōq; sac̃dos thurifi
cat i modū crucis a corone. **S**i
aut̃ sel̃ thurificat. recolit vnicā
passionē. si semel coronat vni
us denarij retribucōez. **S**i vō
ter. etermitatis i passioē op̃acō
nez. a triū ordinū glificacōez. **E**t
ideo thurificās ait. **D**irigat^r o.
mea sic incēfū in osp̃cū tuo. ele
uacō mea. meaz sacrificiū ṽsper
Molūt^r autē incēfū deuocōnis
adolendum est in thuribulo
cordis igne caritatis ut odore

Liber Orti. De Inclinatione

suauitatis emittat ut vic; tam
nos q̄ oblatō nra simus bon?
odor deo de q̄ dic scriptura. **F**
gi sacerdotio a hie laudē in no
mē ipius a offerre illi icēfū d. i
o. f. hoc em icēfū sacerdos acci
pit. i. xps acceptat a icēsat ex
eo sacrificiū a altare. **P**ōt etiā
dici q̄ thuribulū qd oblationi
sacerdos supponit significat xps
p quē petit ut sibi ppiciet deus
Sane oib; defert icēfū ut oñ
dat q̄ oia a sacerdote facta p
tinēt ad oēs. **V**n ps. **D**irigat
dñe orō mea sicut icēfū i ospe
ctu tuo. nisi i missa p defunctis.
ut dicet i. vii. pte sub ti. de offi
cio mortuor. **I**n ocilio rotho
magen. in burcardo li. iij. c. ut
tpe. ita legit ut tpe q̄ legitur
euā. finito euāgelio sup oblati
onē icēfū i mortē vic; redēp
toris nri pōat decernim. **L**eo
etiā papa statuit icēfū sup ob
latam poni. **Q**uidā tñ heretici
garriūt nō eē i missa thurificā
dū qm xps i cena terrenū icē
fū nō fumigauit. **E**t psa. **I**ncē
fus ē abominatio mibi. **Q**uare
altare a crucifixus thurificat
dictū ē sub ti. de aq̄ bñdicte af
phiōe. **P**ost thurificationē ite
rū digitos lauat: nec vltius
vsq; post cōionē cū eis cū qb?
sacrā hostiā tractare h; aliqd

sacerdotis a osculatione altaris.

tangat. s; post eleuationē eos
iūgat ut dicet sub octaua pti
cula canonis. **M**inister q̄ tra
hit a sup brachia ei? i format
planetā a alia idumēta. nā a
legal sacerdos du; sacrificabat
fūmitates baltei sup humerū
reflectebat.

**De inclinatione sacerdotis a
osculatōe altaris a orōne.**

Curificationis expleto
ministerio sacerdos se icli
nādo dicit. **S**uscipe sacta trimi
tas. ac. qd fumit d. iij. damiel
ut vic; hostiā offerat ex pigue
die caritatis: a sit dignus ad
sacrificiū imolādū. **S**acerdotis
iclinatio xpi hūilitatē signifi
cat: q̄ exmanuit semetip; for
mā seruū accipiēs factus obedi
ens vsq; ad mortē: mortē aut
crucis. q̄ etiā iclinans se ad pe
des discipulor p sacramētū
i cena traditū orauit ad prē;
postea vō se erigēs osculat
tare. ad notādū q̄ p passionē
xpi plus liberatus ē: a deo pri
reconciliatus. vñ apls ad eph.
iij. **F**aciēs pacē ut reconciliet ā
b; i vno corpe deo. **C**ōsequē
sacramētū icipitur orat p mū
p se deide p ppo. ouertēs em
se ad illū sub filētio dicit **D**ñs
vobiscū. sic dictū ē sub ti. de sa
lutatōe. **E**t mox voce aliq̄ tulū

Liber Quartus. De incliacoē

eleuata. ut ozo oim auxilietur
ei. quasi nō psumēs q sol⁹ pos
sit tm mīsteriū exequi. monz il
lū dñs. **O**rate p me frēs. ac. a
ego p vob. **I**n quo figtur illd
qd x⁹ discipul⁹ suis dixit lu. xxi
Orate ne itretis in tēpta. a ibi
dē. **E**go p te orauit petre. **M**o
nī aut oraē. ut sacrificiū fiat dō
acceptabile. a plus d; filr. se
crete orare. rñdes. **M**emor sit
dñs ois sacrificij tui. a olocau
stū tuū pīngue fiat. **V**el rñd;
Suscipiat dñs sacrificiū. ac vl
dicat **S**pūscūs supwiet in te
Vel illd. **M**ittat tibi dñs aux
iliū de scō. vl. **I**moladeo sacrifi
ciū laud. **D**ebem⁹ ei p inuicē o
rare fm ap⁹. iacobū ut saluem⁹
Orauit em̄a xps p mū p se. **P**a
ter inquit. venit hora clarifica
filii tuū. ut fili⁹ tu⁹ clarificet te
Deide p populo dicēs. **P**at⁹ sac
te sua eos quos dediste mibi.
ut sint vnū sic a nos. **D**aur⁹ g⁹
orate p me frēs. se vtit ad ppl⁹.
q ip⁹ disticte alloquit⁹. **S**ed
dictur⁹ ozem⁹ post dñs wbcū
se ad altaē ouertit. qz tūc non
disticte. s; p modū cōceptōis
ad aliqd excitat ad secū oran
dū seu gtiās referēdū. **M**onito
itaq; p plo sacdos statū uoluit
ad altaē p sinistā partē; put
sbū. de salutē ad populū dic

Sacdotis a osculatione altaris.

tū ē. **E**t tūc tādē dicit ozōnem
quā; iter miserat ab offertorio
circa qñ dixit. ozem⁹ ad notā
dū q xps itez redijt hieroso
limā ad domū ozōis quā ad
tēp⁹ de fuerat. cū secesserat i ef
frē. **V**ic em̄ legit⁹ i euā. **C**ū w
misset iesus hierosolimā. itruūt
itēplū a eiecit emētes a wdetes
de tēplo dicēs. **D**omus mea do
m⁹ ozatōis w cabit⁹. **I**nstat
em̄ sacdos ozōib; ne idign⁹ i
ueniat. ut oza qui tetigit temē
arcā dñi a p cussus ē a dño. nec
legit⁹ aliud fecisse nisi vx ozem
apriā agnouisse i nocte pcedē
ti. **B**ethsamite qz qz temē wlu
ert archā dñi tāgere. occisi sūt
de p plo. lxxxviij. de plebe. l. mili
a. p ciosa archa est calix dñi.
Orat aut uoce demissa. **P**rimo
ne vilescat officiū misse. a ideo
dzo ipa qā secrete d; a qbusdā
secreta. a qbusdā secretella. ad
drā; maioris secrete. a qbusdā
vō sacra wcat⁹. **D**e q a hmōi
silentio sub titulo de secreta di
cetur. ut dictū est sub titulo de
offertorio. **S**ecundo orat in
silentio. ut deuotius oret nec co
gitet quomō eius vōx et cor
poris cōpōicō placeant popu
lo. quia et dñs elongatus est
a discipulis quantum continet
iact⁹ lapidis ut orar⁹. **T**er⁹ in

h^o q^d secrete orat significat se-
cretas p^{re}ces xpi dicētis. **P**r^o mⁱ
si fici p^{ot} tñseat a me calix iste
math. xxvi. **Q**u^o hoc silētiū re-
colit sacramētū i sacrificiū pa-
trū absconditū ut i abel isaac
i agno paschali: i vitulo rufa:
i birco emissario. **Q**u^o i hoc
repñtat^r silētiū q^d dñs hūit i
passiōe q^d tāq^u ouis ad occisi-
onē duct⁹ ē q^d etiā martires i-
mitati sūt. vñ **N**ō murmur re-
sonat nec q^urimonia. **aē.** **S**ex-
to iō orōnes q^u post oblatōes
sequūt^r i silētiō a secrete dicūt^r
q^d iudei statū post fuscitatōnez
lasari voluerūt occidere ihm.
ille v^o abscondit se i ciuitate
effren i solitudine a tacuit a p^{re}-
dicatōe a miraculorū opatōe
vsq^{ue} i sabbatū i ramispalmas
rū q^u vñt i domū simōis lepro-
si a tūc p^{re}dicauit apte. ad q^d
designādū sacerdos i fine secre-
te itez eleuat^r v^o dicēs palaz
a altare. **P**er oia scla scla
q^d expōitū ē sub ti. de orōne.
Scd^o iō dicīt^r alte p^{er} oia. ad
notādū q^d post resurrectionē
xps p^{re}dicauit apte. **T**ertio q^d
est p^{re}ncipiū sequētis orōnis ut
iā dicet^r **Q**uia v^o q^urit assensū
ppli a confirmationē q^d ipse ē q^ui
legatus ppli. iō ppls assentēs
v^o eius dicūt **A**mē. q^d seculū

p^{er} ipm creatū ē. **A**dhuc dictus
rus p^{er} oia secula seculorū deponit
manus sup altaē. p^{ri}mo ad no-
tādū q^d oēm cogitatū tpalem
deponit a se deo totaliter omīt-
tit. imolatōi dūtaxat tota mē-
te itendēs. **S**cd^o manus de-
ponit. cū em tūc ad cordis eleua-
tionē a ad grāz actionē inui-
tata eleuationē cordis p^{er} oēs
platōez p^{re}cedē debeat exercitiū
bone opatōnis. quā manuū de-
positio significat: de q^u opatōe
postea grās referimus ei qui i
nobis incipit opus bonū ut p^{er}fi-
ciat sicut dicūt apostolus. idcir-
co tūc manus deponit.

De Prefatione.

Hic p^{re}fatōne describit^r i
libris q^udā figura rep^{re}-
sentas ex p^{ar}te anteriori l^{it}erā v.
ex p^{ar}te v^o posteriori l^{it}erā. d. q^u
due s^{un}t oīde p^{er} vere dignum
ponūt^r. l^{it}era videlicet p^{ro} di-
ctōne. **S**ane p^{er} l^{it}erā. v. que
inferius clausa a supius apta
est habēs initū a l^{it}nea lōgicorū
humanitas siue humana xpi
natura que in v^o g^{en}ie p^{ri}ncipiū
habuit sed sine carebit. p^{er}. d.
v^o circulariter clausum diuī-
mitas seu diuīna natura: q^u nec
p^{ri}ncipiū nec finem habet fi-
guratur **T**ractus v^o i medio
y^{tra}q^{ue} copulans partem trux

ē per quā diuinis associat̃ a v
mūt̃ hūana. **T**o g° hxc figura i
p̃fatōis p̃ncipio ponit̃ q̃ per
mysteriū vmoīs a dñice passio
nis pacificat̃ hōmes āgelis. so
ciat̃ hūmana diuinis i p̃comio
saluatoris. **I**n p̃fatōibz em̃ oī
bz oueniūt hōies a āgeli ad oī
nēdū p̃comia regi. **V**ñ a alta a
delectabili wce cātāt̃ q̃ i eis
āgeloz p̃coia rep̃ntāt̃ i cātāt̃
corā altari a a solo sacerdote. iux̃
illd̃ apoc̃a. iiii. **E**t cātābāt qua
si cāticū nouū ante sedē a nemo
poterat dicere cāticū nisi. aē.
Siquidē h̃ oratio wcat̃ p̃fa
tio q̃ p̃cedit sacrificiū p̃ncipa
le. **E**st em̃ quasi p̃locutio. id ē
ad mysteriū p̃patio. p̃locutio
videlz toti⁹ orōis secutū. a te
igit̃ vsqz ad agn⁹ dei. **I**n hac
em̃ p̃loquit̃ sacerdos g̃tes a lau
des deo ut meli⁹ ad osēcrādū
corp⁹ x̃ valeat puenire. **V**oca
tur etiā p̃patio q̃ p̃pat fidelīū
mētes ad future ruerētā osēcra
tōis. **D**icit̃ etiā h̃mn⁹ āgelic⁹
q̃ angelicis laudibz ē plen⁹.
Verū tñ sacrificiū wcat̃ i se
cretella oblatio. h̃ a dñs wbi
cū qd̃ statū post illā sequit̃ vs̃
qz ad sact⁹ wcat̃ h̃mn⁹. **S**a
ne sic i p̃ximo ti. dictū ē i fine se
cretella dicit̃ alta voce. **P**er o
mīa secula seculoz. qd̃ siquidē

ē h̃m̃s illi⁹ oratōis a m̃tū p̃
fatōis. p qd̃ sacerdos ifinuat q̃
x̃ps ē lapis āgularis. q̃ fecit vs̃
traqz vnū. iudeos otinēs a gē
tiles. ut sit vnū ouile a vn⁹ pas
tor. **D**icitur⁹ g° sacerdos rē attēti
om̃ dig̃ssimā salutat̃ pplūz di
cēs. **D**ñs wbcū optās nos ta
les existē cū qbz dñs manē dig
net̃ a illd̃ nob̃ cū celebraē ou
iūz. ad qd̃ mulier attulit ala
bastz vguētī nardipistia p̃ci
osia effudit illd̃ sup caput dñi
i cūbetis. **E**t pplus r̃ndet dicens
a cū spū tuo a sic mutuo p̃leo
iāt. nā a i veteri testa. oēs sacer
dotes orabāt dū osūmaret̃ sac
ficiū ionatha ichoate a ceteris
r̃ndētibz. postea statī sacerdos eos
icitās subiūgit. **S**ursum corda
id ē in celestibz nō in terrenis a
eleuat manus p̃pt̃ rōnes sub ti
de orōne. scriptas ad finē. **C**ho
rus r̃ndet. **N**abem⁹ ad dñm. i.
h̃re debem⁹. vñ in canone cipi
am̃ pape ita dicit̃. **I**deo sacerdos
añ orōne canōis p̃fatione p̃
missa parat frat̃z mētes dicen
do sursum corda. ut dū plebs r̃n
det h̃em⁹ ad dñm. amoneat̃ m̃
hil aliud se q̃ dñm cogitare de
bere. **R**ursus ideo chor⁹ sbiū
git h̃em⁹ ad dñm. ut etiā vere sic
mulier illa vnguentaria sursum
ad illā vbi diuinitatē cor eleuet

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely from a different source or a later hand, written in the right margin of the page.

et illud caput egle deo pri fide
otiges vnguento catholice p fel
fiois pungat. **C**9 sane p comū
sacerdos pseqt dices. **B**rās a
gamus dno deo nro. q p oibz
bnfiths q nobis otulit gtes ei
referre debemus. **C**horusqz rn
det dignū a iustū ē. qm grās
oipotēti deo referre debet. **S**e
qz p xpm dnm nrm. supplēdū
ē o fidēs a credēs q p xpm
maiestatē eius laudāt angeli
adorāt dnatōes tremūt ptā
tes. hoc sacre ofessiois p comū
ita recte ocludit ecclia ut cū an
gel a hoibz decātet hūc deuoti
pctōis pnu. **S**cūs scūs. ac.
de q iſa dicit. **P**ot etiā pfatio
nis offitū ad illd referri q ihe
sus ascēdit i cenaculū magnū
stratū i q multa locut⁹ ē cū dis
cipul suis a grās agēs p mū
retulit deo pri. de q dicit math
Et p mno dicto exierūt i mōtē
oliueti. **E**rgo p dñs vobiscū o
ratō quā discipul fecit accipit
p surfū corda. ascēsus ad cēa
culū itēz p surfū corda. ad cō
fitedū filio surgim⁹ a aglor
misteriū iplozam⁹ q vta nra
fufcipiāt a ad cū pferāt. p gra
tias agamus xpi recolim⁹ grā
rū actōes a iuitamus pplz ad
agēdū grās deo pri p filiū per
quē redimimur a cū āgel ad

laudāz admittimur. **M**onet
ergo sacerdos pplm surfū. i. su
p semetipm hēre ul leuare cor
da ad dñz iuxta exhortationē
apli dicētis **Q**ue surfū sūt qri
te: nō que sup terrā. **N**ā qui i
terrenis sūt nihil dignū deo of
ferre pnt. vbi enī ē thesaurus
tuus ibi ē a cor tuū. multi q de
dū ore loquunt celestia corde
meditat⁹ terrena. qbus dñs i
pperat p aplxtā dices **P**opls
hic labijs me honorat: cor autē
ecz longe ē a me. **C**horus vō
rñdēs phitet se sacerdotis moi
ta fufcipisse dicens hēmus ad
dñm. **V**n diligenter pvideat
ne cor hñs deorfū ad seculum
spūsācto dānabilit⁹ mentiat⁹.
Sacerdos etiā postq attēto
reddidit a deuotos hortatur
ut gratias agamus dno deo
nostro quomā ipē est deus id
est creator ipse est dñs. id est
redemptor ipē est noster. scilz
saluator. **T**unc enī erit verissi
me noster cum eit omnia i om
nibus id est sufficiētia singul
lor. **R**urſus qz pplz pfessus ē
se intētū cē ad dñm. ideo pſbi
ter subiūgit. **B**rās agamus.
Chorus vō sacerdotis vbu ap
probans a affirmans rñdet.
Dignum a iustum est. dignū
qdem qrtuz ad deū. qz ipē est

Dñs de? noster iustū q̄tum ad
nos quia nos sum? popul? ei?
a oues pascue ei?. **D**ignū q̄z a
iustū ē q̄tu? adytrūq; .s. popu
lus simul cū sacerdote grās agat
deo a quo oia bona suscepim?.
Subsequēt? subiūgit sacerdos
vere dignū. **Et** h; magist?z
petrū anthiochozē. hic incipit
p̄fatio. i. plogus l. plocutio se
quētis canonis captās dñi bñi
uolētiā dicēs. **V**ere dignū a iu
stū ē equū a salutare. **D**ignūq;
bonus ē. iustū qz bñificus. equū
quia misericors. salutare quia
sal?. **V**el dignū quia nos me
ra uolūtate fecisti. iustū qz nos
pura misericordia redemisti. et
quū quia gratuite nos iustifi
cas salutaē. i. salute plenū qz p
petuo nos glorificas. **N**os tibi
sep a vbiq; grās agē dñe sac
te pat? omnipotens eterne deus
Vbiq; em ē dñs sac? .vbiq;
ē pat? omnipotēs. a sep ē etern?
deus. **V**n ps. **I**n omī loco dñā
tōnis ei? benedic aīa mea dño.
Et iterz. **B**enedicā dñz in omī tē
pe sep laus ei? in ore meo. **D**e
quit. **P**er xpm dñz nrm. **A**duo
catū em habem? fm aplūm a
pud patrē iesū xpm; dñz nrm. q
iter pellat p nob. a ipe est ppi
ciatio p peccatis nostris q ex
audit? i omib; p sua ruerētiā.

Per eū g? quasi p mediatores
laudes offerim?. p eū q̄si p ad
uocatū grās exhibemus. **P**er
quē maiestātē tuā ac **M**aies
tas dicūt? quasi maior stat?. l.
maior ptās. quia maior ē eius
ptās. qz hōmū. **L**audāt āgeli.
adorāt dñatiōes. tremūt ptā
tes **V**tiq; p illū laudāt adorāt
a tremūt per quē fil? cū patre
omēs spūuz ordines sūt creati.
Nā dixit de?. **F**iat lux a fca est
Verbo dixit. a vbo fecit. qz vbo
dñi celi firmati sūt. a oia p ipz
fca sūt. a sine ipō factū ē nībil.
Choros āgelozū noiat. qz āge
libuic officō nō dubitant? ab
esse. **E**t ad notand? qz ecclā an
gelis est assimilanda. ad hoc
ut placeat deo. **R**ursus per hoc
qz dicūt. **D**ñe sac?e pat? omipo
tens eterne deus per xpm dñm
nostr. quē laudāt angeli. ado
rāt dñatiōes. ac itelligit? qz ec
clā āgeli laudāt deū. nō solu;
iquatū deū. vrū etiā iquatū ho
minē. **D**icit ergo laudāt. **V**n
de ps. **L**audate eū omēs ange
le eius. **A**dorāt. **V**nde hēdras
Exercitus celi te adorant. **T**re
mūt. **V**n iob. **C**olūpne celi cō
tremiscūt a pauent ad nutum
ei?. **T**remere vō dicūt? n metu
formidis cū sūt pfecte trati. s;
āminūstratōis effectū l. obediē

famulatu cū h; aplm oēs sint
amīnistratozī spūs i mīsteriū
destinati. Tremūt q; ptātes n
q; ordīes angeloz corpales
sint h; iō hoc d; ut itelligamus
oīa celestia terrestria et iferna
lia aī ospectū diuīe maiestas
tis timere ac tremē sicut nos
timere ac tremē aī dños nros
solem⁹. **Seq̃t^r. Celi celoz. p**
celos hic throni accipiūt. q;
dñs ait **Celū** mibi sedes ē et di
cūt celi laudare deū q; laudif
materiā p̃tēt. vñ p̃pha **Celi ce**
loz et aq; q; sup celos sūt lau
dēt nomen dñi. **Celi** q; dē diuīe
iūssioī obediūt q; se oīdē sere
nos l' nebulosof ptātē nō hnt
Cherubīm q; et seraphīm. ad in
telligētiā eoz q; hic dicūt no
tādū ē. ix. eē ordīes angeloz
vic; angeli: archāgeli: throni
dnatōes: vtutes: pncipatus:
ptātes: cherubi: et seraphi. **An**
geli grece dicūt nūcī latie. s.
excelsi et celestes eo q; de celis
ad anūciādū et exequēdū dñi
volūtātē mittūt. **Angeloz** at
vocabulū officij nomē ē nō na
ture. spūs em sūt sep; h; cū mīts
tūt āgeli vocāt. q; b; igit pic
toris licētia pēnas facit ut cele
rē eoz i cūcta discursū signifi
cet sicut aīz fabulas poetaz
vñ pēnas hēre dicūt p̃t' vñ

citātē. s. iuxta illd **Qui** ābulat
sup pēnas vñtoz. **Archangeli**
grece sūmī nūcī itēptāt. q; ei
pua l' mīma anūciāt āgeli sūt.
q; sūma archāgeli nūcupant.
Archāgeli ergo dicūt eo q; i
ter angelos teneāt pncipatū
nā archos grece latie pnceps
itēptāt. sūt em duces et pnci
pes sub q; ordīe vñcūq; an
geloz sūt officia deputata. q;
dā aut archangeloz pūatis
noib; appellant ut p vocabula
ipā i ordīe suo qd valeāt desi
gnet. **Gabriel** nāq; hebraice:
itēptāt latie fortitudo dei. l' i
ei ipā potētia dīna l' fortitudo
manifestat gabriel mittit vñ
ipe anūciatū xp; nascitur q;
diabolū dūcit et hūit ad de
bellādas aereas ptātes vñt
Michael itēptāt q; s ut de⁹.
qn em aliqd mīre vtutis i mū
do fit hic archangel⁹ mittit et
ex ipō ope nomē ē ei. q; nemo
val; facē qd facē pōt de⁹. **Vñ**
ipe missus ē i egiptū ad imit
tēdas illas plagas famosas.
Quidā tñ dixerūt q; michael
ē nomē vñ⁹ angeli. **Raphael**
itēptāt curatio l' medicīa dei
vñcūq; em curādi ul' medicā
di opus necessariū ē raphael
archangelus mittit. **Vñ** ad
thobiā missus ē ut eū a cecitate

liberari. **De gabriele et michael**
ele et raphael. dicitur i. vii. pte
sub festo michaelis. **V**riel. in
terpretatur ignis dei. sic legitur
ignem apparuisse in rubo. legitur
et ignem missum de super et imple
re quod preceptum est. **N**ec sunt nomina
personalia angelorum quod nec a seip
sis nec a deo imposita sunt sed ab ho
minibus et nescit a quibus. nec alia
personalia inveniuntur in scriptura.
Alia vero sunt nomina ordinum. **C**ete
rum throni. dominaciones. virtutes. prin
cipatus. et potestates. quibus unius
celeste societate apostoli complectitur
ordines angelorum et dignitates
intelliguntur ut iam dicitur. **S**ed per hac
ipsa distributione officiorum. alij
throni. alij dominaciones. alij virtutes
alij principatus. alij potestates domini
per eius dignitates quibus ab invicem
distinguntur. **T**hroni sunt agmina
angelorum quod latine sedes interpretatur
et vocati sunt throni. quod illic condi
tor prebitor. et per eos sua iudicia
disponit. **D**ominaciones sunt hi qui ad vir
tutes et principatus preeminet. qui
per eos quod ceteris angelorum preordinan
tur agminibus dominaciones vocantur. no
minantur ergo hic ad notandum quod
eis magis assilari debemus. quod versus
ordinandi docet. **E**st ei vero dominacio
facere dei voluntatem. **V**irtutes an
gelice quedam misteria prebentur
per quas in mundo signa et miracula

la sunt propter quod et virtutes domini
Prius sunt qui angelorum agmini
bus prebentur. qui per eos quod subditos an
gelos ad explendum misterium di
vinum disponunt principatus voca
bulum acceperunt. **N**am alij sunt qui am
ministrant. alij qui assistunt. sic et per
daielem dicitur. **M**ilia milium ministra
bant ei. et decies milies centena
milium assistebant ei. **P**otestates sunt
quibus virtutes aduise subiecte sunt. et
inde potestatum nomine nuncupantur. quod
maligni spiritus eorum potestate coer
centur. ne tamen non creant quantum cupiunt.
nomine ergo huius ad notandum quod potestas
terre diaboli arcem debemus. **C**herubi
autem et ipsi sublimis celorum potestates
et angelica misteria prebentur
qui ex hebreo in latine scientie multitu
do seu pleitudo interpretantur. **S**unt
enim sublimiora agmina angelo
rum. per eos quod vicinior sunt potestati di
uina scientia ceteris amplius sunt
pleni. **I**psi sunt illa duo aialia
super precipitatorum are ficta ex me
tallo. propter signandam angelo
rum potentiam. in quorum medio me
dius ostenditur deus. **S**ed
primus vero multitudo est ange
lorum. qui ex hebreo in latinum ar
dentes vel incedentes interpretan
tur. eo quod pre ceteris ardent et
succenduntur in caritate. et quod
inter eos et deum nulli angeli
prebentur. **E**t ideo quanto vicinior

coram deo consistunt tanto magis
claritate diuini luis inflamantur
Vnde et ipsi sicut in psalmo legitur ve-
lant faciem pedes sedent in throno
dei et idcirco cetera angelo-
rum turbavide plene dei eentia
non valent quoniam seraphim eam tegit.
Item Ipsi. Noiantur ergo hic cheru-
bim et seraphim quod sicut illi to-
ti in dei dilectione ardere debemus.
Reperit autem hoc nomen seraphim
et neutrum et masculinum. sed neu-
tralius terminatur in n. ut in hoc lo-
co. Etiam seraphim. masculie vero
terminatur in m. vnde propheta. Sera-
phim clamabant alter ad alterum
Iheronimus dicit quod cherubim et sera-
phim sunt singularis numeri et
generis masculini et terminatio
pluris est p. n. non quod in multis
dei sit sexus sed vocabula diuisis
generibus iuxta lingue proprietatem
appellatur. Breve vero consuetudo
neutro genere p. n. scribit. Iosephus
prophetam dicit cherubim et seraphim
esse duo animalia volatilia. putat di-
ctum esse in prophetis. Premissa
autem ordinem nomina prout cherubim
et seraphim et prout nomina angelo-
rum et archangelorum latia sunt. ve-
rum cum ix. sint ordines angelorum
sicut dictum est quod postquam decimus
cadens propter superbiam usus est in dia-
bolu pseuerantia eterne beatitudi-
nis solidati sunt Queritur quare

tribus exclusis sex tamen ponunt in pre-
fatione cum quod per celos throni ac-
cipiuntur ut dictum est. Videtur ei ex
hoc quod illi cum ceteris maiestatem
diuinam non glorificantur adorant.
sed absit hoc. Nam virtutes celorum
omnes ordines operantur ut testatur
gregorius in omelia illius evangelii. Erunt si-
gna in sole et luna. vnde psalmus. Ver-
bo domini celi firmati sunt et firmati sunt.
Et iterum Dominus virtutum ipse est
rex glorie. vel forte hoc occulta tamen
circa hoc prout est ratio. De omni-
bus quippe tres esse tradidit gerar-
chias siue ordines angelorum tri-
nos in singulis ponens ut similitudo
trinitatis eis insinuetur impressa
Et si gerarchia a gera quod est
sacerdos et archos quod est princeps quod
si sacerdos principatur. Sunt ei tres
ordines superiores: tres inferiores
tres medii. Superiores sunt sera-
phim cherubim et throni. medii
sunt dominatores principatur et potes-
tates. Inferiores sunt virtutes ar-
changelorum et angelorum. de quibus singulis
medius ordo in prefatione subtrahitur ad
nondum quod operatio trinitatis eter-
ne et maiestas in ea precipue re-
comendatur omnis alia trinitas diuini-
ta reperitur et perfecta. Nam quasi in nu-
bis equibitur domino: quasi filius erit
domino in filiis hominum. De superioribus
subtrahitur cherubim. De mediis
dominus principatur. De inferioribus

archangeli. **H**ac quippe eterna
 et indiuidua trinitate laudat
 angeli. adorant dominas. tremunt
 potestates. Cum quibus et nostras voces.
Duas ei omnipotens deus rationales et
 didit creaturas. angelicam vicem et
 humanam. que laudibus diuinis
 insisteret. et ei gratias redderet
 actiones. quas dum pari voto com-
 celebrant tanquam superiores cum infe-
 rioribus corde in celesti citibara
 sociantur. de qua dicit iohannes. **E**t au-
 diui vocem sicut citibaredorum citiba-
 rantium in citibaris suis. et cantaba-
 bant quasi canticum nouum. **I**deo ergo
 dicitur socii exultatione comcelebrant
 quoniam omnes per dei ordines et etiam hu-
 manam creaturam maiestatem dei pa-
 tris per christum socii exultatione equali-
 ter ocelebrant supplicii confessione
 quasi non superbia presumptione. sed humi-
 li laude dicentes. **S**anctus. sanctus.
 sanctus. amen. **P**orro gelasius papa
 tractatus et himnos composuit. et prefa-
 tiones cantu quodam elimato sermo-
 ne dictauit. **E**t est notandum quod li-
 oli innumere cent prelationes hodie
 decem tamen sunt canonizate. **V**nde
 pelagius papa inquit **I**nuenimus
 has nouas prelationes in sacro ca-
 talogo tantummodo recipiendas.
Vna in resurrectione et in albis pas-
 chalibus. id est in septimana paschali.
Alia in die ascensionis domini. **T**er-
 cia in die pentecostes. **Q**uartam in na-

tali domini. **Q**uinta in epiphania
 domini. **S**exta de apostolis. **S**eptima
 de sancta trinitate. **O**ctaua de
 cruce. **N**ona de ieiunio in quadrag-
 gesima tantummodo dicenda. **D**e
 qua dicitur in sexta parte secundum quarta fe-
 ria cinerum. **U**rbanus quidam papa
 addidit decimam de beata virgine
 maria. **I**lla vicem. **E**quum saluta-
 re. que a vinctum tuum. amen.

De sanctus.

Eccllesia sperans sociari
 angelis et archangelis de
 quibus in prefatione facta
 est mentio. statim post illam confor-
 mat se angelico cantu canens him-
 num illud. **S**anctus. sanctus. sanctus. amen
 quem sicut papa primus instituit
 decantari. **D**icitur etiam catenarius
 quem cantauerunt domino offerenti se
 illis in decima luna qui quasi re-
 suatus fuit usque ad decimam quartam
 lunam in bethania. **C**um ergo sacerdos
 fuerit laudem siue prefationem. totus
 chorus qui representat ecclesiam simul
 canit dictum angelicum himnum ut
 vna et equalis gloria laus et ho-
 nor decantetur patri et filio et spiritui
 sancto. **N**otandum autem est quod per ista
 prelationes angelorum et prelationes hominum verba com-
 plectitur. **P**rima ei pars laudem con-
 tinet angelorum. vltima hominum
Legitur enim in esai. vi. c. quod se-
 raphim clamabant alius ad alterum

et dicebant scūs scūs scūs dñs
 deus exercitū. plena ē oīs ter
 ra glā ei⁹. **Legit** q̄ i euā. ma
 thxi. xxi. c. et marci. xi. c. q̄ q̄ p̄i
 bāt et q̄ seq̄bant clamabāt di
 centes. **Osāna** filio dauid: bñ
 dictus q̄ uenit i noīe dñi. **Si q̄**
 dēwor angeloz. s. osāna i altis
 simis trinitatis et unitatis i deo
 omēdat archanū. wor hōim. s.
 osāna filio dauid dimitatis et
 hūanitatis i xpō psonat sacra
 mētū. merito aut cātica āgelo
 rū i ecclia cātamus. q̄ p hoc sac
 ficiū terrena celestib; iūgi nō
 dubitamus. et iō cū eis i excels
 saluari clamamus. **Illud** etiā
 aduertēdū ē q̄ ter dī sāt⁹ ut
 notet trinitas seu distinctio p
 sonaz. s; sel tm dī dñs deus sa
 baoth. ut notet diuinitas et uni
 tas. q̄ unitas adorat⁹: ut sic
 trinitatis et unitatis mīsterio cō
 prohet⁹. **Itē** dī ter i singulari
 numero sātus et nō dī plalit⁹
 sātū. ut vna sātitas i his tri
 bus psonis et vna eternitas in
 telligat⁹. hoc nō solū seraphīm
 clamabāt sub excelsō dī solio
 fm pphaz; s; et q̄tuor aīalia s;
 apoc. i. in circuitu sedis req̄e nō
 hēbāt die ac nocte dicentia sāt
 us scūs scūs dñs de⁹ oīpōtēs
Dicit aut deus sātus. i. sātifi
 cās nō aut sātificatus. vñ sāt

estote: q̄ ego scūs sū dñs deus
 vī. **Dr** p̄ scūs dicente filio. p̄
 sātifica eos i veritate q̄s dedisti
 mibi q̄ tu scūs es. **Dr** filius sāt
 us angelo ptestate. **Qd** nas
 cet⁹ ex te inq̄t sātū vocabit⁹ fili
 us dī. **Dr** scūs spūs scūs xpō di
 cente. **Accipite** spūs sātū q̄ru;
 remiseritis peccata remissa erūt
Dicit q̄ dñs deus sabaoth et
 dñs exercitū vic; angeloz et
 hōim: q̄z terribilis ē ut castro
 rū acies ordinata. de q̄ i psal.
 dicit⁹ ab angel. **Quis** ē iste rex
 glorie dñs vtutū. ac. **Tot** em
 exercitus h; deus i terra quot
 sūt ordīes i ecclesia: tot ha
 bet i celis quot ordīes sunt
 i angelis. **Noīe** ergo celoz
 et terre: angeli et hōines diuina
 pleni gratia hic phibent⁹. **U**
 ad literā celi et terra gloria di
 uina replentur. q̄ dītas est v
 biq; . **Vnde** ppheta. **Si** ascen
 dero i celum tu illic es: si descē
 dro ad infernū ades. **Saba**
 oth ergo dñs exercitū siue
 militiarū virtutū siue victoria
 rum interpretatur. vel omīpo
 tens ut ip̄e sit dominus deus et
 ip̄e omnipotens: qui exercitus
 angeloz atq; hōinū dispos
 nit. **Et** idē subdit. **Pleni** sunt
 celi et terra gloria tua. **Hoc**
 est ut eius gloria celi et terra

gubnent^r a q̄i celis a q̄i terra
sūt glōrificēt a honorēt nomē
sāctū ei⁹. **C**eli aut̄ plei sūt glā
re. terra sp̄. **T**ūc vō a re plena
erit cū adimplebit^r illd. fiat w
lūtas tua sic i celo a i terra. **D**ū
aut̄ dicim⁹ plei sūt celi a terra
glā tua. agim⁹ ḡtias creatori
de omib⁹ beneficijs. dū vō dici
m⁹. **B**enedict⁹ qui venit. agi
m⁹ ḡtias sp̄alit^r de beneficio re
dēptōis. q̄ em̄ necessariū ē ad
eternā salutē incarnatōis mī
terū cōfitei recte sbūngit^r. **B**e
nedict⁹ qui venit in nōme dñi
Ego iquit veni in noie patris
mei. **N**om̄ patris ē fili⁹. de quo
dicit p̄pheta. **E**cce nomē dñi ve
nit de lōgiquo. **D**ū g⁹ sanct⁹ i
cl̄uat^r icl̄mat^r stare debem⁹. q̄
tūc incarnatōem maiestātēq̄
diuīa; p̄ aglōz hōmīūq̄ cātū r̄
cōgītā vneram^r. **R**ursus dicēdo
Benedict⁹ aē. a cū hec sint de
euā. debem⁹ signū seu vexillū cru
cis nob̄ facē seu imponē. q̄ x̄p̄s
p̄ crucē triūphauit a nos triū
phare facit. **Q**uādo em̄ x̄p̄s ve
nit ad hierusalē a descendit de
mōte oliueti. tūc filij israhel cla
mauerūt dicētes. **B**enedict⁹ q̄
vit in noie dñi. **Q**ui aduēt^r x̄m
hierusalē siḡficat futurā resur
rectiōez. q̄n̄ ip̄e veniet iudicare
viuos a mōtuos. a apparebit

nob̄ in eadē carne quā p nob̄
passus est. a tūc in nomie iesu
om̄e genu flectet^r. ce. ter. a iher
Vnde et ex nūc q̄da; incipiūt
genu flectere a deuote orare.
Seq̄tur **O**sanna qd̄ est v̄bu;
hebreum a significat salua ob
secro. supplendū est p̄plū; tuū;
vel totū mūdū **C**ompositū qui
dem v̄bum est ex osi qd̄ interp
tatur saluifica. a anna qd̄ est
apud hebreos interiectio obse
crantis motū animi significās
sb̄ dēp̄cātis affectu **I**ntegre g⁹
s̄z osāna qd̄ nos corrupta me
dij wcali līa a elisa dicim⁹ osā
na. quod facim⁹ vel ex ignorā
tia. aut sciēter finalimphātes
wcalē elidim⁹ put i metris fie
ri osueūt. **D**icit^r aut̄ bis osāna
i excelsis p̄t^r duas ptes salutis
que sūt stola mētis a stola car
nis. q̄bz sācti beatificāt^r in glā
ut videl; aia a corpe sanctifica
ti a saluati iter āgelos rep̄te
mur in excelsis. id ē in altis sc; i
celo. **R**eperit^r aut̄ hic v̄ficulus
in psalmo cētesimodecīoseptio
qd̄ em̄ turbe dixerūt osanna.
h⁹ ē qd̄ dicit^r ibi. **O**dñe saluū
me fac a eisdem verbis ibi sub
iungitur. **B**ndictus qui venit
in nomine domini. **H**anc in hoc
angelorum a hominū concen
tu quandoq; organa crepāt

Liber Quartus Rōnalis

qđ a dauid a salomone itro
ductū ē q̄ instituerūt ymnos i
sacrificijs orgais a alijs instru
mētis musicis ocrepi: a laudes
a ip̄lo cōclamarī. verūtñ q̄to
cor maius ē corpe tāto dño de
uotius corde q̄ corpe oitemur
De hoc dicit i fine p̄lxmij. v.
ptis. **Ex** nūc at gestibz a v̄bis
xp̄i passio rep̄ntat. **Nā** diaco
nus a subdiacon⁹ post dōr̄suz
vadūt ep̄i seu sacerdotis. i q̄ fu
ga ap̄loz i xp̄i passiōe signifi
cat. put i ti. de oblatōe dēm
ē. **Si** q̄ vō stāt retro altare p
spiciētes i ep̄m. significāt mu
lieres q̄ a lōge stātes ei⁹ passi
onē viderūt. **Oēs** at a q̄ retro
stāt a q̄ i faciē ep̄i ispiēūt iclī
nāt se maiestātē diuinā a icar
nationē dñi vērātes. q̄ p cātū
angeloz a hōinū introducta
sūt. **Ordo** em̄ angeloz dicens
sāctus sāctus sāctus dñs deus
saba oth. maiestātē itroduxit
diuinā. **Ordo** vō hōinū dicens
Bēdīctus q̄ vnit in noīe dñi.
aduētū significat i carne. **Ipa**
q̄ iclīnatio mestitiā significat
discipuloz de morte xp̄i: q̄ nō
audebāt se erigere a oīteri se
cē discipulos ei⁹. **Ideo** q̄ stant
iclīmati donec dicat **Libra** nos
a malo. **Vanū** em̄ erat eis añ
lucē surgere. i. añ resurrectio

De Secreta seu canone misse.

nē de xp̄o gloriari. p quā sunt
ab oībz tribulatōibz liberati.
Vñ a hēc petitiō in dñica orō
ne septia ē: q̄ numer⁹ ē v̄muer
sitatis. de hoc dictū ē sub titulo
qualit⁹ ep̄s vl sacerdos ad al
tare. ac.

De Secreta seu canone misse.

Post acclamatū p̄comūz
se q̄t secretū silentiū in q̄
a misse canō deuote dicit⁹ a sa
cr̄ mīsteriū pagit⁹: qđ fit p so
lū sacerdotē. qm̄ h̄z math. xp̄s
solus orauit **Et** fm̄ quosdam
hic icipit missa. qm̄ cetera sūt
de solēnitāte. **Canō** aut misse
a oblatio ut dictū ē in titulo de
p̄fatiōe. **Et** actio a canon a sa
crificiū a secreta vocat⁹. **Actio**
dicit⁹ p̄t sacra mīsteria que i
eo agūt⁹ a q̄ tūc cū deo agit⁹
causa n̄ra ut dictū ē in p̄lxmīo
h̄z ptis. **Vñ** q̄ in e. illo **Cōis**
cantes. ac. a in illo **Nāc** igit⁹
oblationē. certis diebus vltra
ordinaria canonis seu actionis
verba q̄dam addūt⁹ a dicunt⁹
ideo in missalibus in varijs lo
cis sup̄ illas additiones scribi
tur talis titulus seu rubrica. **In**
fra actionē. eo q̄ illa infra seu
q̄si in medio ip̄i⁹ actionis siue
canonis dici dēt. **Canōn** vō
dicit⁹ q̄ regulis patrū op̄osit⁹
est. a sanctis em̄ patribus ali

Liber Quartus Rōnalis

qua v̄ba mīstica sūt ibi instituta. **C**anō autē ḡce d̄r regula latine. **D**icit̄ etiā canō. q̄ regulariter x̄ps verus sac̄dos i eo representat̄ seu q̄ p̄ hūc regularit̄ fit osecratō sacram̄ti. **S**acrificiū; autē dicit̄ a sua p̄te digniori. de quo d̄cm ē s̄b ti. de oblatōne **S**ecreta d̄r quasi nob̄ occulta q̄ hūana ratō neq̄quā tm̄ plenarie mīsteriū cap̄e potest **A**d quod significādū merito secreta v̄ce celebrat̄. **A**d b̄o etiā significādū sac̄dos secretū intrās quasi v̄lat̄ quibusdā cortinis. que sūt i laterib; altaris. p̄t̄ infra dicit̄ i. n̄ij. p̄ticula cāonis sup̄ v̄bo **H**ac igit̄. **D**icit̄ etiā secreta q̄ secrete a sub filētiō dicitur **X**ps em̄ ad osecratōez corp̄is sui v̄tur? secrete a sol? orabat ab hora cene vsq; dū susp̄sus ē i cruce. quas orōnes secreta significat **P**ris̄cisq; tēporib; antiq̄i patres sub filētiō sacrificabāt a cōmunicabāt. q̄d etiā i sabbato s̄cto ob̄suam? **P**reterea ut iohānes euāgelista describit postq̄m x̄ps honorifice fuit recept? a magnificat? a turbis cū palmis a laudib; abiit a abscondit se nō vtiq; trepidātis formidie s; disp̄satiōis officio. q̄ nōdū venerat hora ei? que postq̄ aduenit sp̄taneus ad

De Secreta seu canone miss̄e.

passionē accessit. **I**lls ḡo x̄lati bulū b̄o secretū filētiū rep̄ntat i quo sola diriḡt̄ ad dñ; itēta deuotio. **T**ūc em̄ sac̄dos intrare d; ad cubiculū cordis a ostiō s̄sū corp̄is clauso. deū patrē orare q̄ exauditor est clamoris cordis n̄ v̄cis. **V**n̄ āna typū gerēs eccl̄e. nō p̄t̄tōne clamorosa. s; tacita deuotōe q̄d p̄t̄uit impetravit. **D**e qua i li. reg. legit̄. q̄ loquebat̄ i corde suo a labia ei? tm̄ mouebant̄. s; v̄x p̄mit? nō audiebatur. **V**n̄ a moȳsi d̄m̄n? iquit **Q**uid clamas ad me. cum tñ ip̄e taceret **P**ropheta etiā dicit̄. **D**icite i cordib; v̄stris a i cubilib; v̄stris op̄ugimini. **P**ot̄ tñ dici q̄ p̄ma secretella rep̄ntat tēp? illd̄ q̄n x̄ps venit hierosolimā ad diem festū non manifeste. **H**ec autē secreta tēp? illd̄ quo recept? fuit i hierusalē cū h̄m̄is a ramis a sexta feria sequēti crucifig? fuit p̄satio v̄o illd̄ q̄n x̄ps i cenaculo h̄m̄ū rtulit. a illo dicto exierūt i mōtē oliueti. sur̄sū corda ascēdētia **S**ecūdo id̄o secreta i filētiō d̄r ne sac̄dos clamādō h̄is q̄ agūt̄ m̄n? itēdat **T**ercio ne v̄x sac̄dotis m̄m̄o clāore deficiat. **Q**ūto ne sacros̄cā v̄ba vilescent. **F**ert̄ ei q̄ cū at̄q̄t? publice a alta v̄ce canō diceret̄

Liber Quartus Rōnalis

oēs pene p vsū illū sciebāt a in
plateis a i vicis decātabāt. vñ
cū qdā pastores illū i agro cā
tarēt a panē sup lapidē posuiss
sent ad vltorū iporū plationē
panis i carnē ouerfus ē. ipi tñ
diuino iudicio igne celit⁹ mis
so p cussi sūt. apt⁹ qd sancti pa
tres statuerūt vba ista sub filē
tio dici inibitēs sub anathēa
te: ne pferat⁹ nisi a sacerdotib;
sup altare a i missa a cū vestib;
sacris. Queda; etiā orōnes q
añ p fationē sub filētio dicūt
secrete vocat⁹. De q a de filētio
sub ti. de icli. sac. dictū ē. Cōse
crātis g⁹ mēs ut pmissū ē ad
id solū deb; eē itēta. Nā eos q
adorāt i spū a veritate adora
re oportet: ne vō musce moriē
tes p dāt suauitatē vnguētū. i.
ne iportune cogitatōes tollāt
deuotōnē orōnis flabellū spūs
abigan⁹. i. inspiratōne grē re
pellāt. qtenus auster adueni
ens a spū sanct⁹ accēdes. pfl;
ortū. i. mētē fecūdet ut aroma
ta fluāt. i. ut vtutes habūdēt
Ad qd etiā significādū est iuo
tpe materiale flabellū dū secre
ta d; adhibet⁹. Hac etiā rōne
vic; ne musce vniētes p dant
suauitatē vnguētū. dici pōt q
canō dici deb; expēdite. n mo
rōse a ne auditorib; tediū ge

De Secreta seu canone misse.

neret⁹. vñ i exo. d; **F**ac festinā
ter. qd de imolatōe agmī dēm
ē. a pbat⁹ etiā ibi **E**t comedetis
festināter. s; nec mīmis festinā
ter etiā. qz nō deb; sacrificiū si
ne sale. i. discretōe a deuotiōe
offerri. Debet etiā i libro legi
ne vllus error cōtigere possit.
Porro sacdos missa; celebrās
repñtat ea q olim pōtifer itra
sancta sanctorū egit a q xps
egit quē ille pfigurauit. **S**i q
de ea q fiunt a pñcipio secrete
vsq; i finē. passionē dñi: sepul
turā: a resurrectionē dñica; re
pñtat. **R**ecolūt⁹ enī ibi memo
ria eorū q gesta sūt p ebdoma
dā añ paschalē a dñcia luna p
mī mēsis qñ ihs abiit iheroso
limā vsq; ad septimādecimā;
qñ resurrexit a mortuis. ppter
qd i plerisq; sacramētariis it⁹
p fationē a canonē imago cru
cis fixi depigrit⁹: ut nō solū itelle
ctus s; re vñ etiā aspēct⁹ pictu
re mēoria; dñice passiois i spi
ret **E**t forte diuina factū ē pui
dētia h; hūana nō sit industria
pcuratū. ut ab ea litera canon
incipet. s. a. t. q hēb; aice thau
dicat⁹: q sui forma signū a mī
steriū crucis oñdit a expmīt di
cēte dño p ezechielē. **S**igna
thau i m frōtib; viroz dolētū a
gementū sup abhōinatiōib;

Liber Quartus Rōnalis

hierusalē. **Q**m p̄ passionē hēc omnia i cruce impleta sūt a efficiaciā habēt. In q̄busdā tñ codicib; a maiestas patris 7 etiā imago depigit̄ crucifixi. ut sac̄dos q̄h pntē videat quē iuocat a quē alloquit̄ dicēs. **T**e igit̄ aē. a passio que hic repntat̄ cordis ocul̄ igerat̄. **S**acerdos aut̄ osculatur p̄des maiestatis ip̄i? a se signat i frōte innuēs q̄ ruerēt̄ ad ministeriū passiois accedit. **Q**uidā tñ p̄us osculāt̄ p̄des maiestatis. a postea crucifixi s̄m serie; canonis. **A**lij ecōtra. q̄ p filiū pueniunt ad patrē. **D**einde dicēs. **T**e igit̄ se inclinat. ut ibi dicet̄. **S**ecreta g° passio; r̄pntat̄. **P**assio ic̄p̄it ibi. **V**n̄ a memoēs aē. **C**rucifixio ibi. **H**ostia purā. **H**ostia s̄ctā. **H**ostia imaculatā. **O**zō v̄o a x̄po i cruce ic̄cepta ibi. **S**upplices te ro. aē. **E**p̄i seu sac̄dotis inclinatio tūc facta a n̄ altaē significat emissionē spūs capite inclinato. **E**leuatio vocis cū dicet̄. **N**ob̄ q̄z. significat exclamatoē; cēturiōis dicētis. **V**ē fili? dei erat iste. **D**ue cruce; sup corp? a calicē facte. docēt x̄p̄u; p duo b; popul? crucifixū. **O**blata i calice significat corp? x̄i. **V**inū i calice s̄guīez ei?. **S**ubdiacon? r̄cedēs a facie ep̄i ic̄p̄iētis. pat̄

De Secreta seu canone missē.

noster. significat mulieres sepulto dño r̄cedēs a monumento. **P**atena significat femina; corda i obsequio sepultuē x̄i latitudie caritatis patētia. put sub ti. de oblatōe dictū ē. **D**e his p sua loca dicet̄. **T**radit̄ aut̄ q̄ gelaſi? papa. li. a beato petro canonē p̄ncipalit̄ ordinauit. **N**ō em̄ secreta tota siml̄ ab vno op̄posita ē. put dicet̄ i tertia particula sup verbo. **C**ōmunicātes. a h; aliqua v̄ba sint ab aliquibus quos tñ ignoram? addita q̄ in euā. textu nō otinēt̄. ut dicet̄ i sexta pticula sup v̄bo. **E**leuatis oculis nulli tam subtrahere ul̄ addere licet. nisi forte quando; q̄ eorum nomina pro quibus nominatim sacrificium offert̄ sicut m̄feri? i m. x. pticula ostēdetur. **N**otādū v̄o est q̄ quidā sedēt i canone missē significantes apostolos q̄ sedebāt tristes de nece dñi i cēnulo. **A**lij stāt significantes moysē qui extensis manib; orabat. a aaron a hur illi? manus sustentabant. **D**e q̄ s̄b ti. de oratione dictum est. **Q**uidā v̄o ut aliq̄ de ministris. nec sedent nec stant. sed i vestib; sacris sunt facie inclinati. pro ut dictum est sub ti. de sanctus a sub titulo. qualiter sac̄dos a ministri ad altaē debent stāē.

Liber Quartus Rōnalis

Expositioni canonis hic vacare puidim. **V**erū tñ qdqd exponēdo cōamur ex p̄mere vix vllī⁹ apparet eē mō mēti. deficit nāq; ligua: sermo disparet: supat̄ igemū: oppri mit̄ intellectus. pulsabo tñ ad ostiū ut amicus accōmodet mī hi tres panes q̄ maxie i hoc cō uiuio necessarij erūt. vic; fidē q̄ p̄tit a accipit vitā. spē q̄ q̄rit a iuenit viā: a caritatē q̄ pulsat a apit veritatē. **C**anō aut̄ xi. otinet ptes. **S**ecūda incipit ibi **M**emento dñe. **T**ertia ibi **C**ōicātes. **Q**uarta ibi **H**āc igit̄. **Q**uinta ibi **Q**uā; oblationem. **S**exta ibi **Q**ui p̄die. **S**eptima ibi. **S**ili mō. **O**ctaua ibi **V**nā mēores. **N**ona ibi **S**up plices te ro. **D**ecia ibi **M**emento. **V**ndecia ibi **R**ob q̄. **A**lij dicunt q̄ otinet. xij. ptes. **S**ecūda pars incipit ibi **I**n p̄mis. **T**ertia ibi **M**emēto. **Q**uarta ibi **C**ōicātes. **Q**uinta ibi **H**āc igit̄. **S**exta ibi **Q**ui p̄die. **S**eptia ibi **V**nā a memores. **O**ctaua ibi **S**up̄ que p̄picio. **N**ona ibi **M**emēto. **D**ecia ibi **R**obis q̄. **V**ndecima ibi **P**er quē hxc omnia. **D**uodecima ibi **O**remus p̄cepti saluta. mōm. **S**ed fm alios sex solū otinet ptes. **S**ecūda incipit ibi **I**n p̄

De Secreta seu canone misse.

mis. **T**ertia ibi **C**ōmunicātes. **Q**uarta ibi **H**anc igit̄. **Q**uinta ibi **S**up plices te rogamus. **S**exta ibi **O**remus p̄ceptis. **S**ūt etiā; qui dicūt q̄ quiq; tñ sunt ptes. **V**nde a qñqui es p̄ xpm dñm nrm ocluditur eo q̄ p̄ quiq; p̄titam dñi passi onem oratio fidelīū exauditur de hoc dictū est in fine p̄lxmij h⁹ ptis. **I**ncipit ergo canon a eius p̄ma p̄ticula **T**e igit̄. a exponit̄ igit̄. i. certe. **S**acerdos em̄ hoc dicens alloquitur deū; tanq̄ p̄ntem. **V**el istud igit̄ otinuat p̄cedētia: quasi diceret **T**u es sanctus dñs igit̄ tur clemētissime pater. id est clarissima mēte habūdantissi me. vel id est misericōrdissime vel id est mēte clarificās. mēs em̄ clarescit cū deū p̄piciū sētit. **Q**ue verba dicēdo sacerdos se añ altare iclīnat significās q̄ p̄trus iclīnauit se dū p̄sperit in monumētū. **R**ursum hxc sac̄ dotis iclīnatio i p̄ncipio cano nis hūilitatē xpi ad passionē; q̄q; sacerdos ip̄e cū reuerētia ad mīsteriū crucis accedit fig nificat. **E**t i hīs v̄bis notat̄ q̄ sicut legalis sacerdos vultū v̄ sus p̄piciatorū hēbat put dē; ē in p̄lxio h⁹ ptis. sic a n̄r ad dei clemētia; cor debet habere.

Liber Quartus Rōnalis

et sic pōtifer intrabat in scā scō
rū sel in anno. ferēs sāguinem
hirci a vituli. sic et xps p ppiū
sāguinem semel introiuit in scā
eterna redēpcōne inuēta. sic a
mister ecclie intrat cū sāguine i
scā scōz. quotiēs in mēte meō
riam sāguis x gerēs. secrete in
trahat misteriu. qui non solum
mēte s; etiā crucis signaculo. de
quo iā dicit x recitat passioē.
Sequit. **Supplices.** i. huiles
Ut accepta habeas. i. ut acci
pias. seu ut grata hēas. a hic o
sculatur altare i reuerētiā passi
onis. p hō pati se oñdēs. **Daē**
eadē die qua laudes a turbis
x fuit acclamate. vij. x. luna p
mī mensis qñ fm legē typicus
agnus i domos iheroz infere
bat. x. agnus xps igres
sus ē hierosolimā. a multis ihi
dijs querebat ad mortē. **Tra**
ditus aut ē a tribz scz a deo p no
bis. **Vñ** apłus. **Proprio** filio
suo nō ppcit de. s; p nob oī
bz tradidit illū. **A iuda.** **Vñ** in
mathxo. **Querebat** iudas opor
tunitatē ut eū traderet. **Et** a iude
is pilato. **Vñ** i iobāne **Vens**
tua a pōtiffes tui tradiderūt te
mibi **Prima** tēditio fuit ex gētia
qz dilexit nos. a tradidit seipm
p nob **Secūda** ex auaricia. qz
ostituerūt ei. xxx. argēteos **Ter**

De Secreta seu canone misse.

cia fuit ex iuidia. **Sciebat** em
pilat qz p iuidiā tradidissent
eū. **De** 8° tradidit illū ex dono
iudas p munē. iudeus i sacrificiū
illibatu. **Ad** qd designō. sacer
dos facit tres cruces sup oblatā
a calicē cū dicit. **Hec** dona. hec
munera hec sācta sacrificia illi
bata. **Quasi** diceret. **Offerim**
tibi clemētissime pat hec dona
hec munera hec sācta sacrificia
omemōrātes illā traditōe; quā
deus fecit ex dono. iudas p mu
nere. iudeus i sacrificiū illibatu.
singuli tñ ad mortē. mortē aut
crucis **Secūdo** etiā fuit tres cru
ces i reuerētiā; ei q ē trīn⁹ de⁹
cui⁹ potētia fit ouersio panis a
vini. **Tercio** i figuraz triplcis
vniōis i acceptōe saluatoris.
Quarto i memoriā trīne cruci
fixionis. **Prima** fuit i volūtate
psequētū. de qua mathxi. xxi.
Collegerūt pōtiffes qē. **Secū**
da fuit i voce clamātū. de qua
mathxi. xxv. **At** illi magis cla
mabāt. crucifige eū **Tercia** fuit
i crucifixione manū a pedū. d
q lucas. **Crucifixerūt** eū. **Quinto**
i tribz crucibz tēp⁹ añ legē. qd
tēp⁹ tribz distiguit iteruallis
inuiū⁹. scz ab adā ad noe. idē
ad abraā. a idē ad moyse. **In** q
bus tpibz iust xpm suis sacrifi
cijs pfigurauerūt ut abel i agnō

Liber Quartus Rōnalis

melchisedech i panem vīno. a
abraā in filio. **V**er p pmissa
tria vba nō aliud atq; aliud
dicūt s; res vna p sui magni-
tudine diuersa appellatōe lau-
dat. **D**onū qdē ē dātis. mun⁹
accipiētis. sacrificiū offerētis.
Pater dedit: fili⁹ obtulit: spūs
sāctus accepit. **V**n apls xps
p spūsāctū semetipm obtulit
deo imaculatū. **S**inguli tñ de-
derūt: obtulerūt: a acceperūt.
Sed ad distinctionē dicūt p-
ter dedit auctoritatē: filius
obtulisse ppter humilitatē: spūs
sāctus accepisse ppter benignita-
tē. **E**adē em sacrificia dona sūt
fil a mūnera. **D**ona sūt nobis
ad sustentationē a deo collata.
munera sūt a nobis deo ut lau-
det oblata. nā a q sacris offe-
rūt altarib; a munera nūcupā-
tur a dona. vñ a dñs iqt i euā-
gelio **S**i offers mun⁹ tuū añ
altare vade p̄us recōciliari frī-
tuo. a daniel dixit ad baltha-
sar **M**unera tua tibi sint a do-
na tua alteri da. **E**t alibi. **R**es-
pexit deus ad abel a ad muneā
eius. **S**acrificia dicūt q sac-
ficāt a offerūt p peccatis no-
stris a nos sacros efficiūt. vñ
apls iqt de pōtifice ut offerat
dona a sacrificia p peccatis. ser-
monū igit i culcatio pie deuo-

De Expositione Canonis.

tionis ē excitatio a ineffabilis
omēdatio sacramēti qd sacmē-
tū digne eukaristia appellat.
put dicūt i. vi. pte sup vbo. q
p dīe. **P**rope aut mun⁹ hōi: do-
nū dat deo. **N**ā munera dicūt
q maib; dāt l accipiūt. **R**ur-
sus dicūt dona q ad panē: i q
ē farina a aq: munera q ad vi-
nū i q ē vīnū a aq: lxx scā sacri-
ficia q ad vtrūq; s; aug. **D**o-
na offerim⁹ cū nos ipos deo of-
ferimus: a donam⁹ munera cū
ei⁹ bñficiōz mēores sum⁹. sac-
ficia illibata cū ei⁹ humilitatē: a
laudes ipēdim⁹. **E**t nō q iō d-
p lalit⁹ dona: munera: sacrificia
q pais a vīnū p̄usq; osacrēt
a diuise sūt spēs substantiar: a
diuise substantie spēs. s; vbi ose-
cratio celestis accesserit spēs q
de remanēt s; substantie oūtūt
itaq; diuisa sūt otinentia: s; vñ
cū ē otētū. **N**ā idē sub vtraq;
spē otinet⁹ l; nō i idē vtraq; s; b
stātia oūtāt. sicut ifra plam⁹
a plēm⁹ oñdēt. **D**icūt etiā scā
a illibata: q pais a vīnū sāfi-
cāt i sacrosāctū corpus a ima-
culatū sāguinē ihu xpi. nō em
dicūt illibata q si nōdū gusta-
ta sed potius dicūt illibata. i.
immaculata que sine macula
cordis a corpis oport; offerri
qtenus a cor ab iniquitate a

Liber Quartus Rōnalis

corpus ab imūditia pūrgē an
teq̃ offerat. **Q**m̃ ut ait aplūs
Qui. mā. pa. a bi. cali. dñi idi.
reus erit corpīs a sāguīs dñi
Probet aut̃ seipm̃ homo a sic d̃
pane illo edata de calice bibat
q̃ em̃ māducat a bibit idigne
iudiciū sibi māducat a bibit.
Dicūt g̃ illibata. i. sine labe. si
cut agñ paschalis imaculat̃
qui significat xp̃. q̃ ē sine macu
la. id ē ruga. **V**l illibata id ē i
corrupta. non qz substantia pa
nis a vīni corūpi nō possit. s̃
qz corp̃ a sāguīs filij dei i que
ṽtute ṽtorz species iā transsub
stantiate sūt corūpi nō possunt
Vñ ps̃. **N**ō dabis sanctū tuū
videre corruptōz. **T**ercio dicit
illibata ad notādū qz null̃ ex
traneus ad fidē d̃; app̃oximāe
illis ut dicet̃ i tertia p̃tula su
per verbo. **C**ōmunicātes. **T**ria
aut̃ sūt eccl̃ie sacrificia p̃ tria q̃
fiebat i ṽ. te. figurata. put̃ dic
tū ē i p̃lexio hui⁹ p̃tis. **S**e
quūt̃. **I**n p̃mis q̃ tibi offerim⁹
ac̃. **S**ane legal̃ p̃t̃fex ingredi
ēs ad sancta sanctorz orabat
ut dictū ē i p̃lexio hui⁹ p̃tis.
a xp̃s añ passionem orauit se
glorificari. discipulosqz obuā
a nūc etiā sedēs ad dextram pa
tris interpellat p̃ nobis. **S**ic a
nē mīnister seq̃ns aarō a xp̃m

De Expositione Canonis

p̃ tota supplicat eccl̃ia q̃ p̃sistit
i p̃latia s̃biectis. **L**ic; aut̃ vn⁹
tm̃ sacrificiū offerat. tm̃ plura
lit̃ dicit. offerim⁹. qz sacerdos nō
tm̃ i sua. s̃ i toti⁹ eccl̃ie p̃sona
sacrificat. qua p̃t̃ i sacram̃to
corpīs x̃ nil a bono maius nil a
malo mīn⁹ p̃ficiat̃ sacerdotē. put̃
dictū ē i p̃lexio hui⁹ p̃tis. **V**e
ru; nob̃ hic iuestigādū; occur
rit q̃bz a p̃ q̃bz a q̃lit̃ a q̃re de
bem⁹ sacrificiū altaris offerre
Et q̃dē h̃c q̃ttuor ex ip̃o cano
ne colligē possum⁹ euident̃. **Q**ui
b⁹ soli deo vic; idiuīdue trīni
tati. **P**ro q̃bz p̃ eccl̃ia sancta ca
tholica vic; p̃ om̃ib; oratoris
Qualit̃ i ṽmtate fidei vic; i cō
munionē sanctorz. **Q**uāe p̃ bñ
ficijs corp̃alib; spūalib; a et̃
nis. s̃ om̃ib; p̃t̃ dēū. **P**rimū no
tat̃ ibi. tibi reddunt vota sua
eterno deo viuo a ṽo. **S**ecūdū
ibi. p̃ eccl̃ia tua sancta catholi
ca. **T**ercū ibi cōmunicātes a me
mo. ṽ. **Q**uartū ibi p̃ redēptōe
animaz suaz prosp̃e sa. a i col
fue. **S**acrificiū g̃ laudis offer
tur. a generalit̃ p̃ cūctis. a sp̃e
alit̃ p̃ q̃busdā. sc̃; p̃ p̃latis q̃
sūt iux̃ aplūm i s̃blimitate osti
tuti. a p̃ s̃bditis. p̃ viris a mu
lierib; p̃ sacerdotib; a astatib;.
p̃ nobis a nostris. **D**e p̃relatis
a s̃bditis. ibi ṽna cum famulo

Liber Quartus Rōnalis

tuo papa nro a oib; ordo dōxī
De viris a mulierib; ibi Memē
to dñe famuloꝝ famularūq;
tuar. De sacerdotib; a altatib;
ibi oīm circūstātiū a q̄ tibi offe
rūt hoc sacrificiū. De nob; a nris
ibi pro se suisq; oib;. Sic gō
exponēda ē lra. Que tibi offei
m? i p̄mis. i. p̄ncipalit̄ p ecclia
tua sacra catholica. i. vniuersa
li toto terrar. orbe diffusa. s; fi
dei sacramētis vnita. quā. i. ut
eā pacificare digneris ut hēat
pacē ab hereticis a schismaticis
a adunare: q̄ disp̄sa ē iter p̄fi
dos a paganos. Vel bō dicit̄
q̄ orādū ē p discor̄dātib; abim
uicē quā a custodire digneris
a vicis a demonib; a regē im
p̄saris a aduersis. Idipm tñ
videt̄ eē pacificare qd̄ aduna
re: custodire qd̄ regere. Tūc
em̄ pacificat cū fidelīū mentes
adunat ut p sp̄ mīfictū carita
te diffusa multitudinis creden
tū sit cor vnū a aīa vna. Tūc
custodit cū inter mūdi picula
regit ut de scto mittēs auxili
um eā de fion tueat. Licet em̄
in apocal. septē scribat̄ eccl̄is
vna tñ i cāticis ē colūba. nā sa
piētia edificauit sibi domū a ex
ci. co. sep. Vna igit̄ ē ecclia se
ptē ordīnib; distributa. l. vii.
aīsmatib; isigmita. quam ip̄e

De Expositione Canonis.

pacificata adunat. ille custo
dit a regit q̄ p̄t ip̄i regimē a
munimē vnū p̄posuit vniuers
ut oēs ab vno sicut corpus a
capite gubernēt̄ pro q̄ statim
orat̄. cū dicit̄ vna cū famulo
tuo ip̄a nro que vba addidit
elemēs papa. Nā ut inq̄t p̄la
gius papa orat̄ ab vniuerso
orbe sep̄atos eē q̄ q̄libet dissen
tiōe iter sacra mīsteria aplī
p̄tificis memoriā s; osuetudi
nē nō frequētāt. Quī vō non
fūt de romana dioceſi pro suo
q̄ debet orare p̄tifice q̄tenus
vniatē spūs i vinculo pacis ob
seruent. Vñ debet dicē vba se
quētia. s. a antistite nro. Antis
tes tñ ip̄e celebrās nō deb; ea
dicē. Q̄ vō addūt qdā de an
tistite a rege noua traditio ē.
vbi orādū eē p̄ p̄latis oñdīt
orād̄ etiā eē p̄ p̄ncipe apl̄s do
cet. i. ad thimo. ij. c. Obsecro i
q̄t p̄mo oīm fieri obsecratōes
orōnes: p̄ stulatōes a grāru;
actōes p̄ oib; hoīb; : p̄ regib;
a oib; q̄ i sublimitate sūt oſti
tuti: ut q̄etā a trāquillā vitam
agamus i oī pietate a castita
te. Sicut em̄ due sūt vite. cele
stis vic; a terrena: vna q̄ spūs
viuit ex dō a altera qua caro
viuit ex spū: ita due sūt ptātes
eccl̄astica vic; a mūdā vñ q̄

Liber Quartus Rōnalis

moderat spūalia. et alter q̄ mo-
derat carnalia. Ita p̄ clericos
et illa p̄ laicos. **P**⁹ vtrāq; potes-
tatē orādū ē p̄ omib; orōdo-
xis. q̄ vtrāq; fidē catholicā vicē
et apostolicā venerat et colūt.
et sic heretici et scismatici exclus-
dūt. Orōdoxi enī q̄ recte glo-
riātes dicūt. q̄ vicē deū recte fidei
confessione glorificant.

Secunda pars canonis.

Memento dñe famulorū fa-
mularūq; tuarū et omīū
circūstātū aē. **S**ecda ps. i qua
etiā ostēdit orādū eē p̄ s̄bdit-
tis. Et ex hac iūctura vtrūq; eū-
dēt ostēdit q̄ i hoc loco debeat
sacerdos spēalit' viuos quos vol-
uerit memorare. qm̄ s̄b seqnti.
Memento defūctorū poterit agē
memoriā spēalē. **H**inc etiā eū-
dēt apparet. q̄ s̄ctū sit et salu-
bre missarū interesse mīsterijs.
cū sacrificiū eucharistie p̄ circū-
stātib; spēalit' offerat. **V**erū
cū de nībil ignoret. nec alicui⁹
valeat obliuisci qd ē qd peti⁹.
ut de meminerit nrī. **P**orro de
dicat scire q̄s approbat. **V**nō
Nouit dñs q̄ sūt ei⁹. Et s̄z ne-
scire quos reprobāt. **V**n. **N**ō
nouit vs. **R**ur sus s̄z obliuisci
malorū. cū mal⁹ ad bonū reuer-
tit. **V**n. **S**i impi⁹ egerit peni-
tētiā omīū iniquitatū ei⁹ nō re-

De Secūda pte Canonis

cordabor. **E**t s̄z obliuisci bono-
rū cū bon⁹ ad malū pueritur.
Vn. **S**i iust⁹ a iusticia sua se
auertit omēs iusticias ei⁹ nō re-
cordabor. **D**e⁹ ec̄ qm̄ recordat
ad misendū. **V**n. **M**emento mei
de⁹ m. qz vtr⁹ ē vita m. **O**m̄ ad
pūendū. **V**n. **M**emento dñe fili-
arū edō. i die ieru. **P**eti⁹ g⁹ nō
ut nrī meineit. s̄z ut nrī miscat.
s̄m illis. **R**emiscere mīsa. tuarū
dñe et m. t. q. a seculo sunt. **S**e-
quitur. **Q**uorum tibi fides co-
gnita est. et nota deuotio. q. d.
qui p̄piciaris fidelibus et deuotīs
qui solus vides in conscientijs
qui recte credant et deuote te
diligant. utpote renum scruta-
tor et cordium deus sciētiarum.
dñs occultorum. omīū p̄seru-
tator. i cuius ospectu nulla crea-
tura est inuisibilis. **P**ro quib⁹
tibi offerimus vel qz tibi offe-
runt h⁹ sacrificiū laudis aē.
quasi diceret. **M**emento dñe
non solum eorū p̄ quibus offeri-
mus. s̄z etiā sacerdotū qui offe-
rūt h⁹ sacrificiū. laudis. **C**ū enī
sacerdos offert p̄ p̄lo. nībilomi-
n⁹ et p̄ se. **V**el ideo dicat. p̄ quibus
tibi offerim⁹. vel qui tibi
offerūt. qz non solum offerūt
sacerdotes sed et vniuersi fideles
Nam quod spēaliter adimple-
tur ministerio sacerdotum lxx

Liber Quartus Rōnalis

vn̄uersalit' agit' voto fidelīū.
vel p qbz tibi offerim'. s. actu
vel q tibi offerūt. s. deuotione.
Dicūt aut sacrificiū laudis fm
illud apli. Quidqd facere des
bitis oia in laudem dei facite ut
deus laudet' i vobis. Secūdo sa
crificiū laudis dicūt q xps gti
as agēs illud instituit. put di
cet' i. vi. pticula sup vlt. grās
agens. Tertio iō q cū deo qd
q offerimus sua sibi reddim'
nō nra largimur. Vñ ps. Si
esuriero nō dicā tibi meus est
cū orbis terre a plenitudo ei'
ergo imola deo sacrificiū lau
dis a redde altissimo vota tua.
Quarto q deū laudare debe
mus nō solū q passus ē p no
bis: s; etiā q nobiscū ē q̄tidie
vsq; ad cōsumationē vite. vel
q nō solū se dedit pro nobis i
p̄ciū: s; etiā q dedit se nobis i
cibū. ut p p̄ciū redimeret nos
a morte: p cibū ut aleret nos
ad vitam. Vñ Qui māducat
me viuit p̄t me. Pro se effege
ris ē. i. expositio ei' qd seq̄t'. s.
pro redēptōe aīaz n̄raz. pro
spe salutis a icolumitatis sue.
Deq̄t' suisq; oibz. ac. vicz cō
sanguineis a affīmbz: familia
ribz ul' amicis. Licet em diligē
teneamur etiā inimicos s; illō
Diligite inimicos vr̄os. suare

De Secūda pte canonis.

tñ debemus ordinē caritatis q
incipit a seipō fm illud Intro
duxit me rex in cellā vīnariā a
ordinauit me i caritatē. Rā a
apls ait. Dū tēpus hēmus ope
remur bonū ad oēs. maxie aut
ad domesticos fidei. Pro redēp
tione aīaz suaz. ac. q̄si nō p
tpali lucro vel appetitu terre
noz: s; p spe salutis a icolumi
tatis sue. i. p salute ul' icolumi
tate sp̄iāda. spe em salui facti
sumus. Pro salute qdē mētis a
icolumitate corpis. nā vtraq;
sanitas ē ab illo q dicit. Salus
ip̄li ego sū. Vñ vtraq; sam
tas puenit ex redēptōe aīe. i.
de remissioe peccati. sicut econ
tra de reatu peccati pcedit ifir
mitas vtriusq; iuxta sn̄ia; veri
tatis. Ecce sanus iqt factus es
iā noli peccare: ne deterius ali
qd tibi otigat. Porro tria sūt
hōis bona. corpalia: spūalia: a
eterna. vicz ifima: media: a su
p̄ma. pro qbz sacerdos dicūt se
offerre. pro corpilibz. i. p ieo
lūmitate. pro spūalibz. i. p re
dēptōe. pro eternis. i. pro salu
te. Rā dñs docet nos p hīs
tribz orare. vicz p eternis. vñ
aduemat reg. tuū. p spūalibz
vñ fiat volūtas tua sicut i celo
a in terra. pro corpalibus. vñ
Panem nostrū quptidianum

Liber Quartus Rōnalis

da nob̄ hodie. **O**fferim⁹ ergo sacrificiū p̄ eternis ut dēt nob̄ ī p̄mū. p̄ spūalib⁹ ut dēt nob̄ ad meritū. p̄ corpālib⁹ ut dēt nob̄ ad admīniculū. ut p̄ hęc a ista pueniam⁹ ad illa. **V**erū cū dicat apls. q̄ v̄t⁹ ī infirmitate pficiat⁹. a itē cū īfirmor tūc fortior sū. q̄d ē q̄ p̄ corpālī īcolūitate sacrificiū laudis offerim⁹. nisi ut nob̄ oseruata l̄ reddita sanitate. ḡtiarū actōnes ī ecclīa referam⁹. **S**equit⁹ **T**ibi q̄ red dūt vta sua aē. **V**ota sua dicūt q̄ volūtariē p̄mittūt. q̄ volēt. a libēt deo viuere a v̄tū reddē debem⁹. **V**erū cū nostra donem⁹ a aliena reddam⁹. quō vta si sua sūt reddūt a nō pot⁹ donāt. ul̄ si reddūt quomodo sua sūt a nō pot⁹ aliena. **S**ane v̄tū bonū a hōis a dei ē. h̄ dei p̄t̄ auctōitatē ḡtie. hōis p̄t̄ lib̄tatē arbitrii. **P**ropter q̄d dic̄ apls. **N**on aut̄ ego sed gratia dei mecum.

Tercia pars canonis
Communicatē ē tertia pars. **C**irici⁹ papa ad didit hęc v̄ba. **C**omunicatēs. a memoriā venerātes. **S**ane pontifex ut lex iubeat thuribulū v̄nīs carbonib⁹ plenū. ita s̄ctas̄ c̄torū secū porta bat sic ī p̄lexio hui⁹ p̄tis dic

De Tercia parte canonis

tū ē. x̄p̄s carnis sue thuribu lū omī v̄tute plenū tulit ad astra. sic a s̄ctos noster x̄ vicem tenēs. vacu⁹ a peccatis a plen⁹ virtutū odorib⁹ ad sacrificiū altaris accedē d̄. **C**omunicantes a memoriā venerātes. **C**omunicare idē ē q̄d participare q̄ s̄ctorū a āgelorū pascuis cōmunicare debem⁹. **Q**uattuor aut̄ modis ī ecclīa cōmunicat⁹. put̄ dicet⁹ ī sexta p̄t̄cula sup̄ v̄b̄. **Q**ui pridie **M**emoriā venerari id̄ est q̄d memoriā honora biliter colē. q̄ beata maria v̄go p̄ aduentū sp̄s̄ sancti genitrix facta ē filij dei iesu x̄ dñi nostri q̄ de⁹ a homo ē. **I**ds̄ aut̄ notā dū ē q̄ secreta non tota fil̄ ab vno h̄pt̄iculatim a pluribus ex eo p̄p̄dit̄ fuisse cōposita. q̄ t̄ ī ea s̄ctorū cōmemoratio reperi tur. h̄ ip̄m puenit ad lau dē a gloriā; trinitatis. **I**n sc̄da quippe cōmemoratiōne supplē tur qui de p̄mittiis s̄ctis des se videbāt ī p̄ma. **V**erū ī ea cōmemoratiōne que fit a n̄ oseratiōne; corpis x̄ postulat⁹ s̄ctorū suffragiū. **I**n eavō que fit post oseratiōnē corpis christi sanctorū cōsortium implo ratur. q̄ nimirū anteq̄ corp⁹ christi quod est vniūsalis ec clesia oseret⁹. i. āteq̄ regnum

aduēiat. necessariū ē nobis i
via sāctorū suffragiū ut meri-
tis eorū a p̄cib; diuine p̄tectōis
muniamur auxilio. sed vbi cor-
pus xp̄i fuerit cōsecratū. i. vbi
regnū aduenerit assequimur in
patria sāctorū consortiū ut solie-
tate a p̄tē cū sāctis a aplis a
martirib; hēamus. In via q̄ppe
cōicamus cū sāctis p̄ fide quā
ip̄i hic habuerūt: a nos hēam?
In patria v̄o p̄cipabimus cū
sāctis p̄ sp̄e quā ip̄i h̄nt a nos
hēbimus. Nos enī fide; hēmus
a sp̄em: a illi sp̄e h̄nt a rē. nos
p̄curramus stadiū: isti possidēt
brauiū. Nos pugnamus i via
illi triūphāt in patria. Cōica-
mus igit̄ a memoriā venera-
mur ap̄loz ac martirū a p̄cī-
pue gloriose v̄gis d̄i genitricis
marie ut eorū suffragio de
fide p̄ducamur ad sp̄em: de sta-
dio pueniamus ad brauiū: de
via ad patriā; trāseamus. In
p̄mīs aut̄ noīat̄ nomen beate
marie. q̄ ip̄a cū q̄ oblaturus ē
a q̄ vera hostia ē genuit: a i ce-
lis obtinet p̄ncipatū. Noīant̄
a duodecī apostoli: a. xij. mar-
tires. q̄ oēs h̄ sacrificij testes
fuerūt: a passione; xp̄i v̄bis a
effusione sanguinis testimonio
p̄bauert. In hac aut̄ omeino-
ratione sāctorū illud obseruat

eccl̄ia qd̄ antiq̄tas agere osue-
uit. ut i orōnibus suis recolat
patrū memoriā; q̄tenus eorū
meritis suffragantib; facili⁹ ob-
tineat qd̄ ip̄lorat. Sic a moy-
ses p̄ peccāte populo intercedēs
patrū memoriā interposuit di-
cēs. Recordare abraā ysaac a
iacob seruoꝝ tuoꝝ. aē. exo. xx
xij. Sic a azarias orasse legit̄
i fornace. Ne q̄sumus auferas
misericordiā tuā a nobis d̄ne
deus n̄r p̄pt̄ abraā dilectū tuū
a ysaac seruū tuū: a israel semī
tuū. Et qm̄ extra vnitatē eccl̄ie
nō ē locus offerendi sacrificiū
v̄nitatis. ideo sāctorū memorie
cōicamus i sacrificio: quaten⁹
in cōione sāctorū sacrificiū
offeramus. Nā sicut vnus pa-
nis ex multis granis a v̄mū ex
multis racemis: a v̄nū corpus
ex multis mēbris: sic ex multis
fidelib; vna cōstat eccl̄ia. Scri-
ptū ē ei. Aliemigē a n̄ v̄sct̄ ex
eis qm̄ sācta sūt: a iō solū illū
ad esū h̄ agm̄ recipim⁹ q̄ n̄re
oīct̄ ē domū vic; oēm dome-
sticiū fidei a p̄ncipē vsq; ad ple-
bū: a p̄plo vsq; ad publicanū
Scripserūt aut̄ qd̄a q̄ q̄ sac-
dos legal̄ scripta hēbat i lōgi-
on noīa. xij. tribuū seu patrū.
exo. xxx. iō i h̄ rei mēoriā p̄sbi-
ter noīat mēoriā beate v̄ginis

Liber Quartus Rōnalis

et aploꝝ et quorūdā martirū.
Sed cū ecclia iter factos mag
fice memoriā ofelloꝝ veneret
quare i canone nō fit de illis cō
memoratio **R**espōderi pōt qd ca
nō p̄us fuit edit⁹ q̄ memoriā
factoꝝ ofelloꝝ ecclia celebraret
Nā omēs fere facti q̄ in canone
omemorāt. p̄cessere filuestrū.
p̄ter iobānē et paulū et macel
linū et petrū q̄ p̄mo succeſse
rūt. **E**cclia vō p̄ tēp⁹ beati fil
ueſtri cepit memoriā; factoꝝ
ofelloꝝ venerari. **C**anō aut ex
eo ouicē p̄cessisse qd aploꝝ ca
talogus nō ita repit i illo dis
poſit⁹. sic i emēdationib; codici
b; siue i euāgelis inuenit. **I**n
p̄orib; editionib; ut dicit hiero.
nō solū euāgelistaz mutat⁹ ē
ordo. s; etia; vboꝝ et sētētiarū
erat cōfusa cōmixtio. **P**ōt etia;
dici qd ideo i canone solū fit mē
tio de martirib; qd cū h° sacra
mētum sit sacramtum amoris.
in ipſius sacramenti mīsterio
d; solū fieri memoriā de illis in
quib; speciali⁹ apparuit signū
verī amoris. **I**n aplis apparuit
p̄ tēpalū abiectione. **I**n marti
rib; p̄ corpoꝝ tormētis expositio
ne. **D**e p̄mo math. xix. **E**cce
nos reliquim⁹ omīa et. **D**e se
cūdo sap. iij. **E**t si cora; homib;
tormenta passi sūt. et. **R**urſus

De Quarta parte canonis

iō nō fit mētio de ofelloꝝ; qd
illi nō sūt passi sic xp̄s. cui⁹ pas
sionis ē memoriale h° sacramē
tū **B**reg. iij. addidit hec vba.
sc; illa que i q̄busdā ecclis dīcū
tur sc; quoz solēntas hodie i
ospectu tue maiestatis celebra
tur. dñe de⁹ noster i toto orbe
terraz. **T**erminat aut hec pticu
la. p̄ eūdē xp̄m dñm nostrū. sic
enī p̄ filiū omīa facta sūt ita et
p̄ ip̄m habet omīa esse r̄pata et
terminata **E**t secūdū quosdā nō
debet hic respōderi amen neq;
vsq; ad fractionē hostie. quia
angeloꝝ choꝝ⁹ sacro mīsterio
assistēs r̄ndet amē. hoc tñ non
vbicq; seruatur. **D**e hoc dicitur
in vi. particula.

Quarta pars canonis

Hanc igit oblationem
Quarta ps. **E**t h° dīcēdo
factos i q̄busdā ecclis
p̄fide se iclmat. **S**ane legalis
p̄tifer orans fumo thimi ama
tis obūbrabat et tegebat. ne
pateret alicui dū cremaret icē
fū. sic i p̄mo hui⁹ ptis dictū
est **E**t xp̄us dū patrem inter
pellat pro nob āgeloꝝ p̄trāsit
intuitum. qd intelligi non pōt
quantum p̄ntia sumpte carnis
impetret apd p̄rē; p̄ nob. sac
dos qd dū vicē x̄ gerit qdāmō

Liber Quartus Rōnalis

tegatur a latet. qz nec cogitari
nec narrari pōt q̄ta v̄t? a po
tētia sit i v̄bis ei? i hoc mīsteri
o. qz latet hōies a āgelos. ad
qđ repñtandū i q̄busdā eccle
sijs sacerdos secretā itrās q̄bus
dā; cōtinis q̄ sūt i vtroq; latē
altaris q̄ tūc extēdūt q̄si tegi
tur a vlat. **S**eruitutis nre. i.
mee a cūctorz q̄ tibi seruiūt a
famulant. **E**t nota qz due sūt
seruitutis spēs. vna q̄ soli crea
ture debet: q̄ dicit latria. alte
ra q̄ creaturis ipēdit q̄ vocat
dulia. quasdam em creaturas
possumus inter oia venerari. v
trāq; spēm dñs determinat di
cens **R**eddate q̄ sūt cesaris ce
sari a q̄ dei deo. vñ vsus **L**atri
a sit dño: debet dulia suo. **A**d
corpus xp̄i fert p dulia wre.
Latria ergo ē seruitutis siue cul
tus soli deo creatori dbit? quē
debemus sup oia reuereri. **A**d
eā q̄dē ptinet tēpla altaria sac
dotia sacrificia festiuitates ceri
mie a hmoi. q̄ soli deo sūt exhi
bēda. iuxta illud dñm deū tuū
adorabis a illi soli seruiēs. i. so
li deo seruitutē adorōis ipen
des. **N**ō em sanctis a angelis
ad honore dī s; potius deo ad
hōrē factoz a angeloz dedi
cāt tēpla a altaria osecrāt: a
sacrificia offerūt: nec ipis ad

De Quarta pte Canonis.

orōis seruitus s; soli deo ipen
dit. ut dicit i plixio. vii. p̄tis.
ne si secus fiat n̄ thxosobie cul
tus exhibeat s; idolatrie crimē
icurrat seruiēdo creature tāq̄
creatori: a mutādo gloriā i cor
ruptibilis dī i filitudinē corru
ptibilis hōis. **S**i igit nec hōi
nes nec angeli adorādī sunt:
attēdāt qđ agāt q̄ s; p̄textu
cuiusdā religionis seu pietatis
diuersas adorāt imagies. nō
ei s; manu factū aliqd adora
re. ut pbatū ē i pte. i. sub ti. de
picturis. **V**na q̄dē tñ ē ima
go dī p̄is quā vna cū p̄e ad
oratione venerari debemus. s.
v̄m̄genitū dī filiū ihm xp̄m: q̄
ē splēdor glorie a figura substā
tie ei? c? nō solū dēitatē s; etiā
hūanitatē adorare debemus.
iuxta illud **A**dorare scabellum
pedū ei? qm̄ factū ē. **C**eteras
vō imagies a creaturas sacras
a factas. i. angelos hōies a sa
cramēta nō latria s; dulia pos
sum? venerari. **D**e adorōe an
geloz legit qz abraā ocul̄ ele
uat i oualle mābre tres vidit
a vnū adoauit ex āgel. **L**oth
qz duob; āgel̄ itrātib; citatē
occurrēs adoauit p̄tēs ut in
domū suā hospitō declarēt. **D**e
adorōe hōim legit qz iacob vi
dēs esau veniētē p̄cessit vtrāq;

Liber Quartus Rōnalis

turmā. et pzon⁹ i teriā septies
adorauit. **F**ilij qz iacob adora
uerūt ioseph in egipto. **D**e ad
orōe sacroz dic eccia. **C**rucē. t
ad ora⁹ d. **E**t alibi legi. **C**ristia
ni sacras imagies pie venerāt
et adorāt. **S**eqt. **D**ies qz nrōs
Et nota qz leo papa adiunxit
ifra actōe. **N**āc igit oblatōe;
vsqz **P**lacat⁹ accipias. **B**eat⁹
aūt greg. has tres petitōes in
canone dicit addidisse **P**rima
est. **D**iesqz nostros in tua pace
dispōas supple p eū qz p nob ē
tridit⁹ i man⁹ eoz qui pacem
oderūt. **S**ecūda ab eterna dā
natione nos eripi. supple p euz
qui p nob tēp ali mōte dāna
t⁹ ē. **T**ercia et i electoz tuoz;
iubeas gregē numari. supple p
eū qz p nobis deputat⁹ ē cū in
quis. **I**n pace tua aē. **E**t nota
qz ē pax peccator. pax iustoz;
qz dicit pax pctoris siue spūa
lis. pax tēpis. et pax eternitatis
De pace peccator dicit ps. **B**e
laui sup iniquos pacē peccato
vidēs. **D**e pace iustorum dicit
ap⁹ **F**ruct⁹ spūs ē. caritas gau
diū. pax patiētia. **N**āc reliquit
dñs aplis dicēs **P**acē reliquo v
b. **D**e pace tēpis iquit aplxta
Oriet⁹ i dieb; ei⁹ iusticia et abū
dātia pacis. **D**e pace eternitatis
dñs dixit aplis. **P**acem meam

De Quart a partē canonis

to wlb non qm hic mūd⁹ dat
ego do vobis. **P**ro hac triplici
pace ter oram⁹ i missa. **P**rimo i
hac oratōe. **N**āc igit ibi dies
qz nostros i tua pace dispōas
Secūdo i orōne. **L**ibera nos.
ibi. **D**a ppici⁹ pacē i dieb; nos
tris. **T**ercio i pax domi ibi **D**o
na nob pacē. ut de pace tēpis
p pacē pctoris trāsea⁹ ad pacē
eternitatis. **O**b h⁹ etiā sacdos
t⁹ i missa osculat⁹ altare. vicz in
pncipio canonis dicēs. vti ac
cepta aē. et i orōne supplices. et
post orōnez. **D**ñe iesu xpe qui
dixisti aplis. h; qdā nomēs os
culēt. ut i sui adiutor iū ad hoc
impetrādū. ix. choros l ordines
āgeloz. i quib; omēs sacti lo
cati. ul locadi sūt iuocēt et idu
cāt **V**el h⁹ faciūt quasi gñas
agētes de. ix. ordinib; quos q
lib; sacdos gradatim suscepit.
Circa huiusmodi altaris oscu
la notādū est qz sacdos ea facit
trib; tēpis; i missa. iux tria qui
b; idiget ad alia tria ab eo i al
tari agēda **P**rimo em facit que
dā oscula an collocatōe; hostie
et calicis qñ pmo ad altare ac
cedit. et qñ ad pma collicā; deū
r⁹ ē dñs wbcū. et iterz p⁹ cuā.
dcū r⁹ ē dñs wbcū. q oscula fa
cit ut fiat dign⁹ mīnister isachi
cādo **S**ecūdo fac alia post col

Liber Quartus Rōnalis

locatōne calicis a hostie p̄usq̄
cōiciz. s. dicitur. **O**rate fr̄es. ac.
a q̄n i canone dicit **V**ti accep
pta a q̄n dicit **E**x hac altaris
pticipatōe **E**t finita orōne illa
dñe ihu x̄pe q̄ dixisti aplis. q̄
facit ut sit iustus i x̄pi corpe re
cipiēdo. **T**ertio v̄o facit alia po
stq̄ cōicauit. s. dicturus **D**ñs
vobiscū añ postcōionē a ople
ta orōne. **P**laceat tibi s̄cta. q̄
facit ut sufficiēt iueniat̄ gr̄as
deo p̄ receptis referēdo. **V**er
oscula q̄ fiūt añ collocatōnez
hostie a calicis a ea q̄ fiūt post
cōionē fiūt sup̄ altare vic̄ i
medio eius. **C**ū enī sacerdotis
dignitas a auctoritas i sacrifi
cādo necnō a sufficiētia ad re
ferēdū gr̄as de acceptis sit so
lū a deo a q̄ n̄ra sufficiētia ē id
circo añ calicis a hostie locatō
nē a postq̄ cōicauit osculat̄
mediū altaris p̄ q̄d p̄t̄ v̄tutē
oscratōis a v̄ctiois ibi i mē
sa altaris facit maxie rep̄ntat̄
deus i quo v̄mūt̄ extrema. **O**s
cula v̄o q̄ fiūt post calicis a ho
stie collocatōne anteq̄ cōicet
fiūt a sinistris calicis a p̄e hosti
am. **A**d hoc enī q̄ sacerdos sit
iustus i sacrificādo req̄rit̄ nō
solū actio diuina v̄x etiā sua.
Vn̄ aug. **Q**ui fecit te sine te n̄
iustificabit te sine te. **R**eq̄rit̄

De Quartapte Canonis.

ergo dispositō ex pte sui q̄d fit
si nō resistit diuīs motibz. s. i
fusio gr̄e fit ex pte dei. **I**deo q̄
oscula q̄ fiūt añ cōionē non di
recte fiūt i medio altaris. **R**ur
sus illud q̄d ē ex nobis i iusti
ficatōe n̄ra. est q̄d dimīnutū a
modicū respectu ei⁹ q̄d ex deo
ē. merito ergo fiūt a sinistra p
te calicis q̄ ē ps dīnuta a obli
q̄ respectu dextre. **F**uit tñ iuxta
hostiā. tū q̄ i iustificatōe plus
ra a nobilioza sunt a deo seu a
x̄po. tū q̄ etiā illd q̄d a nob̄ ē
poti⁹ h̄ret rōnē mali q̄ boni. n̄
quodā mō eēt a deo p̄ gr̄a p̄
ueniētē elicitū regulatū a acce
ptū. **P**ōt etiā sc̄do dici q̄ ideo
q̄n calix a hostia nō fiūt sup̄ al
tare oscula fiūt i medio altaris
vic̄ directe sup̄ locū crucis ex
crismate i ip̄i⁹ oscratōe facit
q̄ x̄ps stans i medio discipu
lor̄ suor̄ dixit eis **P**ax vobis.
que pax p̄ ip̄a oscula designa
tur. **T**ertio ad designādū q̄
sicut habet̄ i cāticis x̄pus as
censum i cruce purpureū. id
est sanguineū rubricatū medi
a caritate cōstrauit. que caris
tas per osculum designat̄ que
etiā media dicit̄. q̄ cōmunis
omnibus. pro omnibus enī ve
nit pati ex caritate. **P**orro fiūt
oscula ipsa manibz sup̄ altare

depositis. **P**rimo ad notādū. qd caritas p osculū designata opibz d; imiti. **N**ā fm grego opatur magna fi ē. si aut rēut opari amor nō ē. **S**ecūdo ad notādū qd i altaris sacrificio sacerdos omū tēp aliū curā deponē a solū ipī sacrificio affixaz mēte d; habē. **T**ercio ad designandū qd ad hō opa ei nō suffic qd solū dei mīfīcordia obtinet. **A**d hō nōnulli ilocis ipī osculādis signū crucis cū tribz extēsis digitis pūs impmūt. tū qd omīa i fide trīnitatis agēda sūt. tū qd regularit qd quid ori applicādū ē. d; pūs crucis signaculo ifigniri. **E**t quāquaz altaris mēsa osecrata fuit a alia multa crucis signa i ipō misse officō pceserit. nō tñ lxx supfluūt. tū qd nō ratōe ipī loci. s; ratōe opis i loco ipō fiēdi sūt tū qd quātūcūq; altaris mēsa fuerit osecrata. nescit tñ quid i ipō loco maligno spūi pmittat a deo. **A**lia etiā multa signa pūs facta nō rōe loci s; ratōe osecrationis corporis a sāguinis x facta fuerūt. **A**lij tñ i pēultimo a finali dñs wbcū nec osculāt alta re nec in illo impmūt signū crucis. sed se solū an faciē suam signāt a bñ. tū qd p altaris osculū qd i fine misse fit itelligit sa

cedos oīa pcedētia approbare a eis toto mentis affcū assentire tū qd p corpīs dñi pntiā omīs imūd⁹ spūs de loco ipō creden d⁹ ē aufugisse. **D**e osculo etiā altaris a libri sub ti. de altaris osculo dcm est.

De Quinta pte Canonis.

Quā oblacō. aē. **Q**uīta ps i q sacerdos accedit ad dñici corpīs osecōem dicens. **Q**uā oblacōem. i. terrenā materiam ad corp⁹ tui filij destiatam. tu deus quesumus i oibz id ē tota oցnīcōe tota mente a toto intellcū digneis facē bñdīctā. aē. **S**ane quarta feria iudas vn⁹ ex. xij. a diabolo supplātatus. i. maē sacrilegiū ppetrauit dū filiū dei. xxx. argēteis vcdidit pbarīseis i recōpēlacōnem dām qd incurrebat ppter effusionem vnguenti. **Q**uare inquit hoc vnguentum non venit tricentis denariis a datū ē egenis. **D**ixit autē hoc nō qd de egenis ptinebat ad eū. s; qd fur erat a loculos hñs ea q mitter batur asportabat. **Q**uilibz aut argenteus valebat decē denarios vsuales. a ita damnu vnguenti qd valuerat trecētos denarios triginta recōpēlauit argēteis. **S**i vō dica⁹ argēteos

De oblacōe. aē. Quinta ps i q sacerdos accedit ad dñici corpīs osecōem dicens. Quā oblacōem. i. terrenā materiam ad corp⁹ tui filij destiatam. tu deus quesumus i oibz id ē tota oցnīcōe tota mente a toto intellcū digneis facē bñdīctā. aē. Sane quarta feria iudas vn⁹ ex. xij. a diabolo supplātatus. i. maē sacrilegiū ppetrauit dū filiū dei. xxx. argēteis vcdidit pbarīseis i recōpēlacōnem dām qd incurrebat ppter effusionem vnguenti. Quare inquit hoc vnguentum non venit tricentis denariis a datū ē egenis. Dixit autē hoc nō qd de egenis ptinebat ad eū. s; qd fur erat a loculos hñs ea q mitter batur asportabat. Quilibz aut argenteus valebat decē denarios vsuales. a ita damnu vnguenti qd valuerat trecētos denarios triginta recōpēlauit argēteis. Si vō dica⁹ argēteos

Liber Quartus Rōnalis

fuisse denarios vnales: dicem?
q̄ iudas v̄didit xpm̄ q̄si vile
mācipiū. xxx. denarijs q̄ sūt de
cīma ps tricētoꝝ denarioꝝ q̄s
valuerat vnguētū. apt̄ qd̄ dñs
de p̄ctiue loq̄t̄ p̄ ppham Ap
p̄derūt inq̄t mercedē meā. xxx.
argēteis p̄ciū app̄ciati q̄ ap̄
p̄ciati sūt ab eis. ad designā
dū ergo p̄ciū q̄titatē q̄ xps v̄
ditus ē sacerdos hic facit tres
cruces cōiter sup̄ oblata a cali
cē cū dicit **B̄ndicta** ascripta
rata. nā a tricēta p̄ter a. xxx.
multiplicatōne suscipiūt a ter
nario. **P**ostmodū aut̄ ad desi
gnādū v̄ditionē a ēptionem
duas cruces ip̄mit figillatim.
vnā sup̄ oblata a alterā sup̄ ca
licē. cū dicit ut nobis corpus a
sanguis fiat. q̄si dicet. **I**lla v̄di
tio fuit maledicta: p̄scripta
irrita: nīq̄ a detestabil. s; tu de
us hāc oblatōe; digneris facē
b̄ndicta: ascripta: rata: rōna
bilē a acceptabilē. **J**udas em̄
dilexit maledictionē a v̄met
eia noluit b̄ndictionē a elon
gabūt ab eo. s; tu deus hāc ob
lationē digneris facē b̄ndicta
p̄ quā nos i celestib; b̄ndicas
Judas delet̄ ē de libꝝ o viuētū
a cū iustis nō scribet̄. s; tu de
hāc oblationē digneris facere
ascripta p̄ quā nos iter elcōs

De Quinta pte canonis.

ascribas. **J**udas laq̄o se suspē
dit a ep̄atū ei⁹ accepit alter. s;
tu deus digneris hāc oblatio
nē facē rata p̄ quā ratū sit nre
salutis p̄missum. xl rata q̄ ad
ōfirmationē i oib; hōis. ne sic
cayn offeramus: q̄ se nō deo s;
diabolo obtulit sacrificiū. **I**te;
iudas exiuit odepnatus a oꝝ
ei⁹ facta ē in peccatū. s; tu deus
hāc oblationē facere digneris
rōnabilē. i. rōne plenā. p̄ quā
rōnabile fiat nre seruitutis ob
sequiū. **J**udas q̄s reddidit ma
lū p̄ hōis a odiū p̄ dilectōe re
tribuit. s; tu deus hāc oblatio
ne; facere digneris acceptabi
lē p̄ quā nos tibi reddas acce
ptos. **S**cd̄o sunt tres cruces
cōiter sup̄ oblata a calicē. qz
xps tria cōit̄ egit circa panē a
vinū. vic; accepit: b̄ndixit a de
dit. **P**ostmod̄ sp̄alit̄ facit vnā
cruce sup̄ oblata. qz dixit o me
dite hoc ē corpus meū a alterā
sup̄ calicē. qz dixit bibite hic ē
sanguis meus. a fm̄ hūc sēfuz
recte s̄būgit̄ **Q**ui p̄ die q̄ pa
teret̄. **aē.** **T**ertio sūt tres cru
ces. qz iudas v̄didit xpm̄ ad
crucifigēdū trib; s. sacerdotib;
scribis a phariseis. **A**d notād
ergo cōit̄ tres ep̄toꝝ facit sa
c̄dos tres cruces cōit̄ sup̄ obla
tam a calicem: dum dicit bene

Liber Quartus Rōnalis

dictā ascriptā a ratā. **A**d notā
dū vō discrete veditore a veditū.
ul' tradētē a traditū facit du
as cruces discrete sup oblatā a
calicē cū dicit. ut fiat corpus a
sanguis. **Q**uarto tres pme crus
ces notāt qđ factū ē esse ex vtu
te crucifixi. l' significāt tres dies
q̄bz xps p̄dicauit p' dñicā in
ramis palmar. ul' tridūū quo i
sepulcro q̄euit. ul' tria loca cor
pis i quib' passus ē. i. man' pe
des a lat'. **D**ue vō seqntes sig
ficāt diuinā a hūanā naturā l'
q' xps i anima a corpe passus
est. **E**t fuit quinq' in figurā q'
xps quinq' vulnera habuit ul'
i quinq' crucib' tēp' legis exp
mim' quod quinq' libris disti
guis. a i quolib' x passio deno
tat. q' lex quinq' psonis i gebat'
scz iudice. rege. pncipe. ppheta
a sacerdote. q̄bz xps assimilat'.
possunt quoq' verba pmissa
scdo modo sic exponi. **P**etim'
ut de' hāc oblationē faciat be
nedictā ascriptā a ratā. i. ut eā
osecret. approbet a ofirmat in
rōnabile hostiā a acceptabile
sacrificiū. ut ita nob'. i. ad nrā
salutē panis fiat corp' a vīnū
sanguis. dilectissimi filij tui do
mi nrī iesu x. **P**atri quidē dilec
t' ē fili'. sic ipe pat' de celo tes
tat' ē dicēs. **H**ic ē fili' me' di

De Quīnta pte Canonis

lect' aē. **E**t nos eū diligē debe
m' q' ipe p̄or dilexit nos a p
nob' ē passus. **T**ercio modo
sic. **Q**uesum' ut tu de' hāc ob
lationē facē digneris benedic
tā. i. ut a te spūalit' benedicat'.
vñ v̄tute patris nrī fit benedic
t' fruct' v̄gimis marie. ascrip
ta. i. talē que de memoria tua
nulla possit obliuione deleri. ra
ta. i. talē q' d' beneplacito tuo
nulla possit obliuione couelli.
rōnabile. i. talē q' tue diuine rō
ni oueniat. **R**efert enī int' ratio
nabile. a rationale. **R**ationa
bile dicit' qđ de ratōne pcedit
rationale vō quod vtit' ratione.
Vnā lib' iste rationale vocat'.
q' eoz que i ecclasticis officiis
agūt' cōtinet rationes. **A**cep
tabile. i. ut p eā tibi deo accepte
mur. **Q**uarto modo sic. **D**ig
neris facere benedictā. i. spū
sācto replere. ascriptā. i. diui
nitati ascribere. ratā id est in
v̄tate ut ad salutem sufficiat
solidare. rōnabile nrā fide. ac
ceptabile nrā deuotione. **Q**ui
to mō sic. **Q**uā oblatōe; tu de'
ōipotēs digneris facere i oib'
benedictā hoc ē transferre in
eam hostiā. que est omnimo
de benedicta. ascripta. ratā rati
onabilis et acceptabilis. **B**e
nedicta dicit' hostiā salutaris

Liber Quartus Rōnalis

ab oī cā maledictōis imu-
nis tā origiali q̄ actuali tā cri-
miali q̄ xiali. sicut elisabeth
iqt advgmē. **B**ndictus fr̄cūs
v̄tris tui. **A**sscripta dicitur. i.
scripturis a figuris veteribz de
signata tā i agno paschali q̄
i māna celesti: tā i ysaac imo-
lādo q̄ i abel imolato. qm̄ ut i
q̄t iohes. **H**ic ē agnus q̄ occi-
sus ē ab origine mundi. **R**ata
dicit q̄ si nō trāsitoria sicut ve-
tus lex: q̄ cessit vbi noua succē-
sit. s; q̄ pmanet i eternū fm̄ or-
dine melchisedech. **R**ōnalis
dicit q̄ si nō pculial. sicut erat
legalis q̄ sāguine thauroz a
hircor non poterat a peccato
mūdare s; q̄ sāguine pprio cō-
sacras emūdat ab opibz mor-
tuis. **A**ceptabil dicit q̄ si nō
illa de q̄ dicit ppha. **S**acrifici-
um a oblationē noluit. sicut
ait dñs. **N**on accipia de domo
tua vitulos: neq; de gregibus
tuis hircos. s; illa de q̄ dicit ps
Tibi sacrificabo hostiā laudis
vñ dñs ait. sacrificiū laudis ho-
norificabit me. **E**t s; hāc expo-
sitionē recte s̄uigif ut fiat cor-
pus a sanguis dilectissimi filij
tui. ac. patri em̄ dilectus ē fili-
us. iuxta illud **D**ic ē fili⁹ meus
dilectus. ac. **E**t nos eū diligē-
tē. q̄ ip̄e p̄ce dilexit nos

De Sextapte Canonis.

a passus ē p nob. **A**ug. vō sic
exponit. bndictā p quā bndi-
citur. asscriptā p quā i celo ho-
mines asscribūt. ratā p quā i
viscibz xp̄i. i. de corpe xp̄i qd̄
ē ecclia censetur. rōnabile per
quā a bestiali sēsu exuimur. ac-
ceptabilem ut q̄ nobis p̄s dis-
plicemus p hāc acceptabiles
ei⁹ vñco filio simus. **S**ubiun-
gēsq; sacerdos euāgelistaz v̄-
ba assumēs dicit **Q**ui p̄die q̄
pateret. ac. **A**mb. dicit q̄ hxc
v̄ba quā oblationē: asscripta;
rōnabile. ac. sūt v̄ba euāgelis-
te vsq; ibi **A**ccipite a māduca-
te a bibite ex hoc oēs. **A**lij vō
dicūt q̄ alexāder papa p̄mus
addidit canonī v̄ba illa **Q**ui
p̄die. vsq; hoc ē corpus meū.

Sexta pars Canonis.

Qui p̄die q̄ pateret. ac.
Sexta ps **E**t hxc v̄ba s; **A**-
lexāder ip̄a p̄m⁹ addidisse.
ut p̄missus ē. **Q**d aut ad h° lo-
co agit rep̄tat id qd̄ xp̄s i ce-
na fecit a ē sēsus hor v̄bor. q̄
p̄die q̄ patet. i. vna die a nq̄
ip̄e passus est p nobis voluit
tradere discipulis suis corpis
a sāguinis sui m̄steriū: ut illi
traderēt nobis. **Q**uintadecima
nāq; die p̄m̄ mensis qui tunc
extitit feria sexta passus ē xp̄s:
a precedente nocte. videlicet

Liber Quartus Rōnalis

decimaquarta luna p̄mī mēis
ad vsp̄a ut legis scripturas im
pleret. p̄ typicū pascha corp
is a sāguinis sui sacramtū isti
tuit a eccl̄ie tradidit freq̄ntādū
Sic enī fuerat p̄figurātū. i. exo
Decia die mēis p̄mī tollat vnus
quisq; agnum p̄ familias a do
mos suas. q̄suabit eū vsq; ad
q̄rtādecimā diē mēis hui⁹ im
molabitq; eū: vnūsa mulitu
do filioꝝ israel ad vsp̄am a su
mēt de sāguie agni ac ponent
sup vtrūq; postē a i sup lūmina
rib; domoꝝ i q̄b; comedēt illuz
Et p̄ pauca. **E**st enī phase. i.
trāsī⁹ dīm. **I**llō aut nōnd ē q̄ si
cut māna datū fuit hebreis p̄
trāsītū maris rubri. iā s̄bmer
sis egiptiis. sic eukaristia dat̄
x̄anis p̄ ablutionē baptismi iā
deletis peccatis. ut p̄ baptismū
emūdemur a malo. p̄ eukaristi
a; cōfirmem i bono. **S**ic enī
māna populū illū p̄ vastitate;
iūie solitudinis ad terrā p̄mī
sionis p̄duxit. sic eukaristia po
pulū istū p̄ incolatū vite p̄ntis
ad patriā paradisi p̄ducit. sic
dicta q̄ nō aliud inueniūt vo
cabulū quo digne tātū sacmē
tū valeat appellari. nisi q̄ ḡce
meli⁹ dicit̄ eukaristia. q̄d lati
ne exponit̄ s̄m p̄sido. bona ḡtia
ul̄ s̄m alios dator ḡtie. **V**iati

De Sexta pte Canonis

cū q̄ rē appellat̄. q̄ refitēs i
via dēducit ad priam. **S**ic ei
filii isrl a trāsītū maris rubri:
māna non defuit donec veniret
ad terrā p̄missiois: ita a fidei
b; renatis p̄ baptismū rubcatū
a sc̄ificatū sāguine x̄. non defici
et eukaristia. donec veniet finis
seculi. **S**ed nec tūc n̄ q̄ ad h̄
q̄ vltēri⁹ non sumet̄ sub sp̄s h̄
videbi⁹ deū facie ad faciē. **D**o
stia vō s̄; hebreos d̄ ab hostio
qm̄ ad hostiū tabnaculi offē
bat̄. s̄ s̄m gētiles d̄ ab hoste:
q̄ dēuictis hostib; fiebat hosti
a. i. sac̄ficiū a victia p̄ vicēdis
de quo dcm̄ est sub ti. de oblati
one. **D**i q̄ hostia p̄molacō. q̄
ibi x̄ps sac̄ralit̄ p̄molat̄. qui
sel̄ in vitate pro p̄c̄is p̄mola
tus est in cruce. q̄d tractū est a
mola: que fieri solebat de q̄dā
ḡne frum̄ti. q̄d far seu adz d̄.
Quō ḡ in māna p̄cessit. i. euka
ristia o sūmat̄. nam quātālib;
quisq; p̄tē accipiat totā p̄cipit
eukaristiā. sic euēit de mamma
q̄ nec q̄ plus collegerat: hūit
amplius. nec qui min⁹ paueat
reperit minus. **H**anc ergo pre
figurabat pais ille celestis. de
quo sapiens protestatur. **P**a
nem de celo prestāt sine labo
re. oīe delectamētum in se bñ
tē. a omnis saporis suauitatē.

Liber Quartus Rōnalis

Quod de se xps exponēs. Ego in
q̄t sū p̄ aīs viū? q̄ de celo dēscē
di si q̄s māducauit ex hoc pa
ne viuet ieternū a p̄aīs quez
ego dabo caro mea ē p̄ mūdi
vita. Et ē notādū q̄ i eccl̄a cōi
cat corpus xpi sumēdo pacem
dādo: panē bñdictū a bñdō
nē suscipiēdo. ut dicet sub ti. de
pacis osculo. Qui aut vult cō
municare dēbet timorē: fidem a
dilectionē hē. De q̄t accepit
panē. aē. Hūc sacrificij ritum
melchisedech legit p̄mus cele
brasse offerēs panē a vīnū. cāt
em sacerdos dei altissimi. Vñ
dauid iqt ad xpm. Tu es sac
dos ieternū s; oz. mel. aē. Sa
crificiū ergo euāgelicū p̄cessit
legale n̄ solū dignitate s; etiā
tpe. sicut apl̄s plenū oñdit i
eplā ad hebr̄. Ideo vō panē a
vīnū i sacrificiū corp̄is a sāgu
is sui xps instituit ut i sump
tione corp̄is a sāguis xpi doce
at cē p̄fecta refectō. q̄ sicut p̄
ceteris cibis a potib; corp̄alib;
p̄aīs p̄? cor hōis ofirmat a vi
nū cor hōis letificat: ita corp̄?
a sanguis xpi p̄ ceteris cibis a
potib; spūalib; iteriorē hōinē
reficiūt a sagmāt. Vñ poculū
tū iebriās q̄ p̄claz ē. In hñf
em duob; plena oñstit a p̄fca
refectio sicut ip̄e testat. Caro

De Sexta pte Canonis.

mea vere ē cibus a sāguis me?
vere ē potus. de hoc etiā dicet
m. vii. pti. sup vbo. **D**ic ē calix.
Ceterz panis deb; eē de frumē
to: vīnūq; d̄ vite. q̄ xps semet
ip̄sū opauit frumēto cū ait. **N**i
si granū frumēti cadēs i terram
mortuū fuerit ip̄m solū manet
Et viti cū dixit. **E**go sū vitis ve
ra. Ip̄e etiā fuit racemus i tor
culari crucis p̄ssus. Vñ p̄sai.
lxij. Vestimenta tua sicut cal
cātū i torculari. Porro nec ra
cemus vite: nec granū frumēti
dēbet offerri nisi l̄ exp̄ssus i vi
nū l̄ redactū i panē. q̄ xps a
panē se dicit a frumēto se opa
rat. In canone tñ ap̄loz. i bur
cardo li. v. c. si q̄s ita tenet. si
q̄s ep̄s l̄ p̄ssit p̄ter ordinati
onē dñi alia q̄dam i sacrificio
offerat sup altare id ē mel aut
lac: aut p̄ vīno ficerā: aut ofe
ta q̄da;: aut volatilia: aut aia
lia aliq̄: aut legumina oñstit
onē faciēs dēponat. de hoc dī
ctū ē sub ti. de oblatōe sacerdotis
Nō debet etiā i pane ip̄o pom
sal q̄ uis q̄da; heretici otrariū
faciant p̄pter illud q̄ scriptū
est. Quidq̄ obtuleris sacrifici
ij sale oñdies. Et illud. **N**ō au
feres sal federis dñi dei tui de sa
crificio tuo. Et illud. In omni
oblatione tua offeres sal. Et i

Liber Quartus Rōnalis

euangelio. Ois victia salietur
Que de sale discretōis nō ma
teriali itelligūtur. **P**aīs autē h
fortur i mod denarij. tū qz paīs
vite p denarijs tradit? ē. tū qz
idē denari? in vinea laborātibz i
pīmū dād? ē. a i forma rotūda
ut dcm ē sū ti. de oblacone. In
hoc ec pane sepe scribit? nomē
a imago ipatoris nri. qz p euz
in imaginē dei refoīnī. a noīa
nra i li° vite scribūt. Nonulli e
tiam ibi agnū figurāt. tū qz is
q̄ imolatur verus ē agn? tū ec
apt illd qd legi. exo. xix. **H**ec
quid facies in altari. offeres a
gnos iugit? a vinū ad libādū i
agno. **P**aīs qz nō fermētatus
hazim? in sacrificiū dz offerri. tū
rōne facti. tū rōe mīsterij. **P**er
ptū nāqz ē in exo. **P**rimo mēse.
a. xiiij. die pīm mēsis ad vspā
omedetis azimavsqz ad diē xxi.
eiusde mēsis ad vspā. **I**tē sep
tē diebz fermētatur nō iuemet? i
domibz vstris. **I**tē q̄ comederit
fermētatur. pibit aīa ei? de cetu
israel. **I**tē ōne fermētatur nō cō
medetis. **I**tē i cūctis habitacul
vstris comedetis azīma. **C**um
8° xps die xiiij. pīm mēsis ad
vspā cenauerit cū discipulis a
agnū paschalē comederit. a vti
qz ritu legali cū azimīs panibz
a lactucis agrestibz. cōstat qz

De Sexta pte Canonis

calōza fermētatur nō iuemet
bat? i domibz lēbreoz a ita pa
nez azimū in corp? suū absqz
dubio cōsecrauit. **C**ū enim fer
mentur corruptionez figicet.
vñ fm aplm. modicū fermenti
totā massaz corumpit. ut nībil
corruptū. ul? corūpēs. sed totū
sincerū vel sincerans in hoc esse
sacramento monstret. nō fer
mentatur h azimū osecramus
iuxta illd apli. **P**ascha nostrā
immolat? ē christus. itaqz epu
lemur non in fermento veteri h
i azimīs sin. a veri. **B**reci tñ in
suo phisientes errore de fermē
tato cōficiūt. latinos azimītas
wēates. cū ipsi verius fermen
tarij valeant nūcupari. **D**icūt
em in parascue lunaz. xiiij. exti
tisse. in qua ver? agn? est imo
latus. ut legis impleret? figura
q̄. xiiij. luna pīm mēis pascha
lem agnū iusserat p̄molari. **D**o
minus ergo eo die se passurus
esse prenoscens. in p̄cedenti ve
spera necessitate ductus antici
pauit comedere pascha. **E**t qz
tūc licite poterat comedi fermē
tatum. ideo a ipi corpus domi
de fermētato cōstitūnt. **D**icūt
etiam qz cum beata virgo ma
ria pregnans fuerit de spiritu
sancto. recte p fermētatur figt?
dñi incarnatō apt? v̄gine vteri

Liber Quartus Rōnalis

tumore. **S**i rñderi pōt q non offerim⁹ i sacfctū vgis vterz nec ille ē ad tñssubstātiādū necessari⁹. s; fides a dei vbu. **S**; nūqd oficiť q fermētātū hodie apud nos sacficat a videt⁹ q nō cū xps afimū olecraueit qñ sacramētū instituit ut dictū ē. **P**retēa ut iaz diceť ecclā a beatis petro a paulo hūc sacfictij ritū accepit. qdaz tñ otradiť cūt pferť si negligētia l igno rātia hoc facit. nā a legiť i leui. **O**fferetis panes fermentatos cū hostia grāz q offert⁹ p pa ciētiis. **I**tē i pēateuco legitur. **O**fferetis pāes pmitiaz de du ab; deāis fermētate finile. **E**t multis cū fermētato oficiētib⁹ ecclā cōicat. **D**e qť **E**leuat⁹ o culis i celū. aē. **P**er hoc q xps oculos i celū leuauiť: insinuat nobis se hēre a pte qd bz. q qz i pñcipio nroz opm debemus dirigere mētis oculos ad dñz tāq ad auctore oim opm boz noz. **I**tē p hoc q oculos leua uit ad celū a patri grās egit. docuit nos q sep patri supplia care debemus ut hoc tā magnū sacramētū p manus nras pfa cere dignet⁹. **H**ic aut tria cō mēorant⁹ q nullus euāgelista rū describit vic; **E**leuat⁹ ocul i celū. aē. vsq; discipulis suis.

De Sextapte Canonis.

Itē eterni testamēti. **I**tē mīste rii fidei. **Q**uis ergo tāte auda cie extitit ut hoc corde suo tēpa tauerit iterponere. **S**ane for mā istoz vboz ab ipso xpo ac ceperunt apli a ab ipsis ecclā. **M**ulta qdē tā de vbis q de fac tis dñicis ppter breuitatē pter miserūt euangeliste: q tñ apli suppleuerūt. ut ē illd qd apls ait i epistola ad chozī. **V**isus ē plusq quīgētis frīb; fil. dñm de visus ē iacob: deide aposto lis oibus. nouissime aut tāq ab ortiuo visus ē a mīchi. **P**az a iter ipsos euāgelistas qdaz omittūt ab vno q suppleatur ab alio. vñ cū tres euāgeliste omemorēt hoc est corpus me. solus lucas adiecit qd p vobis tradet⁹. **E**t cū mathe⁹ a marc⁹ dicāt p multis. lucas dicat pro vobis. s; matheus addidit i re missione; peccatoz. **D**e qť **H**ras agēs. aē. **H**ic colligit vñ sacfictū laudis dicat⁹. dicat⁹ em sic q xps grās agēs illud instituit. grās aut agebat nō p se s; p nobis. idest p repa ratioe oim futura. de hoc dictū est i secūda pñcula sup vbo p qbus. **B**enedixit. aē. **B**ndixit emim benedictione celesti a virtute verbi qua conuertitur panis i substantiaz corporis

Liber Quartus Rōnalis

christi scz; h° ē corp⁹ meū. Et i
platōne hui⁹ vbi fit crux sup
panē. q̄ significat qd xps passus
ē etiā i natura. Tot⁹ em̄ passus
ē. a fm̄ aīa; a fm̄ corp⁹. ut dis
cet i xi. pticula sup vbo. a pres
tas. ut totū homie; redimeret.
Quia em̄ xps accepit panē a
calicē in sctas ac venerabiles
manus suas vtrūq; benedixit.
ideo sacdos x̄ exēplo panē a ca
licē i man⁹ accipiēs vtrūq; p se
crucis signaculo benedicit. que
due cruces inuūt tēp⁹ cene et
ḡtie i quo duo pietes i āgulari
lapide cōiūgūt. l. qd ḡg as ge
mine s̄b stātie crucifigit. **C**uz
autem ad plationem istorum
verborum. **H**oc est corpus me
um. hic est sanguis meus. sac
dos cōficiat. credibile iudicat
qd a xps eadem verba dicendo
cōfecit. **V**erū cū dñs p⁹ fregē
rit qd cōsecuerit. videt⁹ qd ecclia
q̄ p⁹ cōsecrat qd frāgat. aliter
agit qd xps egerit. a sic peccat
qm̄ ei⁹ actō nr̄a d; eē instructio
Sup h° dixerūt qdaz qd xps
p⁹ benedictiōez a cōfusiōe fre
git nā tūc cōfecit cū benedixit. li
terā h° ordie cōstruentes. **A**cce
pit panē a benedixit s̄baudie
dū ē dicēs. **H**oc ē corp⁹ meū. a
tūc fregit. a dedit a ait. **A**cipi
te a comedite. a iterauit hoc ē

De Sexta pte Canonis

corp⁹ meū. **P**ri⁹ g° ptulit hec
verba ut eis vīm cōficiendi tri
buer; deinde protulit eadem ut
apostolos forma; cōficiendi
doceret. **A**lij dixerunt qd etiam
xps prius fregit qd cōsecrauerit
nam p⁹ benedixit a postea fre
git demū protulit verba illa.
hoc est corp⁹ meū ac. a tūc de
dit. a scdm hoc a sacramentū;
cōfecit a formā instituit p⁹ be
nedictiōem. cum dixit. hoc est
corpus meum itelligentes illā
benedictiōem fuisse. vel aliqd
signum quod super panē im
pressit. vel aliquod verbum qd
super panem expressit. **Q**uib;
illud videtur obistere. qd p⁹
fregit qd dixit. hoc est corp⁹ me
um. nec est etiam credibile qd
prius dederit qd cōfecerit. **B**a
ne dici pōt qd xps v̄tute diuina
nobis occulta primo cōfecit. a
postea formam expressit. s̄b q̄
posteri benedicerent **I**p̄e nan⁹
qd p se virtute pp̄ia benedixit
nos v̄ro ex illa virtute quam
indidit verbis **C**um ergo sacer
dos illa christi verba pronun
ciat. hoc est corp⁹ meum. a hic
est sanguis meus. p̄ais a vīm
in carnem a sanguinem cōuer
tuntur illa verbi virtute. qua
verbū caro factū est. a hita. in
no. qd dixit. a scā fūt. mādauit

Liber Quartus Rōnalis

et creata sūt q̄ scia; mutauit in
statuā et v̄gā ouertit i colubz
q̄ fontes mutauit i sāguinē et
aquā ouertit i vinū. nā si v̄bū he
lie potuit ignē de celo deponē
nōne v̄bū xpī potuit panē i car
nē mutare. certe mai⁹ ē de nībi
lo creare qd nō ē: q̄ qd ē i aliō
tñs mutāe et i corpabilē mai⁹
ē qd de⁹ ita factus ē hō qd nō de
finat eē de⁹ q̄ qd panis ita fiat
caro qd definit eē panis. **I**lud p
i carnationē seml factus ē: istud
p osolationē iugit fit. **A**d p
lationē ergo v̄bū panis diuī
nit⁹ tñs substantiat⁹ i carnē. diuī
na enī et material⁹ h⁹ sacrificij
sbtatia ē v̄bū qd accedēs ad
elemētū pficit sacramētū sicut
v̄bū carni vnitū efficit hōiem
xpī. **N**otādū autē ē qd i corpe
xpī. xi. miracula osiderāt⁹ de q̄
bus exp̄ssa reddi rō nō pōt: l;
silitudinariē rōnes ad hoc de
seruiāt. **P**rimū ē qd panis et vi
nū tñs substantiant⁹ i corp⁹ et sā
guinē de q̄ ia; rōnes posite sūt
Alia etiā rō huic deseruit qd et
cibus et potus corpalis fit car
ro et sāguis mediāte natura.
multo ergo fortius ip̄a natura
scilicet deus imediāte facere pōt
qd panis ouertatur in corpus
suū et vinū i sanguinē. **S**ecū
dū ē qd q̄tidie panis transsub

De Sextapte Canonis

stantiat⁹ in corpus et nullus fit
augmētum in deo. **R**atio huic
deseruit qd et si scio aliqd secre
tum qd pluribus manifesto li
cet illud oēs illi me reuelante
sciāt tñ in me solo siue i mēte
mea nullum ppter hoc fit aug
mētum. **T**ertū qd quotidie su
mitur et comeditur nec aliqua
fit ei⁹ diminutio. ratio qd si de
lumine meo mille lumina su
mantur nil deperit in meo. nā;
et vidua sareptena comedebat
et nūq̄ diminuebat⁹ farina de
pdria nec oleum de lechito.

Quartū ē qd indiuisibile diuī
ditur et in qualibet pte eukaris
tie totus et integer remanet. ra
tio in speculo in quo aliqd rep
sentat⁹ et si diuidat⁹ p ptes: in
qualibet pte idē rep̄ntat⁹ ut di
cet in sequenti p̄tula sup v̄bū
fili mō. **Q**uītū qd a crimino
sis sumptū nō cōm̄nat⁹. ratō
qd nec sol transiēs sup loca fe
tida cōm̄nat⁹. **S**extus qd
corpus xpī qd est cibus vite:
peccatoribus ē mortale ut di
ctum est in p̄lxmō h⁹ partis
rō qd et infirmis et debilibus cor
pore bona cibaria et capones et
bona vīna sūt nociua. **S**ep
timū qd sūptus a sacerdote et q̄
lib; alio ore clauso i celū rapit⁹
ut ia; dicet⁹ sup v̄bū accipite.

ratio quod de corpore virginis incorrupte Christus exiit qui etiam de monumento clauso surrexit. cum sit res simplicissima et hostia etiam clausa in locum ubi erant discipuli intravit. **O**ctauum cum sit corpus inmensum et ita parua hostia stat. ratio quod et pupilla oculi qui minima est et magnam motum apprehendit.

Ponum quia idem corpus totum simul in diuersis locis consistit et a diuersis percipitur et videtur. ratio quia et verbum hominis semel platum. iuxta vocis naturam totum simul est in auribus discipulorum. **P**reterea qui fecit corpus et locum utrumque facit in altero esse ut vult. **R**ursum luna et sol et lumen in diuersis locis et a diuersis videtur. **D**ecimum quod pane transubstantiato remanet accidentia panis. scilicet pondus color et sapor. ratio per similitudinem deficit sicut ut dicitur super verbum fregit. **U**ndecimus quod sicut specie panis est et sumitur corpus et sanguis christi imo totus christus similiter sub specie vini est et sumitur utrumque. et tamen non est ibi duplex sumptio corporis et sanguinis christi. **R**atio quod licet in vno praedicto comedam aut potum et per. non tamen dico bis praedictum. de hoc dicitur sicut in pericula super verbum. **S**imili modo. **V**erumtamen sicut ait leo papa. **Q**uid queris nature ordinem

in christi corpore. cum preter naturam sit ipse christus natus ex virgine. **E**t non quod quidam matrona singulis diebus dominicis offerebat panes beato gregorio. qui cum per missarum solennia corpus domini illi offerret et diceret Corpus domini nostri iesu christi custodiat te in vitam eternam. **I**lla lasciuia subiecit. **I**pse vero mox dextra ab eius ore omnes partes illam dominici corporis super altare deposuit. deinde coram populo matronam interrogauit ob quam causam ridere presumpserit. **A**t illa inquit. quod panem quem propriis manibus feceram tu corpus domini appellabas. **T**unc gregorius per mulieris incredulitate se in oratione perstrauit. et surgens pericula panis ad istarum digiti carnem factam reperit et sic matronam ad fidem conuertit. **O**rauit itaque et carnem illam in panem conuersam vidit et matrone sumendam tradidit. **L**egitur quoque quod cum hugo de sancto victore doctor excellentissimus ultima infirmitate laboraret. corpus domini instanter precaretur sibi dari. **C**umque nullum cibum retinere possit. fratres eius turbationem timentes simplicem sibi hostiam attulerunt. **Q**uod ille per spiritum agnoscens ait. **M**isereatur vestri deus fratres. cur me deludere vultis. **I**ste enim quem portastis dominus

meus nō ē. At illi atcomiti mox
corpus dñi attulerūt. si ipse vi
dens se nō posse recipē eleuatis
i celū manibz sic orauit. **A**scē
dat fili⁹ ad p̄res ⁊ spūs ad eū
q̄ fecit illū. **E**ccl. vlti. ⁊ iter hęc
vba spūm emisit ⁊ corpus dñi
ibidē disparuit. **Q**uīqz aut
ex causis sacramētū corp⁹ ⁊
sanguinis sui xp̄s s̄b alia sp̄cie
sumēdū instituit. **P**riā ē ad au
gēdū mētū qm̄ ali⁹ ibi eē cer
nit ⁊ aliud eē credit. ut fides
hēat meritū cui hūana rō n̄ p̄
bet experimētū. **S**ecūda ē ad
fouēdū sēsū: ne abhorreat am
mus qd̄ cerneret ocul⁹. qz nō
oficiūm? carnē crudā comedē
vel sanguinē hūanū bibere. so
uet em̄ sēsus i vno: dū vic⁹ so
lita p̄cipit ⁊ edificat fides i al
tero dū i eo qd̄ videt quale sit
illud qd̄ non videt agnoscit.
Tertia ē ad vitādū ridiculum
ne insultaret paganus cū ill⁹
ageret xp̄ianus ut ita veritas
assit ⁊ ridiculū desit. **Q**uarta
qz nō posset mortalis hō ituel
claritatē q̄ ē i corp⁹ xp̄i: qd̄ ex
pti sunt discipuli i tñsfigurato
ne. p̄tēa panis ofirmat ⁊ vi
nū letificat cor hōis. **Q**uīta nō
sumit sub sp̄e agm̄ ne iudai⁹
sare videamur de more legali
agnū offerētes. **S**eq̄t̄ fregit

Queri solet qd̄ xp̄s i mēsa tūc
fregit ⁊ qd̄ sacerdos nūc i alta
ri frāgit. **E**t fuerūt q̄ dixerūt qz
sicut post ossecrationē vera pa
nis remanēt accidētia: sic ⁊ vā
panis substātia. qz sicut subie
ctū nō pōt subsistere sine acci
dētibus sic accidētia n̄ pōt sub
sistere sine subiecto: qm̄ acci
dentis eē nō ē aliud q̄ iesse sed
panis ⁊ vinū substātijs pma
nētibus ad p̄lationē illorū ver
borū corpus ⁊ sanguis xp̄i vera
citer incipiūt eē sub illis: ita qz
sub eisdē accidētibus vtrūqz
vere suscipit. s. panis ⁊ caro:
vinū ⁊ sanguis: quorū alter p
bat sēsus: reliquū credit fides.
Nō dicūt qz substātia panis frā
git ⁊ ac atterit i ducētes ad b̄
illud apli. **P**anis quē frāgim⁹
Et lucas dicit **V**na sabbati cū
venissemus ad frāgēdū panes
⁊c. **E**t s̄m eos dū sacramētū a
mure corrodit etia ip̄a panis
substātia omedit sub qua cor
pus xp̄i mox eē definit cum cor
rodi incipit. **I**nno. tertius dixit
iñ sp̄culo eccl̄e qz forma panis
frangit ⁊ ac atterit s; corp⁹ xp̄i
sumit ⁊ omedit: ea q̄ notant
corruptionem referens ad for
mam panis. ea v̄ro que nos
tant acceptionem ad corpus
xp̄i. **H**erengarius quippe qui

suspectus habebat de heresi. corā
nicolao papa confessus ē panē
vinūq; i altari ponit p^o osēra
tione; nō solū sacramtū h; etiā;
i veritate vix corp^o a sāguie;
x eē a sēfualit^o nō solū sacram
tū sed etiā i veritate manib; sac
dotū tractari frāgi a fidelū dēi
b; atteri. Nō aut corp^o x ul i
ptes diuidit^o ul dētib; lacerat^o.
cū sit imortale a impassibile.

S; i q; re fiat fractio l attritio
beat^o augustin^o ostēdit dicēs
Qn xps māducat^o reficit nō de
ficiat. nec qn māducam^o pte de
illo facim^o. a qdē i sacramēto sic
fit. nā a xps carnalē sēfuz; disci
puloz redarguit. q; putabant
carnē ei^o sicut aliā carnē diuū
dēdā i ptes a morfib; lacerādā
Dicūt aut forma panis nō q;
sit sed q; fuit. sic dicebat^o simō
leprosus non q; talis existeret
h; q; talis extiterat. Si vō que
rat^o quid a mure comedit^o du;
sacramtū corrodit^o. l qd icine
rat^o cū sacramtū; cremat^o. Res
pōdet ipē imo. q; sicut miracu
lose substātia panis conuertit^o
in corpus dñi. cum a incipit es
se sub sacramento. sic qdāmo
do miraculose reuertit^o cū ipm
ibi desinit esse nō q; illa panis
substātia reuertat^o q; trāsiuit
i carnē. h; eius loco aliud mira

culose creat^o quāuis hmōi acci
dētia sine subiecto possint sic
eē sic edi. **Beq^o. Dedit.** Quē
solet quale corp^o x in cena de
dit. mortale aut immōrle. passi
bile aut ipassibile. ac cetera q;
ad hanc ptinet questōnē. Et
h; simplicitate fidei sufficiat di
cere q; tale dedit quale voluit
et rursus quale dederit ipē no
uit. fuerūt tñ qui dixerūt q; sic
vācit ipē idē erat qui dabat
a qui dabatur. ita in eo q; da
bat erat passibilis a mortalis
a in eo q; dabatur erat immor
talis et impassibilis. sicut visi
bilit^o gestabat a inuisibilit^o ges
tabatur. **I**nuisibilit^o inq; quā
tū ad formā; corpis. non quā
tū ad spēm sacramēti. Nā in eo
q; gestabat qd erat hoc appaē
bat. **I**n eo vō qd gestabatur
qd erat ipē non videbat^o. quia
for^o pais a vim elabat form
carnis a sāgnis. **D**ic ē ille vir^o
qd q; corā achis rege geth fuit
manib; ferebatur. **Q**m igitur
immōrlis dabatur. incorrupti
biliter edebatur. **D**i p feto cō
cedūt pōto q; ps aliq; sacramēti
p tridūū mortis x seruata fuiss;
idē corp^o fil^o a iacebat mortuū
i sepulcro. a manebat vinūm
sub sacramēto in ara crucis pa
ciebatur. a sub forma pais nō

Liber Quartus Rōnalis

ledebat. **S**ed quā incredibile iudicat ut hū eādē naturā siml eēt mortal' a immortalis qđ tñ ogruebat ei hū eādē psonā. fuerūt aliq̄ q̄ dixerūt qđ xps mortalis utiq; fuit nō necessitate s; volūtate: i eo q̄ppe qđ iūmīs erat ab oī culpa: liber erat ab oī pena ut nil mortis deberet p eo qđ nil peccati hēret. sustinuit tñ spōte mortalitātē qđ mortē sustinē volebat: qm̄ si mortē talitātē nō suscepisset oīo mori nō potuisset. **V**t ergo pba ret qđ mortalis erat nō necessitate s; volūtate qm̄ voluit mortalitātē depōsuit a qm̄ voluit rēpēt mortitātē. legi i eu. qđ cū iudei duxissent ih̄m vsq; ad supiliū mōtis a eū pāpitare vel lent ille tñfies p mediū illoz ibat. **C**ū ergo eēt ducēdus tēneri se sicut passibilē toleābat s; cū eēt pāpitāndus sicut ipasibilis p mediū illoz tñfibat. **P**ōt tñ salua fide ocedi qđ tūc tale dedit qle tūc habuit mortale vic; a passibile: nō qđ posset pati sub sacramēto. s. nūc s; qđ sub sacramēto poterat pati. s. tūc. **N**ūc autē sumit a nobis imortale a impassibile: nec tñ maiore h; nūc efficaciam sicut nec maiore potētā. **Q**g° passibilis edebat a tñ nō ledebat:

De Sextapte Canonis.

nō erat hūane nature s; diuine potētie q̄ valebat qđqd oīno volebat. **S**eqt' discipul' suis dubitari solet vtz iudas cu; alijs accepit eukaristia. lucas em̄ oñdit iudā iter fuisse cu; alijs q̄ statim post calicē traditorē cōmēorat dicēs. **H**ic ē calix nō. te. i. s. meo qđ p. w. effūdēt. verūtē ecce manus tradētis me mecū ē i mēsa. **Q**uotq̄t autē int' fuerūt eukaristiam acceperūt. marco testate qđ ait. **E**t bibēt ex eo oēs. **J**uxta qđ xps pcepit teste matheo. **B**ibite ex h° oēs. **E**cōtra iudas nō iter fuisse pba tur. **N**ā hū matheū statim dixit ih̄s bibētib; calicē. **N**ō biba; a mō de hoc gēimievitis vsq; i diē illū cū illud bibā vobiscū. i. re. p. a. mei. **J**udas g° nō aderat qđ cū eo nō erat bibitur' i reg°. **I**n hoc casu forte tenēdū ē illd qđ ioh̄es ih̄nuat. qđ cū iudas accepisset buccellā; exiuit otis nūo. erat em̄ nox. xps autē pt' alios cibos tēdidit eukaristia luca testate qđ ait. filit' a calicē postqđ cenauit. **P**atet g° qđ iudas p' exiuit qđ xps tradēt eukaristia. **Q**g° lucas p' calicē; omēorat traditorē p recapitulatōē; dēm itelligi pōt. qđ sepe i sac scriptuā qđ p' factū fucāt posteri' enarrat' sicut matheo

bibuo an palcha omēorat ala
bastrū vnguenti. qđ fm iobā
nē an sex dies pasche mulier in
domo simonis leprosi effudit.
Sed cōcesso qđ iudas accepit
eukaristiā qđ pleriq; ocedūt.
qre medic? salutaris medicinā
dedit egroto. quā ei mortifera
eē sciebat. qm q māducat idig-
ne iudiciū sibi māducat. **Respo**
deo forte ut suo doceret exēplo
qđ sacerdos nō d; illi cōmunionē
negare. cui? crimez a si sit sibi
notū. non ē tam ecclie manifestū.
ne forte nō sit corrector s; p-
ditor. **Vñ** legit? i canone. **Nō**
pbibeat dispensator. i. sacerdos.
pigres terre. id est peccatores.
inēsa dñi. i. corp? a sanguie; x-
māducare. s; moneat exactores
timere. **Sed** cū min? maluz sit
reddi suspectū de crimine qđ cō-
mittere crimē a de duob; malis
cū alterz vrget min? sit eligē-
dū. videt? qđ discret? sacerdos ne-
gare d; eukaristiā criminoso qđ
ten? min? malū icurrat ut ma-
i? euitet. i. ut reddat? suspect?
ne māducat idigne. **Sane** cū
nemo debeat vnū mōtale omī-
tere ne prīm? aliud mōtale cō-
mittat eligēdū ē poti? sacerdoti n-
p dē peccatore qđ ut ille n peccet
s; ille poti? d; eligē ut abstīnē-
do reddat? suspect? qđ q omis

mīcādo māducat idigne. **Sed**
qrit? an xps ad bonū. an ad ma-
lū eukaristiā iude tradiderit **Et**
qđ nō videt? ad bonū dedisse.
ne sua sit itēcone fraudat? qđ
teste ppheta fecit vniūsa qđ v-
luit iudas ei nō ad bonū s; ad
malū accepit. sed nec ad malū
dedisse videt. qđ x? nō est actōr
malorū s; vltor. Rñd; qđ si hxc
ipō ad. cū d; dedit ad malum
intēcō; denot; l' affcēm falsa est
apohcō. **Si** aut? osecucō; innu-
at vel affcēm vera ē. **Sane** qđ x?
buccellā intictā iude porrexit:
cōstitutū est ab ecclesia. ne eu-
karistiā det intictā. **Nec** d; in-
telligi. qđ s; buccella panis in-
tincta crist? eukaristiā; dederit
traditori. s; p buccellā intinctā
at; porreā; suū deniq; traditorē
Sequit? **Accipite** a māduca-
te. Quis vnq; credet qđ panis
in carnē a vīnū i sanguinē outi
potuiss; n ipē saluator b? dicet
qđ panē a vīnū a oīa ex inuisibili-
bus creauit. **Voluit** g? p nos
paē; a vīnū sibi offerri a ab ipō
dimit? osecrari. ut fidel' ppls cre-
dat vñ eē mīsteiū qđ ipē tradi-
dit discipulis suis dñs. **Accipi**
te a māducate. **Sili** a de calis-
ce dixit. **Sane** nō est itellige-
dū qđ sūptū corp? de manu dñi
sibi discipuli ministraret. sed qđ

Liber Quartus Rōnalis

oscravit idē et ministravit. Ac si
dicēt **C**omedite vtrāq; b⁹ sac
mētī omeſtionē inſinuās. **D**us
plicat em corpus xpī omedit.
q; duplir itelligit. s. v⁹ qd de
vgīne traxit et i cruce pēdit.
Et misticū qd ē ecclīa xpī spū
rgitata. **D**e v⁹ro corpe dñs a
it **H**oc est corpus meū. qd p
vobis tradet. **D**e místico dicit
apls. **V**nus panis et vnū cor
pus multi sumus **V**erū corp⁹
xpī omedit sacramentalit^r id ē
sub spē. **M**isticū aut omedit
spūalit^r. i. sub spē panis i fide
cordis. **D**e omeſtione sacram
tali dicit dñs **A**ccepit et ome
dite hoc est corpus meū qd p
vobis tradet. hoc facite i meā
omemorationē. **H**oc mō tā bō
m q; mali xpī corpus māducat
s; bōm ad salutē; mali vō ad
iudiciū. mñ em et mali xpī cor
pus omederēt: nō dixiss; apls
ad tho. xi. **Q**ui māducat idig
ne iudiciū sibi māducat nō di
iudicās corpus dñi. **N**e aut i
digne sumit q; sacramentalit^r et
nō spūalit^r sumit. **N**ā et iudas
cū alijs eukaristia; tradit^r ac
cepisse ut iam dictū ē. **D**e spū
ali omeſtiōe dñs ait. **N**isi mā
ducaueritis carnē filij hoīs et bi
beritis ei⁹ sāguinē nō hēbitis vi
tam i vobis. hoc mō corp⁹ xpī

De Sextapte Canonis.

omedūt soli bōm. vñ q; mā. m.
car. et bibit me. sāg. i me ma. et
ego i eo. **N**ā q; manet i carita
te i deo manet et de⁹ i eo. vt qd
paras dētē et vtrē: crede et mā
ducasti. **Q**ui credit i xpī ome
dit ipm. qm i corpat^r xpo p fi
dē. i. mēbz ei⁹ efficit^r: l. i vñta
te corpīs ei⁹ firmius solidatur
Alibi ei qd māducat^r i corpat^r
et q; māducat i corpat: b⁹ aut
qd māducat^r i corpat et q; mā
ducat i corpat: vtrūq; modū e
dēdi xps inſinuat vbi dicit **S**pi
rit⁹ ē q; viuificat: caro nō pdest
qd q; q; caro xpī nō spūalit^r co
medat^r nō ad salutē s; ad iudi
ciū māducat. **S**; qd fit de
corpe xpī post q; sūptū fuit et
omeſtū. **R**ñderi pōt q; si pñtia
qrit^r corpālis i celo qrat^r vbi
xps est i dextra dē sedēs **A**d tē
pus tñ pñtia; exhibuit corpa
lem ut ad spūale; pñtia; iuita
ret. **V**n cū sacramentū tenet^r
gustat^r et omedit^r: xps corpa
lit^r adest i visu: i tactu: i sapo
re et q; diu corpālis sēsus affici
tur corpālis pñtia non auferet^r
Post q; vō m papiendo sēsus
deficit corpōralis deinceps nō
ē querēda corpālis pñtia sed
spūal^r ē retinēda. q; dispēsatōe
opleta xps de ore tñsit ad cor
Oeli⁹ ē ei ut pcedat ad mētē

Liber Quartus Rōnalis

q̄p̄ descēdat i v̄trē. cib̄ ē nō car
nis s̄ aīe. **V**ēit ut comedat n̄
ut osumat. ut gustet. nō ut in
corp̄ etur. ore comeditur s̄ sto
mach̄ nō digerit. r̄ficat animū
s̄ nō effluit i secessū. **I**llud v̄o
q̄d dñs ait. **O**mne quod i os i
trat i v̄trē vadit. a i secessum
emittit. nō de spūali s̄ d̄ carna
li cib̄ dēm̄ ē. q̄ si forte secessus
seu vomit⁹ p̄ solā eukaristia
p̄ceptōez euenerit ex accīdēti
b⁹ humorib̄ generat. cū iter
dū humores absq̄ cuiuslibet ci
bi materia. l̄ effluat i secessū. l̄
emittat ad vomitū. **I**taq̄ q̄n
tū ad nos suat p̄ oīa corrupti
bilis cibi similitudinē sed q̄ntū
ad se non amittit inuiolabilis
corp̄is vitatē. species q̄nq̄ cor
rodit a maculat. s̄ veritas nū
qm̄ corrūpit aut iqn̄at. si q̄n
tale q̄d videris noli timē sibi. s̄
esto sollicit⁹ tibi. ne tu forte le
daris si male credideris. **S**eq̄
tur. **H**oc ē corp⁹ meū. **C**ū ad
platōnē istoz v̄boz. b⁹ ē cor
p⁹ meū. panis mutet i corpus
a ad platōnē istoz v̄boz. b̄
ē sāguis me⁹. vīnū mutet i san
guīez. a p̄us pferat ista v̄ba
q̄ illa. videtur q̄ panis p̄ mu
tetur i corp⁹. q̄ vīnū i sāguīez
Et ita videtur p̄ oīs. q̄ corp⁹
sine sāguīe ē ul̄ sāguis ē sine

De Sexta pte Canonis

corp̄e. **P**ropterea d̄ a q̄busdā
q̄ cū totū ē d̄; totū ē factū. no
lētes l̄ nō valētes ip̄i⁹ cōfio
nis determināe momētū. **A**lij v̄o
dicūt q̄ l̄ ad platōez p̄cedēti
u; v̄boz panis aīa mutet i cor
p⁹. a ad platōnē seq̄ntiū vīnū
postea mutetur i sāguīez. nūq̄
tū corp⁹ ē sine sāguīe a sāguis
sine corp̄e sic neutz ē sine aīa.
s̄ s̄b forma panis sāguis existit
i corp̄e p̄ mutationē; paīs i cor
p⁹ a cōuerso. nō q̄ paīs i sāg
uīez. l̄ vīnū mutetur i corpus
s̄ neutz p̄t existē sine reliq̄.
Sz q̄rit⁹ q̄d demonstrauit x⁹ q̄n
dixit b⁹ ē corp⁹ meū. p̄ hoc p̄no
men b⁹. nō ei vidē q̄ panē. q̄
panis nō erat corp⁹. nec etiā
corpus. q̄ nō dū illa v̄ba p̄tu
leāt. ad q̄rū placō; panē muta
uit i corp⁹. **S**up̄ b⁹ dicūt q̄dā
q̄ p̄ b⁹ p̄nomen nil d̄m̄t̄ s̄ il
lud matialit̄ p̄t̄. **S**z scdm̄ b⁹
quō p̄ d̄cō; nil h̄gn̄tē fit t̄n̄sba
tio. **P**r̄ dñs v̄tebat̄ illa v̄ce si
ḡficatīe. a nos v̄tim̄ matialit̄.
g⁹ nō facim⁹ q̄d ip̄e f̄c̄. **A**lij di
cūt. q̄ ea vis data est ip̄is v̄b̄
q̄ ad ip̄oz placō; fit t̄n̄sbat̄io
Itē idēo fact⁹ nō p̄fert ea sig
ficatiue. quia non poss̄ ea sic
proferre. **M**entiretur enim si
diceret. **H**oc est corpus meū;
Verum a premisse questōis

Liber Quartus Rōnalis

laq̃o facile se absoluit q̃ dicit q̃
xp̃s tūc osecrat q̃n bñdixit. de q̃
dictū ē sup vbo bñdixit. **N**ā si
opponat de sacerdote q̃ tūc ose
crat cū illa vba pñciat. rñdet
q̃ sacerdos nichil demōstrat euz
illis vbis nō vtať enūciatīe s;
recitatīe quēadmodū a cū ait
Ego sū vitis vā. **E**go sū lux vā
Ego sū lux mūdi a inūera tlia
Rur-sus q̃rit q̃d demōstrat euz
dixit **M**āducaťe ex hoc oēs. s;
i nullo q̃tuor euāgelistaz hoc
legat̃ de corpe s; tñ de sāguīe
iuenit̃ dictū bibite ex hoc oēs
Cū ei iā panē fregiss; si demō
strat aliq̃d fragmētōz: illud n̄
debeāt oēs omedē s; singulis
debebat singula distribuere. si
demōstrat corpus: nō poterāt
ex illo s; illud omedē q̃ corp⁹
xp̃i nō māducat̃ p ptes s; ite
grz. **S**ane frequēt i sac̃ scrip
tura videt̃ agi de vno: s; agiť
de diuis. ut ē illd bñdixit fregit:
a dedit. **B**ñdixit panē: fregit
formā a dedit corp⁹. **E**odē mō
cū dixit **M**āducaťe ex hoc oēs
pñomē oñdit integrū corp⁹ a
p̃positio inuit formā diuisā ut
iste sit sēsus **C**omedite corp⁹
integrū sub forma diuisa. nā so
la forma p ptes didit̃ a totū
corp⁹ integrū māducat̃. **S**ili
mō pōt itelligi q̃d subiūxit. h°

De Sextapte Canonis.

ē corpus meū. i. illud q̃d p̃teo
sub hac forma. **Q**uerit̃ etiā si
additio l̃ subtractio l̃ tñsposi
tio l̃ iterpositio l̃ mutatio fiat
i illa forma vboz quā xp̃s ex
p̃ssit. vtz effectū osecratōis i
p̃diat: ut si dicat̃ addēdo hoc
ē corp⁹ meū q̃d assumpsi de v
gine. l̃ subtrahēdo hoc ē corp⁹
nō dicēdo meū. aut tñsponēdo
dicēdo corpus meū hoc ē. l̃ iter
ponēdo ut h° evtiq; corp⁹ me.
siue mutādo ut hoc ē corp⁹. i. ihu
Sane gūter p̃ccat q̃ q̃dlibet
hoz quolib; attēptauerit. p̃b
tim si formā itēdat mutare ul̃
heresi; itroducē. q̃ forma vbo
rū quā xp̃s exp̃ssit p oia debet
illibata seruari: q̃ uis s̃m p̃hm
noia a vba tñsposita idē signi
ficet: neq; vtile p iutile viciet̃
a nō vbu ex vbo s; sēsu ex sēsu
tñsferēdū ē. **Q**uid si iter plati
onē forme p̃ais a vīm iterpo
nat̃ spatū a q̃d nichilōm⁹ sit
tñsubstātiatio. **D**e hoc tñ du
bui nō est s; illos q̃ duas asse
rūt eē formas ut iā dicet̃. **S**;
cū ad plationem istoz vboz
hoc est corpus meū. panis mu
tet̃ i carnem a ad plationem
illoz hic est sāguis me⁹ vīm
mutet̃ i sāguīez. videt̃ q̃ pa
nis sine vīno a vīm sine pa
ne valeat osecrari ut p̃missum

est. et ita si p⁹ plationē istoz
et an⁹ plationē illoz impedim⁹
accedat sacerdoti. q⁹ min⁹ pcedere
valeat. videtur q⁹ panis sic
mutat⁹ i carnē. vīno i sāguīez
nō mutato. **Qu**qd g^o b^o casu
ali⁹ sacerdos totū repetet a p^{nci}
pio. et sic sup panē iterabit⁹ cō
secratio. an v^o ab eod^o loco tm̄
incipiet in q⁹ sacerdos ille dimisit.
et sic diuidet⁹ mīsteriū vnitatis
Sup b^o itaq³ legit⁹ i concilio
tholetano. Cēsum⁹ ouenire ut
cū a sacerdotibus missaz tēpe sa
cra mīsteria osecrat⁹. si egritus
dimis accidat cuiuslib³ interue
t⁹ q⁹ ceptū negat osecratiois ex
pleri mīsteriū. sit libet⁹ ep^o ul
p^{sb}itero alteri osecrationē exe
q⁹ cepti officij. ut pcedētib³ sup
ple q⁹ defecerūt libet⁹ alij p cō
plemto succedāt. **D**e b^o etiā di
cet⁹ i viij. pticula sup v^obo. noui
et eterni. ad finē. **V**er⁹ cū iter
thologos de tpe osecratiois
sit diuisa sēctia. q⁹busdā dicēti
b³. q⁹ cū totū ē dē; totū ē factū.
alijs asserētib³ q⁹ panis an mu
tat⁹ i corp⁹. et postea vīnū mu
tat⁹ i sāguīez ut dictum ē. ideo
pleriq³ tuti⁹ iccedētes affirmāt
q⁹ ali⁹ sacerdos repetere d³ conse
cratio nē atq³ pficere. qm̄ nō
dicūt iteratū qd nescit⁹ eē factū
Tn ne vlla fiat iteratio ul⁹ diuī

ho sacram⁹. nec aliq³ scrupu
l⁹ erroris l⁹ dubitatiois remane
at o⁹sult⁹ iudicat⁹. ut illa talis
oblata studiohissime p infirmis
rēdat⁹ et sup alijs sp^{ib³} panis
et vīnū tot⁹ canō rētat⁹. a p^{nci}
sa hostia osecrata i fine misse a
mīstro l⁹ alio sumat⁹. **S**ed si vi
nū iueniri nō possit. l⁹ aliq³ casu
itercedēte defuit q⁹rit⁹ vtz ne
cessitate cogēte l⁹ casu itercedē
te sola panis materia possit in
eucharistia cōsecrari sic et s^o lo
la panis sp^{ib³} d³ eucharistia rēua
ri. **S**ūt sane q⁹ dicūt q⁹ cū v^obū
et elem⁹tū officiāt sacram⁹. nec
forma v^oboz nec materia rez.
q⁹s xps exp⁹sit mutari siue dis
midiari pōt. q⁹ sic vīnū sine pa
ne. sic panis sine vīno minime
osecrat⁹. **V**nde siue aq³ p vīno
mittat⁹ i calicē. siue ordū p fru
mēto formet⁹ i panē. sic neut⁹
p se. sic neut⁹ cū alio t⁹nsbat⁹ i
carnē. a mutat⁹ i sangnē. **N**ā si
pāis sine vīno. l⁹ vīnū sine pāe
mutari poss⁹ i carnē a sangnē i
h⁹is ita; rēgiōib³ i q⁹b³ alterut⁹
iueniri nō pōt. licite poss⁹ alter⁹ in
altero osecrari. mī⁹ ei ignorātia
q⁹ nēcitas. l⁹ negligētia q⁹ diffi
cultas excusat. **A**lij v^o dicūt q⁹
cū x⁹ p⁹ oūteit panē i carnē. et
postea mutauit vīnū i sāg. sic
cūā. l⁹ cōis text⁹ cōdit. et in vīo

Liber Quartus Rōnalis

vinū panē a fine pane vinū
osecrari otigit. gunt tñ offē-
dit q̄ negligēt ul' ignorāt al-
terutā spē; p̄termittit. graui-
us q̄ sciēt aut spōte. maxime si
formā itēdit mutare l' h̄resi; i-
troducte. **Quid** g° faciēdū sac-
doti si vinū post osecratōe; ope-
riat p̄termittum. Rñdeo si hoc
studiose cā itroductū h̄resi;
factū ē nō ē sacramētū corpis
Si vō p̄ obliuionē negligē-
tiā a nichilomin⁹ facta ē olec-
tio corpis. ut p̄missū ē. tūc tñ
ut dicūt aliq̄ vinū apponē de-
bet a sup̄ illud solūmō v̄ba ad
osecratōe s̄guinē rextere. s. ab
illo loco. **Sili** mō. ac. vsq; in
finē. omīssis tñ crucib; duab;
q̄ hūt singillatī sup̄ panē. **Alij**
vō dicūt q̄ vinū apposito i ca-
lice panē osecratū deb; imittē.
sic q̄ poss; absq; aliq̄ repetitio-
ne sumē sacrificiū sicut fit i die
pascues. **Alijs** videt q̄ nō d;
vinū apponē ne scādalu gnet;
sed qd̄ p̄mī dicūt v̄ri⁹ ē. **Nā** v-
tli⁹ scādalu nasci p̄mittit q̄
vritas reliq̄t. si ei h̄c vritas
p̄termittat. s. q̄ vinū nō appo-
nat. nō pōt v̄re dici hoc sacra-
mētū omīxtio corpis a s̄guis
nec corpus xpī sine s̄guine su-
mī debet. vel hostia seruet a su-
p̄ alijs spēb; canō repetat. ut

De Sexta pte Canonis.

p̄missū ē. verūtñ si sacerdos aq̄
gustata ieiuniū solueit illa die
ñ itēt sacramētū. si at̄ an̄vba tñs
substātiatōis. s. hic ē calix. ac.
adūterit vinū fore p̄termittū;
l' cē vtrūq; s. vinū a aquā tūc
illa appōat i calice a i osectōe
p̄ccdat: reicipiēs ab illo loco.
Nāc igit obla. ac. si vō vinū
siue aq̄ apponat nō iō min⁹ ē
sacramētū ut dicet i se. p̄ti. sup̄ v-
b̄ noui a eterni testa. **Quid**
si aliqd̄ de s̄guine stillauit. de
hoc dicet sup̄ v. q̄ p̄ multis. v-
rū cū interdū vni p̄fici multū
sacerdotes ocelebrēt put dicet
i. vi. p̄te sub. v. feria cene dñi.
vbi agit de oleo ifirmoz. **Si**
forte ñ sil' oēs osectoia v̄ba p̄-
nūciēt. q̄rit̄ an ille sol⁹ oficiat
q̄ p̄m⁹ illa p̄nūciat a an ceteri
iterat sacramētū. si ei h° ocedat;
pōtēt otigē q̄ ille ñ ofic q̄ p̄n-
cip̄l' celebrat a ille ofic q̄ secu-
dario celebrabit a sic pia cele-
bratis itētio defraudat. **Sāc**
dici pōt q̄ siue p̄⁹ siue postei⁹
p̄ferat sacerdotes referri d; eoz
itētio ad istās plato isepi: cui
p̄nciplr celebrati ocelebrāt a
tūc oēs sil' osecrāt a oficiūt q̄
q̄ nōnulli oficiāt q̄ q̄ p̄m⁹ p̄-
nūciat ille consecrat nec alioz
defraudat itētio q̄ factū ē qd̄
intēderant. **Cōsueuerūt** autē;

Liber Quartus Rōnalis

p̄sbyteri cardiales rōnoz t̄cū
stare p̄tifice. et cū eo pit' cele
brare. et cōsumato sacrificio. de
manu ei' cōmunionē accipere.
signātes ap̄los. q̄ cū dōmīo p̄i
ter discubētes sacra de manu ei'
eukaristiā acceperūt. Et i eo q̄
o celebrāt ostēdūt ap̄los tūc a
dño ritū hui' sacrificij didicis
se. **S**ane dictis v̄bis illis b' ē
corpus meū. sacerdos eleuat cor
p' iux illd leuit. xxiij. offeretis
panes p̄mitiaz duos de duab;
decimis simile q̄s eleuabit sac
dos corā; dño. p̄mo ut cūcti as
tātes illd videāt et petāt q̄ p̄
ficiat ad salutē. iuxta illd. **E**go
si exaltat' fūo a terra. ac. **S**e
cūdo ad notādū; q̄ nō ē aliud
dignū sacrificiū. imo ē sup oēs
hostias. **T**ercio exaltatio euka
ristie i manu sacerdotis signat
xpm̄ v̄z panē p̄ apl̄xtas i scrip
turis exaltatū. qn̄ sc; eius icar
nacōez apl̄xt; abant. **V**n̄ isa.
Ecce virgo cōcipiet. Et hūc cū
bū fore ceteris excellētiore. **S**i
milis et de potu. **Q**uarto signat
resurrecōez. **Q**nto hostia eleuat'
ut popul' nō p̄ueniens osecra
cōez; s; ex b' ognosces illā scā;
esse. et xpm̄ sup altaē v̄nisse re
uerenter ad terrā p̄sternatur.
iuxta illd ad ph̄il. **I**n noīe ih̄e
su oē genu flectatur. ac. Et ila

De Sexta pte Canonis

lū corde et ore adorent. iuxta il
lud ap' ad ro. **C**orde credz ad
iusticiā. ore aut cōfessio fit ad
salutē. **A**lia rō ponet' p̄pe finē
xi. p̄ticule canonis. **L**ic; igitur
fides sufficiat ad salutē; iuxta
illud aug'. **C**rede et māducasti
non tñ supflua est eleuatio. tū
p̄pter cās p̄missas. tū q̄ ibi tē
pus et locus agēdi opus se of
ferunt. fides sine opib; s; i iaco
bū mortua est. **P**ropt' easdem
q̄s cās calicis eleuacō; l; sāguis
videri non possit supflua non
est. **V**t iū aut calix cooptus es
leuari deat dicet' in seqnti p̄ticu
la sup v̄bo. quī p̄ v̄b. **E**t tam
corp' q̄ calix cū vtrāq; manu
eleuant' p̄pter maiorem reuen
tiam et securitatē. **E**t ex inde strī
git pollices et indices. put dice
tur sup v̄bo. **V**n̄ et memores.
In eleuacōe aut vtriusq; squil
la pullatur. **N**ā et in v. te. leu
te tpe sacrificij tubas clāgebāt
argēteas. ut eaz soitu popls
p̄mūt' foret ad adorādū dñ;
ip̄paratus. **E**t p̄pter eā eandē
squilla pullatur: dum corp' x̄
ad infirmum portatur. **M**ula
etiam capellam dñi pape bau
lans squillam fert: ob reueren
tiā reliq̄az q̄s portat. **T**ūc ec
cerei accenduntur: p̄pt' cā; in. ij.
pte sub ti. de acolito scriptam.

Septia ps canois.
Simili mō ac. Septia ps
 Licet sū vtraq; specie su
 mat vtrūq; sc; corp⁹ a sāguis
 vtraq; tñ spēs osceat a neutra
 supfluit. ut ostēdat qd xps hu
 manā n̄turā totā assupmhit. sc;
 corp⁹ a aia; ut totā redimeret.
 Panis em̄ refert ad carnē a vi
 nū ad animā. qd vinū sāguinē
 opat. i. qd sedes ē aie. Vñ legit̄
 i leuitico. Aia carnis i sāguine
 ē. Moyses q; testat qd caro p
 corpe: sāguis at offertur p aia.
 qd circa p̄is a vinū i sacrificio
 offerūt. qd valet ad tuitiōez
 corpis a aie. ne si sū spēs p̄is sa
 guis fūat cū corpe a sic sū al
 tera tñ spēs fūat ad alterius
 tñ putet p̄tinere salutē. Et qd
 uis sū spēs p̄is sāguis fūat cū
 corpe a sū spēs vīm fūat corp⁹
 cū sāguine: tñ sū i nocē. iij. nec
 sāguis sū spēs p̄is: nec corpus
 sub spēs vīm bibit a cōedit. qd
 sic nec sāguis cōeditur nec cor
 p⁹ bibitur. ita neutru; sub spēs
 panis bibit a sub spēs vīm cōe
 ditur a si cessibile videatur qd
 corp⁹ bibēdo a sāguis cōedēdo
 fūatur. Est 8° sū eū mod⁹ fu
 mēdi carnē a sāguinē qd neutz
 māducatur a bibitur. Et iō re
 cte statuit i cāone. qd corp⁹ x
 sacdos sine ei⁹ sāguine nō fūat

Vñ i quibusdā locis pt⁹ sup
 tionē corpis a sanguis xpi ali
 quid de ipso sanguine reseruat
 i calice a supinfunditur vinum
 purū ut alij cōicātes idē sumāt
 nō em̄ esset dēcs tñ sanguis;
 osocere. nec calix capax inueniē
 tur. Vtrū autē p cōtactū san
 guis vinū appositū efficit sa
 cramentū. dicitur sup vlt: hic
 ē calix. Sequitur post qd cenatū
 est ac. Decimaq̄ta luna p̄m
 mēsis ad vespam xps sū legē
 typicū pascha cū apostol⁹ ce
 lebrauit. de quo cū dixisset: desi
 derio desiderauī h° pascha mā
 ducare vobiscū; anteq̄ patiar
 cur h° diceret statim oñdit. ut. s.
 vterī pasche finē imponēs: no
 ui pasche sūstitueret sacramē
 tū. Accipies em̄ panē bñdixit
 ac fregit. deditq; discipulis su
 is dicens. Accipite a cōedite
 hoc ē corpus meum qd pro vo
 bis tradetur. Similit̄ a calice;
 post qd cēauit dēcs. Bibite ex
 hoc om̄s. hic ē sāguis noui tes
 tamenti qd p vob a p mltis effū
 det i rēssionē peccator. hoc fa
 cite i meā cōmēoratōez. Hac
 igitur istitutōe i formati celeb̄
 m⁹ iugit p m̄steiū; qd sel of
 ferebat i pretiū. Nā vbi vitas
 vit figura cessauit. Crist⁹ em̄
 post cenā corpus a sanguine;

suū dedit aplis ut hoc sacrm̄
 lut vltimū testatoris mādātū
 artius memorie cōmēdaretur.
Vn nouissimū o dens hēdib;
 testamētū dixit. **V**os estis q̄
 pmāstis meū in tēptacōib;
 meis. a ego dispono vob̄ reḡ
 nū. sic pr̄ meus m̄ disposuit ut
 edatis a bibatis sup̄ mēsa meā
 i regno meo. **E**t h; apli eukari
 stiam nō ieiūm acceperunt. non
 iō calūniandū est q̄ pransi debe
 ant h° sacrm̄ recipe sicut faciē
 bāt illi quos apls arguit dicēs
Cōueiētib; vob̄ in vñū iam nō
 est dñicā cenā māducaē. vnus
 q̄sq; ei p̄fuit cenā suā ad man
 ducādū. a aliis q̄dē esurit. ali
 ebrī⁹ est. **I**tem ex hoc vbo. post q̄
 cenatū ē. vidē q̄ sacerdos cōicaē
 deat prius q̄ trāseat ad calicis
 cōsecracōez. **S**; de hoc dicitur
 sub ti. de cōicaōe sacerdotis. **S**e
 quit̄ **A**ccipiens a hūc p̄clarū
 calicē. ac. p̄it̄ cōtinēs p̄ otēto
Nā a vnus a idē. a tūc a nunc
 a hic a alibi sacrificat̄ ab oīs
 b; totus ē i celo. totus ē i altari
 fil. a sed; ad dextrā pris a mas
 net sub sp̄e sacramēti. sic tactus
 est in. vi. pticula sup̄ vbo elcua
 tis oculis. **Q** autē vñū i calicē
 cōsecrūt p; ex eo q̄ ip̄e s̄būxit.
Nō bibā amō ex hoc gēimine
 vitis. ac. **E**t fuit iste cōsecracōes

cū signo crucis. ut dictū ē i. vi.
 pticula sup̄ vbo. **B**enedixit. q̄
 virtute crucis a vboz fit tras
 substantiatio naturaz. **D**ec aut̄
 fuit verba **D**ic ē calix sanguis
 mei. i. cōtinēs sāguie; meū l̄ sā
 guinis significat passionē. **E**t nō
 q̄ passio dicit̄ calix ul̄ a cali
 da portione. vel quia mensuras
 te sumit̄. **F**idelis enī de⁹ q̄ non
 finit nos affligi plus q̄ portare
 possum⁹. **D**e calice dictū ē i pte
 p̄ma s̄b ti. de picturis. **D**ic aut̄
 parū eleuato calice sacerdos illuz
 deponēs nō deserit euz ad notā
 dū q̄ q̄libet aploz sic calicē ac
 cepit. q̄ vñūq; dñs ministrā
 uit. **S**equit̄. **N**oui a eterni tes
 tamēti. subaudi cōfirmatio. noui
 dicit q̄ nos immouat p̄ fidē x̄.
 eterni dicit q̄ lex noua n̄ ē tras
 sitoria sic antiq̄. **V**et⁹ enī tes
 tamēti; quod hircoz a vitulo
 ru; fuit sāguie dedicatū. p̄mit
 tebat hōi tp̄ alia a t̄nsitoria. no
 uū vō qd̄ x̄ sāguie fuit cōse
 cratū p̄mittit eterna. **E**t iō testa
 mēti; illud fuit vetus a t̄nsitori
 us. h° aut̄ nouū ē a eternū. **D**e
 no. h̄r luc. xxiij. **D**ispono vob̄ re
 gnū ac. ut sup̄. l̄ idē pbat̄ eter
 nū. i. p̄petuū. **V**n asserit̄ nouū
 i. vltimū. **N**ouissimū ei hōis te
 stam̄ immobile p̄seuerat. q̄ testō
 ris morte firmat̄. iux̄ illd̄ apli.

liber quartus
de septima parte canonis
 cū signo crucis. ut dictū ē i. vi.
 pticula sup̄ vbo. **B**enedixit. q̄
 virtute crucis a vboz fit tras
 substantiatio naturaz. **D**ec aut̄
 fuit verba **D**ic ē calix sanguis
 mei. i. cōtinēs sāguie; meū l̄ sā
 guinis significat passionē. **E**t nō
 q̄ passio dicit̄ calix ul̄ a cali
 da portione. vel quia mensuras
 te sumit̄. **F**idelis enī de⁹ q̄ non
 finit nos affligi plus q̄ portare
 possum⁹. **D**e calice dictū ē i pte
 p̄ma s̄b ti. de picturis. **D**ic aut̄
 parū eleuato calice sacerdos illuz
 deponēs nō deserit euz ad notā
 dū q̄ q̄libet aploz sic calicē ac
 cepit. q̄ vñūq; dñs ministrā
 uit. **S**equit̄. **N**oui a eterni tes
 tamēti. subaudi cōfirmatio. noui
 dicit q̄ nos immouat p̄ fidē x̄.
 eterni dicit q̄ lex noua n̄ ē tras
 sitoria sic antiq̄. **V**et⁹ enī tes
 tamēti; quod hircoz a vitulo
 ru; fuit sāguie dedicatū. p̄mit
 tebat hōi tp̄ alia a t̄nsitoria. no
 uū vō qd̄ x̄ sāguie fuit cōse
 cratū p̄mittit eterna. **E**t iō testa
 mēti; illud fuit vetus a t̄nsitori
 us. h° aut̄ nouū ē a eternū. **D**e
 no. h̄r luc. xxiij. **D**ispono vob̄ re
 gnū ac. ut sup̄. l̄ idē pbat̄ eter
 nū. i. p̄petuū. **V**n asserit̄ nouū
 i. vltimū. **N**ouissimū ei hōis te
 stam̄ immobile p̄seuerat. q̄ testō
 ris morte firmat̄. iux̄ illd̄ apli.

Testamētū i mortuis cōfirma-
tū ē. Alioquin nō valz dū vīuit
q̄ testat⁹ ē. Porro testamētū;
nō solū dī scriptūa. s; a pmissio
ut dicet⁹ i plūio. vi. ptis. Et h;
hūc mod⁹ dicitur. **Hic ē sāguis**
nouī a eternī testamēti. i. cōfir-
matō noue a eterne pmissiois
sicut dñs ip̄e pmittit. **Qui mā**
ducat carnē meā a bibit meū
sanguinē h; vitā eternā. **Vñ**
nec p̄mū testamētū ut iqt̄ apls
sine sanguīe dēdicatū ē. **Lecto**
enī vniūso legis mādato. moi-
ses accipiēs sanguīe; bircoz a
vituloz. ip̄m libz a omēm po-
pulū asp̄xit dicēs. **Hic ē sāguis**
testamēti qd̄ mādauit ad vōs
de⁹. **Eccē q̄** pprie moises vba
p̄dicat q̄b⁹ xp̄s vsus ē i cena.
Querit⁹ vtz aqua cū vīno cō-
uertatur i sanguīe;. **De q̄ etia;**
iā infra dicet⁹. **Si enī** oūtitur
g⁹ aqua ē sacramētū sāguis.
imo videtur q̄ ppli. **Nā aq̄** mul-
te populi multi a ob b⁹ aqua
vīno miscetur ut xp̄o populus
adunetur. **Nā a de latē xp̄i sā-**
guis exiuit a aq̄. put tactū est
sub ti. de oblatōe. **Si vō** nō cō-
ūtitur. q̄ritur vbi pt⁹ osecrōez
existit a quō sepat⁹ a vīno cui
fuerat i vnū cōmixta. **Si autē**
pt⁹ osecratō; aq̄ pura pmāseit
fm hoc nō bibit solū sanguīe;

sācdos i b⁹ sacro a sic p⁹ p̄ia;
sūptō; itez eodē die cōicare nō
dēbt. ac si p⁹ aquā bibiss; **Nā**
idēco sācdos post q̄ pfudit eo
dē die itez n̄ sacrificat. q̄ vīnū
purificatōis sūphit. **An forte** di-
cet⁹ q̄ sic vīnū mutat⁹ i sacz;
redēptōis. sic a aq̄ trāhit i sacz;
absolutōis. q̄ de latē xp̄i pit⁹ ef-
fluxerit. **Quis b⁹** audeat diffi-
niē. **Nā a illd̄** iqr̄it. **Vtz xp̄s**
refurgēs ex mortuis sanguīe;
illū resūphit quē i cruce effudit
Si ei capill⁹ de capite nro nō
pibit. q̄nto magis sanguis ille
nō p̄it q̄ fuit dēvitate nature.
a tñ ille i plerisq; eccl̄is dī oser-
uari **Quid etiā** de circūciōe p̄-
putij ul de p̄scisiōe vmblici di-
cet⁹ an i xp̄i resurrectōe rediit
ad vitatē hūane n̄tūē a ad lo-
cū glōificatū. **S; meli⁹ ē** dō to-
tū cōittē q̄ aliqd̄ temē diffini-
re. **Credit⁹** tñ ip̄utū i lateran-
basilica ofuāi. l; a q̄busd̄ dicat⁹
q̄ illd̄ fuit i ibz; s; latū ab āge-
lo karolo magno. q̄ tñstulit il-
lū a posuit aq̄s ḡm̄i honoifice i
eccl̄ia. b. maie. **S; pt⁹** a karolo
caluo positu ē i eccl̄ia. s. saluato-
ris ap̄d caroliū. **S; si b⁹ vīnū ē**
mirād⁹ ē. **Cū ei caro illa** dēvitate
hūane n̄tūē fuit credit⁹ q̄ xp̄o
r̄furgēte ad locū suū glōificatū
rediit. **Aliq̄ tñ** dixerit q̄ b⁹ v; cē

Liber Quartus Rōnalis

possi iuxta opioez eoz q̄ dicūt
id solū eē de vitate nature hu
mane et resurgē. qđ ab adā tra
ductū est. **I**lls aut oio nephas
est opiarī q̄ quid dicē p̄supse
rūt. vīz aquā i flegma ouerti
Nā a de latē x̄ non aquā s̄ aq̄
ticū huōrem. i. flegma mētūit
exisse. **D**uo nāq; p̄cipue ecclie
sacra de x̄ latere fluxerūt. vīz sa
cramētū redēpcois in sāguīe et
sacrm regniacōis in aqua. **N**ō
ei baptizatur i flegmate s̄ i a
qua. iuxta illd euā. nīh q̄s rena
t⁹ fuit ex aq̄ a spūsācto nō in
trabit i regnū celoz. **Q**uibus
dā tñ nō videt̄ absurdū q̄ aq̄
cū vīno trāseat i sāguīez. ea vi
z rōne q̄ aq̄ p admixtionē trā
sit i vīnū a vīnū p olecrationē
trāsit i sāguīez. aq̄ nāq; trāsit i
vīnū. cū multo vīno modicū in
fudit̄ aq̄. **A**lioqn̄ tō vīnū s̄ ba
pt̄ guttā aq̄ mutaet̄ ut qđ dā
fiat ex illis ofusū. qđ nec sit aq̄
nec vīnū. a tō fontis ul flūmīs
aq̄ p̄t modicā vīnū stillā i ofu
siois sp̄z mutaet̄ nec pais ille
possi i eukaristiā ofēcī. q̄ fcūs
ē de frumto cui forte omixtū fu
it vīnū gñū ordē lauene. **S**i g⁹
pl⁹ apponat̄ aq̄ q̄ vīnū eit irri
tū sacramtū. **O**portet q̄de; ut
tātū ibi vīnū ponat̄ q̄ aq̄ omix
tū sapore vīnū retineat. **D**e hoc

De Septima pte Canonis

dicet̄ i. vi. pte s̄b. v. feria cene
dñi ad fi. **S**ed etiā si p⁹ calicē
olecrationē aliđ vīnū mīttat̄ i
calicē. illd qđ nō trāsit i sāguī
ez. nō sāguī omīcet̄. s̄ accide
bz p̄oris vīnū omixtū. corpi qđ
s̄b eis latet vndiq; circūfūdīt.
nō madidās circūfūdīt. ipā tñ
accidētia vīnū appositū videt̄
afficere. qđ idē omīcet̄. q̄ si aq̄
pura fuit appositā vīnū sapore;
assumit. **Q**uidā; aut voluerūt
astruē q̄ sicut aqua pura p aq̄
benedicte otactū efficit̄ bñdic
ta. sic a vīnū p sacramti cōtac
tū efficit̄ olecratū a trāsit i sā
guīez quoz assertionē minime
rō suffragat̄. **D**e q̄ etiā dicetur
s̄b. v. feria cene dñi. **S**z nūqd
irritū est qđ gēitur. si forte aq̄
p̄termittatur. **E**t vidr q̄ sic ex
hīs q̄ s̄b ti. de obla. tacta sunt.
Cautū q̄z ē i canoē cipam. q̄ n̄
pōt calix dñi eē aq̄ solū. nec vi
solū. n̄ vtrūq; mīsecat̄. sic nec
corp⁹ dñi pōt eē farina sola. n̄
vtrūq; fuit adunatū. a pais v
m⁹ opage solidatū. **E**t b⁹ qđā
ostāt affirmāt assēntes q̄ sic
aq̄ sine vīno ofēcī nō pōt. sic
nec vīnū sine aq̄ trāsbārī v; q̄
de latē x̄ fil vtrūq; manauit.
Ali vō cōcedūt q̄ si q̄squā nō
intēdes heresim itroducte ob
liuio ē l̄ ignorātia p̄termiserit

Libre Quartus Rationa

aquā nō sit irritū sacramētū.
Illa tñ p obliuio; ptermittens
venialit' peccat. p negligētiam
mortalit' a grauit' ē pueniend'
a sp pōt appōi an trāssubstātia
tionē. a qd p dicit' vīnū solū nō
posse offerri. intelligūt. nisi fiat
simplr ul' ignorāt'. ul' n pōt. i.
nō d; . **N**ā d; grecor ecclia nō
appone aquā i sacro. **A**it ei **C**i
pān? **S**i q's de ancessoib' l' ig
norāt' l' simplr nō obfauauerit
qd nos dñs facē exēplo a ma
gisterio docuit pōt simplicitati
ei' d; idulgētia dñi venia ocedi.
nob vō nō pōt ignosci q nūc a
dño nīstruati sum'. ut cali cem
dñi cū vīno mīxtū. i. vīnū cū aq
i calice mīxtū. fm qd dñs ob
tulit offei'. **E**x qb' v' b apte col
ligr q vīnū aq mīxtū xps i cēa
discipul' t' dididit. **S**i vō vīnū p't
mittit'. d b' dēm ē i. vi. pticula
sup v'bo b' ē corp'. **P**orro lic;
diligēti studio vīnū optimū p
sacrificiō sit qrendū. vīnū tñvi
nī nō maculat mūditiā sacri. q
circa. siue nouū vīnū qd d; mū
stū siue vīnū acidū qd appella
tur acetū siue ec' musti dū: i. m sa
crificiū offerat': sacramētū cōfi
cit' a diuīt' osecrat'. **V**itādū
ē tñ ne ul' tale vīnū mīxtū ul' co
ctū ul' rosatū ul' spiciatū i cal
ce ponat'. **S**ūt tñ q dicūt' acce

lis. De Canone.

tū nō ē vīnū cū ipa; mutauit n
turā. **N**ā vīnū ē calid. illd frigi
dū a iō ex eo cōfici nō posse. sic
nec ex agresta. **Q**d ocedi pōt i
aceto ex alio q ex vīno facto.
Nā si ex vīno factū fuit sec' ē
cū ead ppe sit vīa. i. sba Juli'
q; ip dixit q cū lacte ofici n pōt
Botr' at vne i nccitate opmī
aide ofici pōt. s; d ipō bōtro n cō
pssō nō pōt coicai. **N**ō pōt ec' ofi
ci cū aq. cū q pān' i mīsto iti
et' lauāt'. **I**ll' at nōnd ē q si
vīnū i calice ogelatū fuit: deb;
tādū ibi exalare sacdos donec
glacies soluat' qd si sic solui ne
quāt adhibeat ignē. **S**i at mu
sca ul' arāea ul' aliqd tale cecid
dit i calicē an trāssubstātiōē vīnū
i sāguie; pici deb; vīnū illd i m
piscinā a aliud vīnū aq appōi
Si vō p't trāssubstātiatō; ibi
cecidit ul' sāguie; tetigerit: sā
guis sumat' a illd pri' i aliq ca
lice sepe vīno pfūdat'. a qnto
cauti' a diligēti' fici pōt abluat'
a demū sup piscinā cremet'. qz
vix posset absq; horroē a vitu
sumi. **A**blutōnem vero ipa; sa
cerdos pōt cōsecratōē ul' mīnī
ster sumat'. **B**ed a si q's statiz
xpi corpe fūpto: nausēā patit'
vomit' similē sup piscinā cō
buat' a puluis i piscinā mittat'
Si tñ aliq hostie pticlavideat'

Liber Quartus Rōnalis

ibi ul' si cōpus christi infirmo datum reijcitur illud reuerēter suscipiatur. et cōtritum cum vino in calice sumatur. si integrum nequeat recipi. et si horrox sit illud fumere p' reliquiis custodiatur. **N**on est igitur danda eukaristia egrotowmenti. sed credata manducauit. **S**ed et si quis adeo egrotus est ut masticare non possit. tunc tñ summat aquam a christi corpore tactā. minimam tamen p'ticulam sumens totus sumit ut premissum est. **N**on est etiam danda ebrio. insano. heretico. epilentico. et similibus nisi infirmitate cessante. **L**eproso tamen dari potest et muto et egrotocompoti sue mentis post confessionem et ei' absolucōem a peccatis. **Q**ual' aut' penitentia imponenda sit ei qui ppter ebrietatem et wracitatē eukaristiā euomit. in canone beate habet'. **E**t nota q' is qui communicauit si commode et absq; uolentia nature pōt. debet abstinē a sputo. alioquin post horam cōuenientem spueret potest. saltē in loco ubi sputum nequeat pedibus conculcari. **S**iquidem spūalis omnia iudicat et ipse a nemine iudicat' et oia mūda sūt

De Septia pte Canonis

mūdis. **Q**uod si sup lignū vel lapidē vel terrā eukaristia. et aliqd de sāguine ceciderit. sāguis lingua labendus ē. et deinde radendus et extergend' ē ipse locus. et puluis in sacrario siue cū reliquiis reponend'. **S**i vō sup corpale ceciderit. sugatur: sicut diligētius fieri poterit. et lauetur ter in calice. et aqua lotionis sumatur post missam. **D**einde corpale recondendum est. et loco reliquiarum seruandum ē. **S**i uero palla altaris intincta fuerit eodem modo ipsa particula intincta incisa est pro reliquiis seruanda. **S**i autem super casulam vel albam degutt; similiter fiat. **S**i sup aliud qd cuiq; pphanum uel timentum cōburenda est pars illa. et cinis in loco sacro reponendus est. ut dicunt. **P**ius tamen papa statuit. ut si aliquid de sāguine stillauerit in terram lingua lambatur. **S**i uero fuerit tabula locus corrodatur ne cōculcetur. et rasura igne cōsumatur. et cinis intra altare condatur. **E**t si super altare stillauerit sorbeat minister stillam illā quantum poterit. **S**i super linteam altaris minister lauet lintamina que stillam tetigerint

tribus vicibus calice subterposito
et aqua ablutionis fuerit in calice et
iuxta altare recodatur. **I**bidem etiam
sequitur qualis penitus sacerdoti cui hec
contingerit sit prescriptum celebret ipo-
nenda. **E**t non quod si ante transubstan-
tiationem effusa fuerit pars: mutetur
palle sub filamento et celebrans suus
offitium exequatur. **S**i totum effusum
sit tunc premissa confessioe mistrebus
denovo recipiat offitium. **N**unc
igitur oblationem. **S**i vero post
transubstantiationem pars effusa est: tunc
similiter offitium exequatur. **S**i to-
tum ita quod nihil hauserit. quod valde
de enorme est. tunc ponat hostiam
super altarium et mistret vino
panem vinum et aquam et recipiat.
Nunc igitur oblationem. **C**onfessioe tamen pre-
missa. **H**ostia vero facta fumatur
postmodum a ministro in fiammis vel
fuerit per infirmos. **R**ursus oculum
aureliam statuit quod quod non bene cu-
stodierit sacrificium et minus vel ali-
ud aial illud comederit. xl. dies pe-
niteat. **Q**ui autem perdidit illud in
ecclesia vel pars eius ceciderit et inuenta
non fuerit. xxx. dies peniteat. **I**n e-
odem ecclesia. c. ita sequitur in burcardo li.
v. vnde scriptum est perdidit aliquid si alta-
re de calice quando offertur. vi. dies pe-
niteat. **A** si abudantius. vii. dies pe-
niteat. **Q**ui autem perdidit calicem dum mi-
sse solemnitas celebraretur. xl. dies pe-
niteat. **S**i vero missa celebrata post

hoc neglexerit accipere sacrificium si-
militer. xl. dies peniteat. **E**t qui pollu-
t nocturno tempore accepit sacri-
vii. dies peniteat. **Q**ui negligenter
per sacrificium fecit ut a vinis
osum ad nihilum deveniret: tres
quadragimas cum pane et aqua peni-
teat. **S**i integre inventum fuerit et in
eo vinis obuiatur et cinis sub al-
tari recodatur. **E**t qui neglexerit
quater diebus suam negligentiam
soluat. **S**i cum amissione saporis
sacrificium decoloratur. xx. dies ie-
iunio expleatur. **Q**ui vero oglu-
tatum misit. vii. dies peniteat. **S**i
sacrificium fuerit sordidum et vultu-
te perditum igne oburendum est et cinis
iuxta altare sepeliendum est. **S**ic le-
gitur in burcardo. li. v. c. omne. **I**tem
ecclesia non debet quod si a naso sacerdotis ce-
lebratis sanguis exierit vel nau-
sea superveniret recipiatur in aliquo
vasculo ne sancta contaminetur et
si naso vel ore abluto: recipiat
sub filamento ubi dimisit. **S**i vero in-
firmas superveniret mittatur super
crepidem: siue ante altare vel sedat
donec convalescat et sic incipiat ubi
dimisit. **S**i si nullo modo potest os su-
mae missam alius sacerdos per incipiat
ubi ille dimisit putat deus est in vi-
piti. super vultu hoc est corpus meum. **S**i
si incertum est ubi ille dimisit. tunc quod
periculosum esset verba sacra-
menti iterare vel permutare posita

Liber Quartus Rōnalis

oblata illa sup ꝑꝑiciatoriu. mī
nistret denuo ut ꝑmissum ē. **¶**
Seq̃tur. **M**ysteriu; fidei. **I**deo
dicit̃ mysteriu; fidei. qz aliū vi
det̃ a aliud itelligit̃. **D**oc cre
de iubem̃. discutē nō audemus
fides enī n̄ ē n̄ d̄ occultis. iux̃ il
lud. fides n̄ habet meritum aē.
Breg. dicit qz ideo d̄r mysteriu;
fidei. qz crede debem̃ qz ibi sal⁹
nrā oñstitit. ul qz sine fide nō fit
h° sacramtu; .i. sine ea illd̄ itel
ligi plenē nō pōt. **D**icit̃ aut̃ mī
steriu; illd̄ qd̄ secretā recōdita;
h̄t disp̄sationē. **M**ysteriu; enī
g̃ce d̄r secretū latine. **E**t fm̃ **I**n
no. iij. null⁹ euāgelistaz dixit
h̄c v̄ba. **E**x his autem a alijs
scripturēv̄bis qd̄a dixerūt i sa
cramto altaris veritatē corpis
a sāguis x̄ nō eē. s; imaginem
tm̃ a sp̄s; a figurā. ꝑ eo qz scrip
tura memorat aliq̃tēs id qd̄ in
altari fuscipit̃ eē sacramētu; a
mysteriu; a exēplū. **S**ed hi ꝑ
fecto laqueū erroris icurrūt. de
q̄ etiā d̄cm ē i. vi. pticula sup v̄
bo. fregit. **N**ūqd̄ enī iō sacram
tū altaris v̄tas nō ē. qz figura
ē. absit omnino. si enī h° eē s; er
go nec mors x̄ v̄tas ē qz figura
ē. a r̄urrectō x̄ v̄tas nō ē qz
figura ē. **N**ā mortē a r̄urrectio
nez x̄ figurā a imaginē a simili
tudinem eē. manifeste declarat

De Septimā pte Canonis

ap̄ls dicēs. x̄ps mortuus ē ꝑ de
lictis nr̄is a r̄surrexit ꝑꝑt̃ iusti
ficationē nr̄az. **E**t petr⁹ ap̄lus.
Chr̄st⁹ passus ē ꝑ nob̄. nobis
r̄liquens exēplū ut seqm̃ v̄sti
gia ei⁹. **E**rgo mōs x̄ exēplū fuit
ut ꝑccō moriam̃ a r̄urrectio
ei⁹ exēplū fuit ut iusticie v̄tia
m⁹. **S**i enī v̄tas nō fuit. g° x̄ps
v̄e mortu⁹ n̄ fuit a v̄e n̄ r̄surrex
it. s; a mors ei⁹ a r̄urrectio ei⁹
v̄a n̄ fuit s; absit h°. nā ꝑꝑha d̄
eo ꝑdixit. **V**e lāguores nr̄os
ip̄e tulit a dolores nr̄os ip̄e ꝑꝑ
tauit. **A**ltaris g° sacm̄tu; ē v̄
tas a figura. **T**ria q̃ꝑe sūt i h°
sacm̄to discreta v̄tz forma
visibilis. v̄tas corporis. a vir
t⁹ sp̄ualis. **F**orma panis a v̄m̄
v̄tas carnis a sāguis. v̄tus ca
ritatis a v̄nitatis. **P**rimū oculo
cernit̃. scd̄; aīo credit̃. tertū
corde ꝑcipit̃. **P**rimū ē sacm̄a
nō res. scd̄m ē sacramētu; a res
tertū v̄o ē res a nō sacramētu;
S; primū ē sacramētu; gemie
rei. tertū ē res gemini sacm̄e
ti. scd̄m aut̃ ē sacramētu; v̄m̄us
a res alteri⁹. **N**ā forma panis
v̄trāq; x̄pi carne; significat. i.
verā a m̄sticā. s; verā carnē a cō
tineta significat. m̄sticā v̄o si
gnificat s; nō otinet. **S**icut enī
v̄n⁹ panis ex multis g̃nis oficiat̃
a v̄nū v̄m̄u ex diuisa cōf̄s ofluit

hic a corp⁹ xpi ex multis mem
bris opomē. a vntas eccliaſti
ca ex diuſis pſonis oſtitit. ſc; i
pdeſtinatis. uocatis. iuſtifica
tis. a glorificatis. nā q̄s deus p
deſtinauit hos a uocauit. q̄s uo
cauit hos a iuſtificauit aē. **V**n
aplus **V**n⁹ panis a vnu cor
p⁹ multi ſum⁹. **I**n cui⁹ rei typū
eſt facta archa dñi de lignis le
thm. q̄ ſūt iōpūtribilia a albe
ſpie ſimilia. **P**at; g⁹ q̄ ſba cor
pis a ſanguinis x̄ eſt ſacramētū
a res. ſ; alteri⁹ ſacrī eſt res a alte
ri⁹ rei eſt ſacrū. **E**ſt enī res p̄mī
q̄ ſignat⁹ a oſtēd⁹ a p̄mo vic; a
forma viſibili a eſt ſacr; tertij
q̄ ſignificat a efficit tertij. i. vni
tate eccliaſtica. **D**rg⁹ h mīſteriū
fidei. qm̄ aliud ibi cernit⁹ a ali
ud ibi credit⁹. **C**ernit⁹ enī ſp̄s
paīs a vīnū a credit⁹ uitas car
nis a ſanguis. **O**d aut h dicit⁹
mīſteriū fidei alibi d; ſp̄s a vi
ta. **S**p̄s enī eſt mīſteriū ſm̄ il
lō. **L**rā occidit. ſp̄s aut uiuifi
cat. **E**t fides eſt vita. ſ; illō **I**uſt⁹
me⁹ ex fide uiuit. **H**inc g⁹ dñs
ait. **V**erba q̄ locut⁹ ſū uobis
ſp̄s a vita ſūt. **V**erz cū cōſec
tio p̄ficiat ſacramētū a pt⁹ oſe
cratio; nō ſit i altari paīs a vi
nū. q̄rit⁹ q̄s paīs eſt corp⁹ a q̄d
vīnū eſt ſanguis ſacr; **N**ā ſi dica
tur q̄ paīs q̄ fuit; l vīnū q̄d ex

tit. p̄fecto nec ille corp⁹: nec
illō eſt ſanguis ſacrū. q̄ panis
traſiuit i corp⁹ a vīnū i ſangu
nē. **S**i vō dicat⁹ q̄ ſp̄s illa q̄
remāſit. illa q̄d nec extitit ex g
mīs. nec oſfluxit ex racemī acinīs
qm̄ ex hīs nō p̄uēit accidēs ſ;
ſba. **Q**uā g⁹ ſimilitudinē; aſſig
bīm⁹ int⁹ ſacr; rei a rē ſacramē
ti. **N**ā ſi ſacrā nō h̄rent ſimili
tudine; rez q̄rū ſūt ſacrā. p̄prie
ſacrā nō dicerent⁹. ſic ſacr; ba
ptiſmī q̄d eſt ablutō carnis exte
rior ſimilitudinē; hab; ſignificati
q̄d eſt ablutō mētis interior. **B**a
ne ſacr; iſt d̄ in eo ḡrit ſimilitudi
nē corp⁹: i q̄ paīs ſimilitudinē;
rep̄ntat. **S**p̄s g⁹ paīs ſacrū
eſt corp⁹. nō ſolū rōne rei ſiḡte.
vz etiā rōne oſtēte. **Q**uerit⁹ at
vtr⁹ ſp̄s paīs a vītas corp⁹
vnu ſint ſacramētum an diuer
ſa. **E**t videt⁹ q̄ diuerſa. cū enī
diuerſa ſint ſignavidet⁹ q̄ diu
ſa ſint ſacrā. **P**retēa ſc̄ptū eſt.
Perficiat in nob̄ queſum⁹ dñe
tua ſacramēta. quod cōtinent
Que v̄ba ſub titulo de oratiōe
nouiffima exponētur. **S**; vide
tur cōtra q̄ ſint ſolū vnu. cū ei
eādē rē ſacrā ſignificēt videt⁹
q̄ idē ſint ſacr; **P**reterea alibi
legitur. **P**reſta ut hoc tuī cor
poris a ſanguis ſacr; nō ſit no
bis creat⁹ ad penā; **S**up hoc

Liber Quartus Rōnalis

dicūt quidā q̄ forma panis et
vini sūt vnū sacmētū. nō p̄pt
vnū signatū. s; p̄pt vnū otētū
Species autē panis et vitas cor-
pis sūt vnū sacmētū. nō p̄pter
vnū otētū. s; p̄pt vnū signa-
tū. **N**ō debet ocedē q̄ sicut diūse
res p̄pt vnū et idē signatū idē
sūt sacmētū. sic eadē res p̄pter
diūsa significata diūsa sūt sacmē-
ta. **Q**uibus obijciat q̄ si spēs pa-
nis et vitas corporis idē sūt sacra-
mētū. cū spēs panis sacmētū sit
corporis g° vitas corporis idē ē sac-
mētū. et ita idē ē sacramentū sui.
Sed h° nō p̄cedit. q̄ spēs pa-
nis et q̄ddā sacmētū q̄d ē vri-
tas corporis et ē q̄ddā q̄d nō ē il-
la qm̄ sūt duo sacmēta diūsa.
Alij vō dicūt. q̄ siue diūsa sint
significata siue diūsa significātia
sep diūsa sūt sacmēta. q̄s opor-
tē ocedere q̄ i altare sūt ad mī-
n° q̄ttuor sacramēta vidē spēs
panis. et spēs vini. vitas carnis
et vitas sanguis. **P**reterea cū pa-
nis et vini diūsa sint accidētia.
ut sapor et odor. p̄d° et color
q̄ntitas et figura. videtur q̄ sin-
gula p se sint varia sacramēta.
q̄ em̄ rōe potē vnū q̄ aliud di-
cēdū ē sacramētū. **S**ed cui⁹ rei
sacramētū ē odor aut sapor **A**d
h° potē nō congrue rñderi. q̄ oīa
sūt accepta sūt vnū eucharistie

De Septima pte Canonis

sacramētū. eo q̄ nullū p se solū
significet. s; oīa sūt panis spēs re-
p̄ntat. q̄ corp⁹ et otinet et signat
Signoz autē alia sūt naturalia
alia positiua. **N**aturalia sūt q̄ h;
naturā signant. q̄z q̄dā sūt q̄ p an-
cedēs signant oīs. ut rubor et vsp̄ti-
no signat serēnitatē matutina **A**lia
sūt q̄ p oīs signant ancedēs. ut fu-
mo l cinē. signat ignis fuisse. **P**o-
sitiua sūt illa q̄ h; ipso fitōe signant
q̄z alia sūt signa rei sacre. ut ser-
pens enē erect⁹ i hēmo alia sūt
signa rei nō sacre. ut arc⁹ triūpha-
lis erect⁹ i biuio. **P**orro signo-
rū rei sacre alia sūt sac ut bapti-
sm⁹. alia nō sac ut agn⁹ pascha-
lis. **S**ac sūt signa nō. te. **N**ō sac
veteris q̄uis em̄ vtraq; sint si-
gna rei sacre. i. re sacra signan-
tia. nō tñ vtraq; sūt sacra. i. iusti-
ficātia. **L**ic; nō nulli dixerit sac-
mēta legalia iustificasse. **D**ec-
ei ē dñia it legalia et euāgelica
sacra. q̄ illa significabāt tm̄. lxx
autē significāt et iustificāt. **V**erū
q̄nq; large q̄nq; stricte sacrm̄
accipit. **L**arge h; q̄d oē signū
rei sacre siue sit sacz siue nō: dī
sacrm̄. vñ signū legalia sacra di-
cūt. **S**tricte fm̄ q̄d sacz solū
mō signū dī sacmētū. **S**acra-
mētū autē dī actiue et passiue
q̄ sacz signis l sacz signū nā
noīe sacri q̄nq; signū rī q̄nq;

res signi varie nūcupat. **S**e
cūdu q sacrm accipitur p
signo rei sacri dicitur a sacro a signo
q sacrum signum. **S**i fm q sac
metum accipit p re signi: sac
metu dicitur a sacro a secreto. q sac
crum secretum. **S**pēs g° pāis dicit
tur sacri actiue. i. sacrum signat
vnitas aut ecclie dicitur sacrm pas
sive. i. sacrum signatum. **C**orp⁹ w
ro dīcū vtroq; mō dicitur sacrm
.i. sacrum signat a sacrum signatum.
Sacrm vō consistit i trib⁹. s. i. m
reb⁹. i. factis. a i vrbis. fm p p
tate similitudine; a interpretatō;
Leo nāq; fm ppetate significat
diabolū. **V**n Aduſari⁹ vrb tā
q leo rugiens circuit qres quē
deuoret. **D**eicare fm similitudi
ne significat predicare. **V**n exiit
qui seminat seminare semē suū a a
liud cecidit i terrā bonā a aliū
sup petrā a aliud iter spmas.
Emaūel fm interpretatō; signifi
cat xp̄; **V**n t vebit nom ei⁹
emaūel. qd interpretat nobiscū;
de⁹. Res ut aq baptismi. factū
ut signū crucis. vrbū ut inuo
catio trinitatis. **S**ingla repū
tur i b° excellentissimo sacro. i. s.
.i. corp⁹ a sanguis. factū. i. efus
a pot⁹. vrbū. b° ē corp⁹ meū. s.
ē sanguis me⁹. **S**equitur. **Q**ui p
wb a p multis effundet i reif
hōne pctōz. **P**ro sol pdestia

tis effusus ē qtu ad efficaciaz.
si p cūctis hōmib⁹ qtu ad su
fficiētiā. **E**ffusio qppe sanguis in
stī p iustis tā fuit diues ad p
tū: ut si vnūitas crederet i re
deptore nullū omīno vincula di
aboli retineret. vrbū em effusiois
abundantiā notat. **P**eccatū autē
duob⁹ modis remittit. vrbū q
ad meritū culpe a b° p sanguis
fidē q iustificamur a culpa a q
ad debitū pene a b° p sanguis
pū. quo rēpti sū⁹ a pēa. **O**es
em qh oues errau⁹ vnusq; s
i viā suā declinauit. **E**t dñs p
fuit i eo iniquitates oīm nr̄. **V**n
vulneat⁹ ē ppter iniquitates nr̄as
attrit⁹ est ppter scelera nr̄a. di
sciplina pacē nr̄a sup eū a linoē
ei⁹ sūti sū⁹. **V**ē lāguoēs nr̄os
ip̄e tulit a dolores nr̄os ip̄e por
tauit. **Q**uia g° iust⁹ iuste pu
nit⁹ ē. i. iusti iuste sūt libati. **A**s
sup sit ei i se p̄as p oib⁹ ut da
r; se p grā; vnū. **D**ic at sacer
dos eleuat calicē ut illū p pō oñ
dat. nec ē sup flua hxc eleuatio.
put dictum ē i fine p̄icule p̄ce
dentis. **E**st aut notādū q qdā
ecclie duas hnt pallas corpales
a ibi eleuat calix coopt⁹ cū al
tā eaz. **I**n quo oñdit b° sacri
occlissimū fōē a difficilissimū
ad itelligēdū. q qz tpe instituti
om̄s hui⁹ sacri sanguis cristi

Liber Quartus Rōnalis

inuisibil erat. qz itra venas ei⁹
exstebat. Alie vō ecclēvnā tm̄
hnt pallā. a ibi eleuat⁹ discop
tus absqz velamine. **P**rimo ad
designandū qz post institutionē
hui⁹ sacmētū sāguis x̄i fact⁹ fuit
visibil p ipi⁹ effusionē in cruce
Vn h̄ dicit⁹. **D**ic ē san. me. acē
In eo ei qz calix nō ē coopt⁹ cū
palla sup quā ē hostia ofēcta.
designt⁹ qz sāguis xpi a corpe ef
fusus a sepat⁹ ē. **S**ecūdo quia
hostia sup pallā corpalem nec
hmo mō posset alibi pōi. **T**er⁹
qz popt⁹ vti flatū piculosum
eēt cooptū cū palla leuare. **E**t
nota qz sacdos act⁹ x̄i pntans
dū dicit. **A**ccipiēs calicē. paz
eleuat calicē. dīde dicēs. bñdix
it. ut sine piculo calicē bñdicat
illū i altari deponit. **S**ubseqnt⁹
etiā dicēs. **A**ccipite. paz t; ele
uatū vsqz dū i altū eleuet. ut il
lū populo oñdat. **S**eqt⁹. **N**ec
q̄tēscūqz feceritis acē. **N**ec clau
sula qz cōsecrationē tā corpis qz
sāguis respicit. p⁹ depositū cali
cē d; dici. **S**ane i pceptōe cor
pis x̄i a sāguis magna ē nobis
adhibēda discretō. **C**auēdū ē
ei ne si mīmū differat⁹ mortis pi
culū incurat⁹. dñō ptestāte. **N**i
si māducauitis carnē filij hōis a
bi. ei⁹ sāg. n̄ habebitis vitā i vo
bis. **S**i vō q̄s idigne suscipit

De Septima pte Canonis

fm aplm. iudiciū scz dānacōis
sibi māducata bibit. **I**ō fm eū
de aplm. p̄bet seip; hōmo. a sic
de pane illo edat a de calice bi
bat. **D**icit g⁹ q̄sqz cōicādū eē q̄
tidie. **A**li⁹ vō dicit ecōtra. **F**aci
at igit⁹ vnusquisqz qd pie cre
didit faciēdū. **N**ō ei litigauerūt
adiuicē. nec alt⁹ altēi se p̄posuit
zach⁹. s. a iē cētūio cū alt⁹ eoz
gaudēs xp; i domo sua suscepit
a alt⁹ dixerit. **D**ñe n̄ sū dignus
ut itres s̄b tectū meū. **E**t h̄ ē qd
aug⁹ ait. **A**li⁹ quotidie cōicat
corpī a sāguī dñi ali⁹ c̄tis die
b⁹ accipiūt. qd liberā h; obser
uatōe; **D**e h̄ s̄b ti. de osculo pa
cis dicit⁹. **E**t nō qz h; xps sel cre
dēs sua morte r̄demerit. ecclā
tñ h̄ sacrm q̄tidie necessario i
p̄tit ob tres p̄cipue cās. **P**rimo
qz i vīnea laborātes eo q̄tidie re
ficiūt. **S**ecūdo ut neophici p
illud icor̄pēt xpo. **T**er⁹ ut me
morā passiois x̄i q̄tidie mētib⁹
fidelū ad imitandū ifigat⁹. q̄
tidie ei egem⁹. ideoqz panis q̄
tidian⁹ vocat⁹. **Q**uotidianū g⁹
sacrificiū ut pbat pasch⁹ pa
pa ē omēoratō. n̄ iteracō passi
onis. a ideo seqtur. **I**n mei me
morā; facietis. **I**n h̄ sacro no
bis q̄tidie mōtis a passiois x̄i me
morā r̄nouat⁹. **V**n. i. ad co. xi.
Quotēscūqz māducauitis pa.

hūc a calicē bibeatis mortē dñi
anūtiabitis donec viat. **Propt̃**
qd̃ ip̃e dicebat aplis. **Doc** faci
te i meā cōmēoratoz. **Nāc** vltis
mā nob̃ mēoriā dñs reliq̃t pro
ut dēz ē sup̃ vbo. **Post** q̃ cēatū
ē. **Et** nō q̃ hēm⁹ triplex mēori
ale dñice passiōis. **Prīmū** q̃tū
ad visū i imagib⁹ a picturis a
p̃pterea crucifixi p̃ago d̃pigit̃
i libro a i eccl̃s. **Scd̃z** q̃tū ad
audītū. s. passio xp̃i p̃dicata.
Tertū q̃tū ad gustū. s. sacrm̃
altaris. i q̃ ip̃a xp̃i passio patē
ter exp̃m̃t̃. **Et** p̃pt̃ h̃o p̃m̃sit.
Et mēoriā venerātes. **Et** seq̃t̃.
Vñ a mēores. **Qui** aut̃ calicē
disco optū eleuant: illū i h̃o loz
eo cū palla corpali coopūit. in
nuētes q̃ sepulto dño aduolu
to lapide clausū ē ostiū monu
mēti ut dicit marc⁹ ac.

**Octaua ps
canois.**

Unde a mēores ac. **Octaua**
ps. **Quia** dñs ip̃e p̃cepe
rat i. ca. **Sili** mō ac ut h̃c i sui
mēoriā facerē? idēco i hac pte
tria sibi omēorāda p̃pōit eccl̃a
s. tā btā; passio; necnō a ab i
feris r̃furreōz. h̃a i celos glōfā
ascēhōz. **Quoz** p̃mū. i. passio
excitat caritatē. scdm̃. i. resurre
ctō corrobōat fidē. tertū. i. ascē
hō letificat sp̃e. **Quid** em̃ i no

E magis caritatē accēdit q̃ q̃
p̃prio filio suo nō p̃p̃cit deus.
Quid magis i nob̃ fidē confir
mat. q̃ q̃ xp̃s resurrexit a mor
tuis. **Sic** em̃ i adā omēs moi
ūtū ita a i xp̃o omēs viuifica
būtū. **Quid** magis i nob̃ am
plificat sp̃e q̃ q̃ xp̃s ascēdes i al
tū cap. du. c. de. d. b. ut vbi ip̃e
ē illic sit a mīster ei⁹. **Sac̃dos**
igit̃ h̃c rep̃ntans dicēdo tā be
ate passiōis. mā⁹ i modū cruc̃
extēdit ut hitu corpis: manuū
xp̃i extēhōz i cruce rep̃ntet. qd̃
tñ alij fatiūt. qñ dicūt. **Hanc**
igitur oblatōz. rep̃ntātes cru
cifixiōz. statū secuturā. **Et** q̃ xp̃s
p̃lix⁹ oras fact⁹ ē i agoniā. iō
agoniā; illaz hitu oculoz a fa
tiei qd̃ammō rep̃ntat. **Dicens**
aut̃ necnō ab i feris resurrectō
nis illas ad se ut p̃⁹ reducēs e
as parū erigit. **Vñ** i cātico a
bacuc. **Altitudo** man⁹ suas les
uauit. **Et** h̃c i signū q̃ xp̃s im
uictus leo surrexit a mortuis.
Ite dicēs. **Sed** a i celos glōfē
ascēhōis. eas eigit eq̃lit̃ vsqz
ad būeros i signū q̃ xp̃s ele
uatis māib⁹ ferebat̃ i celum a
sedet ad dextrā dei patris. **Qd̃**
igitur dicat̃. **Vñ** a mēores ac
sic est intelligendū. q. d. nos
eē sac̃dotes p̃fitemur a plebz
tuam mēorem eē testamur xp̃i

Liber Quartus Rōnalis

filij tui aē. **S**acerdotes qdē me-
mores aīstructi eē debēt. qz ip-
si missaz celebrāt a sacrificiū x ex
emplo offerūt. **P**lebs etiā sanc-
ta memore eē debz. qz xps n solū
p sacerdotibz verum etiā p plebe
passus est. q sācta dz. qz fide a
baptismo x pcepto sacrificata
ē. **I**te ex nūc strigūt digitū. scz
pollices a indices. nec disingūt.
n qndō oportz hostiā tāgi. l. hīg
fieri. **Q**uō fit. **P**riō ob reuerētiā
sacmētū. ne vicz aliqd tāgāt p
tactū corp⁹ x. **S**ecdo vicz i sig-
nū qz i b° sacmēto fu⁹ accedit
pmo. i. fili⁹ obedit pī a iō subi-
cit. **V**nā mēo. tā bte passio. re-
sur. a ascē. aē. **T**er° digitū qz cor-
p⁹ x tetigerūt iūgūt ad ondē
dū qz fideles illd fide a deuotōe
tāgetes debēt eē caritate oūcti
a sic digitū i tāgēdo a signādo
ab iūce ad hōrā. sic a fideliz
opatoēs i hac vita cū expedit
sepāt. qm qnqz p oteplatonē
ad spūalia eleuāt. a qnqz pro
mūdānis necessit abz tpalia a
mīnistrāt. **Q**uōto digitorū oūc-
tō idicat. qz corpis a sāguīs
dñi nrī sacmēto a mēs a corp⁹
sacerdotis īsepabilit eē debēt af-
fixa. **Q**uīto strigūt ne puluī
seu pīcula hostie illis forte ad-
herēs cadat. **Q**uia vō ecclā dix-
it se memore dñici passiomis. iō

De Octaua pte Canonis

Stati acerbiores spz ipius pas-
sionis omemorat recolēs i qui-
qz crucibz quicqz plagas. **S**i-
cut enī sbsēqns expositio decla-
rabit ab hīc vsqz dū corpale
desup calicez remouetur. dñice
passionis ordo memorat. **N**az
vbi dicit sacerdos hostiā purā
hostiā sāctā. hostiā imaculata;
panē sāctū vite eterne a calicez
salutis ppxtue. quinarū crucis
signaculū i pīmit sup oblata;
a calicē signās quicqz xpī plas-
gas. vīz duas manuū. totidēqz
pedū a vnā lateris. **V**el quicqz
crucēs signāt qz xps quicqz secu-
la redemit. **T**res aut crucēs cōi-
ter facit sacerdos sup oblata a ca-
licē qm i tribz vbis vtrūqz pī-
itelligit. **N**ūqz enī i crucis sig-
culo panis sepat a calicē nisi cū
sepātī moiant i canone. qn ho-
stia collocat a sinistro latē cali-
cis recta ps crucis solūmō sup
panē tñsūsa vō vsqz sup calicē
dz pte dī qm ercā ps crucis cor-
pus xpī sustinuit. tñsuerā vō
brachia distēdit. due vō crus-
ces sepātī fce aīaz xpī sepātā a
a corpe signāt. **S**ed cū iā plene
a pfcē sit osecitio celebrata naz
materia panis a vīnī iā trāsit
i sbz carnis a sāg. nec vltēri⁹
pōt dteiorari ul meliorari a sac-
tos vltēri⁹ vtit suis n x kmōibz

q̄rit̄ q̄re sup eucaristia adhuc
b̄ndictōis signū imp̄mit̄. aut
aliq̄d ossecratiōis v̄bū p̄fertur.
Preterea q̄dā s̄biūgūt̄ i cāo
ne inuētia q̄ nōdu; sit trāssub
stātiatiō cōsummata. **S**up h° dī
cūt quīdā; q̄ scriptura nō at
tēdit hic h̄mōi angustias t̄p̄is
s̄; s̄; sac̄dos cū nō possit simul mē
ta p̄ferre et agere: ita loq̄tur et
agit ac si t̄ps staret et eēnt ad
huc faciēda. q̄ i p̄ncipio s̄mo
nis nōdu; erant facta et v̄ba et
signa nō ad tēp̄? sue platōis
s̄; ad oceptionē loquētis sūt re
fēnda Inno. pp̄. iij. dixit q̄ i cā.
aliō v̄ba siḡficāta aliō siḡ p̄tē
dūt. **V**erba nāq; p̄ncipalit̄
sp̄ctāt ad eucaristia ossecratiōis
p̄ncipalit̄ p̄tinēt ad h̄storiā
recolēda. **N**ā; v̄b̄ v̄timur ad os
secratiōis p̄ncipalit̄ et v̄mū i corp̄ et s̄g
uī; ibū x̄. **S**iḡs v̄timur ad reco
lēda ea q̄ p̄ ebdō adā añ pas. ge
sta sūt circa xp̄; **P**at; g° q̄ añ
ordī; eucaristie ossecratiōis illō
Qui p̄die q̄ pateret̄ ac. i fine
canois subici debuisse. q̄ i eo o
secratiō ossumat̄. **E**t; q̄m ipedi
ss̄; ordīnē h̄storie recolēda. q̄
q̄d fuit gestū i medio: ponēt̄
i fine. p̄uid̄? canōis ordiatiō
ut ordīem s̄uaet̄ h̄storie: q̄si q̄
dā nccitate opulsus capl; illō
Qui p̄die ac. q̄si cor canōis in

medio collocauit. ut q̄ sequūt̄
intelligāt p̄cedē. s; illā figurā; q̄
sepe fit. ut q̄ n̄r̄tōe succedūt: i
tellectu p̄cedāt. **V**l pot̄ ut tā
lre q̄ h̄storie suus ordo fuer̄.
dicat̄ itaq; q̄ p̄tinēt signa ad
h̄storiā passiōis recolēdā. qz
figficāt q̄nq; s̄fus. q̄ tūc reue
ra patiebāt̄ i xp̄o. ul̄ q̄nq; ei⁹
plagas ut dictū ē. **E**; v̄ba nō
p̄tinēt ad eucaristiā osecrādā.
imo p̄tinēt ad eucaristiā; osec̄
ta; h̄o mō. **P**os fūi tui vi; sac̄
totes. s; a plebs tua s̄cta. s. po
pul⁹ xp̄ian⁹. na; qd̄ ppl̄s agit
voto: sac̄totes pagūt m̄sterio
offeīm⁹ p̄clare maiestati tue. i.
p̄ ceteris clae. **N**a; si iusti fulge
būt sic sol i reg⁹ p̄ris cor. q̄ to
clari⁹ maiestas diuina p̄fulget
De tuis dom̄s. i. de frugib⁹ lege
tūab⁹ q̄ntū ad paē; q̄ ē osec̄t⁹
i carnē. ac dat̄s. i. d̄ frugib⁹ ar
bor. a h̄o q̄ntū ad vīnū qd̄ ē o
sec̄tū i s̄guīe; **D**e h̄is iq̄ a il
lis offeīm⁹ hostia; puā; hostiā
s̄cta. hostiā; imaclata; i. euca
ristiā; imūe; ab oī culpa oīgia
li a criminali. **V**n̄ dicat̄ hostia
d̄c; ēi. vi. p̄ticla sup̄ v̄bo q̄ p̄die
Vl puā; q̄ntū ad cogitatō; q̄i
p̄uo corde. s̄cā; q̄ntū ad locutō;
imaclata; q̄ntū ad opatō; qz
p̄c; n̄ fecit nec dol⁹ iuēt⁹ ē i ore
ei⁹. supple hoc est panē s̄ctū;

Liber Quartus Rōnalis

id ē sactificatē; supple dator; e;
vite eterne. qntū ad stolā car
nis. a calicē salutis ppetue qn
tū ad stolā aie. fm illd. **E**go sū
pamisvū q d celo descēdi. si qf
māducauit ex hō pane viuet in
eternū. **P**ossunt etia; scdo mō
hxc vba exponi. ut vic; xps di
cat hostia pura. qz ocept⁹ ē fi
ne pccō. dicat pams vite eter
ne. qz ē rfectio āgeloz. a calix
salutis ppetue. qz rfectio ē homi
nū. **V**l terciō mō hostiā purā;
qz xps oblat⁹ ē ut nos libaret
a feditate original pccā. **S**ac
tā qz vulnerat⁹ ē ut pfluere
sacramta. quib; ecclia sactifica
tur. **I**mmaculatā. qz mortu⁹ ē
ut nos libaret d morte eterna
Panē vite eterne. qz ē nostruz
viaticū. qf via. **E**t calicē salutis
ppetue. qz ē rfectio āgeloz in
briās i patria **V**l sic qrtō mō
De tuis domis ac datis. **D**ona
fūt i re eterna. data i opa tēpa
li. **O**fferi⁹ hostiā purā. s. corp⁹.
hostiā scā; s. sagnē. hostiā ima
clatā q ad vtrūq; l purā. i. ab
alijs sepatā. scām. i. sctificatam.
immaculatā. i. a macul emūda
tam. hostiā. de corde puro. osci
etia bona a fide non ficta. **S**e
qf sup qnē. **C**ū aut orauit p
hostiā trāssubanda eāq; iā tñs
sbatā pri obtulit. nē orat p

De Octaua pte Canonis

ipī⁹ accepcoe ut eā adistar ad
qz sacticōz accept; ppico sup
ple nob. ac sereno vltu. i. respe
ctu placabili digneis respicē. n
qvult⁹ ei⁹ mutet aliqn h tē ds
vultū suū s nos illuiat a sere
nat cū mia; suā s nos exhib;
a declarat. fm ps. **I**lluēt vul
suū su. n. a mib. nri. **I**tē p hō q
dic. digneris respicē. nōt q sa
ctos nr h; vultū suū v sū ad p
piciatorū. de q i p hō b⁹ ptis ē
scm. **E**t tē aspgit it⁹ tabnack;
dū p dei mia; qrit ei⁹ ppiciacō;
ut ds hcat illa munā accep. sic
huit munā abel iusti. **V**n seqt
Sicuti accep hre digt⁹ es mu
nā abel. hō aut adūbiū sicuti. si
militudie; inuit. nō expmīt qn
titatē. **M**ulto qppe accept⁹ ē
hō sactificū deo: qz qd obtulit a
bel. qd obtulit abraā. qd obtu
lit melchisedech. v; ei apli⁹ res
qz ūbra. vītas qz figura. **I**pā; g⁹
silitudinē magis qz quātitatē;
dēm⁹ attēde. **O**fferēdo ergo si
miles sum⁹ abel. si rē quidē of
ferētis. rēc mibilom⁹ diuida⁹.
Qd qz cayn nō egit pccauit.
sua nāq; rē cui debebat obtu
lit deo h retinēs sibi seipm a cor
suū sbratēs deo male diuidit
Abel autem acceptū deo intus
in corde obtulit olo caustū. qz
se nō sibi retinuit h deo totum

se sibi dedit et ipse dedit. Et ideo legitur in gen. Respexit deus ad abel et ad munera eius. ad cayno vero et ad munera eius non respexit. Prius respexit ad abel et postea ad muerem eius. quod non offeres a mueribus sed munera ab offerente placuerunt. Similiter et abraham egregius fidei totum se prius offerebat altissimo. et postea cum sua ducere offerenda: placidas ei hostias offerebat. quod ut nos scientes imitauerimur patrios ab illo deus exegit affectus. Tolle igitur filium tuum unigenitum quem diligis isaac et offer eum in holocaustum super unum montem quem monstrabo tibi. Statimque promptum et obediens inuenit immo nobis ostendit. Melchisedech quoque nisi se prius acceptum deo sacrificium obtulisset futurorum casus misericordie preiudicium. quarum intuitu misericordiam patris et unum primum obtulit sacrificium. erat enim sacerdos altissimi. Noianter igitur isti tres prescripti. quod illi et eorum sacra spiritualiter ceteris hominibus sacramenta signauerunt. Quid ei pro munere abel offerentis pro mactibus gregis nisi Christus prior genitus multis fratribus exprimitur qui maliciose occisus est a populo in deorum sic ille inuidiose a fratre suo. Nam secundum apostolum ipse est agnus dei qui occisus est ab origine mundi. Quid pro sacrificium abrahe dilectus

et unicus filius offerentis. nisi per passum designatur. De quo dicit apostolus. Proprio filio suo non pepercit deus sed pro nobis omnibus tradidit illum. Dicitur igitur filius meus dilectus in quo michi bene complacui. Oblatus quoque melchisedech tam proprie nouum sacrificium presignauit ut inde predictum sit. Tu es sacerdos ieternum secundum ordinem melchisedech. Qui secundum apostolum assimilatur ei per omnia filio dei. magister sacerdos in perpetuum. Abel dicitur puer non tam a pueritia quam a puritate secundum illud. Ecce puer meus dilectus quem elegi posui super eum spiritus meus. Abraham dicitur patriarcha. non tam israeliticus plebis: quam populi christianissimi illi per carnem. huius pro fide sed illud. Non ultra vocabitur nomen tuum abraham sed apostolus labis abraham. quod preter multarum gentium constituit te. Melchisedech interpretatur rex iustitie. Deinde rex salem. id est pacis propter illud quod legitur. Orietur in diebus eius iustitia et abundancia pacis donec aufertur luna. Perfectum sacrificium immaculata hostia. hominibus addidit in canone leo pro primo. Quona pro primo canone applices te rogatur et. ix. ps. Pontifex. ut lex iubebat et in proximo huius partis dicitur. aspicebat tabulam et aram et exteius sacrum sanguine pacifico et Christus totus es aspergit patrem sanguine quatenus

Liber Quartus Rōnalis

eū placat p carnem assumptā.
Arā aspgit quādū numerum
restaurat āgeloz. **E**xterius sa
crz aspgit dū hōis sctificat
patri q̄ i terzis sunt recōiliat.
Sac̄dos eosd̄ aspgit. q̄ p b°
sac̄ficiū placat dēu. a veniā im
petrat. a sic etiā superos aspgit
Nā q̄ nos emūdat. augmētāt
numerū ciuū supnoz. **A**spgit
etiā itul tabnaculū. put i pce
dēti pteula dictū ē. **D**ū aut̄ hic
nominat sblime altaē omemo
rat scta sctorz. **H**ane hīm
no dicto p° cenā exiuit iesus i
mōte; oliueti trās torēte; cedrō
a pgressus pussillū cecidit i fa
ciē suā. orās a dicēs. **P**at̄ si fie
ri pōt trāsfer a me calicem hūc.
Sed a sc̄do tercio abijt a ora
uit eūde; h̄mone; dicēs. **E**t fac
t⁹ ē in agonia. plixi⁹ orabat.
a fact⁹ ē sudor ei⁹. sic gutte sā
guinis decurrētis i terrā. tūc ve
nit ad discipulos suos dicens.
Surgite ea⁹. ecce appropiāt
qui me tradet. **T**raditor aut̄ de
dit eis signū dicēs. quē oscula
t⁹ suo ip̄e ē tenete eū. **E**t ofesti
accedēs osculat⁹ ē eū. **Q**uia g°
iesus p̄cidit orās. a dicēs. **P**r si
fieri pōt trāsfer a me calicē ac̄.
Ideo sac̄dos se iclinans orat a
dic̄ **S**upplices te rogam⁹ ac̄.
Vl sac̄dotis iclinatio siḡficat

De Rona pte Canōnis

emissionē spūs x̄. put dictū ē i
plxmio canōnis. **D**e iclinatō
nib; dēm ē s̄b ti. de ofestioe. **I**tē
dicēs. **V**t q̄tq̄t ex hac altaris
ac̄. osculat̄ sel̄ altare. p qd̄ re
pntat̄ osculū pditoris postq̄
dñs ab ozone surrexit. **Q**uid
ter osculat̄ agētes grās trīni
tati. q̄ p passioē; dñi ge⁹ recōli
liant̄ hūanū. **A**l̄i bis. ad nōn
dū geinā i x° naturā. seu ip̄; i ai
ma a corpe passum. **Q**uō fcs
ē i agonia plixi⁹ orbat. tercio
dicēs eūde; h̄mone. iō sac̄dos fa
cit tres cruces. **P**rimā sup obla
tā d̄do. sac̄rosclm filij tui corpe⁹
Secda; sup calicē d̄do. a s̄ḡnē
terciā s̄ḡndo sc̄ipm i facie cū di
cit oī bñd cōe celesti. forte p̄p̄t
sudore corpis crucē impmēs su
p corpe⁹ a p̄p̄t guttā s̄ḡnis im
pmēs crucē sup sanḡnē. a q̄ p
cidit i facie suā orās. iō ip̄mit
sibi crucē in facie. v̄l pōt⁹ crux
q̄ fit s̄ corpe⁹ des̄ḡt vicula q̄bz
ē ligatū corpe⁹ illa q̄ fit sup s̄ḡ
nē des̄ḡt flagella q̄bz allisus ē
a s̄ḡs educat⁹ **D**e vicul̄ legit̄.
Mistri iudeoz op̄h̄d̄r̄t iesū a
ligauerūt. a vicietes duxerūt a
tradiderūt pōtiopilato. **D**e fla
gell̄ legit̄. **A**p̄h̄dit pilat⁹ ies
um. a flagellauit. cuius lūoē
sanati sumus. **P**er terciā vō
crucem que fit in facie recolitur

illud qđ expuebāt in fatie ei⁹
a palmas i fatie ei⁹ dabāt a ve
lātes fatie ei⁹ dicebant. p̄p̄xti
sa nob̄ x̄p̄e quis ē q̄ te p̄cussit.
Tertio crux que fit sup̄ corpus
martiriū x̄p̄i. q̄ fit sup̄ sāguīez
martiriū sāctoꝝ designat. **Q**u
to p̄rie dūe cruces significat qđ
x̄p̄s p̄ duob⁹ p̄p̄lis passus est
tertia q̄ fit i fatie qđ i corpe suo
passus ē. Alij vō nō fatiūt p̄e
missas duas cruces. **C**ōfide
ri etiā oportet qđ sac̄dos dicēdo
sup̄plices te rogam⁹ q̄c. stat in
cliat⁹ cācellatis maib⁹ añ p̄e
at⁹. ad designādū qđ oꝛōis hū
militas p̄ iclīnatō; designata.
tūc demū; a nō alias exaudiri
digna est. si ex fide p̄cedat p̄e
ctoꝝ. i. mētis. fide dico p̄ dile
ctoꝝ opante. qđ opatō p̄ man⁹
itelligitur. Quia vō qđaz sūt
opa vite actiue. qđaz vō opa
vite cōtēplatiue. h̄ opavite ac
tiue qđ ammō cācellati ad ope
ra cōtēplatiue vite. sic sinistra
ad dextrā opantur. eo qđ op̄ra
actiue sic sup̄posita seu iferioꝛa
ad opa cōtēplatiue disponūt a
opa cōtēplatiue sic sup̄posita
a altiora illa p̄ficiūt a cōsumāt
ideo i ip̄a manuū cācellatōe dex
tra sup̄ponit⁹ sinistra. **R**ursus
orat cācellatis maib⁹ añ p̄ct⁹
qđ i ip̄o factō dicat. **O**bscuro te

p̄ cruce a passionē tuā ut iube
as h̄c p̄ferri aē. **C**ācellatō em̄
manuū passionē x̄p̄i figurat et
dextra p̄ quā resurrectō. leue p̄
quā passio designatur: sup̄po
tur. ut p̄ h̄c x̄p̄i r̄surrectō a mor
tuis iñnuetur. **V**erū i non
null⁹ eccl̄is diacon⁹ iñfra actōez
lauat man⁹. signās p̄rio qđ p̄i
latus se lauit cū se mūdū; a x̄p̄i
sāguīe p̄clamauit. sc̄do qđ no
stra sordida opa x̄p̄i passiōe
mūdāt. tertio qđ null⁹ nisi mū
d⁹ ad p̄cipiēda fidei sacramēta
p̄cedat. **S**eq̄tur iube h̄c p̄o
ferri aē. **T**āte sūt p̄funditatis
h̄c v̄ba ut itellec⁹ hūan⁹ vix
ea sufficiat penetraē. **V**n̄ bt̄s
greg. tāti sacramēti dign⁹ iter
pres de illis tāq̄ de re ieffabili
p̄ne ieffabiliter loquēs. **Q**uis i
qđ fidelū h̄re dubiū possit i ip̄
sa imolatōis h̄ora ad sac̄dotis
v̄cē celos ap̄iri in illo iñu x̄p̄i
misterio angloꝝ cl̄oros ad eē
fūmis ima sotiā. terrēa celestī
b⁹ iūgi. vnūq; ex iñvisibilib⁹
atq; visibilib⁹ fieri. **I**de etiā alī
bī dicit. **N**o eodēq; tēpōe ac
inomēto i celū. i. celestē naturā
ip̄it misterio agloꝝ cōsotiād
corpi x̄ sc̄z mīstico a añ oculos
sac̄dotis i altari videt. **S**aluo
tñ occulto celestis oraculi sac̄
mēto possēt h̄c v̄ba h̄ simpli⁹

tñ securi? sic exponi **I**ube. i. fac.
 hec. s. vota fidelium. i. supplicatioes
 a preces. pferri i. pntari. p ma
 n? facti angelitui. i. p ministe
 riu angeloru. q sūt amīnistrato
 ri spūs. a vota nrā corā deo of
 ferūt. **I**ux illd qd ait raphael
 gelus ad thobā. thob. xij. Quā
 do orabas cū lacrimis ego obtu
 li orōnē tuā dño. **E**x h° g° eū
 dēt apparet. q angelus sacris
 mīsterijs adesse credēd° ē. nō ut
 osecret qz h° nō pōt. s. ut orōes
 sacerdotis a ppli deo repntz. fm il
 lud apoc. **A**scēdit fum? aroma
 tū i ospectu dñi de manu angeli.
 q sūt orōnes sacerdotz. **I**n sblime
 altae tuū. supple h° ē m ospectu
 diuine maiestatis tue. i. i cōtez
 platōne maiestatis a curie tue
 celestis. **N**am ipse deus dicitur
 altae sublime. **E**xodi vicesimo
Non ascēdes ad altare meuz
 p gradus. id est i trinitate nō
 facies grad°. **P**orro sicut bea
 t? augustm? determinat. nō di
 cit? angel? offerre oratōnes deo
 quasi tūc pmo de? nouerit qd
 vlim?. qz de? omia nouit ante
 quā fiāt. s. qz necesse habet rō
 nal creatura tēpales causas ad
 eternitatē referre. siue ptendo
 qd erga se fiat. siue ofulēdo qd
 faciat. aut qd deo iubete iplen
 dū esse cognouerit. h° nob vlt

euidēter ul latēt reportet. **D**os
 sūt etiā scdo modo pmissa vba
 sic exponi. **O**mnipotēs de? iube
 hec scz panē a vinū. pferre. id ē
 trāsmutari. i. sblime altare tuū
 id ē i corp? a sāguie; filij tuisu
 per choros angeloz exaltae. qz
 corp? dñi dcm ē altare fm illd
Altae de terra facietis m. p ma
 nus angeli tui. i. p mīsteriū sa
 cerdotis. **N**on ei fm aug? de pscit
 ob aliud illic deferenda. n. ut i
 telligat q ista fiant. i. trāssub
 stantient? i eo sacerdotio. i. i eius
 mīsterio vtute spūs sancti. **S**z
 cū iam trāssubata sint. exponi
 possent terciō mō sic. **I**ube hec.
 id est x corpus mīsticū scz ecclā
 am x militantē pferri. i. associa
 ri. m sblime altare tuū. i. m ecclā
 am triūphantē. que dicit altare
 fm illd leuit? **I**gnis m altari. m.
 sp ardebit. id est feruor carita
 tis m ecclesia triūphāti. a hec
 p manus angeli tui. id est po
 pacōnez a virtutē xpi filij tui
 qui est magni cōsiliū angelus
 ysaie nono. **I**ple em corpus su
 um mīsticū deo patri coniūgit
 a ecclesie triūphanti. **Q**uar
 to modo. **D**ic est angelus ma
 gni cōsiliū. **C**onsiliarius ille
 cui? osilio pr mūdū creauit et
 recreauit. sublime altae m con
 spectu dei est crisus crucifixus

Liter Quartus Rationa

scds i dextra pris **A**git agel?
fert hxc sacra i sblime altare in
ospctu dei du cicatrices ons it
pallat apd prez p nob hxc sac
meta ofititib? **Q**ue vo sint il
la q pnt i sblime altare pferri
dtermiat dñs dicēs. **V**t qdqt
aē. p h° em dñrat cor p xpi
misticū qd xps quotidie ad se
trahit p mēbra **V**n ilhre. **P**rez
vocab me a pt? me igredi nō
cessabis.

**Decima ps
canonis.**

Memeto etiā dñe aē. **D**ecia
ps. **H**ec omīctio etiā otu
at sequētia prime pcedētib?
Vl dicipt q supfluit. nā i an
tiqs codicib? pcedebat imedi
ate qdā orō icipiēs. **M**emeto
mei qso dñe aē. i qua sacdos p
se orabat ut digne possit offer
re. **V**n tūc recte seqbat. **M**e
meto ec dñe faulox aē. **S**i qz
i multis modernis codicib? orō
illa nō iuenit. iō fm illos ec su
pfluit. **V**l qd meli? ē respicit
memeto qd pcedit i quo roga
uit p viuis. h aut orat p dñi
ctis. **O**rt g° pia mat ecclia nō
solū p viuis vcz ec p defūctis
a eos dō pñ sacre oblatōis in
tercessiōe omēdat cūssime cre
des q sagnis ille pñofus q pro

lis. De Canone.

multis effusus ē i rēssio; pcoz
nō solū ad salutē viuetū: vcz
etiam ad absolutionē; valeat
defuictorum. ideo qz gabilonē
se concilium statuit q in omni
bus missarū solēnijs loco cōpe
tēti vic; i h° loco secrete. ul in
dieb? nō solēnib? i dñi ca em
die ob resurrectō; dñicā aie re
qē credūt hre. ecclia p dñictis
dñ; depct. iuxta illd aug? nō
fūt ptermittēde supplicatōnes
p spītib? mortuoz. qz fatiens
das p oib? i xpiana catholica
societate laudam? **E**t qz qnqz
defūt dñictis pntes filij ognati
a aīcī q supplicatōes pro eis ef
fundāt vna a pia mater. id ē.
tota ecclesia omnes defunctos
sub generali cōmemoratōe su
scipit tacitis illoz nominib? a
eis exhibit cōmunonē. **I**nno.
qz papa statuit: ut añ cōsecre
tionē hostie nō recitētur noīa
defunctorū; possunt em popu
lo recitari. sed dō que; nihil la
tet necesse nō est. **Q**ui cū sig°
fidei nos precesserūt. scz ad dō
minum. nō q ibi sit fides aut
sp̄s vbi sp̄s est a res. nā fides
euacuatur. caritas numq̄ exci
dit. sed signum fidei pro cara
ctere fidei crīstianitatis accipi
tur. q fideles ab infidelibus di
cernūt fm illd. **A**udiui nūcz

Liber Quartus Rōnalis

signator. c. xliij. milia signi ex
oi tribu filioꝝ israel Et dormia
ūt i sōno pacis. s; illud. In pa
ce i idip; dormiā a requiescā.
Freqnt ei sacra scriptura defūc
tos dormiētes appellat. p eo qz
sic dormiētes euigilāt. ita mor
tūi resurgēt. **P**ropt qd dicit a
pls. **N**olo ws ignorare de dor
miētib; ut nō otistem. sic a ce
teri q sp n habēt. Et dñs iquit
i euā. **L**azar⁹ amīc⁹ nꝝ dormit
Ipīs dñe a omib; i xpō qescēti
b; **I**n bº loco sacdos qz malue
rit defūctor; d; agē memoriaz
spcialē. **F**inita ē ei memoria mō
tis dñi. a ido seqt mōs nrā xpī
pcessit a nos ei⁹ vestigia seqm
Hic aut w cāt qescētes i xpō
q i caritate mortui sūt. habētes
tñ aliq purgabilia eo q n ple
ne satisfecerāt p pētis ofessis p
pt qd ad locū purgatorij dscē
derūt. vbi existētes suffragio i
digēt ecclie militātis tāq nōdū
habētes i re pacē a refrigeriū
glorie. l; habēāt i certa a ifalli
bili spe **L**ocū refrigerij i quo n
ē ardor penar. **L**ucis i q nē ob
scuritas tenebrar. **E**t pacis i
quo nē offict⁹ pugnar. **N**az
absterget de⁹ oēz lacrimaz ab
oculis eor. a iaz n erit aplius.
neq; luct⁹ neq; clamor. s; nec
ylus dolor quomā p om trāsie

De Vndecimapte Canonis

rūt. **S**ed delectabūt i multitu
dine pacis. cū placebūt dño i
regione viuentium. **P**aradisus
gº dicit⁹ locus refrigerij ppter
ardorē ignis purgatorij p quē
anime trāsēūt. iux illd ps. **T**ra
huim⁹ p ignē a aquā aē. **L**o
c⁹ lucis cōtra tenebras iferni.
De qb⁹ math. xxiij. **M**ittite eū
i tenebras exteriores. **L**oc⁹ pa
cis ppter mētis tranquillitatē
q ibi ē cōtra vermē ofcientie eo
rū qui salui nō erūt. **V**nd esa
ias. **V**ermis eor nō moriet⁹.
nec ignis eor ex tinguetur.

Vndecima pars canonis.

Obis quoq; aē. **V**n
decimaps. **H**ec aut
oratio ptendit vsq;
per oia secula seculor. **E**t hec
vba pferēdo sacdos paululu;
exp̄ssa wce p cullo pectore silē
tiū interzupit. repñtās contri
tionem a cōfessionem latrom⁹
i illo passionis dñice articulo
inrepantis alterum a dicentis
Nos qdē dig factis recipimus
hic aut nībil malī gessit. **E**t di
cebat ad iesū. lu. xxiij. **D**ñe me
mēto mei dū ueneris i regnū tu
um. **P**ropter quod dixit illi ie
sus. **A**men dico tibi hodie me
cum eris i paradiso. **R**ursus p
exaltatōem uocis a p cussione;
pectoris expmīt illd qd cētūo

et q̄ cū illo erant: vīsis illis q̄ fie
bāt: timuerūt valde dicentes.
Vere filius dei eāt iste. Et omī
turba que simul aderāt ad spe
taculū illud pcutiētes pectora
sua reūtebātur. **N**oti vō ei⁹ a
mulīes que xpm secute fuerant
a galilea stabāt a lōge hęc vī
dētes. Quos significāt mīstrī scz
dyaco⁹ a sbdiaco⁹ rētro stātes
q̄ ad hāc vōcē erecti ī os sacra
tis ul' epī intueēt. **P**rēssa aut pe
ctoīs vīcīa tūho: fīgt q̄ fm aa
plm ad roma. vi. xps sel p pec
catis nrīs mortu⁹ ē. Et sit cū tri
b⁹ digitīs. scz sine pollice a īdī
ce ut trīnitas ī vnitāte notet.
Pectoris q̄ tūho qnqz pīnīaz
dehīgt put sb ti. de ofess. dictuz
ē. **P**eccatoib⁹. **N**oc iō dī. qz si
dixerī⁹ qz pēz nō hēm⁹ nosmet
ipōs seducī⁹ a vītas ī nob nō
ē. **L**icē ei omī tpe de brā⁹ ex cor
de nos recognoscere pēores. p
cipue tñ cū p rēssīōe pēoz sa
crofāctū mīsteriū celebrā⁹. **D**e
multitudīe mīseātōnū tuarū spe
rātib⁹. **I**uxta qd īmqt ps. **S**cdz
mltitudīe mīseātōnū tuarū de
le īmqtatē meaz. **E**t nō qz vna
tm ē dei mīa. n̄ aliud qd q̄ ipē
mīseācorz. s; multi sūt ei⁹ effect⁹
q̄ mīseātōes dicūtur. **V**n rēimī
scere mīseātōnū tuarū dñe a mī
seācorziarū tuarū q̄ a seculo sūt

Partē aliquā a societate dōre
digneris. **S**; cū ipē de⁹ sit oīa
ī oīb⁹ sal⁹ a pīmūa glōria sin
gulozū. iuxta illd. **S**al⁹ popu
liego sum qd est qz dī partem
aliquam a societate ac. tanq̄
nō omnes sint cūdem denariū
accepturi. **S**āe licet vnū a idē
sit pīemū singulozū. vīcī ipse
deus ī cuius cognōtōne sal⁹ e
terna consistit fm illud qd ipē
dicit ī euāgēlio. **N**ec est vita
eterna. ut cognoscant te veruz
deū a hūnc quē mīstī īhm crī
stū. tñ fm dīffēntiam meritoz
alī plus alī mīn⁹ dīuīnā vīfio
ne fruunt. **N**ā a stella dīffert
a stella ī claritate. **P**ropt qd
ipse dñs ait. **I**n domo pīs mei
multe mansiones sūt. **S**icut
vnus est sol cuius lumen par
ticipant vīuī. alī pl⁹ alī mī
nus fm dīffēntiā īntuētūm.
Cū iō hāne. **S**tephāo. mathia.
barība. **I**n hac secūda cōmēo
ratione sanctorū: magna ex p
te supplētur. quī de pīmittiis
sāctis deesse vīdēbātur ī pīa.
Sed quare iohānes rextitur
a **S**tephan⁹ sociatus iohānī p
mīttit mathie ac barībe aplīs
Sup hoc dīcī p̄t qz iohēs ī p
ma cōmēoratōne dīspōmīt a cū
ecclēis nūerat. p̄pter dīgnitatē
apostolat⁹. **I**n hac autē omēo

Liber Quartus Rōnalis

ratione repetit et cū stephano so-
ciat. ppter pūilegiū celibatus.
Virgines ei sūt et sequūt ag-
nū q̄cūq; ierit. Preterea ceteris
pmitit. Virginitas ei iobānis
ide maxime omēdat. quia xps
i cruce matrē virgine discipulo
virginē omēdauit et ex illa hora
accepit eā discipul⁹ i suā. Ste-
phanus vō virginitas ex eo maxi-
me cōprobat. qz ipse dputat⁹
est ab aplis ad ministeriū vi-
duarū. et i eo qz feminis ē pposi-
t⁹ testimoniū meruit sincerissi-
me castitatis. Posset aut n eua-
gelista s; baptista iobānes in-
telligi n pmitteret. Cū tuis sā-
ctis aplis ac martirib; **N**ō co-
micit qz apli tātum ac martires
sbnōnt q̄uis et io. bap. meito
pos; int martires numerari. E-
numeat g° sacdos scōs qz soci-
etate p̄tit. qz et sacdos legal no-
mia filioz isrl lēbat sc̄pta. ut
s̄ dcm ē. Et adūte. qz b. viij. vi-
ri. et viij. mulieres oputāt. qz p
b° sacficiū. viij. crismata grāz.
et viij. btitudies iūgūt in nob
Sequit. Nō estimatoz meriti
qz nō fm exigētā meritoz ret-
buis. s; minus pūendo. l. mag
remunerādo q̄ q̄sq; meruit. vñ
Nō fm peccā nrā fce nob. neq;
fm im. no. re. nob. Et alibi Mē-
surā bonā et cōfertā et coagitas

De Vndecima pte Canonis

tām et sup̄fluētē reddēt in fi-
nū vrm. Per xpm dñm nrm. B-
non rñd; amen. Tum qz ange-
li qui sp assistūt rñdēt. put i fi-
tercie pti. dcm ē. Tū qz hxc tac-
te dicuntur. nec rñdētes audire
pnt. Tū qz vba seqntia. p quē
oia. ac istis oūgūtur et ab eis
dēpendent. ita qz n̄bil interponi
pōt. Hoc aut loco bñdicuntur
vne. pro ut dicetur in sexta p-
te sub quinta feria cene dñi. v-
bi agitur de diurno officio. In
canone apostolor. in **E**urcar-
do libro quito. capi. offerri. ita
legitur. Offerri non liceat ad
altare sc; ad bñdicēdū prēt no-
uas spicas et vuas et oleū et lu-
minaria et fabas et thimiamā
ad incēfū tpe q̄ scā obla° celeb-
tur. **S**equit. Per quē hxc oia
ac. Ideo dicit oia. qz p filiū oī
a creata sūt. Vnde ioh primo
Omnia p ipm facta sūt. et sine ip-
so factū est n̄bil. Et vidit deus
cuncta quē fecerat et erant val-
de bona. Creas igitur condē-
do naturam. Sanctificas con-
secrando materia; Viuificas
transsubstantiando creaturam
Benedicis accumulando gra-
ciam. Quod autē dicit. Nec
omnia. et cetera. est simplex p-
nominis demonstratio. sicut tē-
pus verbi confusum. Nam nā

pns ofufu pntis no tenz vfu.
Et e fefus. **N**ec oia. f. panez vi
 nu a aqua f. bona creas f. cal
 canoicas pmo diales a fachi
 ficas fm cas faemetales. viui
 ficas ut traleat in carne a faga
 uine a bndicis ut ofuatvmita
 te a caritate. **R**ur fus i eo q. d.
 fachtificas notat: q. qd cuq. fa
 ctificat: p. gra. xpi fanchificat.
 de plctitudie em ei. d. ones arce
 pi. **V**n iob. xvij. **P**r fachtifica
 eos i vitate. i. i filio. **I**n eo q. d.
 viuifica notat: q. qd qd viufi
 cat: p. filiu viuficat. **J**ob. xi.
Ego fu via vitas a vita. **I**n eo
 q. dicit: bndicis. ifnuat: q. be
 nedictio celestis dat nob pr
 fructu vgis bndictu. **V**l cre
 as ut fint. fachtificas tibi depus
 tado. viuficas aiando. bndicis
 ut valia fint. pftas ut pfint.
Fuit aut tres cruccs fup dictis
 vb. fachtificas. viuficas. bndi
 cis. i. qb. eccia pmitua repnta
 tur. q. hde tritatis fufcepit. **D**e
 b. tn alit ia dicit. **S**i qd fae
 dos dicitur a pftas nob. ul di
 aco. remouet corpale ofup ca
 lice. ad nono q. qn xps emifit
 fpm vlu tēpli fciffu. ea fumo
 vifq. deo fu. a apta fut nob q
 pri. m lege obfcura erat a clau
 fa. fic d. i euā. de qbus dā. **E**t e
 rat abfconditū vbu iftū ab eis

Vbi ei fupto aceto: ofumatuz
 e a reuelatu e. **E**t calice discoo
 pto arapiēs hofia d. a pftas
 nob. **D**ubitari aut vidim. qre
 calix a n hofia coopit. **A**d qd
 qdruplex pt rō affigri. **P**rimo
 apt. piculū. q. faguus facilius
 poffet rāpe imūditia q. hofia
Secdo q. i calice a fagu e ma
 gis fignificat paffio xpi q. m ho
 fia. **V**n illd. **P**r fi fici pt trale
 at a me calix ifte. **E**t i canō e m
 forma faguus pmit act. effus
 hois ibi. **Q**ui p w b effundat.
 ac. **Q**uia g. i calice a faguie
 magis fignificat xps mortu. q.
 i corpe. iō fic a mortu. pānis a
 lapidib. opitur. ita a calix pā
 no a faguus calice a corpali co
 opit. **T**ertō faguus i calice co
 opto repntat corp. xpi i fepul
 chro claufō a fignito. **H**ofia
 vō corp. xpi extra fepulchru.
Quarto fanguis i calice coop
 to repntat corp. x. i m findo e m
 uolutū. hofia vō corp. nō m
 uolutum. **S**equitur p ipfum
 ac. **S**i abfq. alicuius vbi l. tē
 pis iterpofitōe. o iungas p mif
 favba. **P**er xpm dnm nrm. pr
 quē hxc omia ac. a facis puctū
 ibi. a preftas nob. plana ē lit
 tera. **D**ic g. **P**er ipm tāq. p me
 diatore. cū ipo tāq. cū coequa
 li. quia ipe eſt coequal patri

i ipō tāquā i cōsubstāiali. vel
i ipō. i. mēbris ei⁹. In patre q̄p
pe notat⁹ autoritas p̄p̄t p̄nci⁹
p̄m i filio eq̄litas p̄p̄t mediū. i
spū scō om̄itas p̄p̄t osortium
Sane sexta feria crucifix⁹ ē x⁹
hora terciā linguis iudeorū. q̄d
narrat marcus. hora sexta mai
bz gētiliū. q̄d narrat ioh̄s. cir
ca hora aut̄ nonā inclināto ca
pite tradidit sp̄m. **A**d recolēdā
iḡt crucifixione; hora terciā fa
ctam linguis iudeorū clamātū
ter. crucifige. cru. cru. eū. a rur
sus. **T**olle tolle crucifige eum.
sacerdos facit tres cruces sup ob
latam a calicē dū dic. sc̄ificas.
viuificas. b̄ndicis. **A**d recolēd
vō crucifixioe; q̄ p⁹ interuallū
triū horarū sc̄a est maibz gētili
liū. cū milites crucifixerūt iesuz
sacerdos itez facit tres cruces cū
hostia sup calicē sup p̄missis t̄
bz v̄bis. s. p̄ ip̄m. a cū ipō. a in
ipō. **P**ostmod̄ aut̄ ad designā
diuisione carnis a aīe dñi mo
riētis. facit duas cruces cum ip̄a
oblata i ora calicis dū dic. **E**st
tibi deo p̄ri om̄ipotēti i v̄nitate
spūs sc̄i. **C**ū ei in x⁹ tres sint v̄n
te sbe. v̄i; d̄m̄tas. corp⁹ a aīa
due tātū sc̄z corp⁹ a aīa fuerūt
i morte diuise. **N**am d̄m̄tas a
neutra ē diuisa a sepata. **E**t p̄
terea non tribz crucibz s; duabz

mors dñi designat⁹. **C**eterz sacer
dos faciēdo cruces man⁹ sup mē
sa altaris extēdit. q̄ et x⁹ sup
ara crucis man⁹ expādit. **I**ux
illd̄ p̄p̄bi cū. **E**xpandi man⁹ me
as ad populū nō credētē mibi.
Secūdo ē p̄misse tres cruces
cū corpe sup nudū calicē facite
significāt tres cruciatus. q̄s x̄ps
i nuda cruce sustinuit. vic; pas
sionē. p̄passionē a op̄passione.
Passionem i corpe. p̄passionem
in mēte. op̄passionē i corde. **D**e
passioe corpis ait dñs p̄ p̄ph
tā. **Q**ws om̄es q̄ trāsitis p̄ viā
attēdite a videte. si ē dolor sic
dolor meus. **F**oderūt ei ma⁹ me
as a p̄des meos. **D**e p̄passioe
mētis dñs inq̄t aplis. **T**ristis
est aīa mea vs. ad mor. cepit ei
iesus tedē et pauē. cepit cōtris
stari a mēst⁹ ēē. **E**x op̄passione
vō cordis p̄ crucifixoribz oras
uit ad p̄rē. d. **P**ri gnosce ill q̄
nes. q̄d fa. si ei cognouissent nū
q̄ dñm gl̄e crucifixissent. **E**t iō
sacerdos facit has cruces cū hostia
sup calicē q̄ x⁹ sustinuit h̄m̄oi
cruciat⁹ in corpe sup patibulū.
Per calicē enim passio designat⁹.
ut iam dictum est. **T**ercō mo
do **T**res cruces cum hostia sup
calicem facite. significant fide;
Centurionis dicentis. **M**atthi
vice simo septio. **V**ē filius dei

erat iste et ita cognouit eum unum
esse in trinitate. scilicet christum deum et ho-
minem. **D**ue vero que sunt in ora seu la-
tere calicis designant duo sacra-
menta de latere christi profluxerunt. videlicet aqua
regnatiois et sanguis redemptionis.
iuxta testimonium iohannis dicentis.
Unus militum latea lateris eius apu-
it et continuo exiit sanguis et aqua.
Et ideo immediate post has duas
cruces lateris calicis in quibusdam ec-
clesiis cum hostia tangitur per quod per-
cussio lateris christi cum latea militis
designatur. **Q**uinto tres premissae cru-
ces in quibusdam ecclesiis ita sunt. et be-
ne. **N**am prima que fit super ipsum; fit su-
per os calicis exterioris: signans quod de-
us est extra omnia non exclusus. **S**e-
cunda que fit super: cum ipso. fit pax in
feri. **S**ed prima videtur a labio calicis
in labium. significans quod deus est super omnia
non eleuatur. **T**ertia que fit super in
ipso: fit intra os calicis: circa me-
dium concavitatis eius significans quod est
intra omnia non inclusus. **Q**uarta que
fit super: deo patri fit a medio oris
calicis recto diametro contra fac-
tiem sacerdotis: significans quod omnia que
in misterio missae occulte aguntur
in fine nobis ante oculos ponuntur.
Quinta que fit super in unitate spiritus
sancti: fit a latere calicis inter ipsum
calicem et sacerdotem. videlicet descendendo a
summitate calicis contra prae-
dictum: significans quod deus est subter omnia non comprehensus.

fus seu prostratus. **Q**uidam tamen de
hinc duabus ultimis non faciunt nisi
unam. **Q**uinto decem tres cruces sig-
nificant tres cruciatus quos christus su-
stinuit tribus temporibus. videlicet ante
mortem. alapas. flagella. sputa
et homini. in morte crucifixione et
post mortem lateris perforatione.
Prima significat primum. secundum a se-
cundum. tertia tertium. quarta vero
separationem anime a corpore christi. quan-
ta descensum in limbum vel crucia-
tum in pedibus. **S**exto quinquaginta or-
dines signorum que sunt ante sextum
scilicet ante tactum calicis cum hostia.
quoniam videlicet de duabus ultimis non
fit nisi una: significant quinquaginta
mundi etates. que fuerunt ante christi
natiuitatem. sextum vero videlicet ipse
tactus significat sextum tempus scilicet
a christi natiuitate usque ad finem
mundi. ipse enim videlicet tactus
significat dominum semel ascendisse
cruces: ut finem haberet. ipsa
autem res est cruciatus. que per dic-
tas quinquaginta etates omnibus fie-
bat hominibus. **R**espondum igitur
est quod sacrificium septem vicibus si-
gnatur in canone. **P**rima vice ter
vbi dicitur. **H**ec dona. hec munera
nostre. **S**ecunda vice quinquies vbi
dicitur. **Q**uam oblationem tu deus accipe. **T**er-
tia vice bis. semel vbi dicitur. **Q**ui
pro die accipe ibi. **T**ibi gratias agens benedi-
xit. **E**t iterum vbi dicitur. **S**ilicet

Liber Quartus Rōnalis

mō ac. ibi. **I**te gētas agēs. **Q**uarta vice quāq̄es vbi dicitur. **N**ostia; purācē. **Q**uinta vice bis. vbi dicitur. **S**acrosāctū filij tui corp⁹ ac. **S**exta vice ter vbi dicitur. sanctificas viuificas ac. **S**eptia vice quāq̄es vbi dicitur. **P**er ip̄s ac. put i ip̄is locis dēm ē. **I**nt̄ q̄s septē vices sac̄ficiū fiḡt duab; vicib; bis. a duab; vicib; t. a duab; vicib; quāq̄es. septia vō vice bis a ter. **S**iḡt g° fil oib; vicib; iunctis quāq̄es quāq̄ q̄ sūt fil. xxv. q̄ numer⁹ pduct⁹ sep i seipsū reducit. si ducat i infinitū q̄tūl; ei multiplicet eukaristie sac̄m sep ē idē sac̄ficiū. **A**ugustin⁹ tñ dicit q̄ si tñ semel signū crucis fieret sup panē a vinū sufficere posset. q̄ sel dñs crucifix⁹ ē. **I**n hoc etiā sac̄o. v. sēsus corp̄is. s. visus: auditus: gustus: odoratus a tact⁹. exerceat sc̄ circa colozē. sapozē. odorē: fractionē; a sūptōē; ut. v. sēsus aīe spūales exuberēt. s. visus intelligentie. audit⁹ obediētie. odorat⁹ discretōis. gust⁹ dilectōis. a tact⁹ opis. **D**e q̄b; repit i euā. **D**ñe. v. ta. tra. m. ecce alia. v. sup lucra. sū. **S**; a binari⁹ a ternari⁹ bñ ogruit sac̄mēto **B**inari⁹ p̄t carne; a sāguine; ternari⁹ p̄t pane; vinū a aquā. **I**te binari⁹ p̄pter

De Vndecimapte Canonis

duplicem modū edendi. sc̄; sacramētalem sub specie panis a vinū a spūalē in fide cordis. **E**t ternari⁹s p̄opt̄ tria que sūt in hoc sac̄mēto discreta. videli; forma visibilis panis vinū. veritas corp̄is a sāguinis. a virt⁹ spūalis vnitatis a caritatis. **D**e q̄b; dēm ē in septia p̄tula sup vbo. **M**ysteriū fidei. vt ita ternari⁹s binariū. id ē fides trinitatis p̄ delectōnem dei a proximi opetur. **F**iūt igitur cruces q̄ quattuor habēt angulos sup sac̄ficiū q̄ christus dū i cruce p̄pedit quattuor climata mundi redemit. a septem ordinib; ordinat̄ ad notandū septiformē sp̄itū sancti grāciam que i h° mysterio necessaria ē. **E**t ferē i quolib; ordine p̄ numerū parē signacula disponunt. q̄ corpus xp̄i vnū manens nō sc̄dit. **O**is honor tāq̄ dñō a glā tāq̄ deo. **S**eq̄t̄ **P**er oīa secula seculoz. nō solū crucis ip̄sio v. etiā vōis exp̄sio a p̄toris p̄cussio q̄ gesta sūt iuxta crucē insinuat p̄t dictū ē sup vbo nobis q̄. q̄ ihs clamās vce magna tradidit spūz. iō sac̄dos dicēdo. **P**er oīa secula seculoz. exaltat vce a etiā; aliq̄tulū calicē eleuat. v. dicitur alte ad iuratō; ppli vt sc̄ēs finē canoīs rñdeat

amē. **V**l iō qz cēturio clamas
uit **V**e fili⁹ dei eāt iste. Quia
vō muliēs lamētābāt flentes
dñm. iō clor⁹ qh lamētando re
spondet amē repñtās fideles q
dñm cōtrito corde lugebāt. w
lō quōdā abel iūdi fr̄is furoē
occisū pñtes ei⁹ lamētabant.
Cōsequēt⁹ diacon⁹ accedit a ex
altatū parūp sacrificiū seu cali
cē cū corpe de altari tā ipē qz sa
cerdos depōit. qz ut legīt iōb.
xix. **V**enerūt ioseph ab aroma
thia a nico de⁹ a ipetratū corp⁹
ibū a pilato depōentes sepelie
rūt. **S**ac̄dos g⁹ eleuās nico de
mū repñtat. ipa vō eleuatio x
depositiō; de cruce: depōitō col
locatiō; in sepulchro dem̄at.
Et adūte qz sac̄dos dicēs. **P**re
ceptis salutarib⁹ mōiti. calicez
fil a hostiā depōit. **A**d cui⁹ rei
euidētiā nōndū; ē qz xpi corp⁹
a sāguis bis i sexta feriā eleua
ta a depōita fuerūt. sel in cruce
eleuata a de cruce ad terrā dpo
sita a sel de terra eleuata a in se
pulchro collocata. **P**rimū rep
ñtat i pma eleuatōe a dpositi
one corpis a sāguis xpi q fit
statim pt⁹ eoz osec̄tō; **A**liud
repñtatur in eleuatōe a depōi
tōe q fit i hoc loco. **C**ōgrue igi
tur dū hxc vba pferūtur: fit cor
pis a sāguis eleuatō a dpositō

designātes eleuatōnē corpis x.
de terra a locatō; ei⁹ i sepulchro
qz ioseph q illd de cruce a de ter
ra leuauit a i sepulchro locauit
mōitus a istruct⁹ erat pceptis
salutarib⁹ xpi. sicut fidel disci
pul⁹ ei⁹. **V**n de eo legīt i mar
co. **E**t ipē erat expectās regnuz
dei. **S**iml aut eleuāt⁹ corp⁹ a
sāguis iā osec̄ta. qz ipē ioseph
ut auit qdā siml corp⁹ cū san
guie in sepulchro locauit. **A**d
huc i ipa eleuatōe tenet⁹ hosti
a cū qtuor digitis. **C**ū enī expe
ctem⁹ a nccē habēā⁹ ipetrat⁹ q
tuor pñcipalit⁹ p meita passio
nis xpi. s. ptātē cōtra diabolū;
humilitatē cōtra mūdū; casti
tatē cōtra corp⁹ pñm a sbiec
tiō; q ad deū a pñm. iō ad hoc
repñtādū merito cū qtuor pñ
cipalibus digitis hostia tenet⁹
Quedam tñ ecclesie i tribus p
mis petitōib⁹ dñice orōnis te
nent calicem eleuatū; a tūc ca
licis eleuatō aliud fiḡicat put
ibi dicet⁹. **I**n qbusdā etiā eccl̄is
dū calix parūp ab altari eleua
tur. qdā puer stat vltimus p⁹
sb̄diaconū bñs cappā ex trāsū
so. ad designādū qz cap d. i. iu
dei expectantes messiam. i. xpi.
cum iam venerit trāsuersum est
in caudā **Q**uia vō nico de m⁹
sepulto domino aduoluit saxum

Liber Quartus Rōnalis

magnū ad ostiū monumēti. iō
diacon⁹ sup os depositi calicis
corpale depōit. Diacon⁹ q̄ ca
licē cū corpali iuoluēs repntat
ioseph q̄ corp⁹ dñi hndone mū
da inuoluit. Rursus q̄ i pace
fcūs ē loc⁹ eius. diacon⁹ fm mo
rem quarūdā ecclīaz mensā os
culatur altaris. Et q̄ fcūs ē pñ
cipatus s̄r huēz eius. osculat⁹
dextz armū pñficis. ut i vtro
q; sigficz xp̄s; a q̄uissē p⁹ mor
tē. a vicissē p⁹ mortē. Iuxta qd̄
ip̄e p̄dixit i ps̄. In pace inīd. do
a re. Et alibi. O mors ero m. t.
mor. tuus ero inferne. Xpus
ei p mortē triūphauit de mor
te. Nā q̄ fact⁹ ē obediēs vsq;
ad mortē. mor. au. cru. idēco de
us exaltauit illū. ac. Docipz ec
sigficat q̄ xp̄s sibi crucē super
humerz baiulauit. Secūdo di
acon⁹ osculādo dextrā sacerdotis
sigficat q̄ vult eē p̄iceps labo
ris. ut sit socius eterne retribu
cōis. Ter⁹ p h⁹ inuit q̄ ioseph
deponens corpus illud fuit os
culatus. In quibusdā ec̄ ecclīis
sacerdos h̄ hostiā osculat⁹ inuēl
q̄ a nicodem⁹ idē fecit qd̄ iose
ph. Vel poti⁹ p dñi passionē
factā eē nrāz recōciliationē. p⁹
osculū huiusmodi diaconus re
trocedit a facie sacerdotis repñ
tās mulieres sepulto domino a

De Pater Noster

momūtmeto recedentes.

De pater noster

SEcūdu eos q̄ dicūt q̄
tercia pars misse q̄ di
cūt postulatōes incipit
h. Orem⁹ p̄ceptis salutarib⁹ q̄
a q̄ durat vsq; ad collectas. h̄c
ps cōtinet qñq; clausulas. Pri
ma ē ip̄a p̄fatio. s. orem⁹ p̄cep
tis. ac qd̄ addidit beat⁹ greg
Sed a ē pat̄ nr̄. Tercia Libera
nos quesum⁹ dñe. Q̄rta Pax
dñi. Q̄nta fiat h̄c om̄xtio. R
g⁹ iesus vce maḡ clamabat.
Pat̄ i man⁹ tuas omendo spm̄
meum. ideo sacerdos a nō totus
populus put greci faciunt ele
uata vce pronūtiat. Oremus
preceptis. ac. Non enī s̄r sub
silētio: sed palam. q̄ est de eu
angelio. ad notandū q̄ rex ce
lorz in noua lege palā loq̄bat⁹
a sine velamine p̄dicauit. Ad
h⁹ iō h̄c dñica ozo. a etiā. Cre
do in vnū deū. alta vce dicūt
ut oēs illa dicant a addiscant.
Alia etiā racō posita est s̄b ti
de p̄dicacōe. Sed terciā clau
sula scz Libera nos. ac. sub silē
tio dicitur in signum q̄ cristus
iesus interdum a p̄dicacōe si
luit. Alibi aliter tamē dicitur.
S; et p̄ferens. Pater noster.
ac. Item sicut prius extendit:
ac sursum eleuat manus suas.

Liber Quartus. De Vndeia

Prio em̄ dicēs p̄ceptis salutari-
b; actus ioseph. de q̄b; i p̄cedē
ti colūna dictū ē. q̄s p̄ceptis sa-
lutarib; moitis a diuina instituti-
one i formatus gessit r̄p̄ntauit
Quia igit̄ doctrina: audiēdo:
meditādo a q̄ete discēda ē. iō v̄
ba ista d̄p̄ntis sup̄ altae maib;
ptulit **Dicēs** aut̄ **Pr̄ n̄r** ac̄. xp̄;
ip̄l; or̄aē docētē r̄p̄ntat **Ideo** q̄
moisi or̄atis exēplo māus extē-
dit a sur̄u eleuat: ut feruorem
cordis a reā; ad deū itēcō; ostē-
dat. Rursus dicēdo: p̄ceptis sa-
lutarib; ac̄. calicē siml̄ a hosti-
a; dep̄it ut p̄missus ē. **Sane** le-
gal̄ p̄t̄fex regressus ad ppl̄m
lauabat vestes: imūdu tñ eāt
vsq; ad vesp̄am. sic i p̄lxio hu-
ius ptis dēm ē. **Sic** a xp̄s q̄m
trauit ad s̄a et a s̄a cōr̄ redit in
eccl̄a; opatiēdo a auxiliādo; la-
uat vestes suas. i. sc̄s mūdifi-
cat et tñ vsq; ad finē mūdī mē-
bris eius aliq̄ mac̄le adhrēt.
Sacerdos ec̄ redit ad ppl̄m. q̄
dū rursus alta v̄ce mltiplicat
p̄ces foās exiē videt̄ a p̄cib;
v̄ld aq̄s v̄stīmēta sua. i. ppl̄m
lauat a mūdāt et tñ imūdu
iudicat̄. q̄ vsq; ad mortē erit
i om̄i h̄vie q̄ lauet̄. **Oraturus**
g° a ostēsurus se cām suā agē
corā deo et q̄ q̄tidie p̄tē debēa-
mus. m̄q̄t ppl̄m or̄aē dicēs. **Pa-**

pte Canonis .s. pr̄ n̄r.

ter n̄r ac̄. **Que** or̄o h̄et̄ math.
vi. c. **Fidutialit̄** em̄ orare possu-
mus ut fili; p̄r; q̄s ip̄e dñs ad
sic or̄adu; i formaunt et ip̄e vi-
ce vniūsal̄ eccl̄e quā; rep̄ntat:
orat. **Ne** tñ sua auctoritate; q̄
si p̄esūptiue p̄tē videatur. p̄e-
mittit q̄si loco p̄fatōis p̄cep-
tis salutarib; ac̄. **Dicit** autē; p̄-
ceptis et diuina institutiōe. q̄ do-
minus et h̄ac orōne; instituit a
ap̄lis sic or̄aē p̄cepit. **Et** extūc
maxie p̄strati or̄aē debemus v̄l
q̄ in finē dñice orōis. saltē in
p̄festis dieb;. **In** festiuis v̄ro
st̄ates. **Tres** autē articli sequē-
tes. .s. p̄ceptis salutarib;. pater
n̄r et libra nos siḡficāt tres di-
es dñice sepulture. iō q̄ et h̄is
dūtayat v̄timur i pasceue. **In** q̄
busdā eccl̄is dū sacerdos dic̄. **Pr̄**
noster a dū prelatus dat bene-
nedictionem solēnem post pa-
ter noster. manus eius a d̄pas-
cono et sacerdote sustentatur.
in quo r̄p̄sentatur q̄ hur et a-
aron sustentabāt manus moisi
or̄atis. **De** quo s̄b titulo de orō-
ne dictū est. **Et** s̄s gregorius.
dñicā orōne post cāonē sup̄ ho-
stia censuit recitari. asserens in
rgistro icōgruū eē ut sup̄ euca-
ristiā dicētur orō. quā scolasti-
cus cōposueāt a illa omittētur
quā dñs ip̄e dictauerat a ap̄li

Liber Quartus Rōnalis

dicē ofueuerāt. Et cātaf apud
grecos a toto populo. h̄ apud
nos a solo facdote. Ills aut no
tādū ē q̄ h̄c oratio ceteras orō
nes ppt̄ q̄ttuor ancellit. s̄. auto
ritate doctōis. breuitate fimo
nis. sufficiētia petitiōnū. a fecū
ditate mīsteriorū. **A**utoritate
doctōis. q̄ sunt ip̄i saluatoris
ap̄los orare docētis ore plata.
a ide dicit̄ orō dñica. **B**reuita
te fimois. q̄ facile discit̄ a p̄fer
tur. iux̄ illd̄. **C**um oratis nolite
multū loq̄r̄. **S**ufficiētia peti
tōnū qm̄ vtriusq̄ vite necessa
ria otinet. **F**ecūditate mīsterio
rū. qm̄ imēsa otinet sacra. **V**e
rūq̄ sciat dñs qd̄ vlm̄ vult tñ
nos orare vcalit̄ ppt̄ multa
Prio p̄ excitāda deuotōe q̄ qd̄
facit flat̄ carbōis b̄ facit p̄nū
ciatio deuotōis. **Vñ** **A**d ip̄s ore
meo clamaui a exultaui s̄b līn
gua mea. **S**cdo p̄ aliorū iſtruc
tōe ut cortina cortinā trahat a
q̄ audit dicat vñ. **Vñ** **L**uceat
lux vstra corā hōimibz. **T**ercio
p̄ līgue obsequio. ut qd̄ līgua
peccam̄ līgua satifficiamus.
Vñ sicut exhibuistis membra
vstra fūire im̄qtati ad im̄qtā
tē. ita exhibete ea fūire iustitie
i ſactificatōez. **Q**rto p̄ rei petē
de omemoratōne. q̄ facili⁹ ob
tinet̄ qd̄ istū postulat. **Vñ**

De **P**ater **N**oster

Petite a acci. pulla a ape. vobis
Qnto p̄ ip̄tate rei custodia.
q̄ qd̄ sepi⁹ req̄rit̄ diligēt⁹ cus
todit̄. **Vñ**. **T**ene qd̄ habes ne
ali⁹ accipiat coronā tuā. **S**a
ne i hac orōe orat̄ p̄ bonis adi
piscēdis a p̄ malis vitādis. **P**ro
bonis tēpalibz spūalibz a eter
nis. **P**ro malis p̄teritis p̄ntibz a
futuris. **D**e bonis eternis d̄. **A**d
ueniat reg. tu. **D**e bonis spūali
bz. **F**iat volūtas tua sic i celo a
i terra. **D**e tēpalibz. **P**anē nr̄m
q̄tidianū da nob̄ hodie. **E**ter
na p̄tut̄ i p̄mū. spūalia i me
ritū. tēpalia i sustentaculū. **D**e
malis p̄teritis. **D**imittē nob̄ de
bita nr̄a. **D**e p̄ntibz. **S**z libe
ra nos a malo. **D**e futuris. **E**t ne
nos iducas. **aē**. **P**reterita sunt
dolēda. p̄ntia sūt vicēda. futura
sūt p̄cauēda. **S**eptē sunt orō
nis dñice petitiōnes p̄ter capta
tionē bēniuoletie. q̄ significāt sep
tē v̄ba i x̄ cruce. **P**rimū fuit. **P**r̄
ignosce illis. **S**cdo. **M**ulier ec
ce fili⁹ tu⁹. **T**erciū. **E**cce mat̄
tua. **Q**rto. **H**odie mecū eris i
paradiso. **Q**ntū. **D**eloy lexoy
Sextū. **P**ater i manus tuas.
Septimū. **C**onsumatum ē.
Vel significant septem verba
que tantum beata virgo legi⁹
de christo dixisse. **P**rimū fuit
discretōis. **Q**uomō fiet istd̄.

Liber Quartus Rationa

Secundum humilitatis. Ecce ancilla
domini. Tertiū salutatio. Ecce
ut facta ē vox salutatiois tue in
auribus meis. Quartū gratiarum actio.
omnis. Magnificat anima mea dominum
omniū operatio. Filiū unum non
habent. Sextū instructio. Quodcū
quod dixerit vobis facite. Septimū
amoris. Filiū quod fecisti nobis hic.
Prima autem petitio ē. Sanctificet
nomen tuū. Secunda adueniat re
gnū tuū. Tertia fiat voluntas
tua. Quarta. Panez nostrū quod tūc
nū. Quinta. Et dante nobis debita
nostra. Sexta. Et ne nos inducas
in temptationē. Septima. Libera
nos a malo. Et hec septē petitio
nes secundum apostolum: septē postulatio
nes dicunt. Quāz priores tres spe
ctant ad vitam eternā siue ad pa
triā. Et ideo sacerdos in quibusdā lo
cis eleuato calice dicit eas a p
fationē. Preceptis salutaribus
a. Dicens vobis: sicut in celo. pa
rū magis eleuat illū a dicens a i
terra illū deponit. Tres vltimae ad
presentem vitam siue ad viā p
tinet et ideo deposito calice dicit eas
Media vobis. s. panem nostrum a. p
net ad vtrūque. Porro tres pri
me succedunt ordine temporis. s. p
cedunt ordine dignitatis. Tres vlti
me succedunt ordine dignitatis.
s. pcedunt ordine temporis. Duplex
igitur ordo ē in dominica oratione no

lis De Pater Noster.

tandū. vñ in descendendo quod con
cordat cum dominis. alter in ascendē
do quod ouēit cum virtutibus. Adonā
quod de summis ad ima descendunt.
Vñ requiescat super eū spūs sapie
a intellectus a. Virtutes vero de
imis ad summa ascendunt. Vñ beati
pauperes spūs. quoniam ipse ē regnū
celorū. Beati mites a. Nepe dominus
in oratione ipsa secutus ē ordine; dig
tatis. quod ē artificialiter de maioribus
ad minora descendit. S; doctores
in illis exponere sequuntur ordine;
temporis quod ē naturaliter ut de minoribus
ad maiora. i. de temporalibus ad eter
na ascendat. Quē modū suabius
exponendo. Et fit hic adaptatio
septē petitionū. septē donorum spi
ritus sancti. septē virtutū a septē;
beatitudinū. omnia septē vitia ca
pitalia septē virtutibus opposita
Nā dona petitionibus. virtutes donis
a beatitudines virtutibus obtinentur
Septē doni sunt hec. sapia. intel
lectus. consilium. fortitudo. scientia. pie
tas a timor. De quibus dicit apostolus
Requiescat super eū spūs sapie a i
tellectus. spūs consilij a fortitudinis
spūs scientie a pietatis a replebit
eū spūs timoris domini. Septē vero
virtutes sunt hec. paupertas. spūs
mansuetudo. lux. esurietas iustitie.
misericordia. munditia cordis
a pax. Septē quod beatitudines
sunt iste. regnū celorū. possessio

Liber Quartus Rōnalis

terre solatio. saturitas. miseri-
cordie persecutio visio dei. et filia-
tio dei. De quibus uncti dominus ait.
De prima Beati pau. spiritu quoniam ip-
sorū ē reg. ce. De secunda Beati mi-
tes quoniam ipsi possidebūt terrā. De
tercia Beati qui lugēt. quoniam ipsi so-
labūt. De quarta Beati qui esu-
riūt et sitiūt iusticiā. quoniam ipsi sa-
turabūt. De quinta. Beati misē-
ricordes. quoniam ipsi misericordiā cō-
sequēt. De sexta Beati mūdo cor-
de. quoniam ipsi deū videbūt. De sep-
tima Beati pacifici. quoniam filij dei
vocabūt. Septē vicia capi-
talia sūt Inanis gl'a siue supbia
ira invidia. accidia. auaricia. gu-
la et luxuria. que significata fue-
rūt i septē populis qui terrā israel
pmissa; tenebāt vic; et h' ger-
gese. amorre. chanaan. fere-
se. eue. et iebuse. Homo igitur
ē egrot. de medic' vicia sunt
languores. petitiōnes sūt plāct'
dona sūt antidota. v̄tutes sunt
sanitates. beatitudines sūt felici-
tates et gaudia. Dec septē vicia
p septē petitiōnes huius orationis
figat' put i feri' ondet. Ad orō-
nis g' ipsi expositionē v̄mā-
m. Et nō q' i quibusdā eccl'is dū
h' septē petitiōnes dicūt. diaco-
n' stat inclinat. cōmunionē ex-
pectans. i q' significat aplos. qui
p' mōtē dñi p septē hebdoma-

De expositione dñice orōnis

das confirmatione; spūs expecta-
uerūt. Subdiacon' vō quies-
cit. quia mulieres i sabbato q'
est dies septima filuerunt.

Expositio dñice oracōnis

Pater noster aē. Ordine;
tpis ut pmissu; ē i huius
orōnis expositōe suantes. a fi-
ne ei' imitū human' v̄sus p̄nci-
piū ordine retrogrado pcedēdo
Si qdē hō multis malis circūda-
t'. pri' petit liberari a malo. R'
vō sine tēptacōe nō ē vita hūi
sup terrā. ideo liberatus a malo
petit ut i tēptacōe; non induca-
tur. et q' dū in hac vita consi-
stet semper est in quo cunq; pec-
cato. Nā si dixerim'. quia pec-
catū non habem' veritas in no-
bis non est. ideo petit ut debita
id est pccā sibi dimittatur. Cū
aut fuerit liberat' a malo. cum
vicerit tēptacōnes. cum debita
fuerit ei dimissa. q' qui p se sta-
re nō pōt necari' ē ei spūs forti-
tudis. ne p̄mū expectando de-
ficiat. iō q; petit ut panis quo-
tidianus sibi donetur. Deinde
cū fuerit liberatus a malis: et ro-
boratus in bonis. petit ut fiat vo-
luntas dei sicut in celo et in terra
Et qm pmissa i hac vita p̄fēn-
pnt fieri. mox petit ut regnū ad-
ueiat. in quo nomen pris scifi-
cetur i celis. ut nunq' de cetero

Liber Quartus Rationa

possit a sanctificationis gratia separari. **P**ostquam petitionum obtinatio; promissum? mox ad eorum exponere viam? **P**renotandum tamen est quod illud quod in oratione promittitur vi; **P**ater noster quod est in celis. captatio beneuolentie est ut iam dicitur. **N**eque pater grece dicitur latine genitor. **E**t dicitur deus pater a patre doctore siue profitendo. quia per eum omnia facta sunt. **D**eus autem et generaliter et specialiter et singulariter dicitur pater. **B**eneualiter omnium per creatorem; specialiter iustorum per adoptorem; singulariter et per generatorem. **P**er creationem ut ibi flecto genitrici mea ad deum premeo potestatem a quo omnis primitas in celo et in terra nominatur. **P**er adoptorem; ut ibi. **S**i vos cum sitis mali nostris bona data daet filijs vestris. quanto magis pater vester de celo dabit spiritum bonum petentibus se. **P**er generatorem; ut ibi. **N**on nouit filium nisi pater et pater non filium et cui uoluerit filium reuelare. **E**t per hoc quod dicitur pater noster quod es in celis. deloratur nos a duobus. vi; a superbia ne dicamus pater mihi. qui reputantes proprium quod est coniectum ab indigentia. scilicet ne reddamur indigentum tanto preterquam consistit in celo. **D**eus enim soli christi pater est per naturam; cui soli oportet dicere pater mihi. **F**idelius autem est pater per gratiam quibus oportet dicere. **P**ater noster. **I**lle dicit. pater mihi si possibile est transfer a me calicem hunc. **N**isi dicunt. pater noster quod es in celo sancti

lis De expōne dñice oratōnis.

ficitur nomē tuū ac. **V**inc etiā
ip̄emet dicit. **V**ado ad patres
meum et patrem vestrū. **M**eus
quidē p̄ naturā. vestrū p̄ grām
Hortatur etiā nos p̄ hoc ad du
o. s. ad seruandū grām adoptō
nis cū dic. pat̄. et ymōnē frat
nitatis cū ait noster. **R**ursum p̄
hoc q̄ dic̄ pat̄ qđ ē nom̄ ē p̄u
notatur b̄itas ei⁹ et eccl̄e d̄uo
tio. que ip̄m patrem appellat.
p̄ hoc v̄o q̄ dicit noster: oñdit̄
dilatatio caritatis. **P**er h̄o q̄ di
cit̄ i celis. id ē i sanctis. quorū
cōuersatio a fece mūdi remota
est dei pietas designat̄. **Q**uia
igitur captatio b̄iuolētie i hac
oratione p̄mittitur. sciend̄ ē.
q̄ b̄iuolētia captatur a trib⁹.
sc̄z a p̄sona cognitoris. petitoris
et assessoris. **C**ognitor ē de⁹. pe
titor est homo. assessor est āge
lus. **A** persona cognitoris cum
ait. pater **P**etitoris cum ait no
ster. **A**ssessoris cum ait. qui es
i celis. id est i angelis vel i
sāctis. **D**e quib⁹ h̄t̄. **C**eli enī
rāt glām dei. **V**n̄ sp̄s nob̄ tri
buitur ut sanctos nos fatiat.
Vl̄i cel̄. i. i secreto maiestatis
diuine. p̄ qđ dat̄ fiducia obtinē
dī bonū occultū qđ ocul⁹ n̄ vi
dit. nec auis audiunt. nec i cor
hōis ascēdit. **D**at ḡo fidutiā ipe
trādī bonū **V**n̄ nō d̄z dñe cui

Liber Quartus Rōnalis

fuit tiorē h̄ p̄r cui fuit amore
q. d. q. p̄r es vis. q. i cel es. po
tes. g. libera nos a malo. Et nō
q. celū d̄r a celādo. q. celat di
uina secreta. ul. a celitudine q.
altū ē terrenis rebz. **S**z libera
nos a malo. Triplex aut ē ma
lū a q. petim⁹ liberari. inatū ad
ditū a iſſictū. **P**rimū oſtrabit⁹
ſc. originale. ſc. d̄r oſmittit⁹. ſ. ac
tuale. terciū ſuſtmem⁹ ſc. pena
le. Malū aut vitam⁹ p. ſp̄m ti
moris. **N**ā ut inq̄t ſcriptura. **T**i
mor dñi expellit p̄ctm̄. Porro
triplex ē timor q. ceſſam⁹ a ma
lo ſuūlis: imitalis a filialis. **T**i
more ſuūli ceſſam⁹ a malo for
midie pene. **T**imoē fili alī ceſſa
m⁹ a malo amore iuſticie. **I**miti
ali timor e ceſſam⁹ a malo p̄tim
formidie pene. p̄ti amore iuſti
cie. **S**eruūlis timor ē iāpiētūz.
imitalis p̄ficiētū. filialis p̄ficiē
tū. **D**icit g. ſ. li. n. a ma. q. d.
Da nob ſp̄m timoris a paup̄ta
tē ſpūs. ut per ſp̄m timoris vite
m⁹ mala p. paup̄tatē ſpūs ab
dicem⁹ bona q̄ten⁹ exclusis vi
cijs a oſeptis terrenis h̄xam⁹
eterna ſc. regnū celoz. qd̄ luci
fer a p̄m p̄tes p. inanē gloriā
ſiue ſupbiā amiſerūt. **P**er h. g.
q. ſe hūiliādo petit libari a ma
lo. qd̄ fit p. donū timoris. fuga
tur ſupbia. q. oppoſit timori. **E**t

De expoſitione dñice orōnis

ſic finis orōis oſcordat cū p̄nci
pio. vbi ab hūilitate oſtra ſup
biā iſcepit ut p̄miſſū ē. **E**t ne
nos iducas i tēptatōz ſc. dya
bolicā. **N**ō q. tēptat nos deus.
tēptat h̄. tēptat dyabol⁹. **D**e
tēptat ut p̄bz. h̄o ut ſciat. dya
bol⁹ ut fallat. **D**e p̄mo legitur
Tēptauit dē abraā. **D**e ſcdo
Tēpta nos obſecro dieb⁹ decē
de ter. **C**ur ſathanas tēptauit
cor tuū. Porro duobz mōis tēp
tam⁹ iteri⁹ p. delectatōz. 7 exte
ri⁹ p. ſuggeſtionē. **I**nterior tēp
tatio paz officit. exterior mul
tū p̄ficiat ſi n̄ oſetiat⁹ h̄ reſiſtat⁹
Septū ē ei **T**ēptatio vſ n̄ ap
p̄l̄dat n̄ hūana. **R**urſus. **B**ea
t⁹ vir q. ſuffert tēptatōez. q. cū
p̄bat⁹ fuit accipiet coronā vi
te. **C**ū g. citra oſeſū tēptam⁹ du
cim⁹ i tēp. cū oſetm⁹ i tēp. idu
cim⁹. ſic piſcis a n̄ captū i rete
ducit. cū a n̄ iducit caput a tē
tūc iplet⁹ qd̄ iaco. ap̄ls ait. **T**ē
ptat⁹ a n̄ vn⁹ q̄s. a oſu. ſua mala
abſtra illec. **D**eide oſcupiſcētia
cū oſcepit: p̄it peccatū. peccatū
vō cū oſūmatū fuerit generat
mōtē. **V**er cū idē ap̄ls dicat
q. dē ē i tēptatōz maloz. qd̄ ē
qd̄ petim⁹ ne dē nos iducat i
tēpta. **S**z dicēd⁹ ē q. dē qd̄am
mō tēptata qd̄amō n̄ tēptat.
Temptat ut p̄bet. iuxta illud

Liber Quartus Rationa

Proba me de⁹ a tēpta me. **N**ō
tēptat ut fallat iuxta illd. **D**e⁹
nēmē tēptat. **P**et⁹ g^o ne nos
de⁹ i tēptatō; iducat. i. ne pr^o
mittat iduci. q^o sic d^r. nō ē ma
lū i ciuitate q^o de⁹ nō fatiat. i.
q^o fici nō p^omittat. **S**criptū ē ei
Fidel⁹ de⁹ q^o nō pat^r ws tēp^o
tari sup^o id q^o potestis. **Q**uasi
dicā⁹. **D**a nob⁹ sp^oitū pietatis
māfuetudie; sp^oit⁹ ut p^o sp^oitū pi
etatis vicā⁹ tēptatō; exercēdo
nos ad pietatē q^o māfuetudi
nē sp^ous vicā⁹ irā. n. reddēdo ma
lū p^o malo. **V**icā⁹ etiā iuidiā q^o
oppōit⁹ pietati ut ita possideā⁹
terrā viuētū. quā p^o sp^oitū pie
tatis a p^o māfuetudie; sp^ous ob
tēbi⁹. **N**ā pietas p^omissio; h^o
vite q^o nūc ē a futuē. **E**t b^oū mī
tes. q^om ipi terrā possidebūt. vñ
p^os. **M**āfueti possidebūt terrā.
a d^rlectabūt⁹ i multitudie pacē.
Ditte nob⁹ d^rbita n^ra. **D**e
bita dicūt⁹ p^ocā. q^o nos d^rbitoē
p^one o^ostituūt. **N**ō ei h^o agit⁹ de
d^rbitis p^ocūiaz h^o offēlaz. **T**ri
a aut⁹ sūt d^rbita q^o p^oti⁹ nob⁹ d^r
ti. s. p^ocā i d^ru p^ocā i p^oxim a p^ocā i
nos. **V**n p^occau⁹ cū p^oti⁹ nō
st^ris. iuste eg⁹ i iūqtate fēc⁹.
Peccau⁹ cū p^oti⁹ n^ris i d^ru. i
iuste eg⁹ i p^oxim. iūqtatē fēc⁹.
i nōst^ris. **E**t q^o p^occau⁹ i d^ru;
iō p^oti⁹ ut ipē d^rttat nob⁹. q^o p^o

lis. **D**e expōne d^rnce oratiōis.

Peccau⁹ i nos. iō p^oti⁹ ut d^rttat
nob⁹ d^rbita n^ra. q^o p^occau⁹ i
p^oximū ideo p^oti⁹ ut d^rmittat
nob⁹ d^rbita n^ra: sicut a nos d^r
timus d^rbitoib⁹ n^ris. **N**oc pa
cto ergo a ea cōditione nob⁹
d^rmittunt⁹: si nos d^rbitoib⁹ u⁹
d^rmittam⁹. alio q^on etiam d^rssa
reuocātur i d^rbitū. s^om illd⁹ euā
gelij. **S**erue nequā omne d^rbi
tū dimisi tibi quoniam rogasti
me. **N**ōne ergo optuit a te mī
sereri conseruo tuo. sicut a ego
miserus sū tui. **E**t irat⁹ d^rmn⁹
n⁹ eius tradidit eū tor^otoribus.
quo ad usq⁹ reddēt vniūsu; de
bitū. **S**ic a p^or me⁹ celestis fa
ciat w^ob⁹ si nō d^rseritis vniūq⁹
q^o si i suo de cordib⁹ v^ris. **V**t
g^o d^rns cui d^ret⁹ o^ondēt q^o null⁹ ē
tot⁹ orōis fruct⁹: nisi d^rbitoib⁹
bus d^rttam⁹ i si. cuiusdē euā. s^ob
iūxit ad o^oa. **S**i dimisit⁹ l^ox
b⁹ p^ocā eoz. d^rttet w^ob⁹ pat^r ve
ster celestis p^ocā v^ra. **S**i autē
nō dimisit⁹ l^oxibus p^ocā eoz;
nec p^or v^r d^rmittet w^ob⁹ p^ocā v^ra.
Dñs g^o qui d^rbitoib⁹ nō d^r
tūt hec oratio nō p^odesse videt⁹
quāmo videt⁹ obēē. **N**am qui
p^otit sibi d^rtti sicut d^rbitoibus
suis ipse d^rttit p^ofecto si nō d^rttit
ipse d^rbitoib⁹ videt⁹ p^otē ut sibi
nō d^rttat. **S**i q^orit⁹ q^od tēc⁹ illi d^r
mittere q^o nec satisfacē vult nec

Liber Quartus Rōnalis

venia postulare. **S**ane distīn-
guēd ē it' p'fēm a ip'fctū. Is q'
vīa p'fctōis arripuit d; etiā n'
p'ctēti veniā oīode idulgē. Vñ
i canone ino. **F**alsa ē p'mitētia.
si p'mitēs offēso n' satisfaciūt. aut
si offēdētī offēsus n' indulgeat.
Qui vō nō dū p'fctōis vntū as-
sūp'it. tenet' q'dē rācorē cordis
deponere. s; n' tenet' satisfactio-
nē debitā odonare. Vñ i cano-
ne fabiani ita cauet'. **S**i q's cō-
tristat' rēcōciliari nolūt fratri
suo satisfaciēte eo q' o' tristauit
acerrimis maceret' inedijs vsq;
dū g'tati aīo satisfactionē reci-
piat. quāq' oēs vniūsalit' tene-
am' diligere inimicos n'ros. bñ
facere his q' oderūt nos. a orae
p' p'seqūtib; a calūniātib; nos.
Qu vō sūt culpe i q'bz culpa ē r'
laxaē vīdictā. a si p'cēm i nos
teneam' dimittē. p'cēm tñi deū
a p'ccatū i primū debe' punire.
Quisquis g' laborās odio ul'
iuidia. a g'uat' magis hac orōe
q' iuuēt'. n' forte iā appositū ha-
beat dimittēdi. **V**erūtñ n' i sua
quisq; s; i totū ecclīe videt' p'so-
na orare. Vñ nō dicit dimittē
m' debita mea. sic a ego dimitto
d'bitorib; meis. s; dicit dimittē
nob' debita n'ra sic a nos dimit-
tim' d'bitorib; n'ris. **Q**uid am-
etiā volūt illd ita itelligi. dimit-

De expositione dñice orōnis

tenob' ac. i. sic dimittē nob' de-
bita n'ra ut a nos dimittim' de-
bitorib; n'ris. **Q**uasi dicerent
Da nob' donū sciētīa luctū a vir-
tutē. q'tenus tam n'ra q' aliena
p'cta cognoscam' a defleam'
ut nob' debita n'ra dimittas. **E**t
sic osolator; habebim' adūsus
iuidia; q' facit hōiez dolere de
alieno bono. a adūsus irā q' ē o-
traria sciētīe. q' ira impedit am-
mū ne possit cernē v'z. **P**er sciē-
tia; enī a luctū i p'nti r'missionē
accipim'. a i futuro osolacōez
hēbim'. iuxta q'd legit'. **A** delicto
meo mūda me. qm' imīqtatē
meam cognosco. **E**t bti qui lu-
gēt qm' ip'hi osolabūtur. **P**anē
nostrū q'ndianū ac. **V**ñ in eu-
angelio iohāis. **D**ñe semp da
nob' panem hunc. **P**anis autē
grece. interpretat' ltie oīs. vñ o-
ram' ut omps p'r oēs victū spi-
ritualē a carnālē oī tpe nob' lar-
giē dignet'. **Q**uq; aut paēs no-
b' sūt nccārī. i via. i iij. a. v. i pa-
tria. **C**orp'al ad sustētacōz. spū-
al' ad inforōz. doct'ial' ad eru-
dicōz. sacrālis ad expiācōz. a e-
ternālis ad frūitionem. **D**e pri-
mo leg'r. **N**ō in solo pa. vi. hō.
De scdo. **A**mice. **A**ccōmoda m'
tres panes. **D**e **T**ercō. **V**enite
comedite panē meū. **D**e **Q**uar-
to. **Q**ui panem dñi māducat

Liber Quartus Rationa

idigne re⁹ erit corpis dñi. **D**e
qñto. Ego sū pais viuitis q̄ de
celo d̄scēdi. **P**t⁹ q̄ ei fuerint hōi
p̄ca d̄ssa: necari⁹ ē ei sp̄s forti
tudis ut p̄cissū ē. iō dic. **P**aem
nr̄z q̄tidianū. i. nob̄ q̄tidie nēa
riū alioquī qd̄ nr̄z eēt: nob̄ da
re n̄ p̄ss̄. n̄ p̄ d̄h̄erz eē nr̄z. da
nob̄. hodie. q. d. **D**a nob̄ spm̄
fortitudis q̄ m̄l̄plici p̄ae roto
rat aīaz. ne deficiam⁹ i p̄nti esu
riēdo iustitiā. p̄ quā excellentes
accidiā. i. tediū d̄ bono plēa iu
stitia saturabimur i futuro. **E**m
illd̄. **B**eati q̄ esuriūt a sitiūt iu
stitiā. qm̄ ip̄i satiabūt. **M**a
th⁹ d̄t. **P**anē nr̄m sup̄stāci
alē. **Q**d̄ duob⁹ mois p̄t i telli
gi. ul̄ ut vna sit dictō. q. d. **D**a
nob̄ panē nr̄z sup̄stāciālem
i. xpm̄ q̄ ē sup̄stāciālem. i. sup̄
om̄ez s̄bam. s. creatā q̄ pais ē i
altari. **V**l̄ ut sint due dictōes
. q. d. **D**a nob̄ panē nr̄z. i. xpm̄
q̄ ē p̄p̄ri⁹ cib⁹ fidelīū a hoc sup̄
panē. i. p̄ter panēz s̄stāciālez
. i. necessariū ad sustētatiōz. q.
d. **D**a nob̄ vtrūqz panēz. s. mē
tis a corpis. **L**ucas d̄t panē no
strū quotidianū. qd̄ taz de cor
pali q̄ de sacramentali p̄ae p̄t
itelligi vicz de viatico. **B**recus
bz epynhion qd̄ iterptat^r sup̄
s̄balez. **H**ebre⁹ vō segola. qd̄
iterptat^r egregiū ul̄ p̄culiaēz.

lis. **D**e **C**anone.

Ob h^o forte lūcas vidēs math⁹
ū dixisse segola. qd̄ sōat p̄culi
arē dixit quotidianū. **B**rec⁹ at
iterps math⁹. qz vidit eū d̄xis
se segla. qd̄ sōat egregiū dixit
epynhion. i. sup̄s̄bale. **F**iat w
lūtas tua. **H**oc roga⁹. ut quō
āgli ul̄ om̄s s̄adī iculpabiles
deo fūiūt. ita a nos absqz gūi
p̄cō illi fūia⁹ i terra. **V**olun
tas dei duplicat^r itel̄lgr̄. s. a be
neplacitū dei eternū a signum
b̄nplaciti t̄pal. **B**nplacitū dei
eternū sp̄ iplet^r. **V**n̄ a volūta
ti ei⁹ q̄s resistet. **E**t oia q̄cūqz
voluit dñs. fecit. **S**iḡ b̄nplaci
ti t̄pal sūt. v. p̄ceptō. p̄hibitō.
p̄missio. ōsiliū a opatō. **V**nd̄
Maḡ opa dñi. exq̄sita i om̄s
volūtates ei⁹. **H**ec nō sp̄ iplē
t^r s̄ ut iplēat^r: oāt. vñ d̄t. **F**iat
volūtas tua. i. ope opleat^r qd̄
p̄cipis. qd̄ oful. qd̄ suades qz n̄
suffic̄ volūtas n̄ assit factas. **S**i
c̄ i celo a i ter. i. sic illi q̄ sūt i ce
lo volūtate⁹ fatiūt. sic a nos i
t̄ra facia⁹. vñ sic i celo a i ter
. i. sic i āglis ita a i hōib⁹. l̄ sic
i p̄fectis ita a i oūb⁹. l̄ sic i xpo
ita a i ecclā. l̄ sic i mēte ita p̄t^r
a i carne. ut caro nō occupiscat
adūsus spm̄ s̄ illd̄. **C**or meū a
caro mea exultauerūt i deū viuū
q. d. **D**a nob̄ spiritum oclij ut
fatiam⁹ volūtate⁹ tuaz maxie

Liber Quartus Rōnalis

misericordiā q̄ perimūt auariciā
 q̄tenus misericordiā cōsequim̄. fm
 illd̄. **B**eati misericordes qm̄ mi
 sericordiā cōsequūt. Sic eī au
 ricia cōsistit ī acq̄rēdo a r̄tinēdo
 ita misericordiā cōsistit ī dādo a
 dimittēdo. **H**ui⁹ p̄titiōnis a lia
 rū duarū impletio ic̄hwat ī via a
 cōsumat ī p̄riā ubi nil velle po
 terim⁹ n̄ qđ deū velle sciēm⁹ tūc
 diligem⁹ deū ex toto corde a ex
 tota mēte. a ex tota aīa **E**x cor
 de. ī. intellēu diligim⁹ filiū. toto
 ī. fine erroē. **E**x mēte. ī. memo
 ria diligim⁹ p̄rē. tota. ī. fine obli
 uioē. ex aīa. ī. volūtate diligim⁹
 f. f. tota. ī. fine ot̄rietate p̄rē
 potētiā: filiū sapiētiā. f. f. boni
 tatē **A**duemāt re. tu. **D**o ro
 gam⁹ ut sēp xp̄s regnet ī nob̄
 a n̄ p̄ctm ut nos patos īuemāt
 qm̄ aīa; a corpe iubebit exire.
Reguū aut̄ dei d̄z a militās ec
 c̄ia. qz r̄gīt a triūbhās ec̄cia. qz
 regt̄ **I**tē r̄gnū dei d̄z a ḡtia fidei
 a gl̄a sp̄i. **R**ursus re. dei d̄z a ī
 tellect⁹ scripture a loc⁹ patrie
De regno militātis ec̄cie scrip
 tū ē **E**ribūt āgeli mēssores a col
 igēt d̄ regno ei⁹ oīa scādala.
De regno triūphātis ec̄cie repe
 nt̄ **V**eniet a r̄cūbet cū abraā
 ysaac a iacob ī rego celoz. **D**e
 rego fidei dic̄ scriptura. **R**eg. dei
 it̄ra vs ē. **D**e rego sp̄i ait dñs.

De expositione dñice orōnis

Perapite reg. qđ wđ pa. ē ab
 ori. mudi. **D**e reg° scđ tuē legi
Auferet a wđ regnū dei a da
 biē gēti faciēti fructū ei⁹ **D**e reg
 no patrie reperit. **F**ulgebunt
 iusti sic sol in reg° patris cor.
Sed etiā ipse xps dicit regnū dei
 fm illud. **S**i ego in digito dei
 enicio demonia pfecto vitis
 regnū dei. **A**duciat igit⁹ regnū
 tuū. i. ueniat regnū ad regnu;
 militās vicē ad triūphās. **V**
 regnū tuū adueniat. i. ad vidē
 dū te veniat. ut regnu; fidei ad
 regnū trāseat spī qm h° ē vita
 eterna ut cognoscam⁹ te solū
 verū deū a quē misisti iesū xpm
 q. d. **D**a nob spm intellectus. q
 mūdati corde itelligam⁹ te i pñ
 ti regnare p fidē. ut i futuro vi
 deamus te regnātem in nobis
 p spm. **T**unc cognoscam⁹ sic
 a cogniti sumus. **V**idētes nūc
 qñ p speculū i enigmate s; tunc
 facie ad facie cū videbimus deū
 deorū i sion. **Q**uod ē contra gu
 lā. **D**e qua ppheta. **V**inum in
 quita ebrietas aufert cor. **P**er
 intellectū em̄ definit hō carnali
 ter viuere vñ biero. **A**ma sciē
 tiam scripturaz a carnis vicia
 non amabis. **S**anctificet⁹
 nomē tuū. **H**ic rogam⁹ ut nos
 facti sim⁹ a iusti a recedam⁹ a
 malo a sep faciam⁹ bonū **E**t nō

q̄ nomē pr̄is quatuor modis s̄a
 dīficat̄ i filiis. duobz in via a
 duobz i patria. In via p̄ effitē
 tiā a p̄seueratiā. in patria p̄ osū
 matōz et effectōnez. In via nā
 q̄ nomē patris s̄a dīficat̄ in fi
 liis: q̄n s̄a dīficatōis effectū op̄
 patur i eis. ul̄ q̄n s̄a dīficatio
 quā acceperūt in n̄ie pr̄is: p̄se
 uerat i illis. Ia pr̄ia vero nomē
 pr̄is s̄a dīficat̄ i filiis. q̄ s̄a x̄it̄
 a s̄a firmat̄ i eis. ut nūq̄ possint
 a filiatiōis gr̄a separi. Hic ē q̄h
 mobile nomē pr̄is i filiis. Nā
 iudas q̄nq̄ fuit fili⁹. q̄nq̄ nō
 fuit. Pro q̄ p̄ssibilitate mouē
 di dixit ap⁹. Castigo corp⁹ me
 uꝝ a i fuitutē redigo. ne forte
 cū alijs p̄dicaueris ip̄e reprobz
 effit̄ar. Ibiq̄ nomē pr̄is s̄a dī
 ficat̄ i filiis. q̄ ibi tales sūt filij
 in q̄bz p̄r s̄a dīficatus appet. tūc erit
 māifesti q̄ nūc sūt occulti s̄z il
 lud. Nos is̄elatiuitā illor̄ estī
 mabimus is̄amā a finē illor̄ si
 ne hōre a ecce quō op̄utati sūt
 iter filios dei a int̄ scōs sors il
 lorū ē. Dic g⁹ s̄a dīficet̄ nomē
 tuū. q̄. d. Da nob̄ sp̄m sapie p̄
 ut dicat̄ a sapōē. i. iocūditatem
 eternā. ut gustemus q̄ suauis
 ē dñs: generatē i nob̄ p̄ce: id
 ē motuū iteriorū q̄ et̄: ut caro
 nr̄a n̄ cōcupiscat adūsus sp̄z: q̄
 nē pax ossibz m̄is a s̄a p̄cōz.

m̄cor̄. ut ita s̄a dīficet̄ nomē tuū
 .i. p̄r i filiis. q̄t̄us i p̄nti diffici
 le: in futuro neq̄q̄ a filiatiōis ḡ
 tia sepnt̄. Qd̄ ē māifeste cōtra
 luxuriā. q̄ q̄ labōat nō iocūdat̄
 i deo. p̄ce m̄etis nō h̄z. fili⁹ dei
 nō ē: s̄z iumēto assimilat̄. q̄ q̄h
 iumētū in suo stercore cōputre
 scit. gustato em̄ sp̄u desipit ois
 caro. In fine dñice orōis poi
 tur amē. qd̄ ad oēs p̄titiōes re
 fert̄. Hebre⁹ at̄ p̄it i fine vñū
 ex tribz: amē. sela. salē. q̄ sonāt
 v̄ē sp̄ p̄ce. De amē dñz ē s̄b ti. de
 salutatōe ad ppl̄z. Lic̄ at̄ amē
 q̄nq̄ affectū optātis exp̄imat
 h̄ tñ cōclusiōis affir̄cōz: oñdit.
 Vñ glo. math. vi. Amē signifi
 cat i h̄is oibz p̄titiōibz indubi
 tanter a dño tribui qd̄ p̄tit̄. si
 vltie oditiōis pactū suauam⁹.
 Vñ s̄b dñt. Si dimisit̄is aē. Et
 iō amē h̄ nō a ppl̄o ul̄ clero: s̄z
 a s̄a dīficat̄ p̄fer̄. Cū ei ip̄e sit me
 diator int̄ deū a hōiez. q̄ eius
 ē vta ppl̄i deo offerre a ip̄ius
 volūtātē ppl̄o renūtiāē. sic leḡ
 ero. xix. magis ōgruit illis a s̄a
 cerdote p̄ferri. a q̄ ouēit p̄tita
 a dño fuisse ocella affirmat̄. q̄
 a ppl̄o cui h̄mōi renūtiatō ip̄so
 mediātē fieri d̄z. In alijs v̄o orōi
 bz: q̄ i offitō eccl̄astico dicūt̄ a
 mē p̄ti⁹ exp̄mit affectu: optā
 tis. q̄ ocellōne affirmat̄. ip̄q̄ i

Liber Quartus Racionalis de

illis congrue pferat a populo. a quo op-
tat quod illi a sacerdote orate postu-
lat. Profert tamen huiusmodi sacerdos amen
sub silentio. Prius in signum quod dominus
vult orantes latere quod a domino ex-
auditi sint ne postmodum tepes-
cant. Secundo quod si alte pferret
amen quod affirmat orationem dominicam
exaudita esse iudicari possit per super-
cilio a quodam ostentaculo sacerdotis.

Tercia pars missae de silentio post domi- nicam orationem.

Tercia pars missae incipit in
hac oratione. Libera nos quoniam
domine aere. Que oratio dicitur ebolismus
super excrecencia eo quod nihil in ea
petit quod in precedenti dominica oratione
petitum non fuerit. nec tamen superfluit.
quoniam est repetitio et expositio novissi-
me petitionis illius. Illa enim dicit.
Libera nos a malo. Ita dicit Li-
bera nos quoniam aere. Et subdit a quibus
malis. scilicet presentibus. praeteritis et futu-
ris. Et subdit etiam transit ad orationem
per pacem. ibi Intercedete bea-
ta aere. Unde dicitur super excrecencia.
quod in primitiva ecclesia multo tempore
dicitur non fuit. Et nota quod duplex est
ebolismus. videlicet quotidianus et annuus.
quotidianus est huiusmodi oratio. Cum ei amen
sit finis dominice orationis. et illud res-
pondet sacerdos a clero dicente. huiusmodi
libera nos a malo ut promissum est.
patet quod huiusmodi oratio intelligitur eboli-

Tercia pars missae per orationem dominicam.

lismus non solum quotidianus. verum etiam
dominice orationis. Embolismus etiam
quotidianus sunt praefationes. ut ve-
dignum aere et coicantes aere. et hanc
igitur oblationem aere. te igitur clem-
tissime pater. Annuus vero ebolismus
est consecratio olei infirmorum.
de qua dicitur in sexta parte super ti. de ce-
na domini et benedictio vuarum et
agnum paschalem et huiusmodi. et etiam
frugum et fabarum primarum. que ex
institutione euthiciana papa super
altare benedicitur. Embolismo
finito non ocluditur per dominum. huiusmodi. non est
ebolismorum et praefationum consuetu-
do. sed ei continua oratio. Da pa-
cem aere. Da pacem quam pe-
toris ut simus a peccato liberi. Da
pacem temporis ut simus ab omni perturbacione
securi. nocet ei infirmis per
turbacionem. Et ecce quod aperte eno-
dat a quibus malis erui deprecamur.
Hec autem oratio. libera nos. aere
sub silentio dicitur putat deinde est super ti. de
pater noster. super verbo Oremus
praecipit quod silentium significat saba-
tum quod corpus domini in sepulcro quiescit.
Tunc ei nullus fidei predicavit. Unde
luca testatur. mulieres quae parave-
rant unguenta sabbato quod filue-
runt huiusmodi mandatum legis. christus tamen non
filuit imo ipse qui huiusmodi carne in se-
pulcro quiescit secundum animam desce-
dit ad inferos ut fortior superve-
niens superaret fortiter armatum. ad

qđ significā dū ecclia romanā: dic
ipam orōne alta voce i die pa
scae a mediolan. sp a tūc mo
mordit ifernū dūces suos vīc
tos de lacu vbi n̄ cāt aq. liberās
eos de mal pteritis. pntib; a fu
turis a dans eis ppetuā pacez
i qua sūt sp a a pco liberi a ab
oi pturbacōe securi. **Vñ** de b^o
lacu librari se a totā ecclia; orat
psbīt dices. **Libra** nos. Et qā
nos idigm sumus: vīa; de pte
ritis a de pntib; atq; futuiscāu
telā pmeri: mīh nob donet orō
ne btevgis a btoz petri a pau
li atq; andree a alioz sctoꝝ
iō hic eos i nrm pōcīmū iuos
cam? **Ad** ipetrādā g^o pacē gra
tiam iploꝝat mī salomōis. id
ē viri pacifici a michael nūtiū
pacē a baptista pco pacē a tres
apli testes pacē a n̄ plures. qz i
ore duozū ul̄ triū testū stat o
ne bbu. **Prius** ego orauim? ut
liberemur a malis. nūc vō p
pace oramus. **Rur**us licet oēs
apli supius fuerit ppter auctori
tatē aplatus onueri. i hac tñ
orōne q tridū q dñs in sepul
chro iacuit designat tres repe
tūtur a spetialit̄ isti tres ppter
aliquas eoz pꝛogatiūas vic;
ppter pꝛiuegiū pꝛogatiue dig
tatis q ad petz. ppter pꝛiuegiū
pꝛdicatōis a imēh labozis q ad

paulū a ppter pꝛiuegiū mīmūm
ocupite crucifixiōis q ad adre
a; **A**dhuc i hac orōe ē itēto in
uocare nō solū aplos vñ etiā
oēs scōs. q p triplicē statū dis
tinguūtur. sic a omīs q sūt i mīlī
tāte ecclia. a ei fuerit ul̄ sūt i sta
tu cōiugali q p petrū. a i statu
otinetie a viduali: q p adreaz;
q fm crisō. credit̄ i viduali sta
tu fuisse. a i statu vꝛginali: q p
paulū designat. ad quē statū ec
āgeli reducūt. qz vꝛgītas so
ror ē āgelozū. **E**t de btā maria
ec sit mīho tāq; d̄ porta mīficoꝝ
die. **P**ostreō nō qz ppter secretaz;
tria dicūt ad mīsteriū osecō
mīs corpīs dñi pfitēd vñ. **P**re
ceptis salutarib; a orō dñica.
a hxc orō. **Libra** nos qz a hxc
ppter tres dies qbz dñi corp⁹ ia
cuit i sepulchro. siue ppter tripli
cē legē. s. natuālez. mosaicam.
et euangelicam.

De resūptōe patene.
Quia post passiōis tristi
tiā: ad r̄fectōis gaudiū
puert. nūc illd̄ ad vespu; demo
rabit̄ fletus a ad matutim leti
tia. iō sb̄ diacono? iterea dū cho
r⁹ r̄ndet. s. liba nos a malo. ac
cēdes ad diaconū tradit illi pa
tenam inuolutā. **D**iaconus vō
illam recipiēs eam reuelat et re
uelatā repntat et tradit sacꝛdoti

Liber Quartus Rational

osculando illi⁹ manū aut buē
rū dextrū. **S**acerdos vō cū ea si-
gnū crucis scē sibi facit i facie a
eam postmodū osculat. **H**i qđ
tā numero qđ obsequio factas il-
las mulieres significāt de qbz nar-
rat euā. mathe. **V**espere aut sab-
bati. qđ lucebat i p. sab. vit ma-
mag. a altera maria vi. sepulc.
repntātes patenā. i. cor patēs
latitudie caritatis i obsequiū se-
pulture. **I**uxta qđ legi^r qđ muli-
eres emerūt aromata ut viē-
tes vngē. iesū. **E**t valde mane
vna sab. x. ad mo. orto iā so-
a dicebāt ad iū. qđ reuol. no-
lapi. ab ostio monu. **A**ccessus
igit^r diaconi qđ maris significat
i tradēdo patenā. significat illud
qđ marie vnerūt videre sepul-
crū a resurrectionē; late credē-
tes. ea; aplis nūciauerūt. qđ de
mū dño sue fidei latitudine ob-
tulerūt. a ideo de māu diaconi
patenā. i. latitudinē caritatis sa-
cerdos accipit id ē xps acceptat.
Vl p sbdiaconū itelligit mco-
dem⁹. qui etia; late credidit a
obsequiū exhibuit saluatori. **Q**uo
vō patena p⁹iuoluta d⁹ hic re-
uelata ad altare deportat. b^o ē
qđ moyses d⁹ fiscella ē ad regiaz
pduct⁹ domū. exodi. ij. **L**ex qđ
d⁹ latuit. h⁹ cognitis mīsteriis
ac ecclia exaltata ad xpī; ascēdē

De Resūptōne patene.

de egipto docēs. **Q**uo vō sacerdos
sup patenā sibi a mīstris obla-
tā signū crucis facit rpnat illd
qđ in matheo legi^r. qđ pncips
sacerdotū a pharisei figuerūt la-
pidē cū custodibz. h⁹ nec ratō is-
ta. nec signū crucis necessitatis
fuit. **I**te qđ patenā oblata rāpit
fighcat qđ xps oēs ad se ex cari-
tate redeūtes cū desidio recipit
qđ etia; ex eo patē. qđ statim a
nie pseueranti a alijs cōparuit.
De b^o etia; dēm ē sb ti. de obla-
tōe sacerdotis. **P**9 tradita; dia-
cono patena; sb diaconus manū
pula; qđ patena; tenuerat iuo-
lutā. plicata; n⁹ sup pallis alta-
ris. h⁹ alibi dponit. i. qđ significat
illd qđ legi^r iob. xx. c. qđ petr⁹
i monumtū itras vidit sudariū
qđ sup caput xⁱ fuit nō cū litea-
mibz positū h⁹ sepatū i vnū locū
iuolutū. **D**iacon⁹ aut manū seu
būerū dextr⁹ sacerdotis osculat.
ad notand qđ ipse vult ē soci⁹
i passione ut soci⁹ sit i reg^o. h⁹
qđ dīc apls. **S**i opatim⁹ a ore
g⁹bim⁹. **R**ursus qđ osculat^r dex-
tr⁹ illi⁹ būerū. significat qđ dū h⁹
videnō possum⁹ n⁹ p speculū a i
enigmate i futuro vō videbim⁹
eū sicuti ē. **Q**uo vō crucifix⁹ ardēt
desidio qrebat^r. iux qđ angel⁹
inqt mulieribz. **S**cio qđ iesū qđ
ritis crucifixū. **I**deo cū patena

crux signat i fatie sacerdotis: i
 q̄ marie viēs aie vigēt a ut h°
 figuo mūtus possit dei fuitū si
 ne ipedimēto ofūmae. **S**tatiq3
 sacerdos osculat patēā: ostēd
 dēs q̄ xps ofesti i pleuit de fidei
 um mulier. **M**ox enī occurrit
 illis dicēs. **A**uete. **R**ue p̄cēdet
 tenuerit p̄des eius et ad avert
 Rec ē dubiū qn p̄des eius fue
 rūt osculati. **D**e h° s̄b tī. de oscu
 lo pacē dicet. **O**sculat etiā pa
 tenā. q̄ si p̄tes a deo pacē cora
 pis a aie. **O**radū ē enī p pace
 tpali. qd fit spālīt in q̄busdam
 ecclīis. **O**sculū ec̄ h̄mōi caritatē
 figicat put dicet ibidē. **R**ur
 sus iō se figt cū patēā a post os
 culat illā. ad nōndū q̄ si p pas
 sionē filij recōciliamur deo p̄ri
 erim? a hēdes r̄gm celestis. ul
 signū crucis cū osculo significat
 glationē xpi i cruce cū caritate
Quidā ec̄ cū patēā se signant
 an p̄ctus. p qd significat sincerā
 affectō. q̄ p ptes corpis a cord
 in sacra sc̄ptuā figicatur. **Q**ui
 dā aut prius osculatur patēā
 cū dicūt. **D**a ap̄tius pacē a po
 stea cū osculata patēā i vltima
 clausula. s. ab oī pturbatōe ses
 curi: se signat. q̄ p cruce a hoc
 sacrificiū: a odorē eius oīa i cel
 a i terris pacificata denūtiat.
Quidāz q3 osequēt osculat fū

mītatē a p̄des calicis. qd oscu
 lū p̄tēdit iīmū affectū ad mo
 numētū seu sepulturā x̄. exēplo
 magdalene q̄ ex affcū stabat
 ad monumētū foris plorās. ut
 dicūt i iob. **O**sculū q3 p̄des cali
 ē figicat osculū p̄dū xpi. de q̄
 iā dē ē. **A**liq̄ ec̄ cū patēā: sūm
 tatē: latus a p̄de calicis t̄gūt.
 qd similit̄ ex affcū iō fatiūt.
 q̄ si totū mōumētū aplectētes.
 qd p calicē a patēā: rep̄ntat.
 h° ei ap̄riū ē feruēt amātū q̄ n̄
 satiāt n̄ dilectū ex oī pte corpis
 sui t̄gāt a ec̄ res dilcī. qd maxi
 me ostēdit magdaleā q̄ a mōu
 mēto nō recēbat. **T**actus q3
 cū patēā i sūmītatē a latē a p̄
 de calicis: significat tres crutiat
 dñi. s. i capite. i latē a i p̄dibus
Alii vō t̄gūt p̄rio p̄de calicis
 sc̄do latus. tertō sūmītatē: ad
 ostēdēdū q̄ p h̄mōi sacri virtū
 tē: ad sūmū ḡdū p̄uēitur v̄tutū
Sūt enī in corde ascensiois ḡ
 dus. iux illd ps. **E**t ābulabunt
 de v̄tute i v̄tutē. **E**t iob. **P**er sin
 glos ḡdus p̄nūtiabo illū. **A**lii
 etei sūt v̄tutis exordia. aliis p̄fe
 ctō a aliis p̄fectō. **V**lp tactū pe
 d̄ i caritō: p tactū lateris passio:
 p tactū sūmitatis ascēsiō significat
Inīta orōne p̄reissa. scilicet
Libera nos a malo. ac. re
 sūpta patena diaconus disco

Liber Quartus Racional

opit calicē. idē remouēs corpa
le a sup calicē sedulo itueſt. De
idē ſac̄dos itēdēs hoſtiā frāgere
ip̄a; de altare leuat. a ſup pate
na; collocat. **V**n tollēs eā ſup
calicē p mediū frāgit dicēs **Per**
eūdē dñi nr̄i. **E**t i q̄busdā eccl̄is
ptē q̄ p⁹ fractōez i dēx mā
nu remāſit pōit ſup patenam
dicēdo. **Qui uiuit aē.** Partē vō
q̄ i ſiniſtra remāſit. itēz p me
diū frangit. a p̄ticular; q̄ p⁹ ſub
diuiſiōez i ſiniſtra manu remā
ſit oīūgit p̄t̄i p⁹ ſup patena; po
ſite dicēdo. i vnitatē ſpūſſancti
aē. **A**lterā vō p̄ticularē i dextra re
manētē tenet ſup os calicis cu;
duob; digitis. ſ. cū pollice a idi
ce. a erecto calice ſil a ip̄a p̄ti
cula paz cū ābab; manib; ele
uatis altare dicit. **Per oīa ſe**
cula ſeculor̄. **Q**uo dēo calicē;
ſil cū hoſtiā depōit pferēs **P**ax
dñi ſit ſep vbiſcū. h^o dicēdo p
ducit ter ſignū crucis ſup calicē
cū dicta hoſtie p̄ticularē. **D**eidē i
mittit p̄ticularē illā i calicē dicēs
Fiat om̄xtio corpis aē. **E**t poſ
tea p ep̄; dat b̄ndictio ſolēnis
De ſingulis igit ē vidēdū. a p
mo q̄re diaco⁹ diſco opit calicē
a i eū diſcooptū itueſt. **C**i q̄d
dō ē. q̄ os calicis h^o loco oſti
ū ſigt monum̄ti. de q̄ diaco⁹ cor
pale remou; a i eū ſedulo itueſt

De Reſumpcōne patene

ſiḡificās q̄ āgel⁹ dñi lapidē ab
hoſtio monum̄ti ruoluit. a lite
amē amouit. a i ſepulcro dili
gēt aſperit. **S**ecūdo vidēdū ē
q̄re ſac̄dos hoſtiā ſup patena;
locat a idē eā tollēs ſup calicē;
frāgit. **C**irca q̄d dicēdū ē q̄ p
calicē xp̄i paſſio l etia eterne
b̄titudis fructio deſigt. vñ p̄s.
Et calix me⁹ iebziās q̄ p̄cla. ē.
Et itēz **I**nebziabūt ab v̄b. dō.
tue aē. **P**er patene rotūditatē
bonor̄ op̄ez p̄fectio ſiḡificat.
Sacerdos g^o v̄lēs hoſtiā fran
gere p̄mo eā ſup patenā locat
ut idē illam tollēs ſup calicē frā
gat ad ſiḡificādū q̄ nēo paſ
ſionib; h⁹ mūdi meritorie val;
exponi ul etia ad eterne b̄titu
dinis fructōez admitti. niſi p̄uſ
i bonor̄ op̄ez p̄fectōe fuerit ſo
lidat⁹. **V**n apls ad ep̄h. vi. **A**c
cipite armaturā dei ut poſſitis
reſiſtere i die mala a i oib; p̄fec
ti ſtare. **A**d huc patena hoſtie
ſuppōit a ſup calicē frāgitur
ad ſiḡificādū q̄ xp̄s ex latitudie
caritatis p patene diſpoſitiōē
ſiḡificate ſe ſuppōſuit paſſioni
Rurſus ſup calicē frāgit ne mī
nutie ſpargāt. ſi i ei⁹ ocauita
te caute recipiāt. **A**licubi tñ ſr
patenā hoſtiā frāgit ut eē pa
nis viu⁹ q̄ de celo dñdit. fract⁹
p nob i ara crucis remēoret

Alicubi q̄ hostia comedenda de altari tollit. **N**ā i. v. te. sacerdos paēs p̄posito de altari s̄blas tos cōdebat put ē dēz s̄b ti. de oblatōe sacerdotis. **T**ertio vī dēdū ē q̄re hostia frāgitur. **E**t q̄dē q̄ i lege videbatur simila go frustrati offerri. **S**z a redē p̄tor n̄r b̄ndixit panē a fregit. fractū q̄z discipulis distribuit. **E**t iō sacerdos a lege a xp̄z seq̄ns panē sacrosactū i tres p̄tes p̄ti tur. ut i fractōe paīs d̄n̄z agno scamus. sic a illi duo discipuli do minū cognouert. q̄bz ip̄a ref̄ rectōis die eūtibz i emaus ap paruit. **D**ū enī sic ait p̄sper hos tia frāgitur a sāguis i ora fide liū iñdūtur immolatō corpis x̄ i cruce a effusio sāguis eius de latē d̄figit. **Q**uarto q̄re p me diū hostia frāgitur. **C**irca q̄d ē nōnd̄ q̄ i duas medietates frā gitur iux duplicē p̄destiatorū statū. s. eterne gl̄e a tp̄alis mī seie. **I**ōq̄ vna medietas s̄b di uiditur i duas p̄tes. q̄z vna ē p̄ p̄destiatis. q̄ purgātur i pur gatorio. alia p̄ illē q̄ adhuc vi uūt i b̄o mūdo cadūco put i fra dicitur. **Q**uinto q̄re p̄s hostie post fractiōz i māu dextra rīma nēs pot̄ p̄t̄tur sup patēaz q̄ q̄ i māu sinist̄r remāsit. **E**t q̄dēz p̄s ip̄a q̄ i dextr̄ māu remāsit:

desiḡt p̄destiatis q̄ iā sūt i gl̄a a iā tenēt illā i cōtitudie. cui nē la i rectitudo admiscēi p̄t a iō meito i p̄te dextr̄ tenet. **A**liaw ro p̄s d̄figit illos p̄destiatis: q̄ adhuc sūt i tp̄ali mīfīa. vbi mī ta obliq̄ a pauca rēa iueiūt. q̄re meito i sinist̄r tenetur. **I**lla igitur q̄ ē i dextr̄ cū diuidēda n̄ sit ut iā dicitur: sup patēaz poi tur. q̄ vō ē i sinist̄r cū diuidēda sit nō deponitur. s̄ diuidēda reti netur. **S**exto q̄re p̄s q̄ i sinist̄r remāsit: itēz s̄b diuiditur **A**d q̄d dicit̄ ē q̄ illi q̄ sūt i gl̄a v̄niformē statū tenēt a v̄n b̄ti tudie fruiūt. iō p̄s i dextr̄ manu retēta a sup patēaz collocata. q̄ illos ut p̄missū ē siḡt: nō frā gitur. s̄ illi q̄ sūt i tp̄ali mīfīa i statu a mīfīa sūt diuīsi. nā ali us ē status a mīfīa eoz q̄ ad buc viuunt i corpe a ali⁹ ē eoz q̄ purgāt̄ i purgatorio igne. a iō p̄s q̄ i sinist̄r tēf̄ illos siḡfi cās s̄b diuidi d̄z. **S**eptio q̄re p̄t̄cula p̄t̄ s̄b diuīsiōz i manēs i sinist̄r diuīgitur p̄ti sup pate nā prius p̄t̄te. **A**d q̄d dicit̄ ē q̄ fm aug⁹ deus duas h̄z ma nus. s. dextrā quā mīseret̄ a sinist̄rā quā p̄uit. **I**llis q̄ sūt i pur gatorio. m̄q̄ntū ibi purgātur respōdet sola p̄uitō a iō p̄t̄cu la q̄ i sinist̄r tenet̄ illos figuāt

Ni vō q̄ adhuc sūt i pñti vita
i q̄ ē stat⁹ merēdi oseq̄ pñt mīse
ricordiā. a iō ipi p aliā pñculā
q̄ ē i dext̄ signat⁹. **¶** 2° g^o de his q̄
sūt i purgatorio nullū ē dubiū
hic nec de ill q̄ sūt i paradiso q̄tū
ad futurā glāz. iō merito pñcu
la q̄ erat i sinistra eos degnā cō
iūgitur pñ p^o sup patenā posi
te. q̄ illos q̄ sūt i paradiso desig
nat. qm̄ isti illis idubitatē sūt
oiūgēdi. **¶** De b^o tñ alit̄ ifra dice
tur. **¶** 3° pñcula q̄ i dextra remā
sit designās eos q̄ sūt i pñti vi
ta. illi pñ q̄ ē sup patenā; n̄ oiū
git. h̄ i sāguie; mīttit. qz illi ad
huc egēt meritis passiōis x̄. q̄
merita pcesserūt ex effusione
sāguis agm̄ imaculati. **¶** Er pñm̄
sa aut duaz pñū oiūctōe duo
r̄sultāt q̄ si i modū lune cornua
onexitatē vtriusqz testam̄ti i x̄
passione facta; designātia. **¶** Et
illa v̄sus calicē dirigēda sūt q̄ si
sibi i corpēt sāguie; sine q̄ cor
p^o n̄ ē. **¶** In hac etiā oiūctōe re
pñtat⁹ qz post q̄ aliq̄ tā pñtibz
q̄ futuris pñsuris purgati fuerit
ipi deo q̄ ē nrā btitudo pfectissi
maymōne iūgēt. **¶** Octauo q̄re
pñm̄isse due ptes extra calicē sup
patenā; rebuāt. **¶** Sup q̄ aut
qd̄ am. qz tres ptes hostie tres
stat⁹ beatorz figurāt. s. q̄ sūt in
celo. q̄ i purgatorio. a q̄ i mun

do v̄sāt. ut iā diceb. p calicē au
tē h̄; aliquē respectū ip̄a eterna
fructio ut pñm̄ssu; ē. **¶** 2° g^o tā illi
q̄ v̄sāt i b^o seculo q̄ illi q̄ sūt i
purgatorio nōdū ad illa; fru
tione; admissi sūt iō ip̄e due p
tes extra calicē reseruāt⁹ donec
fumant. **¶** 3° h̄c rō nō oordat
p oia cū pñm̄ssis a iō alia rō ife
rius assignat. **¶** Pōt etiā dici qz
due hostie ptes iō sup patenā
ponūt qm̄ si oēs ptes sup os
calicis cū ābabz maibz tenerēt
multa q̄ de pericula otigere pos
sēt. de facili em̄ possz errore ps
n̄ mītēda i calicē mītī. **¶** 4° p
ter manuū tremorem oēs ptes
possent i calicē cadere. **¶** Sācdos
etiā talit̄ ipedit⁹ nō possz q̄ iū
būt libe expedīe a similia. **¶** Alij
tñ oēs ptes sup os calicis tenēt
ne forte p̄t illaz de portatōez
seu trāslatōez aliq̄ ide pñcula ca
dat aut remaneat i patenā. de
q̄ ec̄ sub ti. de cōi. s̄ac. diceb.

Pono q̄re pñculā q̄ r̄māsit i de
xtra s̄acdos sup os calicis tenet
¶ Ad qd̄ dicebū ē. qz pñcula ip̄a
ut pñm̄ssu; ē r̄pñtat illos q̄ ad
huc i corpe v̄uētēs indigēt mī
sericordiā d̄i sine p̄dictis meri
tis passiōis x̄ ex sāguis ei⁹ effu
siōe pcedētibz. **¶** Tenet⁹ g^o ip̄a p
ñcula sup os calicis respectu di
recto ad sāguie; ut d̄t̄ itelligi

Liber Quartus Rōnalis

intēto necnō expectatō a confi
dētō viuentiū. q̄ ad merita a
passione xpi. **E**t tenet cū pol
lice p̄ quē vigor v̄tutis: a cū in
dice p̄ quē mētis discretō signifi
catur. ad oñdēdū q̄ cū fidei vi
goe a mētis discretōe h̄c oñde
rāda a expectāda sūt. **V**l̄ cū
duobz digitis tētur: ad d̄ signā
dū duplicē naturā q̄ fuit i cor
pe x̄. diuinitatē. s. a hūanitatē. et
oñigitur sāguī ad oñdēdū q̄
q̄ digne a cū fide: merita a pas
sionē xpi oñderāt a expectant:
eius passione a mētis iuuatur
Decō q̄re sacdos dicturus **P**er
oīa secula seculorū se eigit. **E**t ē
dicēdū q̄ cū ip̄e p̄terewelit ipe
tuā exñtiā dñi nobiscū a oē da
tū optim a oē donū p̄fectū de
fū sit: meito ad deū se tūc corpe
a mēte eigit sperans se acceptu
rū qd̄ p̄tit. **U**nde cō q̄re v̄
ba ip̄a p̄ferēs w̄ce suā exaltat
a paz calicē eleuat **S**up̄ q̄ di
cēs ē q̄ sacdos xpi vicarius hos
tia ut p̄missū ē fracta: mox pa
cē anūtiatur w̄ce exaltat: ut
popul⁹ pacē desidans h̄o itelli
gēs dicat amē a calicē paz ab
altari eleuādo: oñdit q̄ xps q̄
p̄ passionē q̄ p̄ calicē desigatur:
descēdāt. eleuatus p̄ refrectōz
a mortuis: pacē postmodū dis
cipulis timētibz nūtiāuit dicēs

De fractione hostie.

eis. pax v̄b. **P**ōt ēē dici q̄ quē
admodū p̄missū ē p̄ticla q̄ sup
os calicis tētur: rep̄ntat viuen
tes credētes a expectātes: iuuā
ri mētis passiois a effusiois sā
guis xpi. **S**z ut credam⁹ duo
prio. s. xpm fuisse w̄z deū a san
guīez a corpus nūq̄ fuisse a di
uinitate sepata. **S**ecūdū xpm w̄
rū fuisse hōiem a corpus w̄z a
sāguīez w̄z hūisse. d̄cā nō cōse
q̄mur. **P**ropt̄ h̄o ḡo calicē a di
cētā p̄ticlā paz h̄l̄ eleuat. ut o
ñdēdat q̄ firmit̄ credim⁹ p̄mū
a ēē statī d̄p̄oit. ut oñdat q̄ ēē
eod̄ mō credim⁹ scd̄z. **D**uo de
cō q̄re d̄cā eleuātō a deposito
fit cū v̄traqz māu a nō cū altā
tñi. **A**d qd̄ dicēs ē q̄ fit ut per
h̄o d̄c̄ itelligi. q̄ sic p̄rēssa du
o crōdit itellcū. ita amat a appe
tit affcū a toto conatu. **F**it ēē h̄o
mō ut secūi⁹ a decēt⁹ fiat. **T**rdē
cō q̄re mox dic̄ altioi w̄ce **P**ax
dñi aē **E**t qd̄ q̄ nō solū p̄ fig
w̄z ēē p̄ v̄ba refrectōis ē gau
diū exp̄mend. iō sacdos p̄ letici
a; de refrectōe hitā p̄cedēs sta
tī deposito calicē altioi w̄ce di
cit. pax dñi sit sēp v̄biscū. rep̄
tans. q̄ vna sabbatorū ihs po
st q̄ refrex̄it a mortuis stās in
medio discipulorū dixit eis. pax
v̄b̄ a itez pax v̄b̄ **J**oh̄. xx. q.
d. **D**o v̄bis pacem p̄ctoris in

Liber Quartus Rationalis.

via. et pace eternitatis in patria
Idem g^o inuit sacdos dicens. Pax
dñi. i. pax p̄toris sit sēp vobis
cū. i. i p̄nti h̄ a pax eternitatis in
futuro. **D**ec q̄dē pax ē illa q̄ tūc
iustis data ē. q̄n aīa x̄ descēdes
in infernū. idē omēs fideles eduxit
abstergēs oēm lacrimā ab oīu
l̄ cor̄ ut apli nō sit eis dolor s̄
pax q̄ cū eo vivāt ieternū. l̄ illa
q̄ ē data corpi x̄ q̄n aīa ei⁹ ad
corp⁹ rediit. ut sic nūq̄ aīa tur
bata ē p̄ corpis morte. ita nec
ip̄m corp⁹ vlti⁹ de sua muta
tione turbet. s̄ vtracq̄ pace frua
tur a sēp de eterna b̄tudinē les
tet. **D**ecio q̄rto q̄re dicēdo. pax
dñi. ac. ter facit signū crucis su
p̄ s̄guēz cū dicta hostie p̄tici
la. **A**d q̄d dicēdū ē q̄ tres crus
tes significāt tridūū q̄ x̄ fuit in se
pulcro. **V**l q̄ tres mulieres q̄
rebāt xp̄z crucifixū ad ostium
monumti. **V**n illd̄ **Q**uid q̄rit
vivētē cū mortuis. **Q**uid dēcio
q̄re dēo pax dñi ac. chor⁹ r̄ndet
et cū spū tuo. **E**t q̄dē b̄o dicēdo
optat pacē ip̄i sacerdoti. et petit
etiā pacē sibi dari et ut dignus
sit illā recipē. p̄dicat ter. **A**gn⁹
dei. **V**erūt̄n pape celebrāt̄ in ec
c̄ia s̄acte marie maioris in vrbe.
et dicēti pax dñi. nil r̄ndet. put
i. vi. p̄te s̄b ti. de pascha dicet.
Decio sexto q̄re dēā hostie p̄tici

De fractione hostie

cula immittit̄ in s̄guēz. **N**epe sic
hec om̄xtio. p̄mo ad notād q̄
x̄ corp⁹ nō fuit sine s̄guē nec
s̄guis sine corpe. **S**ecdo ad de
signādū q̄ vñū sacrm̄ officitur
ex sp̄bz panis et vim̄. **T**er^o cor
pis et sanguis p̄ trīnū crucis
signū om̄xtio. ē aīe ad corpus
reditio. **O**ibz ei⁹ in celo et in terra
pacificatis. v̄t^o trīnitatis aīaz
crucifixi reduxit ad carnē ne de
reliq̄ret aīaz ei⁹ in inferno. nec
daret carnē ei⁹ vidē corruptio
nē. **I**nxta q̄d ip̄e dicit in ps̄ **E**go
dormiui et sōnū cepi et exurrexi
q̄ dñs suscepit me. significat g^o
v̄nitatē aīe et carnis. q̄ in resur
rectōe x̄ denuo sūt v̄n̄te. **R**am
ut p̄missū ē panis ad carnē et
vinū refert̄ ad sanguēz. q̄ s̄
p̄bm̄ in sanguē ē sedes aīe. **D**e
b̄o etiā s̄b ti. de oblatōe dēcē.
Decio sep^o q̄n immissio sit faci
ēda. **E**t q̄dē aliq̄ insidūt p̄tici
ip̄am in calicē. p̄usq̄ dicūt. pax
dñi. ac. q̄m manifestū est pacē
datā eē hoibz h̄e v̄lūta. p̄ r̄o
nē quā v̄ba ip̄a sign̄t. **A**lii v̄o
dēo pax dñi ac. et dēo eē p̄ ag
n⁹ dei. demū immittūt ip̄az in sang
nez ut cor̄ oratio efficacior sit.
pro eo q̄ tenentes eam in ma
nibus dum dicunt. **A**gnus dei.
et cetā. osculo corporali et men
tali reuerenter intuetur. **T**ercij

vero eā imittūt cū dicūt. **D**ona nob pacē. Cū enī ter dicat agnus dei a in p̄mis duabz vicibz dicat miserē nob. In p̄mo enī agn⁹ dei dī miserē nob q̄tū ad aīa; q̄ maxie fūdat i sāguīe. i scdo q̄tū ad carne; pt; q̄ ista duplex orō diuīsim dīa iō illa ps hostie. p quā caro figicat a sāguis p quē aīa itelligit nō debet oīgīdū ill duabz vicibz dicat agnus dī. s; solū i fine ter tī ag⁹ dei: vbi p̄tīt pax h; vtrū q; s; h; corp⁹ a h; aīa; Ip̄ ei la uīt nos a p̄is i sāguīe suo. **R**ē tī rēti⁹ a vītati⁹ agūt. qm̄ dco pax dī m̄ ac. p̄us q̄ dicat agn⁹ dei ac. imittūt. **C**ertū ei ē q̄ agnus dei post salutato; rep̄ntat illd qd dñs fecit post q̄ discipulos vītatiūt. qm̄ vic; dedit eis ptatē; dītēdi p̄a a iō sacdos illd rep̄ntas post imissio; p̄tīcū le hostie i sāguīe dicit: agnus dei q̄ toll p̄a mūdi miserē nob ad designādū q̄ hīc ip̄ corpus sangui oīgīt: ita nos oīctos eīdē sangui seu mētis ex eius ef fusiōe pcedētibz ex sua bītate a p̄is emūdet. **E**t imittēdo dic vba illa. **F**iat cōmixtio corp⁹is ac. q̄ vba referēda sūt ad sp̄s p̄is a vīm. q̄b; xp̄i corp⁹ a sāguis oīctur. **D**ic aut agnus dī calice iā coopto. ad nōndū q̄

xp̄s i domo ost̄ h̄s clauf; dedit apostol ptatē ip̄am dīmītēdi p̄a. **D**ecō octauo q̄re fiunt tres ptes. **A**d qd dicēd ē q̄ frāgitur i tres ptes. **P**rimo i me moriam trīnitatis. **S**ecūdo i mēoriam triplicis status xp̄i. **P**rimus fuit cū hōimibz manēs **S**cds fuit mortuus i seplebro iactis. **T**erti⁹ ē immortal i celo exns. **T**ertō vō i mēoriam a fig num q̄ xp̄us passus fuit i tri plicī pte sui. s; i m̄ p̄dibz. i mām b; a i latere. **Q**rtō i signū q̄ tres sūt ptes mīstici corp⁹is. **P**ri ma est i celo siue i patria. s; ec clesia trīūphās. **S**cdā est i t̄ ra. s; ecclesia militans. **T**ertia ē i purgatorio a hīc dicit pur gans. **Q**uīto i t̄pū trīū pson rum eūtū; i emaus. s; xp̄i a cle opl̄a ut qdā dicunt luce. **D**ecō nono quid ptes i p̄e figicēt videndum restat. **E**t qdē pri mo s; i gelasū papā. ps i ca lice p̄ita figicat corp⁹ x̄ qd d v̄gie tr̄xit. ps sicca cōesta figi cat oēs fīdles. ps r̄uata vsq; i finē mīsse h; ātīquū eccl̄e rōa ne morē p mīstris l̄ i fīrmis figi cat onis mortuos. **S**cdō mō ps i calice p̄ita figicat eccl̄a; militatē. ps cōesta trīūphātē; ps r̄uata eos q̄ i purgatorio. **T**ertio sergius papa ita dicit

Liber Quartus Rationalis.

Triforme ē corp⁹ dñi. ps obla
te i calice missa corp⁹ x̄ qd̄ iā re
surrexit monstrat. ps a sacerdote
comesta ābulās adhuc sup ter
rā. ps i altari vsq; ad missē finē
remanēs corp⁹ x̄. ul̄ fm̄ alios
corp⁹ fidelīū latēs in sepulcro.
Hec ps remanet in altari vsq;
ad finē missē. q; vsq; i finē secu
li corpa sactorū i sepulcris erūt
S; q; ps vsq; i finē missē refer
uet̄ n̄ ē i vsu. Q̄nto etiā mō pōt
h° mīsteriū explicari. Est ei cor
p⁹ x̄ v̄lis eccl̄ia. s. caput cū mem
bris. iux̄ illd̄ apli. **V**n⁹ panis
ei vnū corp⁹ multi sum⁹. Et in
ueniūt̄ in isto corp⁹ q̄si tres p
tes ex q̄b; totū cōsistit. **V**na ps
ē ip̄; caput. vic; x⁹ q̄ caput est
ei ps corp̄is. altera ps sunt illi
q̄z corpa req̄escūt i tūmulis. a
aīe q̄ regnāt cū x̄ a sūt q̄si fil
iūcte h̄c due ptes caput. s. a h̄c
corp̄is ps altera sic scriptū est
vbicūq; fuerit corp⁹ illic ogre
gabūt̄ a aīle p̄pterea i altari
seu sup patenā due ptes iūcte
extra calicē reseruātur q̄si extra
passionē q̄ p calicē designat̄.
Christ⁹ ei resurgēs a mortuis
iā nō morit̄. mors illi vltra nō
dñabit̄ a q̄ cū ip̄o sūt sacti nō
esuriēt neq; sitiēt āpli⁹ a nō ca
det sup illos sol neq; vll⁹ est⁹
qm̄ priora trāserūt. **T**ercia p̄

De fractione hostie

i calice ponit̄. significat̄ sactos q̄
ad huc i mūdo viuūt. passionē
q̄ passuri sūt donec de hac vita
migrātes ad caput suū trāscāt
vbi nec moriāt̄ āpli⁹ nec vlla
ten⁹ patiāt̄. **V**n⁹ vsus. **T**res p
tes facte d̄ x̄ corp⁹ signāt. **P**ri
ma suā carnē. sanctosq; scdā se
pultos. **T**ercia viuētes h̄c ē i
sangne ticta. **M**ūtur̄ calicē. in
carne gustāt fideles. **Q**nto mō
fm̄ wilh̄ antioch. ps q̄i sangē
mittit̄. sigt̄ viuos. vna aliaz
eos q̄ sūt i purgatorio alia vō
q̄ sūt i paradiso. **O**rat ei eccl̄ia p
viuis. ut i bono cōsuetur. p eis
q̄ sūt i purgatorio. ut cit⁹ libe
rentur a purgēt̄. p eis q̄ sunt
in celo ut orēt p nob̄. **S**exto ec
mō fm̄ aug⁹ ps i calice mittit̄
p̄oitur pro non scīs viuētib;.
qui volūntur in sanguine a in
peccatis. **A**lie vero due p mor
tuos offerūt̄. vna p scīs q̄ iam
sūt i requie. a illa ē grāz actō
q; nil r̄stat i eis purgād̄. **A**ltea
p ill̄ aiab; q̄ l; saluāde sint tñ
adhuc sunt i pēnis. a ideo ps il
la d̄ oblacō. **S**ane p̄ticula ho
stie i calice dimissa. statim calicē
cum palla corporali cooprit̄
q; crist⁹ corpus de cruce d̄posi
tum latuit in sepulcro sindone
inuolutum. que per ipsam pal
lā significatur. **V**icissim loco

lutū. q̄ p ip̄a; pallā significatur
Vicehmo loco vidēd ē q̄re nē
 solēnis bñdictō datur. Et q̄dē;
 h° loco. s. an pacē solēnis epis
 copalis bñdictio dat. ad no
 tand q̄ pace; nullatē habere
 possumus. n̄ dñs n̄r ih̄s xp̄s
 p̄ueiat nos i bñdictioib; dulce
 dis q̄ fuit bñdictōes ḡtie ip̄ius
 q̄ f; p̄s. Dñi ē salus a sup p̄p̄z
 suū bñdictō sua. Dū aut ep̄s se
 ad populū benedicendū cōuer
 tit. p̄plus reuerēt gēu flectit. q̄h
 ip̄o facto dicat **B**ñdicat nos dē
 us dē n̄r a metuāt eū oēs fines
 terre. **N**ā ip̄e dñs ē q̄ ad illius i
 uocatō; bñdicat. **V**n p̄s. bñdi
 xit filiis tuis i te. Et lic; h solē
 nīt bñdicat: nichilomī q̄daz
 i fine misse itēz solēnīt bñdict
 de q̄ bñdictōe ibi dicet. **T**ū q̄
 post q̄ dñs salutauit ap̄los ite
 rū dixit eis. pax v̄b ut iā dictū
 ē a dicetur s̄b ti. de pacē osculo.
Tū q̄ sic nō possum bñ iāpe
 ul pacē acq̄rē n̄ diuīe bñdictō
 m̄s grā p̄ueiat. ita nec i bono p
 ficē: nec i pace finalit p̄seuerāe.
 nisi bñdcois sue grā s̄b leq̄tur.
In missa v̄eo p defunctis p̄tifer
 solēnīt nō bñdic. **T**ū q̄ in illa
 oēs solēnitates cessant. **T**ū q̄a
 hēc solēnis bñdictō fit nō solū
 p v̄ialiu deletōe. v̄z ec̄ p p̄p̄i
 exatōe ut i dñi adiutorio cō

fidat a bñdictū i secula ofitea
 tur: ac defuncti v̄lō absētes exci
 tari nēq̄ūt. lic; possint n̄ris suf
 fragiis adiuuati. **T**ū q̄ gaudi
 ū nō d; luctū admiscēi. **I**llū
 at nōndū ē q̄ p mortē et i mor
 te dñi fidel aia bñdcoez p̄cepit
Vn circa mortis offitū rite di
 aco? ad eā builiā iūitat dicēs
Builiate v̄s ad bñdcoez a sta
 ti; p̄tifer bñdic. **Q**uidā assert
 h° offitū nō eē de septē offitiis
 misse. eo q̄ has bñdcoes roma
 na nō iuēt ecclā. v̄n nec v̄tutur
 eis a iō nō h; s; i fine misse bene
 dic. **S**; q̄ aiq; iueneit rē i hoc
 loco ponūt: vbi xp̄s descēdisse
 ad iferos r̄p̄ntat. s. p̄rio an i
 frectō; cū educt? de carcē eter
 nā tribuit bñdcoz. **H**as bñdic
 tōes p̄figuauit iacob q̄ filiis a
 moises q̄ filiis isrl a xp̄s q̄ disc
 ipul moriēs benedixit.

De agnus dei.

Quia ih̄s statū ut salutar
 unt ap̄los ut iā p̄missuz ē
 dedit eis ptatē remittēdi p̄cca
 ta dicēs. **Q**uorū remiscitis p̄cā
 remittūtur eis a quorū retinu
 eritis retenta sūt. **I**dcirco chor?
 clamat ad deū a postulat. **A**g
 nus dei qui tollis p̄cā mūdi mī
 serē nob. **S**i q̄dē iohes videns
 ih̄xū ābulatē dixit. **E**cce agn?
 dei. ecce q̄ tollit p̄cā mūdi. **Q**uāē

Liber Quartus Rationalis.

aūt eū uenerit agnū. determi-
nat s̄b̄dens. q̄ tollit. i. q̄ uenit ut
tolleret p̄ctā mūdi qz p̄ctis tol-
lēdis pascha n̄r; imolat⁹ ē x⁹
Rēpe i veteri testamēto offere-
bat agn⁹ p p̄ctis ppli. a in no-
testamēto x⁹ obtulit seip̄m deo
patri. ut hūanū gen⁹ libaret a
lauaret a p̄ctis i sāguie suo. me-
rito g⁹ dū corp⁹ a sāguis dñi
sumit⁹ agn⁹ dei cātā. ut oēs cre-
dam⁹ qz ip̄i⁹ agnī corp⁹ a san-
guis tūc sumit⁹ q̄ p̄ctā mūdi mo-
riēdo tulit. a uitā eternā nob̄ re-
furgēdo donauit. iesus x⁹ domi-
n⁹ n̄r. a ut orem⁹ ip̄z nūq̄ des-
istere m̄feri nob̄. q̄ in passio-
ne m̄fert⁹ ē n̄r. **Agn⁹** aūt ḡce
d̄r ab agnō qd̄ ē pū qz ip̄e u-
r⁹ agn⁹ sola pietate sua se ob-
tulit hostiā p nob̄ a nos r̄demit
Dic̄t̄ etiā agn⁹ ab inocētia qz
agn⁹ nec hōimib; nec bestijs no-
c; **In p̄missis** g⁹ v̄bis agn⁹ dei
q̄ tol. p̄c. mū. m̄se. nob̄. ē qd̄ a;
dēp̄catio. ut vic; inocētis agnū
m̄ericordia p̄ctā irruentia et
s̄bitanea auferat⁹ **Ter⁹** mō d̄r
agn⁹ ab agnoscedo. qm̄ i mag-
no ḡge solo balbatu matrē ag-
noscit. sic a x⁹ i ara crucis donā
nob̄ pacē p̄ agnouit nos cura
ut iā dictū ē. **Agnouit** etiā pa-
trē obediētia. iuxta illd̄ apli ad
philip̄. ii. **Fact⁹** ē obediēs vsqz

De Agn⁹ dei.

ad mortē. **Agnouit** ē m̄re; cu-
ra quaz de ea hūit **Vñ** iob. xx.
Ecce m̄ tua. **Ob** h⁹ g⁹ i altari
imolatōe ter d̄r agn⁹ dei. q. d.
Agne q̄ agnouisti patrē m̄se-
rere nobis. **Agne** q̄ agnouisti
matrē m̄se. nob̄. **Pie** q̄ redē-
misti mūdū a q̄ obtulisti te p
nob̄ dona nob̄ pacē **Vñ** iō ter
d̄r ut triforme corp⁹ dñi itelli-
gat⁹ vic; ābulās i terra q̄scēs
i sepulcro a residēs i celo. **Pōt**
etiā dici qz x⁹ ad tria uenit **P̄rio**
ut nos libaret a miseria culpe.
Sc̄do ut nos redimeret a ma-
lo pene. **Ter⁹** ut nob̄ daret de-
plēitudie ḡtie sue **Quātū** ad
duo p̄ma bis d̄r m̄serere nobis
Quātū ad terciū d̄r dona nob̄
pacē. q̄ p̄titio pacis seq̄t̄ statim
post qm̄ agnus dei dictū ē ter.
ad notādū qz ex tēnuolētiā tri-
nitatis agn⁹ missus ē. **Vñ** ysa.
Emitte agnū domie. ac. **Nā** sic
i ap̄. legis. **Christ⁹** ē agn⁹ qui
occisus ē ab origie mūdi **Et** at-
tēde quia qd̄a sacerdotes dicunt
Agn⁹ dei manib; sup altare de-
p̄fitis. oñdētes i h⁹ qz ad ea q̄
p̄ferūt tota mēte itēdūt. itētio
enī p̄prie p liguā exp̄mit⁹. n̄ p
man⁹. ideo qz loq̄nte ligua ma-
n⁹ quiescūt. qz qz ip̄a; m̄ia; et
pacē celestē p k̄a p ip̄lo p̄tūt
nō aūt terrenā. qd̄ i manu

depositōe significat. Alij vō stat
maib; iunctis: pax sup altaē i
cliat: ondetes i incliatōe buili
tatē. q̄ i orōne necāria ēa i ma
nuū oīūctōe vnicā a nō variā
itētō; Porro fm ātiquā cōsue
tudiem scōle cātorū i ecclā roā
na. quā ad huc ipā scōla ob
uat: nullatenus variat. s; trīs
b; vicib; vniōrmī dicit. xpe
miserere nob̄ propt̄ tria genā
pccōrū: q̄ pccim⁹ remitti. cogitati
ōis i corde. locutōis i ore a ac
tiōis i ope. **V**l i hōrē trinitatis
ul p̄t̄ tres ordies fidelū i ecclā
q̄ sūt noe. daīda iob: quos eze
chiel vidit i vīsiōe saluāōis.
Postmod̄ aut multis ac varijs
adūsitatib; ecclē ingruētib;: ce
pit ad dñm d̄ tribulatōe clama
re. **D**ōñ nob̄ pacē. Et ut clāor
eius facilius audiat: iō i ipā i
molacōis hōa clamat. Et hec va
rietas nō discrepat a cōsuetudie
vteis testamētī. vbi cū scdo re
pit. **P**arce dñe pcc̄ pp̄lo tuo.
tertō variatur a ne des bēdita
tē tuā i opprobriū. dicamus gō
miserē nob̄ q̄ntū ad aiā; **I**tem
miserē q̄ntū ad carnē i dñm no
bis pacē q̄ntū ad vtrūq; ut ha
beamus pacē pccōis spūales.
a pacē corpis tpālē. **E**st ei pax
pccōrū. pax iustorū. pax tpis.
a pax eternitatis. **V**nā ē orat̄

i missa p pace. de q̄ dictū ē s; b
iij. p̄ticula canois sup vbo. **D**i
esq; nros. **E**t q̄ de? nō dat pa
cē nisi illis quorū miseret̄ iōvl
tīmo dicitur dñm nob̄ pacē. **E**c
clesia nāq; lateran. nūq; dicit
Dōñ nob̄ pacē. sic nec scōla cā
torū. sequēs ut pmissū ē more;
ātiquū. **V**n nec v; nec vca est
rō dicitū q̄ i ecclā lateran. iō
nō dicit. **D**ōñ nob̄ pacē. q̄ o
nes alie ecclē ab illa q̄ pmo fuis
se cōsecrta dicit: sumē d̄t̄ pacē
nō ipsa ab alijs. **I**n scia quita
cene dñi. **A**gn⁹ dei ter dicit cū
miserē nob̄ ut ibi dicitur. **R**ur
sus i missa p defūctis dicit bis
Agn⁹ dei: cū dñm eis req̄em. ter
tō addit̄ sepiternā. nec dicitur
dñm nob̄ pacē; q̄ tunc imita
mur exeq̄as saluatoris. **V**ltio
gō agn⁹ dei: tñi adiūgitur sepi
ternā. **S**up q̄ notādū ē. q̄ p fi
dlib; d̄fūctis triplex r̄q̄es deb;
optai. **P**rio ut aufeat̄ ab eis pe
na. i q̄ ē eis latōz nō req̄es. **S**e
cūdo ut eis glā aie cōfāt. q̄ tūc
vacit̄ r̄q̄esct̄ i bono d̄fūcto. s.
i ipō dō. **T**ertō ut cōtēt̄ glā cor
pis. ne ill d̄vltēi? miseris expōat̄
Pria n̄ ē r̄q̄es sepiternū q̄ p̄a s; b
lata ad huc d̄fūctant glā; scda
ecclā ē totalit̄ r̄q̄es sepiternū. q̄
b; aug⁹ āte refrectō; corp̄m sp
iēst aiab; q̄dā ntural̄ appetit⁹

Liber Quartus Racoal

resumendi corpa q̄ aliq̄lit̄ itar
dāt̄ ne totalit̄ ferat̄ i deū. **S**;
tercia req̄es cū p̄missis ē v̄e re
q̄es sepiterna. q̄z aīe q̄ deū p̄n
tialit̄ vidēt̄. resūptis corpibz. in
ip̄a vlt̄erī? a eternalit̄ a p̄fectis
sime req̄escēt̄. ideoqz solū i ter
cia vice a nō i duabz p̄cedētibz
ogruūt dicē requie; sepiternā.
Sergius papa p̄m^o ostituit.
Agn^o dei it̄ra omunione ter a
clero a p̄plo dec̄tari.

De pacis osculo.

Postq̄ dñs ap̄los saluta
uit ut p̄missus ē. it̄erz dixit
eis. pax vob̄ oñdes q̄ nō solu;
debem^o pacē habē i ore. verum
etiā i p̄ctore. ne sim^o ex illis q̄
loquūt̄ pacē cū p̄ximo suo ma
la aut̄ i cordibz eoz. **I**deoqz cū
h̄c dixiss̄ apl̄is iussit i illos
a dixit **A**ccipite sp̄m̄sac̄tū. ad
qd̄ designādū vtiqz sac̄dos fac
ta cōmixtione. a finita orōne
accipit i q̄busdā eccl̄is pacē ab
eukaristia siue ab ip̄o corpore
dñi. l̄ h̄z alios ab ip̄o sepulcro
idē calice. l̄ altari. a mox p̄bet
oris osculū m̄m̄stro. s. diacono
Qui ab ip̄o corpore accip̄t h̄o
faciūt i signū q̄ pax sp̄ualis a
xp̄o data ē h̄uano generi. **A**lij
etiā idē signāt **D**iacon^o v̄o dat
pacē alijs. a alij it̄er se. i signū

De Pacis osculo

q̄ oēs debēt pacē habē. p̄sertim
filij eccl̄e **I**p̄v̄o diacon^o pacē a
sac̄dote a c̄cipiēs ruerēt̄ icl̄inat
a p̄ct^o osculat̄ ip̄i? h̄z mox;
q̄rūdā eccl̄iaz a planetā exten
dit. ut p̄ pacis osculū a p̄ plaē
te extēsiōne caritas extēdenda
mōstret̄ quā p̄ planetā in p̄te
tercia dixim^o designari. **Q**z 8°
caritas dei diffūdit̄ i cordibus
n̄ris p̄ sp̄m̄sac̄tū q̄ dat̄ ē nob̄
iōqz pacis osculū p̄ v̄m̄eros
fideles i eccl̄ia diffūdit̄. **N**am a
ap̄ls ammonet. di. **S**alutate
vos iuicē in osculo scō. **R**ursum
q̄ sac̄dos pacē p̄plo tribuit̄ p̄fi
gurātū fuit a iōsue. q̄ hostibz
sup̄atis terrā obtinuit quaz sor
te diuisit. a i pace possedit. a
x^o res gēs dyabolo sup̄ato pa
cē a dona dedit h̄m̄ibz. **P**onti
fex v̄o p̄mo dat pacē m̄m̄stro
q̄ p̄ erat a sinist̄is. h̄z pacē re
ceptur^o accedit ad dextraz ei^o p̄
quē siḡt̄ p̄ls gētil̄ q̄ pri^o i pa
ce t̄n̄siūt de sinist̄r̄ infidelitatis:
ad dextrā fidei a eternitatis. a
p̄ h̄uc pax ad p̄lm̄ dñd̄it. **C**e
terū i p̄m̄tia eccl̄ia oēs q̄ celebr̄
cōi missaz it̄ erat singul̄ diebz
oīcāē solebant. eo q̄ apl̄i oēs
de calice biber̄t. v̄n̄. bibe te ex h̄o
oēs. **O**ffebāt ei magnū panē
a oībz sufficiētē. qd̄ adhuc ḡa
fuaē dñr. **S**z excresece fidei t̄n̄

multitudie tradit^r institutur. ut
tū dieb; dñicis coicaret. De q̄
dictū ē s̄b. viij. pticula canōis su
p̄ v̄bo. **Hec q̄tēscūq;** Postmo
dū at q̄ nec digne h° potuit ob
suari. tertia secuta ē institutō ut
ter saltē i āno q̄lib; xpianus ac
cipet eucāistiā. ul' hodie ad mī
nus i pascha h° iūcto r̄medio
ut viz p eo q̄ singul dieb; coī
cabat. singul dieb; pacē osculū
daēt p mīsteio vnitatis. **Q̄d**
sacerdos dās mīstro dic i q̄busd
loc. **Si** vte viculū pacē a dilcō
nis. ut apti sitis sacrosctis mīste
rijs q̄h dicat. **Si** vte ex h° oēs
a diuidite int̄ vos. **Et** p omiū
ōe q̄ singul dieb; dñicis fci so
lebat daēt i dieb; dñicis pais
bñdcus scē oīomīs vicari⁹ q̄ a
eulogia dicat. **S;** a loco quo
tidiae oīomīs i q̄dragesima s̄z
i fine mīsse orō sup ppl; cui p̄di
citur. **Qu**iliate capita v̄ra deo
Sae popul⁹ i mīssa se osculat.
Prio q̄ cū sic p̄missus ē: p imo
latō; hostie salut aīl dimissis pe
ccatis reconciliem̄ altissimo. re
de pacē osculū dai decreuit ecclā
cū p p̄cis imolat hostia salu
taris. **H**oies igit osculū. i. pa
cis signū sibi iūicē dāt ut ostē
dāt se cōiūctos eē in corpe xpī.
per quem pax facta est in celo
a terra. **S**ecundo innocēti⁹ p

mus quū osculū in ecclesia dari
decreuit. quod etiā leo secūdus
prio statueat ita dic. **P**acē asse
ritis ante confecta. i. osecrata
mīsteia q̄sdā pplis imprare vel
sibi inter se sacerdotes tradē: cū
p⁹ oīa. i. post osecrācō; q̄ ap̄ri
re non debro id est non possum
pax sit necessario. id est causa
mīsterij idicēda. p quā. i. quia
p eā ostat: populū ad oīa q̄ in
mīsterijs agūt ac in ecclā cele
brāt p̄buisse osculū ac finita eē
pacē ocludētis. i. dēterminantis
figculo demrāt. **T**ertio iō po
pulus se iūicē osculat. q̄ dñi sui
grām a aglorz oīcordiā p mor
tē ei⁹ se p̄meiūisse ḡtulat. **Q**uarto
ut q̄ i osculo caro carni a spūs
spūi iūgit a nos q̄ carnis p̄pa
gīne de ada; cōiūgimur etiā;
caritatis vīculo cōnectamur.
Qui ego se odientes osculant:
inde p̄ditoris osculū imitatur.
Quinto p̄p̄t p̄ceptū ap̄stoli.
de q̄ p̄cissū ē. **R**ursum iō p̄p̄s
cōicem⁹ pacē dam⁹ ut it̄ nos
eē oīcordiā ostendamus a euz
illa corpus dñi sumam⁹. sine q̄
mūera nrā nō recipiuntur a deo.
In mīssa vero pro defūctis pax
non datur. quia fideles anime
iam nō sunt nec vltērius erūt i
tribulacōe hui⁹ mūdi. s̄z q̄escūt
iā i dño. vñ nō ē eis necērium

Liber Quartus Racional

pacis osculū. qđ ē pacis et con
cordie signū. Et ideo illa missa
nō dicitur oratio illa dñe iesu xpe qđ
dedisti aplis tuis pacē. Nec
sacerdos pacē recipit ab altari.
De hō etiā dicitur i septia pte sē
ti. de officio mortui. Hic ē etiā qđ
it' monachos pax non dat. qm
mūdo mortui rputat. Viri qđ
et muliēs nō sibi inuicē osculū in
ecclia porrigūt ne forte aliqđ la
sciue surrepat. quia ibi carna
les fugiēdi sūt aplex. et casti et
spirituales act' habēdi. ppter qđ
etiā i ecclia situ seqstrat' locali.
Odia pax pellit. castū pax nu
trit amorē. Sane osculū i sa
cra scptura significat vmonē. ca
ritatē. pacē et reuētiā. De oscu
lo vmonis dicit spōsa i canticis.
Osculet' me osculo oris sui. De
osculo caritatis ysaac iqt ad fi
liū. Accede ad me et da m' oscu
lū fili mi. De osculo pacis dicit
apls. Salutate vos inuicē i os
culo scto. De aut' pacis et di
lectōis. De osculo reuerētie
dñs iqt ad simonē. Osculū m' nō
dedisti. Nec aut' ex qđ itraui nō
cessauit osculāi pdes meos. Et
hister i signū ruerētie sūmitatē
vge regie dicit osculata ēē. Ad de
signādū igit' tres vmones in
xpo. s. vmonem diuinitatis ad
aiā. diuinitatis ad carnē et car

De Pacis osculo

nis ad aiā. Vel vmonē qđ vni
ta ē xpo hūana natura scta ec
clia et fidelis aiā. sacerdos ter oscu
lat' altare. ut dicitur ē sē qđta pti
cula canonis. sup vbo. Diesq
nros. Ad designandū vō tripli
cē pacē. s. tēpalē. spūalē et eter
nā. ep's solēnt' celebrā suū mo
rē qđrūdā eccliaz ter osculat'. sē
mistr' et sēdo diaconū. et terco
sacerdotē. S; i missa ter orat' p
pace. ut dicitur ē sup vbo. Diesq
nros. Rursus ad notādū duoz
testamtoz concordia; ep's duaz
bz vicibz codicē osculat'. qđ ro
ta otinet' i medio rote. et duo
cherubi sese respiciūt v' vultibz
i apiciatoriū. Ad notādū etiā
caritatē sacerdos osculat' patenā
qđ designt' cor patē latitudie cari
tatis. Vñ. Nōne cor nrz arde
rat i nob dū loqret' nob i via
In signū vō ruerētie sē diacon'
et diacon' pdes et man' pōtifi
cis sūm' osculat' pde subdiacono
n' osculat' post eplā; lectā; et
diacon' an legēdū euā. manū
vō sē diacon' osculat' offerēs
āpullā cū aq calicēq; cū vmo.
et diacon' offerēs patenā cum
hostia et thuribulū cum incenso
vterq; etiā de manu sūm' pōtifi
cis accipiūt eukaristia; ut dice
tur i ti. se. Hō qđ vacare nō dicit'
a misterio qđ sūm' pōtifer septē

Liber Quartus. De quarta

modis accipit osculū viz ad os
ad pectus. ad hūer. ad māus
ad brēbia ad gēua ad pedes

**Incipit quarta ps misse
de cōmunicatōe sacerdotis**

Hic incipit quarta ps misse
Post pacis em osculū
sacerdos communicat hoc
mō. Nā hic i mēco oclio legit
eucharistiā ofecta; p se de altari
sue de patēa sūt a comedīt. Ca
licē vō cū sanguīe nō ipē. s; dia
cōus eleuat de altari a porrigit
ei. Vñ i canōe. iherō. int' ceterā
ita legit. Sacerdotib; etiā ppter
pūptōes nō licet de mēsa calicē
dm tollē nisi ei traditus fuerit a
diaconibus. Iō aut sacerdos cor
pus xpi p se sūt a nō calicē cū
sanguīe. qz sūptō corpis figfi
cat corpū nrōz restauratōem
quā xps nullius mīsticio pficit.
a futurā refrectō nē: quā sua v
tute absq; oī mīstro satiet. sūp
tio vō sanguis redēptō; aīaz
sue pōz figfiat. q fit iterces
hoib; alioz. **M**oc tñ a si iure
cautū sit nō tñ fuari videmus
Sae sacerdos ipē oēs ptes hosti
e cōedit. **I**n qbusda; tñ ecclīs
ipē vnā ptē sūt a reliquā euka
ristie: medietatē sup patēaz; i
duas ptes diuidit. qz mīstris
scz diacono a sbdiacono cōede
das impēdit. insinuās illd qd lu

pte misse. s. omniōe sacerdotis.

cas omēorat. qz ihxus i emaus
accepit panē a fregit sup mēsa
a ut aūt qdā comedīt coram
duob; discipul. sumensq; reli
qas dedit illis. Ipe qz postmo
dū ptem piscis assi a faui mell
manducauit a reliqas discipu
lis dedit. Et iō postq; diaconus
a sbdiaconus omūcarūt: cleri
ci a religiosi ad cōmūcādum
accedūt: ut a ipi pte scē cōmū
onis accipiant. **P**ostmodō omu
nicat ipius. qz a xpus comedīt
nō solū cū paucis apostol' vñ
etiā ascēsurus i celū comedīt eūz
multitudie discipuloz. Vñ a
sūptio corpis ascēsiōez figmfi
cat saluatois. **M**ud aut pre
termittēdum nō est: qz ut i p
ceptōne corpis a sanguis xpi
nulla possit fallatia suboriri. s;
vtraq; pceptione vītas euīdet
appareat. sūmūl pōtifer nō sta
tim particulā hostie pmittit ca
dere in calicem. sed eaz post tri
num crucis signaculū sup pa
tenam reposit a post osculū pā
cis ad sedē ascendēs. ibiq; con
sistēs vniuersis cernētibus ma
iorē pte; oblate suscipit de pa
tena quaz sbdiaconus apporta
ueat de altari. ipamq; dētib; sbd
diuidēs. vnā ptic la; eius sūt a
aliā i calicē mittit et d sanguīe
cū calamo haurit. Deinde alterā

Liber Quartus Racionalis De

pticulā tradit ei; osculo diacono. aliāq; subdiacono sine osculo. quā diaconus ministras ei calicē ad altare osculat. et tūc subdiaconus residuum sanguinis cū pticula in missa in calice sumit. **Romanus** ita q; pontifex idō nō cōicat vbi frangit. qm̄ ad altare frangit et ad se dē cōicat. q; xp̄s in emaus corā duob; discipulis fregit. et in hierusalē corā discipul̄ duodecī māducauit. In emaus ei fregisse legit̄. h̄ nō medisse legit̄. In hierusalē vō fregisse nō legit̄. h̄ omedisse h̄; in o. iij. **Ascēdes** igit̄ se dē ibi cōicat. Si qdē h̄; apl̄; xp̄s caput ē eccl̄ie. caput aut̄ in corpe sblīmī et excellēti ob sui pfectōnē ceteris mēbris collocat̄. p calicē vō h̄; quēdā respēm eterna beatitudo seu ip̄ius fructō designat̄. **R**igit̄ in eccl̄ia militatē sumus pontifex. sic xvicari et caput oī; p̄latorū pfecti xp̄; r̄p̄ntat ogruū ē ut ip̄e nō in altari h̄; in loco sblīmiori cōicet. oñdes q; xp̄s etiā in sua hūanitate pfecti et copiosi p̄cipat illa ineffabilia gaudia. vtpote in bonis potiori b; collocat̄. **C**irco celebrat p defunctis. tūc sup altari cōmunicat. q; tūc spālī mēbrorū x̄ h̄ic fidelit̄ de cēdētū gl̄a; r̄p̄ntat. ac mēbra x̄ cū ad illā gl̄a; pueniūt inferiorē p xp̄m gdu obtinēt h̄

Quarta pte misse de cōicacōe sacra

cut mēbra post caput. In pasceue q; ad altare cōicat. tū ob reuerentiā passionis christi. tū q; tūc qh̄ exeq̄al celebrat iesu xp̄i tūc etiā solus cōicat. q; in christi passioe oīb; discipulis fugiētib; ip̄e solus remāsit. **A**lii aut̄ p̄lati nō sic h̄ sup altare cōicant q; nō ita p̄prie xp̄m caput eccl̄ie rep̄ntant. **M**inistri aut̄ rep̄ntant pontifici oblatam et calicē q; discipuli obtulerūt xp̄o partem piscis assī et fauū mellis. **P**ars piscis assī est corpus dñi crucifixi q; fuit in ara crucis assat̄. **F**auus mellis ē sanguis x̄ sup mel et fauū dulcis faucib; aie diligētis. **A**mbō de manu papē cōicat. q; apli de māu x̄ omū nīcauerūt. **A**d notādū vō distinctionē iter sacros ordīnes a sacros diaconi et q; supioris ordinis sūt cū recipiūt eucharistiā osculū suscipiūt ab ip̄o. **A**colit̄ et q; sūt infiorū ordinū nō suscipiūt. **S**ubdiaconus etiā quia caracter huius quōdā iter nō sacros ordīnes. nūc autem inter sacros ordīnes reputatur. in perceptione corporis non suscipit osculum a pontifice. sed in perceptione sanguinis suscipit osculū a diacono. ut sic qui non sacri sunt minus et qui sacri sunt amplius honorentur. **Q**uamuis

et i hoc mística p̄t rō assignat
Ip̄e aut̄ sumit illā eucaristie p̄-
 tē. p̄ quā put s̄b t̄i. de fractiōe
 hostie dictū ē. cap̄s eccl̄ie. s̄. x̄p̄s
 itelligitur cuius typū ip̄e sp̄a
 lius gerit. q̄d facit h̄o mō. ea nā
 q̄ dētib; s̄b diuisa: p̄ticulā i ore
 remanēte; sumit. alterā v̄o int̄
 digitos residētē i calicē dimittit.
 ad nōndū: q̄ x̄p̄s res̄ gēs q̄
 sc̄d; sergiū papā p̄ p̄tē i calicē;
 imissā; significat̄ ifernū momoz
 dit a suos i dē s̄uptos i paradisu
 misit. **J**uxta ill̄s **O**seevl. c. **E**ro
 mors tua **q̄c̄**. **A**lia v̄eo ps ex q̄
 mīstr̄i coīcat̄ significat̄ mēbr̄ ma
 gis ip̄i x̄p̄o oformia a i dēo ip̄i
 coīcant de illa. ad oñdēdū mīst̄
 teriū mōis. **E**ucaristia ei sac̄
 mētū ē maxiey mōis. **P**artē v̄o
 i calicē itinctā q̄ significat̄ mēbra
 ap̄t x̄p̄m passioib; s̄biecta: doi
 nus ip̄a nō recipit. **P**riō q̄ ip̄
 se magis q̄ alij rep̄ntat i officio
 misse x̄p̄; cui mors vlt̄ nō dñā
 bit. **S**c̄do q̄ ip̄e illor̄ typū;
 gerit i eccl̄ia. q̄ ap̄t eximīā sac̄ti
 tatē a vita actiua semoti p̄ ote
 platiuā vitā iā x̄p̄o sotiāt. **S**;
 mīstr̄i illa sumūt. q̄ typū acti
 ue coīter rep̄ntat a p̄cipue eā
 s̄b diacon⁹ sumit. p̄ eo q̄ ip̄e
 vltio coīcat a vltimū ē reliq̄as
 sumē a calicē purificat̄. **V**n a
 dominus reliquias dedit disci

pulis ut premīssū; est. **P**otest
 etiam mīstice dici q̄ ps mīcta
 significat̄ p̄tē corp̄is mīstici q̄ iā;
 regnat cū x̄p̄o. **C**ū ḡo dñs ip̄a
 exp̄sse rep̄ntat x̄p̄m. q̄ realit̄ a
 sacralit̄ icorpat⁹ ē p̄zi ip̄ius
 mīstici corp̄is. iō ip̄e nō recipit
 illā. nec ec̄ diaconus q̄ legē euā
 gelicā quā p̄nūtiat rep̄ntat. q̄
 ē lex amoris. **P**ropt̄ amorē em̄
 caritatis q̄lib; icorpat̄ x̄p̄o ca
 pit a oib; p̄tib; corp̄is eius mīst
 ici. **S**b diaconus v̄o rep̄setat
 veterē; legē. quā sepe p̄nūtiat.
 q̄ fuit lex timoris. s̄ timor nō ē i
 caritate imo eu; foris mittit. et
 ideo ip̄e p̄ticulā; i sāguīez mīst
 sa; sacramentalit̄ siue i signum
 recipit. q̄ imixtio ip̄ius p̄tis cū
 sāguīe dēā; icorpatōne figu
 rat. quā nō satiebat lex illa lic;
 eā figuraret. **H**oc at̄ breuīt
 nōnd ē q̄ sac̄dos añ p̄ceptōez
 corp̄is a sāguīs x̄p̄i d; d̄re oō
 nes a sc̄is p̄rib; iſtitutas. d̄inde
 meditari debet i carnationē; pas
 sionem a virtutem hui⁹ sacra
 menti dicens. **P**anē celestē; ac
 cipia **q̄c̄**. **S**; cū statim post v̄ba
 ip̄a s̄biūgat. **D**ñe nō sū dign⁹
 q̄c̄. videt̄ cōtrari⁹ sibi ip̄i. s̄ ab
 sit hoc. s̄ dicēs panē **q̄c̄**. seip̄sū
 icitat ad d̄uotō; r̄duces ad me
 moriā q̄d est q̄d sumere debet.
 q̄ p̄ae; q̄ de celo d̄scēdit a q̄lit̄

Liber Quartus Rationalis. De

sumē debz. qz nom dñi iuocās
do ut sic cū maiori sumat reue
rētia et timore. Dicēdo vō s̄ble
qñt. Dñe non sū dign⁹. ac. ex
hūilitate suā p̄fite⁹ idignita
tē. ac excitatio ad deuotionē et
p̄fessio hūilitatis otaria n̄ sūt
Legitimū itaqz cōicādi tēp⁹ ē
an vltimā orōnē q̄ dicit⁹ ad cō
plendā. qz ibi maxime p̄titio p
eis ē q̄ cōicāt. Deidē corp⁹ et s̄a
guīez dñi sūptur⁹. se cū illis an
faciē cruce signat. Sic ei p⁹ cru
ces faciēdo actiue. tāqz mīnister
illa s̄achificauit. sic se eis nunc
cruces signādo passiue p̄tit s̄a
chificari. Dicto itaqz corp⁹ dñi
custodiat. ac sumat eukaristia
Dein iunctis māibz i cōmā s̄anguī
ni dic. Quid retribuā. ac. Et di
cens. Calicem dñi accipiam. et
non prius accipit. et eleuat ca
licem de altari. Postea vō dñs.
Laudans inuocabo. dñm. ac.
se figt cū illo. q̄ v̄su expleto s̄a
guīez fuit. S̄aē qz ēca maiora
cauti⁹ ē agend⁹. s̄ac̄dos s̄anguīez
sumēs p̄t maiorē securitatē et r
uentia calicē cū vtrāqz manu te
nē d̄z. s̄z i sūp̄cōne p̄fusiois suffi
cit altēa t̄m. duobz digitis alte
ri⁹ adiunctis. q̄i p b° inuēs iam
s̄angnē ibi nō esse. S̄z et s̄ang
nez sumdo ter haurit. trinitatē
designs. p̄fusionez vō bis. ut p

Quarta pte missę. de oīcatōe s̄ac̄.

b° caritas q̄ int⁹ duos oñstitit h
ḡficiet. seu ēē q̄tēs nouit expe
diē. Rurſus q̄ eadē die d̄z itēz
celebraē nō fuāt vīnū p̄fusiois
ut dēn ē i p̄lx b° p̄tis. S̄z cū i
canone dicat. S̄ili mō postq̄
cenatū ē. acci. et hūc p̄cla. cali.
vidz ex b° qz s̄ac̄dos statim hosti
a oñsecta illā d̄z sumē. p̄usq̄ ad
calicis oñsectōez p̄cedat. qz oīs
x̄ actō nrā d̄z ēē i s̄tr. S̄z d̄d ad
b° ē. qz ecclia instituit illā p⁹ v
trāqz oñsectōz sumi. ad oñdēduz
qz solā hostiā recipiens. nō ple
nū recipit s̄ac̄ralit⁹ s̄ac̄m. Et si
ei in hostiā oñsecta x̄ sanguis
fit. nō tñ est ibi s̄ac̄ralit⁹. eo qz
panis corp⁹ nō s̄angnez. et vi
nū sanguīez figt et nō corp⁹.
Qz g° s̄b altēa t̄m sp̄e non ē cō
pletū s̄ac̄m q̄ ad s̄ac̄m x̄l fig
nū. d̄z b° s̄ac̄m opleri priusq̄
p̄sbit⁹ eo vtatur. Verūtñ cū v
nū sine reliquo nec sit nec vn
q̄ fuerit. nisi in solo triduo an
pascha in q̄ cr̄isti corpus mor
tuum fuit. in quo triduo. si q̄s
de apostolis hostiā cōsecras
set sanguis ibi nō esset. si vīnū
caro ibi non esset. qz ut p̄missuz
est. nec panis sanguīnem. nec
vīnum significat carnem. scū
dum hoc nunc cr̄isti sanguīne
intra vnas existente. vnum si
ne reliq̄ p̄t vniōnē seu mīx tōz

hūmōi recipi nō pōt. qđ tñ nō ē
rōne sacri ul' figm qđ idē est.
Post sūptū sacrificiū nō ē spūe
dū put dē; ē s̄b. vii. p̄tclā can.
sup v̄b. **P**otū a eterni. **S**; nec
eucaristia sic aliis cib; ē mas
masticāda. s̄; discrete: modeāte
ac leniter: aūriozib; dētib; terē
da a ligua mollificāda. ne q̄ ei?
p̄tclā dētib; adhbēat. quā forte
post mod' emitti screādo otigat.
Pt⁹ coicātō; ilico calix de altari
aufert. **C**irca qđ noñd ē. q̄ cor
p⁹ dñi r̄māet sup altaē vsq; dū
tria capla opleātur sc; plog?
dñice orōnis. s̄. oremus p̄ceptis
a ip̄a dñica orō a **L**ibēa nos q̄
sumus. q̄ a dñs trib; dieb; i se
pulebro q̄euit. **P**ostea v̄eo cō
mixto dñi corpe cū vīno: silq;
pace aūtiata: aufert corpus
dñicū de altari. qm̄ i tertia die
aia eius q̄ descēdit ad iferñ: ut
libaret iustos a mēbraviuifica
ret: r̄dijt ad corpus. nec āpli?
inuetū ē corpus dñicū in sepul
chro. **Q**uia g^o x̄ps totus hō re
surrexit sil. ideo ad h^o notādū
ilico sil cū oblatōe corpus dñi
de altari aufert a sumit a dēi
de calix a corpale de altari tota
liter eleuāt put dēi ē s̄b. ti. de
pallis corp'alib; **P**ostrēo nos
tādū ē q̄ q̄sq; coicādus corpe
a carnalib; escis ieiunus eē d;

Cū enī aie spūales sint a imor
tales spūalia p̄mitus alimēta
vite eterne sumē debēt.

De pfusione.

Post sūptū eucaristie sac
fitū: sacdos digitos ablu
it a pfudit ne qđ forte incaute
remaneat seu adhxreat ex cōta
ctu diuini sacri. nō q̄ q̄c̄q; imū
dū ex ip̄o otactu cōtraxerit. s̄;
ut potius suā cōmemoret idig
tatē. q̄ se iudicat tātis sacmen
tis celebrādis idignū. iuxta il
lū qđ dñs ait. **C**ū oīa bñfeceri
tis dicite: fui iutiles sum⁹. **S**i
cut a sacdos legalis in mūdus
erat vsq; ad vespā; p̄t⁹ imolati
onē vitule rufe. **V**n oīa v̄stis
mēta sua lauabat. **I**ndignū q̄
dē existeret. ut manus q̄ cor p⁹
icorruptible otractarūt: cor p⁹
corruptibile cōtigāt. ul' ad res
cōmunes tangēdas accedāt
donec studiose lauētur. **E**t p̄t⁹
h^o etiam quidā missa finita: ex
utis sacris v̄stib; itez manus
lauant. **P**erfusionis aut aqua
debet i locū mūdum hō esse dif
fundi. ut altitudo sacri reueren
ter honoret. **T**rina ergo sacdo
tis ablutō q̄ fit in p̄cipio i me
dio a i fine: designat mūdatio
nem cogitatiois locutiois a ac
tionis. ul' purgationem p̄c̄ ori
ginalis. v̄ialis a criminalis. siue

q̄d agit̄ p̄ ignorātiā a negligē
tiā a idustriā ad q̄z mūdātōez
offerit̄ sacrificiū salutare. **H**ec
tñ ablutō r̄ferri p̄t ad ablutō
nē baptisim̄. cui⁹ forma x̄p̄ re
surrectōez instituit̄ dicēs. **E**ūtes
docete oēs gentes. baptiz̄ atēs
eos ī noīe patris a filij a spūs
sac̄ti. q̄ crediderit a baptiz̄at⁹
fuit̄ salu⁹ erit. **S**ane sac̄dos di
gitos p̄fudit a p̄fusionē sumit ī
dextro cornu altaris l̄ saltē re
uolut⁹ ad illd. **P**rīmo p̄t rōz
nē tactā s̄b t̄. de manuū ablutō
ne. **S**ecūdo q̄z ip̄z cornu iudaicū
ip̄z. ex q̄ naturā būaz x̄p̄ assum
sit significat. **S**ic aut̄ ab illis na
turā accepit. sic a ab eis illi⁹ na
ture p̄rगतōnē ab oibz defecti
bus quos assumpsit hūit. qm̄
ab eis occisus fuit ad quā mor
tē osecuta ē resurrectio. ī q̄ oēs
defect⁹ dimisit. a eis oppositas
v̄tutes accepit. **A**d h̄ō igit̄ r̄p̄n
tādū ī dextro cornu altaris v̄l
saltē reuolut⁹ ad illd p̄fudit a
p̄fusionē sumit. **T**er⁹ q̄z v̄t aut̄
q̄dā h̄c purificatō d̄signat ab
lutōnē manuū quā pilat⁹ fecit
a p̄ditōnē s̄guis iusti sup̄ iude
os p̄ dext̄ cornu altaris signi
catus. **A**d h̄ō q̄dā hausta puri
ficatōe iclināt calicē ad ostēdē
dū sepulcrū esse vacuū. q̄z sur
rexit a idē p̄dijt christus.

De postcōmūione.
Antiphona q̄ postcōmū
mō a pluribz nūcupat̄.
ideo hic appellata ē. qm̄ p̄ com
municatōez seu ī signū q̄ cōica
tō expleta ē ōcūm̄. **I**n p̄m̄tūa
nāqz eccl̄a oēs fideles q̄libz die
corpi a s̄guis x̄p̄ omūcabāt. p̄
ut dictū ē s̄b t̄. de cōicatōe sac̄
dotis. a statim p̄ cōmūionez cā
t⁹ iste fiebat. ut ip̄s ostēderet̄
ḡtias a laudes agere de x̄ corpo
re a s̄guis susceptis. **V**er⁹ p̄
ter circūstās nos p̄cēm sequēti
tpe statutū ē ut ter ī āno oīoz
a sac̄dos quotidie p̄ oibz sacra
lit̄ fumat. p̄t sub t̄. de pacis
osculo dēm est. **Q**uīs aut̄ sp̄ā
lit̄ introduxit v̄sū cātādī h̄ac
antiphonā ignōrtur. **H**ec autē
antiphona ap̄loz gaudiū de x̄
refr̄cōe significat. iuxta illd. **B**a
uisti sūt discipuli: viso dñō. a p̄
gaudio mirabātur. **Q**uero reci
p̄cādō ī q̄busdā eccl̄is cātāt̄. ī
finuat. q̄ discipū. refr̄cōis gau
diū sibi mūtuo nūciabant. vñ
duo discipuli cū iueissent ogre
gatos. xi. a eos q̄ cū ip̄s erant
dicētes. q̄ surrexit dñs v̄re a
apparuit simon̄. a narrabant
que gesta erant ī via: a quō
ognouerunt eū ī fractōne pa
nis. **C**antur etiā ab oibz ut no
tet̄ oītas gaudiū. a q̄ omnibz

Liber Orti? Rōnal. De or

discipulis dñs appuit. Est g^o
omūio grārū actō. iuxta illud
Edet paupes a saturabunt^r a
laudabūt dñm. Proprie tñ no
uissima orō de qua infra dicet^r
postcōmūio dici pōt.

**De orōne nouissima a
de Ite missa est.**

Peracto cōionis mīsterio
pōtifer seu sacdos oscula
tur altare inuēs se credē firmē
a osētre hīs q̄ circa sacrificiū
acta sūt a oūsus pplm salutat
a deide redit ad dextz cornu al
taris significās. q̄ in fine mundi
post atxpristi mortē xpī predi
catō siue xps rediturus est ad
iudeos q̄s iā reprobaunt. Tūc
em̄ oūtetur a reliq̄e isrl sa lue
fient. Et eleuatis manib; vltiaz
orōne; q̄ pprie postcōmūio vo
catur exeq̄t. i qua rogat a gr̄
tias agit de sacri pceptōne dis
cens colicās p nūero secretella
rū. Ort ei p hīs q̄ ad hāc cōio
nē eucaistie accesserūt. Nec aut
orō significat orōne; capitis nī i
ihu xpī q̄ p nob̄ interpellat q̄tū
die apud p̄rem. Significat ecē
q̄ apli post ascēsiō; dñi i orōe
pseuerāunt. Fimis vō illius orō
nis vbi dicat^r. Per dñ; nrm ille
fū xpī; ac. significat q̄ aduocatū
hēm⁹ in celo apd̄ p̄rem. Ills at
osidandū ē q̄ sacdos dicturus

tōe nouissima a de Ite missa ē.

postcōionem p̄mittit. Dñs vobis
biscū a orem⁹. stans añ medi
um altaris. deide trāfient ad de
xtrū cornu altaris ibi p̄nūtiat
orōne; q̄ finita rediēs ad alta
ris mediū. ibi dicit p dñm put
tactū fuit sub ti. de salutātōne.
Circa quod nōndū est q̄ dex
trū cornu altaris significat ppl;
iudaicum. finistz vō gētilem.
Predicatio xpī a euāgeliz ei⁹
incepit a iudeis a trāfuit ad gē
tiles et itez redibit ad iudeos.
ad qd̄ significādū; sacerdos a de
xtro cornu altaris trāfit ad si
nistz a cōnūso. Merito ergo
postcōio q̄ est q̄si finis misse di
cat^r i dextro cornu altaris. Qui
a vtro altaris mediū; rep̄ntat
fidē x̄ a ipm̄ dñū i quē vterq; po
pls vnit^r. reducit^r a finit^r iō p
dñ; nrm ac. qd̄ ē q̄si finis post
cōionis ibi dicat^r. Ip̄ ecē q̄ vtrū
q; pplm ad se p̄tēdū inducit a
illuminat a ideo dñs vobiscū ibi
de dicat^r. Per ipm̄ etiā qd̄q; d̄ vī
i orōne p̄tinemus i p̄tram⁹ a ido
ibidem p̄nūtiat^r orem⁹. De h^o
dictū est s̄b ti. de mutatiōe sac
dotis. Et nota q̄ i sabbato q̄t
tuor tpm̄ mensis septēbris di
citur postcōio illa. Prostant i
nobis q̄sum⁹ dñe tua sacra qd̄
continent. ut que nunc i sp̄e ge
rim⁹; rerū vitate capiā⁹. Cui⁹

Liber. Quartus. Ratione. De oratione

ultimā pte gregē exponens ita
dicit. **P**ostulat quippe sacerdos ut
corp⁹ x⁹ qd sū specie pais a vi
m nūc gerit manifestā visionē
ficuti reuera ē qñdoq; capiat.
qmuis nō iprobabiliter qdā ex
ponat h° loco carnis a sanguis
vitatē ipā; eorūde efficiēciā. i.
pctorū remissionē. **D**e hac etiā
oratōe dcm ē sū. vij. pñcula ca
nonis sup vbo mīsterium fidei
Sane oratōe finita iterū pplm
salutat dices. **D**ñs vobiscū **C**ir
ca qd notādū ē q x⁹ p⁹ resur
rectōne bis legit discipulos sa
lutasse. dices. **P**ax vob a iterū;
pax vob i signū duplicis pacis
vic; pctoris a eternitatis q h;
aplxā ē pax sup pacē. de q dñs
iqt aplis. **P**acē reliq vob pacē
meā d vob. **H**ac duplicē pacē
p duplex osculū sacerdos insinuat
cū vic; p⁹ osculat mīstz a
posteri⁹ osculat altare. **P**rima
g° salutatio q fit añ orōe; signi
cat benedictōe; illā quā x⁹ ascē
sur⁹ i celū legit dedisse discipulis
suis. **N**ā; ut lucas commemorat.
eduxit eos foras i bethaniā.
a eleuatis manib; bñdixit eos
a cū bñdixiss; recessit ab eis a
ferebat i celū. **V**n p⁹ saluta
tionē nouissimā. quam sacerdos
orōne expleta facit ad pplū; q
significat vitā eternā. diacon⁹ al

novissima. Et Ite missa est.

ta voce pñtiat **I**te missa ē. rpn
tāl q d dē; ē ad aplos. **D**ic iesus
q assumpt⁹ ē a vob i celū. ac.
Notās ē aut q missa trib; mo
dis finit. **P**ri⁹ p ite missa ē a h°
i solēnitatib; qñes cātāt. **T**e de
u; laudam⁹ a. **B**la i excels deo
put dices i pñmio. vij. pñs.
qñ dicat. Redite ad ppria. q
missa seu oblata ē deo hostia sa
lutaris pñne hūano. sic bñ ip
lx⁹ h⁹ pñs. vl anūtiat pplō q
missa seu pces sūt finite. qm sta
tutū ē i ocil aurel. q n⁹ exire d;
de ecclia donec anūtiatū sit p mī
nistru. vl ē scus. **I**te missa ē. i.
ite p⁹ xpm a seqm ipz. **N**ō ē ei
i h° mūdo stādū h ad pria; p bo
na opa festinādū. qd leuit pos
su⁹ facē. q missa ē ad deū prēm
placandū hostia. p quā fracta
sūt tartara. a reserat padisū i
troitus. **D**ices aut. **I**te missa ē.
dirigit vultū ad pplz. q ad eos
q s pñtes lñiam⁹ h monē digi⁹
a eis ad q s h monē digi⁹. faciē
repñt aē sole⁹. sic fit qñ dñs
vobiscū. **O**rate frēs. put dictū
ē sub ti. de incliacōne sacerdotis.
S; dicens. **B**ñdicam⁹. dño. **E**
Reqescāt i pa. l. orem⁹ nō stat
vñsus ad pplm. q. illū distinctē
alloquitur. h digit faciē ad
oriētem vel mentem ad deum.
Dicto autē. **I**te missa est cler⁹

Libr. Ort⁹ Rōnal. De or

et plus g^o tulādo r^ondet. Deo g^o
tias imitātes aplos q^o adorātes
igressi sūt in iherl^m cū gaudio
magnō et erāt in tēplo laudātes
et b^ondicētes deū. Est em^o put q^o
dā assert: Deo grās iteriectō g^o
tulatiua ul' aggratulatiua et b^o
fūptū est de exo. nō s^o v^oba sed
s^o sēfū. qm^o p^ols i^osrāel ex p^omis
su pharaois et licētiāte cyro de
babiloica captitate ad iherl^m re
ūsus: grās egit deo. S^o et apli
post ascēsiōnē d^oni regressi sūt.
in iherusalē: b^ondicētes d^oni: sic et
nos vltima b^ondictōe accepta:
ad celestē patriā ibimus. vbi
sp^o i^o grārū erimus actiōe. Apli
q^o p^odicātes dicebāt. Grās agi
te. sine intermissiōe orate. Pot
etiā dici q^o sacdos i^oci^opiēs. Glo
ria in excels^o deo. significat āge
lū ānūtiāntē pastozib^o; ineffabi
le gaudiū de xpi natūitate. Ite
missa ē de sigt^o accessuz pastoz
ad locū natiuitatis xpi put di
cet^o i^o pl^oxio. vij. p^ots. Choz⁹ re
spōdes. Deo grās. r^op^ontat q^o sic
lucas r^ofert. ipi pastoēs r^osi sūt
glificātes deū i^o oib^o; q^o viderāt et
audierāt. Scdo mō missa ter
miat^o p^o b^ondica⁹ d^ono v^o; i^o p^ofe
stis dieb^o; agnālūt qm^o p^omissa cā
tica letitie nō dicūt. p^o qd^o p^olus
ad grārū iūtatū actiōes. quia
p^ot^o oia dēmus deo hūiliari et ē

tiōne nouissima et ite missa ē.

fūptū de aplo. ul' de p^os. ul' de p^o
no triū puerorū vbi d^o. B^ondi
cam⁹ p^orez et filiū. Et r^ondet^o deo
grās. qd^o ad gaudiū aploz: de
q^o p^omissū ē refert^o. De b^o dice⁹
p^ope finē i^o pl^oxio quīte p^ots. Et
p^olus: d^o grās agēdo ad p^op^oria
redies significat discipulos cū g^o
tiaz actiōe post ascēsiō; d^oni i^om
iherusalē reūtētes. Circa b^o cē
dice⁹ ē q^o in p^omitiua eccl^oa cū ec
clesie m^ostri missa; sine p^olo ce
lebrabāt: claudēbat^o missa p^o be
nedicam⁹. qm^o vero popul⁹ eāt
p^ons: q^o alias nesciebat ille qm^o fi
nita eēt missa: dicebāt. Ite mis
sa ē. Quia g^o i^o p^ofestis dieb^o; m^o
stri ut plurim^o q^o soli sine popu
lo missas dicūt. iō iux^o morē āti
quū i^o ill^o dieb^o; dicūt. B^ondica⁹
In solēnitatib^o; v^o q^o tūc popu
l⁹ oueit: dicūt. ite missa ē. Prima
tū missa i^o n^otali d^oni i^o q^obus loē
claudūt p^o b^ondica⁹ d^ono. eo q^o
saluatois n^otitas de q^o i^o illa agit^o
pauē ab āglo nūtiata ē. s. pas
toib^o; q^o m^ostros eccl^oe figurāt et
p^otēa sepe q^o soli m^ostri i^o illa p^on
tes sūt. Alia tū rō scribz i^o v^o; p^o
te s^o b^o ti. de aduētū In dieb^o; q^o ie
iūiorū claudūt missa p^o b^ondica
m⁹ ad nōnd^o. q^o si d^ono sp^o b^ondi
cē⁹ sit: m^olto fort⁹ b^o tpe id facē
dēm⁹. significat āt b^ondica⁹ id qd^o
b^ondictō. s. q^o iā s^o b^o ti. s. b^ondi. dice⁹

Lib Orat. q̄lit' sacerdos hūenz

Tercō finit missa p̄ req̄escāt i pace. s. missa p̄ defunctis. a tunc r̄ndet' Amē. i. fiat. Optat' ei eis req̄es. Rursus finis misse finez mūdi significat. **I**te missa ē. l. bñ dicam' libtatē q̄ dabit' iustis i p̄ria vbi sēp dēū bñdicēt.

Qualiter sacerdos hūmeruz p̄tificis osculat'

Dicto ite missa ē. sacerdos q̄ assistit ep̄o ad altare i q̄ bus dā eccl̄is mēsa altaris. a armū dextz p̄tificis osculat'. ostē dēs hūc illū eē p̄tificē cui s; legis figurā dext' arm' sepatōis debebat' de hostiis salutarib; a pacificis. **S**ane p̄ hūeruz exp̄mit' p̄ncipat' s; illū p̄phetici. **F**act' ē p̄ncipat' sup hūenz ei' p̄ncipatū vō saluatoris v̄e exp̄ssit v̄x āgelica p̄phetica a legā. **A**ngel' ei dixit ad v̄ginē **D**abit ei dñs sedem dauid p̄ris ei'. a regibit i domo iacob ieter nū. a regnū ei' n̄ erit finis. **P**rop̄heta dic'. **S**edes tua i seculū seculi. v̄ga directōis a v̄ga regnī tui. p̄pterea vnxit te d' de' tu' oleo leticie p̄ olortib; tuis. **M**oyse iqt i lege. **L**atami fil' cū eo celiq̄ adorēt eū oēs āgeli dei. **A**d qd de signndū i eccl̄a romana tres hūenz p̄tificis i signū reuerētie osculat'. vic; p̄miceri' i p̄ncipio. diacon' i me

p̄o. osculat'. a **O**rōne nouissā.

dio a sacerdos i fine misse.

De benedictione nouissima. **A**ltare seu hūero osculat' ep̄s ul' sacerdos p̄p̄z bñdic' Rite q̄d p' cōione; benedicit' Qm̄sicut legit' luce vlti. **P**ost q̄x' i cruce orauit. a corā discipulis māducauit. a r̄liq̄as eis dedit. eleuat' manib; eos bene dixit. **V**nde statuit oculū aurelianē. ut p̄p̄s ante bñdictōe; ep̄i ul' vbi ip̄e abest sacerdotis de eccl̄a nō discedat. **D**ec aut' vltia benedictio sup p̄p̄m missio nem spūssandī significat. quem dñs ascendens i celū de celo misit i ap̄los iux' qd ip̄e p̄mibat eis. **A**ccipietis iqt v̄tute; sup uenietis i vōs spūssandī. ut iaz dictū est sub ti. de orōe nouissima. **V**nde hxc bñdictio p̄ v̄bū oris a signū crucis exp̄mitur. qm̄ illa missio p̄ sonū aeris a ligua; ignis innotuit. iuxta illū **f**actus est rep̄te de celo sonus tanq̄ aduenietis spūs v̄l x̄mētis. a apparuerunt illis dispersi te lingue tanqua; ignis. ac. **E**t licet spūssand' spāliter missus fuerit i ap̄stolos. qz tamen i diuisa sūt op̄ra trinitatis missionem illam tota trinitas fuit operata. **I**deo q; benedictionē istā facit ep̄iscop' i noīe trinitatis auctoritate psalmiste

Iter Quartus. Rōn

dicētis **B**ndicat nos de⁹ de⁹ n^r
bndicat nos d^s. **S**cdo h^c v^l
tia bndictōe d^e hⁱg^t illā v^ltiā; bⁿ
dictōe. **V**eite bndicā p^ris mei
a^c. **T**ertō illā quā x^ps ascēsu
r⁹ i celū discipulis dedit. **V**nde
ea facta sacdos se ad oriētē v^ltit
q^h se x^po ascēdēti o mēdās. **C**e
terz bndictōis formā legis ex
p^rssit auctoritas. dicēte d^{no} p
moisē **I**nuocab nomē meū sup
filios israhel a ego d^{ns} bndicā
Et iterz p^rphā. **E**ffūdā sup v^ls
spūm grē a p^rcū. **I**tē aarō p^r9
q^h sacrificauat: extēdēs manū;
otra populū bndixit illi. leuⁱ.
ix. **I**tē moises a aarō expletis
hostijs a holocaustis: itrauerūt
tabernaculū testionij a postea
exeūtes bndixerūt populo. leuⁱ.
xi. i fine **O**mōi g^o finales bndi
ctōes a v^lteī testamēto sumūt^r
qm a iacob i fine vite sue filijs
bndixit a moises populo ante
mortē: sic a x^ps discipul^l aⁿ al
cēsiō; ut p^rdc; ē **E**t idē ē q^h cū se
pamur coitūā a p^rfectiūā q^ri9
bndicōe; **S**umūt^r ec ab eo q^h
d^{ns} p^rcepit dari bndictiōes i
mōte gariz; sup legis obfua
tōes. **S**ic ecōūso maledictiōes
i ebal sup trāsgressores. a q^h9
excoicātiōes origiem habuerūt
Regularit^r aut maior miori bⁿ
dicat. **V**n abrahā; a melchise

lis De bndictōe nouissima

dech bndicāt a nō ecōūso. **R**e
l⁹ g^o sacdos maio^r suo n^o inuē
te bndicōe; daē m^rat^r imo epō
missa; audiēte: sacdos celebrās
i cūctis illi9 licētiā a bndictōe;
expōscit. **S**acdos tⁿ missa; ce
lebrās p^rt bndicē etiā epō p^rntē
a p^rmittēte ac bndicere nolēte
alit^r n^o put i cōcilio aulⁱ. cauet^r
Nā hⁱ ihero. p^rsbⁱt^r p^rl^l bndicē
p^rt. q^h x^ps; n^o metuit o^rēcre. **I**ll⁹
tⁿ q^h i carthaginē. cōcilio legi^t
q^h p^rsbitero bndictō; sup ple
bē fūdē nō lic; de solēm bndi
ctiōe soli epō cōp^rtēti. q^h fit p^r
h^c v^lba. fit nom dⁿⁱ bndictū
a^c. ē itelligēduz. **R**ursus bne
dictō ep^ralis fit p^r mod⁹ manus
ip^rositōis. **V**nde a ep^s ip^a; di
cēs tenz manū mo^r aaron sup
populū eleuatā a exēplo x^pi q^h
ut p^rmi^lluz; ē: corā discipul^l mā
ducauit i celū ascēsur⁹ eleuatis
māib; eis bndixit. q^h g^o soli epⁱ
mā⁹ ip^ronūt q^h sic legⁱ i ac. ap.
soli apli mā⁹ ip^roebāt a null⁹ a
li9 discipul⁹. iō solēne bndicōe;
sol⁹ ep^s dat **S**āe p^r9 solēne b
nedicōe; q^h fit p^r ep^s; aⁿte agn⁹ di
iterz bndici solēm^r i fine misse
n^o o^r. **I**n missa tⁿ p^r defūctis nō
bndicāt put s^b titu. de fractōe
hostie d^{cm} ē. **P**laceat tibi a^c
q^h luca testāte actūū. i. **D**ns ie
sus post q^h locut⁹ ē discipul^l bⁿ

Liber **Ort?** **Rationalis**

dicēs illis assumpt⁹ ēi celū a se
det ad dextrā dei. iō sacerdos n̄ ad
xp̄; solū. quē nubes suscepit ab
oculis eorū. s; ad totā trinitatē
s̄monē dirigit dicēs. **Placeat** ti
bi aē. **Qua** orōe finita osculat⁹
altare oñdes p̄ h̄o se p̄missis oib;
deuote toto mēte a corpis assen
tire affectu. **Quo** facto recedit
a v̄spectu ppli. ingredit⁹ vestia
riū. l̄ iterponit velū. repñtās q̄
ut p̄missū ē xp̄; i celū ascēdētē;
nubes suscepit ab ocul̄ itūētū
eū. **Et** sic legi⁹ luce vltio. **Reces**
sit ab eis. a ferebat⁹ i celū. **Et** de
ide statim dicūt⁹ h̄m̄ illi. **B̄ndici**
te a **Laudate**. l̄i toto l̄ i pte. q̄
deo poib; b̄nficijs gr̄as agē de
bem⁹ quē in eternum laudabi⁹
Vñ i oculis agat h̄m̄. ita legi⁹
p̄ occlusionē matutinarū l̄ ves
ptinarū missarū. i. q̄ dicunt⁹ ma
ne. l̄ circa nonā. p̄ binos. id ē
post q̄ sacerdos dixit. **B̄ndicite**.
a **laudate**. capla de psalmis di
cāt⁹. s. **Cōfiteat⁹** tibi o. o. tua aē
Et plebs collēa orōe. i. orōnis
cā ad vespa; ab ep̄o dimittat⁹ cū
b̄ndicōe. p̄ h̄o aut q̄ dicit ad ves
perā inuit⁹ q̄ loq̄t⁹ de missis q̄ i
q̄dragēsimā dñr. p̄ q̄s statim ve
spe decātāt⁹. **Et** sic inuit⁹ q̄ ep̄s
l̄ p̄ l̄ br. nō d; tūc b̄ndicē donec
vespe sint cātate. q̄s tñ i v̄su n̄
ē. **Si** v̄o ep̄s missas sacerdotis

De benedictione nouissima.

audiuit ip̄e sacerdos osculato al
tari a depositis vestib; mox ac
cedit ad ep̄m a genua flectēs
corā illo osculat⁹ ei⁹ manū i hoc
figurās magnā filij dei obediā;
q̄ obediuit i carnacōe. i passi
one. i ascēsiōe. a i alijs q̄ idē sa
cerdos in officio misse repñtauit.
ad oñdēdū se fidē verā h̄re a cō
fētre. **Pōt**ifex v̄o illi b̄ndicit. q.
d. **Hic** est fili⁹ meus dilect⁹ aē
Postremo lic; p̄ter p̄positū no
tādū ē. q̄ b̄ndictio mēse dupli
cāt⁹ i ch̄rat⁹. **Pri⁹** q̄ maior incipiēs
dicat. **B̄ndicite**. a ceteri respon
dēt. **Dñs**. q̄ sicut debem⁹ dño p
gr̄az actōnes benedicē. ad q̄s
maior dicendo **B̄ndicite**. hor
tatur. sic a indigem⁹ benedictia
dño sue gratie infusiōe. quam
illi optantes postulāt rñdendo
Dñs supple nos b̄ndicat. sue ḡ
tie infusione. **Secundo** modo
maior incipiēte. **Benedicite**.
ceteri similiter rñdent. **B̄ndici**
te. ad ostendendum. q̄ ad dei
benedictionem. debemus nos
mutuo hortari. **Potest** etiā; di
ci. q̄ in primo seu priorī modo
reuerētia dei cōsiderat⁹. **Cū** enī
rñdetur. **Domīnus**. supplendū
est. benedicat. quia nos digni
non sum⁹ benedicere. **In** secun
do vero modo reuerentia superi
oris. **Cum** enī respondetur.

Liber Quintus. Rōnal. De offi

Bndicite supledū ē ws pat' q' mior maiore pnte bndice re nō debet. Deinde maiore vfu; mchoate: ceteri coadiuuat ad dicēdū. ad notādū q' inferiores coadiutores sūt prepositoꝝ in onerib; supportadis. In nōnul lis ecclis pueri bndicūt mēsas etiam platoꝝ. p eo q' lectoris offitiū est benedicere panem. Cōuenientius tñ fit p platos exemplo xpī qui i emaus men sū corā duob; discipulis bene dixit. Post oīa in qbusdā ecclis bndicūt a sacerdote pais populo distribuēd. exēplo xpī. q' in de seruo quicq; panes benedixit. et ex eis quicq; milia hominum satiauit. De quo pane sū ti. de pacis osculo dictū ē. Deinde sa cerdos et alij ad propria reuer tuntur. Sacerdos quidē ad p pria rediens est xpīs qui lega tōne p̄acta in gloriā patris ascendit. Et fideles etiam ruer tūtur: du; de carceris exilio libe rati in glorie libtate excipiūt.

Liber quintus de diuis of
ffitijs tā nocturnis q' di
urnis in gñe incipit.

Egit in exo. xxv. capi. i. hie ne. dñm dixit se ad moysen
Oia fac f; ex

tijs nocturnis et diurnis in gñe.

emplar. quod tibi in mōte mō stratum est. Quo circa confor mari nos cōuenit illi celesti ihe rusalem. que dominū laudare iubetur et que sicut ait aposto lus ad gal. iij. defursū ēa ma ter nra est presertū in laudādo deum. Iuxta illd sup muros tu os iherusalem ostitu custodes qui tota die et tota nocte n cel sabūt laudare nomē dñi. Et in apoc. iij. c. habet q' aialia req em non habebant dicētia. Sā ctus sanctus sanctus etc. Ve rūtamen militans ecclesia imi tari plene nequit triūphante; q' sicut legitur in libro sapien tie capitulo. ix. Corpus qd cor rumpitur aggrauat aīam. Ne quimus enim infirmitate nra p̄p̄diente in singulis. xij. di ei horis iugiter diuinis insiste re laudibus quomā necesse h; homo aliquādo necessarijs cor poris intendere. iuxta illud ge nes. iij. c. In sudore vult; tui ve sceris p̄ae tuo et iō qd possum? deo facim? etis dici n̄tural hois deū laudādo. Vñ hēsdas ppha populum israeliticum de bābi lonica captiuitate reuersum do cuit deum laudare quater in no cte et quater in die. ut vnūq; q; quatuor elementoz ex qui bus homo cōstat p cōptentes